

Komppanian taisteluohje

(KOTO 2008)

KOMPPANIAN TAISTELUOHJE

(KOTO 2008)

2008

© Maavoimien esikunta/Henkilöstöosasto

Kansi: Annele Palonen/TKKK

Kuvat: Janne Kopu/TKKK

Taitto: Heidi Paananen/TKKK

Ohjesääntönumero 456

ISBN 978-951-25-1909-5

SAP 7610-10101559

Edita Prima Oy

Helsinki

2008

MAAVOIMIEN ESIKUNTA
Henkilöstöosasto

PÄÄTÖS

Mikkeli

17.6.2008

KOMPPANIAN TAISTELUOHJE

Komppanian taisteluohje (KOTO) hyväksytään käyttöön otettavaksi.

Henkilöstöpäällikkö
Eversti

Markku Riittinen

Jalkaväen tarkastaja
Eversti

Ilkka Pitkänen

Sisällysluettelo

Liitteet	8
Kuvat.....	9
Esipuhe	12
1 KOMPPANIAN TOIMINNAN PERUSTEET.....	13
1.1 Vastustajan toiminta.....	13
1.1.1 Vastustajan toiminta sodanuhan aikana....	13
1.1.2 Vihollisen toiminta hyökkäyksen aikana....	13
1.2 Komppanian toimintaympäristö.....	17
1.2.1 Yleistä.....	17
1.2.2 Yleiset taktiset periaatteet	18
1.2.3 Taistelukentän elementit.....	20
1.3 Komppanian organisaatio ja vahventaminen	21
1.4 Henkilöstö ja johtosuhteet	25
1.5 Voimankäytön säännökset (VOKS).....	27
2 JOHTAMINEN JA SUUNNITTELU	28
2.1 Sodanajan johtajuus.....	28
2.2 Johtamisen yleiset periaatteet ja keinot	28
2.3 Tilanteen arviointi	30
2.4 Päätös ja taistelusuunnitelma.....	36
2.5 Taistelusuunnitelman toimeenpano	37
2.6 Tilanteen seuraaminen.....	37
3 KOMPPANIAN TAISTELUUN LIITTYVIÄ TOIMINTOJA	42
3.1 Epäsuora tuli	42
3.2 Panssarintorjunta	44
3.3 Pioneeritoiminta.....	46
3.3.1 Linnoittaminen.....	46
3.3.2 Suluttaminen	47
3.3.3 Liikkeen edistäminen.....	50
3.3.4 Suojelupuolustus.....	51
3.4 Tiedustelu.....	54

3.5	Huolto	57
3.5.1	Huollon toimialat	57
3.5.2	Huoltojoukkueen suorituskky ja ryhmien tehtävät	58
3.6	Viestitoiminta	61
3.7	Ilmasuojelu ja ilmatorjunta	64
3.7.1	Ilmasuojelu	65
3.7.2	Passiivinen suojautuminen	67
3.7.3	Omasuojailmatorjunta	69
3.8	Yhteistoiminta	70
4.	KOMPPANIAN TAISTELU	72
4.1	Perusteet	72
4.2	Komppanian marssi.....	77
4.2.1	Vihollisuhka marssilla	77
4.2.2	Taistelujärjestys marssilla.....	79
4.2.3	Marssin rakenne.....	80
4.2.4	Eteneminen jalan	86
4.3	Hyökkäystaistelu	88
4.3.1	Vihollisuhka	88
4.3.2	Taktisten periaatteiden soveltaminen hyökkäystaisteluun.....	92
4.3.3	Komppanian hyökkäyksen rakenne	94
4.3.4	Taistelujärjestys ja etenemistavat.....	101
4.3.5	Komppanian aselajitoiminnot hyökkäyksessä.....	102
4.3.6	Hyökkäyksen suunnittelu ja johtaminen..	107
4.4	Puolustustaistelu	120
4.4.1	Yleistä	120
4.4.2	Taktisten periaatteiden soveltaminen puolustustaistelussa	123
4.4.3	Komppanian puolustuksen rakenne	125
4.4.4	Puolustustaistelun vaiheet	130
4.4.5	Puolustusvalmistelujen johtaminen	135
4.4.6	Puolustustaistelun johtaminen.....	144
4.4.7	Irtautuminen taistelusta	147
4.5	Maahanlaskun torjunta	149
4.6	Taistelu rakennetulla alueella	152
4.6.1	Komppanian johtaminen taistelussa rakennetulla alueella	153
4.6.2	Hyökkäys rakennetulla alueella	154
4.6.3	Puolustus rakennetulla alueella.....	158

5	KOMPPANIA MUISSA TEHTÄVISSÄ	161
5.1	Yleistä	161
5.2	Aluevalvonta	164
5.3	Kohteen suojaaminen	166
5.4	Etsintä	169
 6.	 KOMPPANIAN KOULUTTAMINEN JA	
	PERUSTAMINEN	175
6.1	Koulutus ja järjestelyt.....	175
6.2	Toiminta- ja suorituskvyn	
	kehittäminen	176
6.3	Harjoitusperiaatteita.....	176
	6.3.1 Taistelija – joukkue -vaiheet.....	176
	6.3.2 Komppania vaihe	178
6.4	Komppanian perustaminen	179
	6.4.1 Yleistä.....	179
	6.4.2 Perustaminen ja sotavalmiustarkastus	180
6.5	Koulutus perustamisesta tuli-	
	kasteeseen	181

Liitteet

Liite 1.	Esimerkki sotilaan kortista ja voimankäytön ohjeistuksesta kompaniassa	185
Liite 2.	Esimerkki keskeisempien asejärjestelmien vaikutuksen arvioinnista hyökkäys- ja puolustustaisteluissa	187
Liite 3.	Suomalaista sotilasta velvoittavat sotilaan säännöt	192
Liite 4.	Linnoittamisen tasot ja aika-arviot	193
Liite 5.	Esimerkkejä rynnäkkökoneiden ja helikoptereiden toiminnasta	194
Liite 6.	Esimerkki komppanian perustaistelumenetelmän periaatteista	197
Liite 7.	Päätökseen lähtöalueella ja saataessa taistelukosketus sisällytettävät asiat	198
Liite 8.	Esimerkki puolustuksen taistelusuunnitelmaan sisällytettävistä asioista	200
Liite 9.	Esimerkki koulutuksen läpiviennistä perustamisesta tuli- kasteeseen sekä esimerkki vaiheen opetusmenetelmistä ja koulutusryhmistä	203

Kuvat

Kuva 1	Esimerkki vihollisen vahvennetun MEKP:n taistelu- järjestyksestä	16
Kuva 2	Esimerkki komppanian käytössä olevien joukkojen järjestämisestä	22
Kuva 3	Komppanian päällikön ja alistetun tai tukevan joukon johtajan ensimmäinen yhteydenotto	24
Kuva 4	Esimerkki: Arvio vihollisen toiminnasta	33
Kuva 5	Esimerkki aikajanan käytöstä	34
Kuva 6	Esimerkki päällikön suunnitteluprosessista	36
Kuva 7	Esimerkki komppanian tilannetiedon tuottajista	37
Kuva 8	Pikatilanneilmoituksen kaava	39
Kuva 9	Määräaikaisen tilanneilmoituksen kaava	39
Kuva 10	Kohteen suojan elementit	67
Kuva 11	Maastonkohdan pitäminen	72
Kuva 12	Maastonkohdan pitäminen ja aktiivinen etualueen taistelu	73
Kuva 13	Liike puolustuksessa (ei pidettävää maastonkohtaa)	74
Kuva 14	Ylläkkö (väijytys)	74
Kuva 15	Esimerkki hyökkäyksen suuntaamisesta	75
Kuva 16	Esimerkki hyökkäyksen suuntaamisesta suoraan vihollista vastaan	75
Kuva 17	Esimerkki hyökkäyksestä soluttautumalla	76
Kuva 18	Aluevalvonta	76
Kuva 19	Vihollisuhka marssilla	78
Kuva 20	Esimerkki komppanian taistelujärjestyksestä marssilla	79
Kuva 21	Marssin rakenne ja käsitteet	80
Kuva 22	Esimerkki paikanpeittämismenetelmästä	82
Kuva 23	Esimerkki marssileporyhmytyksestä	83
Kuva 24	Esimerkki kiertotien järjestelyistä	85
Kuva 25	Komppanian etenemismuodot	86
Kuva 26	Kohteiden todennäköinen sijainti vihollisen taistelu- järjestyksessä	88
Kuva 27	Esimerkki tiedusteluväijytyksestä	89
Kuva 28	Esimerkki sivustansuojaustukikohdasta	89
Kuva 29	Esimerkki patteriston kolmikanteryhmytyksestä	90
Kuva 30	Esimerkki MEKJVR esikunnan ryhmytyksestä maastossa ja sen ympäristöön sijoittuvista joukoista	91
Kuva 31	Esimerkki yleisreservin toiminnasta metsämaastossa	91
Kuva 32	Esimerkkejä komppanian sijoittumisesta pataljoonan kohtaamishyökkäyksessä	95
Kuva 33	Esimerkkejä komppanian sijoittumisesta pataljoonan valmistellussa hyökkäyksessä	96

Kuva 34	Hyökkäyksen rakenne ja käsitteet valmistellussa hyökkäyksessä.....	97
Kuva 35	Hyökkäyksen rakenne ja käsitteet kohtaamishyökkäyksessä.....	98
Kuva 36	Eri johtamistasojen tavoitteiden määrittäminen	99
Kuva 37	Esimerkki liikkumisesta karkitekniikkaa käyttäen	102
Kuva 38	Esimerkki portaittaisesta etenemisestä.....	102
Kuva 39	Esimerkki pataljoonan viestijärjestelyistä.....	103
Kuva 40	Esimerkki komppanian hyökkäyksestä läpi suojamiinoitteen yhdestä aukosta.....	106
Kuva 41	Esimerkki suunnittelusta ja käskytyksestä komppanian valmistellussa hyökkäyksessä	107
Kuva 42	Esimerkki päällikön päätöksestä lähtöalueella valmistellussa hyökkäyksessä.....	108
Kuva 43	Esimerkki päällikön päätöksestä hyökättäessä suunnassa taistelun aikana.....	109
Kuva 44	Esimerkki päällikön päätöksestä kohtaamistaistelussa.....	110
Kuva 45	Esimerkki epäsuoran tulen käytöstä kohtaamistaistelussa	111
Kuva 46	Esimerkki maaston vaikutuksesta hyökkäyksen suuntaamiseen	111
Kuva 47	Päällikön tiedustelutiedon tarve	112
Kuva 48	Esimerkki tiedustelun toteuttamisesta	112
Kuva 49	Esimerkki päällikön johtamistoiminnasta hyökkäyksessä	115
Kuva 50	Esimerkki hyökkäyksen suuntaamisesta	119
Kuva 51	Esimerkkejä komppanian käytöstä osana pataljoonan puolustusta	121
Kuva 52	Esimerkki komppanian ryhmytyksestä suojattaessa pataljoonan muiden osien ryhmittymistä	122
Kuva 53	Esimerkkejä komppanian puolustuskeskuksen sijoittumisesta vastuualueelle.....	123
Kuva 54	Esimerkki komppanian puolustusryhmytyksestä.....	125
Kuva 55	Esimerkki taistelupartion toiminnasta käytettäessä kahta peräkkäistä taistelupartiota saman uran suunnassa	126
Kuva 56	Esimerkkejä puolustuskeskuksen ryhmytyksestä	127
Kuva 57	Siilipuolustusryhitys erillisessä suunnassa, reservinä tai lähtöalueella.....	129
Kuva 58	Esimerkki taistelusta vihollisen tiedusteluosia vastaan	132
Kuva 59	Kärkiosaston taistelu	132
Kuva 60	Ensimmäisen portaan taisteluunveto ennen puolustuskeskusta	133
Kuva 61	Esimerkki hyökkäyksen torjunnasta	134
Kuva 62	Esimerkki taistelukyvyyn palauttamisesta.....	135
Kuva 63	Esimerkki komppanian epäsuoran tulen järjestelyistä.....	139

Kuva 64	Esimerkki linnoittamisen jatkamisesta ryhmityessä siilipuolustukseen	142
Kuva 65	Esimerkki pataljoonan ja komppanian kenttäteleverkosta	144
Kuva 66	Esimerkki irtautumisen järjestelyistä	148
Kuva 67	Esimerkki komppanian toiminnasta maahanlaskun torjunnassa	150
Kuva 68	Esimerkki vihollisen toiminnasta sen hyökätessä rakennetulle alueelle.....	152
Kuva 69	Esimerkki vaihtoehtoisista toimintaperiaatteista rakennetulla alueella.....	154
Kuva 70	Esimerkki komppanian puolustusryhmyksestä rakennetulla alueella.....	160
Kuva 71	Esimerkki kohteen suojaamisen järjestelyistä osana pataljoonaa	168
Kuva 72	Esimerkki etsinnän toteutuksesta käytettäessä koko komppaniaa.....	174

Esipuhe

Komppanian taisteluohje on joukkojen koulutuksen tueksi tarkoitettu ohje. Ohje soveltuu erityisesti henkilökunnan ja kadettien koulutukseen oppikirjaksi. Tämän ohjeen kanssa on luettava rinnan Jääkärikomppanian oppaan luonnosta vuodelta 1989. Uudella ohjeistuksella pyritään parantamaan sodan ajan jalkaväen perusyksiköiden taistelun vaikuttavuutta. Uusi komppanian opas kirjoitetaan tulevan vuosikymmenen alkupuolella maavoimien kehittämistyön edetessä rinnan pataljoona- ja yhtymätason ohjeistuksen kanssa.

Keskeinen muutos aikaisempiin oppaisiin ja ohjeisiin on aikaansaattavan vaikutuksen korostaminen ja jatkuvan taisteluvalmiuden vaatimuksen ulottaminen kaikkialle taistelutilaan. Taistelulajin merkitystä joukkojen taistelussaan käyttämien menetelmien tai taistelutapojen ohjaajana on tarkoituksellisesti pienennetty. Ympäristöstä riippumatta tilanteen arviointia ja sen edellyttämän taistelutavan valintaa on sen sijaan pyritty korostamaan.

Ohjeen kirjoittamisessa on huomioitu Maasotakoulun toteuttaman Komppanian hyökkäyksen menestystekijät -tutkimussarjan keskeisimmät tulokset. Jalkaväen joukko-osastot ja aselajikoulut on kytketty kirjoitustyöhön ja niissä hyväksi havaittuja käytäntöjä on sisällytetty ohjeeseen.

Komppanian taisteluohje on lähtökohdaltaan yleiskirja, jonka tarkoituksena on yhdenmukaistaa jalkaväen perusyksiköiden taktiikka ja taistelutekniikka. Ohjeen pohjalta eri joukko-osastoissa on laadittava yksityiskohtaiset organisaatiosidonnaiset koulutusohjeet. Joukko-osastojen koulutusohjeissa on erityisesti kiinnitettävä huomiota jalkaväkiyksiköiden toimintojen nopeaan toimeenpanoon luomalla selkeät vakioidut toimintamenetelmät sekä nopeaan tulenantokykyyn. Kaikkien jalkaväkiyksiköiden on kyettävä selviämään kohtaamistilanteista.

Ohjeen tarkoituksena on korostaa taktista ajattelua ja tilanteen arviointia etenkin johtajakoulutuksessa, mahdollistaa keskittyminen taistelun voittamisen kannalta olennaisiin asioihin sekä tuoda hyväksi havaitut käytännöt kaikkien joukkojen tietoisuuteen.

1 KOMPPANIAN TOIMINNAN PERUSTEET

1.1 Vastustajan toiminta

1.1.1 Vastustajan toiminta sodanuhan aikana

Varsinaisten sotatoimien alkua saattaa edeltää jopa kuukausia kestävä epävarmuuden aika, jona vastustaja pyrkii tiedustelemaan ja vaikuttamaan joukkoihimme niin psykologisin kuin fyysisinkin keinoin. Nämä keinot voivat konkretisoitua mm. tärkeiden kohteiden tuhoamisena, harhaanjohtavien tietojen levittämisenä tiedotusvälineissä tai avainhenkilöiden ja heidän perheenjäsentensä eliminoimisena. Tehtäviä voivat toteuttaa joko sotavoimaan kuuluvat erikseen maahan kuljetettavat erikoisjoukkojen partiot tai jo valmiiksi maassa olevat asiamiehet.

Laajamittaisia maasotatoimia saattaa edeltää jopa viikkoja kestävä tuli-iskuoperaatio. Operaation aikana pyritään tuhoamaan johtamisen ja tulenkäytön kannalta keskeiset kohteet maasta ja ilmasta toimivilla kauaskantoisen tulenkäytön järjestelmillä tai erikoisjoukkojen iskuilla. Iskuihin liittyy kiinteästi elektronisen sodankäynnin keinojen käyttö.

Vihollisen hyökkäys voi alkaa myös yllätyshyökkäyksenä, jolla pyritään estämään joukkojen suunnitelmallinen liikekannallepano ja valtaamaan jatko-operaatioiden kannalta keskeiset alueet.

Sotatoimet voivat laajentua maasodankäynniksi myös ajallisesti ja alueellisesti eri aikaan. Eräillä alueilla saatetaan käydä täysimittaisia sotatoimia kaikkine taistelutaktiikan elementteineen samalla, kun toisella on käynnissä tuli-isku operaation kaltainen tilanne, ja kolmannella eletään lähes rauhan-ajan kaltaisessa tilanteessa.

1.1.2 Vihollisen toiminta hyökkäyksen aikana

Vihollisen päätaistelulaji on hyökkäys. Hyökätessään se pyrkii nopein ja syvin iskuin ensisijaisesti tuhoamaan puolustajan sekä valtaamaan hyökkäyksen jatkoon kannalta tärkeät alueet. Liikkuvat vihollisen joukot pyrkivät murtautumaan syvälle puolustajan ryhmitykseen sekä tuhoamaan puolustajalle taistelun jatkamisen kannalta keskeiset kohteet.

Vihollisen hyökkäykselle on ominaista suuri liikkuvuus, taistelun syvyys, voimakas tulenkäyttö, nopeatempoisuus ja taistelutoimien jatkuvuus. Vihollinen on

koulutettu nopeatempoisiin kohtaamistaisteluihin, joihin se myös pyrkii. Vihollinen pyrkii taktiikassaan ensisijaisesti tempaamaan aloitteen suoraviivaisella ja portaittaisella hyökkäyksellä ja menestymään sen myötä. Vihollinen voi hyökätä myös saarrostaamalla tai kiertämällä. Murtoon vihollinen keskittää riittävän ylivoin ja koko taistelualueelle vähintään kolminkertaisen ylivoiman.

Vihollinen pyrkii yhdistämään maa- ja ilmataistelut ja näin luomaan edellytykset maassa taistelevien joukkojen nopealle menestykselle. Menestystä saavutettuaan vihollinen käyttää sitä välittömästi hyväkseen. Se pyrkii ratkaisemaan taistelut alueellisina kokonaisuuksina, jolloin joukkojen ja tulen käyttö kohdistetaan samanaikaisesti puolustajan joukkojen ryhmityksen etureunasta syvälle niiden selustaan. Näin vihollinen pyrkii saattamaan puolustajan joukot tilanteeseen, jossa suunnitelmallinen puolustustaistelu on mahdotonta.

Vihollinen hankkii tiedot perustilannetta varten satelliiteilla (kuvaus eri taajuusalueilla, tutkaus ja elektroninen tiedustelu). Vihollinen kykenee tiedusteluun sekä maasta että ilmasta lennokeilla, helikoptereilla, lentokoneilla, muilla erikoisvälineillä ja tiedusteluyksiköillä. Tiedustelujoukot voivat toteuttaa tehtävänsä taistelutiedustelulla. Panssaritiedusteluosastot voivat käyttää monipuolista tulta puolustajan häiritsemiseksi. Pimeys ja huonot sääolosuhteet eivät estä vihollisen tiedustelua. Vihollisen tärkeimmät asejärjestelmät on varustettu pimeänäkölaitteilla. Vihollisella on myös käytössään maastoalvontatutkia, joilla pyritään paljastamaan erityisesti sivustoille ja selustaan kohdistuva uhka riittävän ajoissa.

Vihollinen pyrkii keskittämään tulenkäytön massamaisesti ja syvälle päätoimintasuuntiinsa. Tulenkäyttö koostuu epäsuorasta tulesta, ilmatulituesta ja suoraammuntatulesta, johon sisältyy panssarintorjunta. Elektroninen häirintä liittyy olennaisesti tulenkäyttöön.

Vihollinen pyrkii nopeuttamaan hyökkäystään maahanlaskuilla ottamalla haltuunsa tärkeitä maastonkohtia ja sitomalla osan puolustajan reserveistä taisteluun. Vihollinen käyttää helikoptereita ja rynnäkkökoneita maataisteluiden välittömään tukemiseen.

Vihollisen ilmatoiminnalle on tyypillistä suuri ulottuvuus, nopea painopisteen muodostamis- ja vaihtamismahdollisuus, monipuolisen aseistuksen suuri tulivoima ja tarkkuus sekä pimeätoimintakyky.

Vihollinen tukee taktisilla lentoyksiköillään välittömästi taistelua syvällä alueella sekä pyrkii eristämään taistelualueen ja estämään joukkojen siirrot ja huollon kuljetukset. Ilmasta tulevan tulituen voima on merkittävä, mikäli alueen ilmatorjuntaa ei ole kyetty järjestämään vaadittavalla tavalla.

Vihollinen käyttää iskuportaansa liikkeen edistämiseen runsaasti erikoiskalustoa, kuten siltoja, siltavaunuja, raivausajoneuvoja ja raivauspanssarivaunuja. Erikoiskaluston merkitys korostuu jalkaväki- ja panssarijalkaväkitistelumaastossa. Liikkeen edistämiseen tarkoitetun kaluston käytön vihollinen pyrkii aina suojaamaan tulenkäytöllä ja tarvittaessa panssarijalkaväellä.

Sulutteita vihollinen rakentaa käsin, koneellisesti ja siroteamiinoittamalla. Käsin vihollinen rakentaa pääasiassa suojamiinoitteita sekä osia taktisista ja valesulutteista.

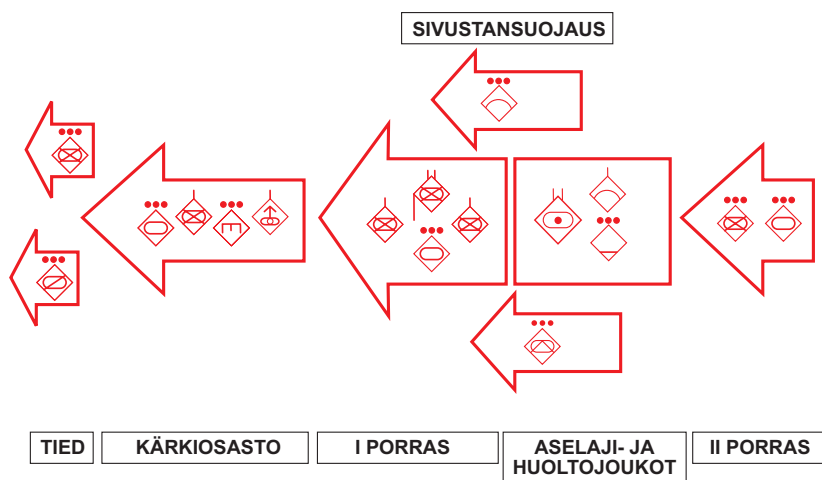
Miinoittamiskoneilla kyetään edullisessa maastossa rakentamaan nopeasti taktisia sulutteita ja suojamiinoitteita. Vihollinen käyttää miinoittamiskoneilla varustettuja liikkuvia suluttamisosastoja rakentamaan sivustoja suojaavia miinoitteita. Miinoittamiskoneet voivat olla joko vedettäviä tai ajoneuvoon asennettuja.

Sirotemiinoja levitetään ilma-aluksista, tykistöaseilla, miinanheittimillä tai käsin. Ilma-aluksista ja tykistöaseilla siroteamiinoja levitetään muun tulenkäytön yhteydessä. Miinanheittimiä käytetään taktisten sulutteiden ja suojamiinoitteiden rakentamiseen nopeutta vaativissa tilanteissa.

Vihollisen liike suuntautuu pääsääntöisesti tiestön ja kantavien urien mukaisesti. Vihollisen panssaroidun ajoneuvokaluston maastoliikkuvuus mahdollistaa maastokoukkaukset tiettömillä alueilla. Vihollisen pataljoonatason taktiikka on suoraviivaista. Komppaniatasolla hyvin koulutetut yksiköt kykenevät taisteluteknisesti yllättäviin ja nopeisiin suoriin.

Vihollisen toimintaperiaatteet edellyttävät runsaasti ampumatarvike-, ajoneuvo- ja panssarihuoltoa. Huoltokuljetukset vaativat raskasta kuormitusta kestävää tiestöä. Huollon onnistuminen on vihollisen kiivaan hyökkäyksen ehdoton edellytys.

Taisteltaessa rakennetulla alueella vihollinen pyrkii tasapainottamaan pieniä miesvahvuuksiaan voimakkaalla tulenkäytöllä. Vihollinen pyrkii tuhoamaan tulella miehitetyt rakennukset niiden valtaamisen sijaan. Taistelua tuetaan rakennetun alueen ulkokehällä taistelupanssarivaunujen, panssaroitujen kranaatinheitinajoneuvojen ja panssaroidun tykistön tulella. Ulkokehän taisteluissa jalkaväkiosastot liikkuvat rynnäköpanssarivaunuilla tai raskailta taistelujoneuvoilla. Kaupunkien tiheään rakennetussa ydinosassa käytetään jalkaväkeä iskuosastomaisesti, voimakkaan suora-ammuntatulen tukemana.

Kuva 1. Esimerkki vihollisen vahvennetun MEKP:n taistelujärjestyksestä

Tiedustelu:

Kaikki toiminta perustuu tiedustelutietoihin. Komentajalle tärkein on panssaritiedustelu. Tiedustelun tarkoituksena on tuottaa hyökkäävälle organisaatiolle tiedot vastustajan sijainnista ja ryhmityksestä (suojaus, saumat, pääpuolustuksen tasa, reservit, tuliyksiköt ja johtamispaikat) sekä paikantaa maaleja tuliyksiköille ja luo edellytyksiä hyökkäyksen jatkamiselle syvyyteen

Kärkiosasto:

Lyö vastustajan suojaavat osat ja sitoo vastustajan taisteluun sekä pyrkii toiminnallaan vetämään puolustajan reservit taisteluun. Suojaa I portaan hyökkäykseen ryhmittymisen. Vahvuus on noin komppania.

I Porras:

Tuhoaa vastassa olevat vihollisjoukot. Tehtävänä murtaa puolustus ja aikaansaad aukko II portalle.

Aselaji- ja huoltojoukot:

Suojaa sivustoja, selustaa ja luo edellytykset organisaation hyökkäykselle. Vahventaa iskeviä osia. Takaa taistelunaikaisen välittömän huollon iskeville osille. Ei huolleta ulkoa päin kesken tehtävän.

II Porras:

Muodostetaan kärkiosastosta, joka pyritään huoltamaan ensimmäisen portaan taistelun aikana tai erillisestä reservistä. Tehtävänä hyödyntää I portaan aikaan-

saamaa murtoa ja jatkaa hyökkäystä puolustajan syvyyteen tai, jos I portaan hyökkäys menestyy, jatkaa sen perässä valmiina jatkamaan hyökkäystä sen hidastuessa. Toimia puolustajan aselajijoukkoja ja reservejä vastaan.

Sivustan suojaus:

Suojaa päähyökkäystä sivustoilta tulevilta hyökkäyksiltä. Antaa ennakkovaroituksen. Liikkeessä joukkueen suuruinen osasto n. 1–3 km hyökkäyksen sivustoilla.

Reservi (yleisreservi):

Tehtävänä lyödä vastahyökkäykset tai vahventaa päähyökkäyksen joukkoja. Aktiivisuus ilmentyy hyökkäystehtävänä. Suojaa organisaation selustaa sekä suojaa huollon ja huoltojoukot.

Mekanisoidun pataljoonan taistelujärjestys, kokoonpanot ja toimintaperiaatteet on esitetty yksityiskohtaisesti A2 Mekanisoitu pataljoona taistelussa -käsikirjassa.

1.2 Komppanian toimintaympäristö

1.2.1 Yleistä

Siirryttäessä rauhan ajasta poikkeusolosuhteisiin voimankäytön oikeuksia delegimalla säädellään sotajoukon oikeutta voimankäyttöön. Pataljoonan komentaja tai muu toimintaa johtava johtoporras käsklee komppanialle kulloisessakin tilanteessa käytössä olevat voimankäytön oikeudet, jotka voivat olla ajallisesti tai alueellisesti rajattuja.

Komppania toimii tehtävässään joko pataljoonan osana tai erillisessä suunnassa. Komppania voidaan alistaa toiselle johtoportaalte ilman rajoitteita, ajallisesti tai tehtävällä rajattuna. Alistettuna toimiva komppania saa taistelutehtävänsä siltä johtoportaalte, jolle se on alistettu, sekä yleensä tukeutuu tämän johtoportaan huoltoon.

Komppanialla on yksi varsinainen tehtävä ja yksi tai useampia valmistautumistehtäviä. Tehtävään voi liittyä ylemmän johtoportaan käskemiä aikaa, joukkojen tai alueen käyttöön liittyviä lisämääreitä.

Komppanialle voidaan antaa joko hyökkäys-, puolustus- tai muita tehtäviä. Komppanian päällikkö päättää saamansa tehtävän asettamissa rajoissa tilanteenarviointinsa pohjalta ne menetelmät, joita tehtävän täyttämässä käytetään.

Näin esimerkiksi komppanian suorittaessa puolustustehtävää se voi osallaan tai kokonaisuudessaan taistella hyökkäyksellisin menetelmin.

Hyökkäys ja puolustustaistelu ovat päätaistelulajeja. Ne muodostavat pääosan komppanioiden tehtäväkentästä laajamittaisten sotatoimien aikana. Pataljoonan viivyttäessä komppania toteuttaa puolustuksellisia ja hyökkäyksellisiä tehtäviä pataljoonan taisteluun liittyen.

Aluevalvontaan, etsintään ja kohteen suojaamiseen liittyvät tehtävät ovat tyypillisiä ensimmäiseksi perustettaville joukoille. Kaikkien joukkojen tulee kuitenkin kyetä myös tämän tyyppisten tehtävien suorittamiseen.

Komppanian johtamisessa, koulutuksessa ja taistelutehtävien toteuttamisessa käytetään ryhmä-, joukkue- ja komppaniatasoilla vakioituja joukkokohtaisia perustaistelumenetelmiä. Perustaistelumenetelmien on taattava toiminnan maksimaalinen nopeus, aloitteen saaminen ja sen säilyttäminen. Toimivalle johtajalle perustaistelumenetelmien käyttäminen antaa tarvittavan harkinta-ajan ilman joukon toiminnallista viivettä tai pelkoa aloitteen menetyksestä.

Joukon johtaja käskää ja kouluttaa perustaistelumenetelmät joukolleen käytössään olevien resurssien ja toimintaympäristön mukaisesti.

1.2.2 Yleiset taktiset periaatteet

Komppanian päällikkö tukeutuu taistelua johtaessaan yleisiin taktisiin periaatteisiin. Nämä ovat taistelun käymiseen liittyviä ajasta, paikasta, asejärjestelmistä riippumattomia yleisiä toimintaperiaatteita, joita noudattamalla taistelun menestyksenkä käyminen on mahdollista. Komppanian taistelun kannalta keskeisimmät taktiset periaatteet ovat:

Vastustajan sekä oman joukon tuntemus

Vastustajan organisaatio, toimintaperiaatteet ja vaikutusmahdollisuudet on tunnettava ja ne on kyettävä suhteuttamaan oman joukon toimintaan sekä ajallisesti että paikallisesti. Kyky hahmottaa komppaniaan kohdistuva uhka auttaa johtajaa säilyttämään toimintavapauden sekä menestyksellään käyttämään maastoa ja olosuhteita, salaamaan ja harhauttamaan.

Oma komppania on tunnettava ase- ja yksittäisen ryhmän suorituskyvyn tarkkuudella. Kaikki johtajat ja tärkeimmät miehistön jäsenet (taistelulähetit, tarkka-ampujat, tiedustelupartio) on tunnettava henkilökohtaisesti. Vain syvällisen tuntemisen myötä päällikkö saavuttaa kyvyn arvioida joukon suorituskykyä ja kykenee täten käskemään juuri oikean joukon kyseiseen tehtävään.

Aktiivisuus

Selvitäkseen taistelukentällä joukon on oltava aktiivinen kaikissa toimissaan. Johtajan kannalta tämä edellyttää jatkuvaa tilanteenarviointia ja rohkeutta hyödyntää tilannekehityksen seurauksena aukeavat mahdollisuudet. Aktiivisuus joukon toiminnassa ilmenee jatkuvana taisteluvalmiuden ylläpitona, oikeana taistelutekniikan valintana ja toiminnan suojaamisena.

Yksinkertaisuus

Taistelun ennalta-arvaamattomuuden ja kaikissa toimijaportaisissa esiintyvän kitkan vuoksi kaikkien toimintojen tulee olla korostetun yksinkertaisia. Tällä tarkoitetaan niin joukon sisäisiä toimintatapoja kuin suoritettavia toimenpiteitä. Yksinkertaiset perustaistelumenetelmät syntyvät ennen kaikkea oikeanlaisen koulutuksen ja vaativan harjoittelun tuloksena. Johtajan kannalta yksinkertaisuus tarkoittaa ensisijaisesti mahdollisuutta keskittyä olennaiseen taistelukentällä. Yksinkertaiset suunnitelmat ajallisesti oikein toteutettuna ovat parempia kuin täydelliset suunnitelmat toteutettuna myöhässä. Yksinkertaisuus ilmenee kaikilla tasoilla toteutuvana toimeenpanokykynä, toiminnan tavoitteellisuutena ja turvallisena toteutuksena.

Vaikutuksen keskittäminen

Vaikutuksen maksimointi edellyttää vaikutuksen keskittämistä ajallisesti ja paikallisesti taistelun kulun kannalta keskeiselle alueelle. Tämä edellyttää ratkaisuja, joissa sivusuunnat ja toissijaiset suunnat jätetään vähäisten joukkojen varaan. Johtajan kannalta tämä edellyttää vihollisen sekä oman joukon tuntemista, ja antaa mahdollisuuden vastustajan komentajan taisteluajatuksen romahduttamiseen. Vaikutuksen keskittäminen ilmenee joukon toiminnassa, sen tuomisena taistelukentälle edullisessa asetelmassa ja ryhmityksessä, aselajitoimintojen yhteisvaikutuksena taistelun aikana painopisteisesti sekä jatkuvana huollollisten toimintojen etupainoisuutena.

Vaikutuksen keskittämisessä korostuu tulivoiman kohdentaminen. Taisteluiden tehoa ei tulisi arvioida pelkästään prosentuaalisilla tappioilla vaan tulivaikutuksella tuhottujen kohteiden merkityksellä vihollisen taistelukykyyn. Tulivaikutus on keskitettävä taistelun lopputuloksen kannalta kriittisimpiin kohteisiin, kuten esimerkiksi komentopaikkoihin, johtovaunuihin ja huollon- sekä epäsuorantulen yksiköiden ryhmityksiin.

Reservin varaaminen ja käyttö

Taistelukentällä tilannekuva ei koskaan ole täydellinen, sillä tiedonkulussa voi ilmetä häiriöitä, tiedustelu epäonnistua tai vastustaja toimia yllättävästi. Reservin varaaminen liittyy johtajan kannalta ennen kaikkea varautumiseen vaihtoehtoiseen tilannekehitykseen. Reservin käytöllä luodaan edellytykset toiminnan jatkuvuudelle ja hyödynnetään jo aikaansaatu menestys. Reservin käytöllä tulee

pyrkii ratkaisun aikaansaamiseen, ei vaihtoehtoisten uhkasuuntien varmistamiseen. Sen käytöllä on pyrittävä vapauttamaan uutta reserviä.

Taktiset periaatteet on aina yhdistettävä ajalliseen ulottuvuuteen ja niiden oikea aikainen käyttö johtaa toiminnan yllätyksellisyyteen ja aloitteen siirtymiseen omalle joukolle. Aloitetta hallussaan pitävä joukko pakottaa vihollisen reagoimaan omaan toimintaansa. Aloite voidaan saavuttaa joukkojen käytöllä, tulella tai vihollista harhauttamalla.

1.2.3 Taistelukentän elementit

Taistelukentän elementit ovat vaikuttaminen, liike, johtaminen ja taistelukyvyyn ylläpitäminen. Taktiset periaatteet saavat ilmenemismuotonsa taistelukentällä näiden elementtien keskinäisessä vuorovaikutuksessa.

Vaikuttamisella tarkoitetaan tulella, elektronisella sodankäynnillä, psykologisen sodankäynnin keinoilla tai harhauttamisella aikaansaattua kokonaisvaikutusta vastustajan toimintaan.

Komppanian taistelullaan aikaansaama vaikutus on ensisijassa fyysistä ja toteutetaan kohdistamalla käytössä olevien asejärjestelmien tuli vastustajaan aikaan, paikkaan ja olosuhteisiin suhteutettuna. Tämän seurauksena syntyy psykologisia vaikutuksia vastustajan henkilöstöön.

Liike jakautuu lähestymiseen ja taisteluiden suorittamiseen. Lähestymisen tarkoituksena on tuoda taisteluvoima taistelukentälle mahdollisimman edullisessa asetelmassa ja ryhmityksessä suhteessa vastustajaan. Taistelussa liikkeen tarkoituksena on vastustajan läheisyydessä siirtää oma joukko suojassa vastustajaan nähden sellaiseen asemaan, että tulella voidaan vaikuttaa tehokkaasti.

Johtamiseen kuuluvat kaikki ne toimenpiteet, joilla joukon johtaja saa joukkonsa toimimaan haluamallansa tavalla. Tilannekuvan ylläpito, jakaminen ja jatkuva siihen liittyvä oikeanlaatuinen tilanteenarviointi ovat keskeisiä elementtejä menestyksessä johtamistoiminnassa. Johtaminen voidaan nähdä kokonaisuutta yhteensitovana tekijänä suhteessa muihin taistelukentän elementteihin.

Taistelukyvyyn ylläpitämisellä tarkoitetaan kaikkia niitä oman joukon toimia, joilla mahdollistetaan liikkeen, vaikuttamisen ja johtamisen jatkuminen sekä estetään omasta tai vastustajan toiminnasta aiheutuvat tappiot tai pienennetään niiden vaikutuksia.

1.3 Komppanian organisaatio ja vahventaminen

Komppania koostuu seuraavista toiminnallisesti toisistaan poikkeavista kokonaisuuksista.

Johto-osien tehtävänä on mahdollistaa komppanian päällikön keskeytymätön johtamistoiminta ja mahdollistaa hänen keskittymisensä taistelutoiminnan kanalta olennaisiin asioihin.

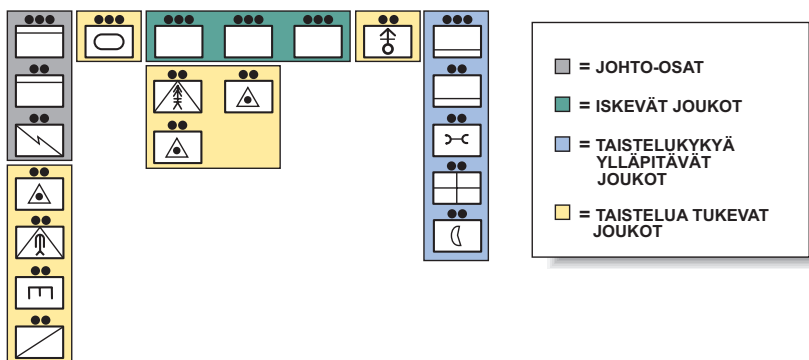
Iskevät joukot muodostuvat jalkaväkivoiman sisältävistä joukkueista ja ovat komppanian taistelutoiminnan perusta. Niiden tehtävänä on ratkaista komppanian taistelu lähietäisyydellä jalkaväkitaistelun keinoin.

Taistelua tukevat joukot muodostuvat komppanian organisaatioon kuuluvista tiedustelun, panssarintorjunnan, epäsuoran tulen, pioneerinaselajin, viestiaselajin tai ilmatorjunnan joukkueista, ryhmistä tai partioista. Lisäksi näiden joukkoon luetaan kuuluvaksi komppanian käytössä olevat tarkka-ampujat. Taistelua tukevien osien tehtävänä on omalla toiminnallaan tukea iskevien osien taistelun onnistumista. Jos komppanialla on käytössään panssarivaunuja, ne luetaan tukeviin osiin.

Taistelukykyä ylläpitävien joukkojen tehtävänä on huollollisin keinoin pitää muut komppanian osat taistelukykyisinä.

Jalkaväen komppanioiden kokoonpanot ja materiaali poikkeavat toisistaan ja joissakin organisaatioissa on toiminnallisesti eriäviä kokonaisuuksia sijoitettu samoihin joukkueisiin, esimerkiksi taistelua tukeva tulitukiryhmä komentojoukkueen yhteyteen tai tulenjohtoryhmä iskevään joukkueeseen.

Komppanian päällikkö muokkaa kulloinkin käsillä olevista joukoista tarkoituksen mukaisen taistelujaotuksen, joka vastaa toiminnallisia tarpeita. Komppanian päällikön on tunnettava käytössään olevien alajohtoportaiden ominaisuudet ja suorituskky.

Kuva 2. Esimerkki komppanian käytössä olevien joukkojen järjestämisestä

Komppaniaa voidaan vahventaa alistamalla sille lisää joukkoja, käskemällä jollekin toiselle joukolle komppanian tukemistehtävä tai porrastamalla sille lisämateriaalia.

Alistettu joukko voi toimia komppanian päällikön täydessä käskyvallassa tai se voi olla tehtävällä alistettuna, jolloin sille voidaan käskää ajallisia, paikallisia tai tehtävää koskevia rajoituksia. Alistus voidaan käskää myös yksinomaan huollollisena alistuksena. Lyhytaikaista alistamista tulisi välttää.

Komppanialle voidaan alistaa iskeviä, tukevia tai taistelukykyä ylläpitäviä joukkoja sen johto-osien johtamiskapasiteetin asettamissa rajoissa. Komppanialle alistetut joukot ovat yleensä päällikön johdossa, jolloin päälliköllä on mahdollisuus käyttää kyseistä joukkoa koko komppanian alueella.

Kun ylempi johtoporras käskee tukemistehtävän komppanian organisaatioon kuulumattomalle joukolle tai ylemmän johtoportaan joukko toimii komppanian vastuualueella, toimivat kaikki nämä joukot yhteistoimintasuhteessa. Tukeva joukko sopeuttaa toimintansa tuettavan toimintaan, mutta ei ole suoranaudessa käskyvaltasuhteessa komppanian päällikköön.

Komppanialle voidaan porrastaa lisämateriaalia sen kuljetuskapasiteetin tai taistelutilanteen asettamissa rajoissa esimerkiksi seuraavasti:

- ampumatarvikkeita, kertasinkoja, miinoja, käsikranaatteja sekä savutus- ja valaisuvälineitä
- työkaluja, räjähdysaineita ja viestivälineitä
- työkoneita ja ajoneuvoja
- elintarvikkeita tai
- muita tehtävää edistäviä lisävälineitä.

Komppanian yleisimmät vahvennuukset ovat:

- tulenjohtoryhmä tai -partio
- panssarintorjuntaryhmä tai -joukkue
- pioneeriryhmä tai -joukkue
- panssarivaunujoukkue
- jalkaväkijoukkue.

Tulenjohtoryhmää tai -partiota voidaan käyttää vahventamaan komppanian painopistesuunnan tulenjohtotoimintaa, komppanian sivusuunnan tulenjohtamiseen, taistelun aloittavan osan tukemiseen tai alistamalla se joukkueelle, jolla ei ole tulenjohtovoimaa.

Panssarintorjuntajoukkuetta käytetään yleensä komppanian panssarintorjunnan painopisteen muodostamiseen. Panssarintorjuntaryhmää voidaan käyttää esim. panssarintorjuntareservinä.

Pioneeriryhmää ja -joukkuetta käytetään sulutteiden paikantamiseen, merkitsemiseen ja kiertotien tiedusteluun tai aukon raivaamiseen iskuportaalle. Tällöin pioneereja tulee laittaa jo tiedustelupartion mukaan. Ryhmälle ja joukkueelle voidaan antaa lisäksi suluttamistehtäviä tavoitteessa, jolloin miinat on saatava kohteelle ajoneuvolla. Tukevaa pioneeriryhmää tai -joukkuetta ei käytetä linnoittamiseen tai urien rakentamiseen, elleivät kyseessä ole vaativat sillan- ja rummunrakentamistyöt.

Panssarivaunujoukkueeseen kuuluvat panssarivaunut soveltuvat hyvin hyökkäykseen sekä panssarintorjunta- ja tulitukitehtäviin. Joukkuetta käytetään kootusti ja sen toiminta on suojattava jalkaväellä.

Komppanian taistelevat joukot pitää pyrkiä pitämään joukkuekokonaisuuksina. Joukkueen rikkominen pienempiin osiin yleensä vain heikentää tehtävän lopputulosta ja vaikeuttaa johtamista. Yksittäisenä ryhmänä saattavat toimia komppaniaa tukevat tai sivusuunnassa toimivat joukot, jotka päällikkö pitää tavallisesti johdossaan.

Alistettuja joukkoja käytettäessä on otettava huomioon, että

- komppanian johtaminen on päällikkökeskeistä
- komppanian voimat pitää pyrkiä keskittämään
- komppanian voiman hajauttaminen yksittäisiin joukkueisiin heikentää sen taistelutehoa
- alistettua pioneerijoukkuetta tulee käyttää pääsääntöisesti joukkuekokoonpanossa, vaikka rajoitettu käyttö ryhmittäin on mahdollista

- alistusten toteuttamisen perusteena tulee olla kyky ja mahdollisuus tehokkaaseen käyttöön
- alistusta toteutettaessa on suunniteltava joukon huollolliset järjestelyt.

Komppanian päällikkö käskää joukkueille vastualueet rajoineen tai toimintasuunnat sekä tulenkäytön väliarajat. Vastuualuetta ei yleensä käsketä komentojoukkueelle, kranaatinheitinjoukkueelle ja tulitukiryhmille, huoltojoukkueelle eikä erilliselle pesäkkeelle.

Vaikka joukoille ei käsketä vastuualuetta, ne vastaavat ryhmittä- ja tuliasemaluokkaidensa puolustamisesta ja valvonnasta.

Alistettua joukkoa käskiessään päällikön on otettava huomioon pataljoonan tai muun ylemmän johtoportaahan komentajan alistetun joukon käytöstä mahdollisesti antamat rajoitukset ja ohjeet. Komppanian päällikön on huolehdittava myös alistustensa suorituskyvyn ylläpidosta eli taistelutahdosta, kurista, huollosta ja riittävästä levosta.

Komppanian päällikkö ja alistetun tai tukevan joukon johtaja selvittävät toisilleen ensimmäistä kertaa tavatessaan esimerkiksi seuraavassa taulukossa esitetyt asiat. Samaa kaavaa voidaan käyttää tarkoituksenmukaisilta osin soveltaen yhteydenotoissa naapurisiin.

Päällikkö	Alistetun tai tukevan joukon johtaja
2) Arvo ja nimi	1) Arvo, nimi ja joukko
4) Tilanne, tehtävä, kokoonpano, ryhmitys ja taistelujatous	3) Tilanne, tehtävä, kokoonpano, ryhmitys ja taistelujatous
6) Alistetun tai tukevan joukon tehtävä	5) Alistetun tai tukevan joukon suorituskyky
7) Alistetun tai tukevan joukon huollon järjestelyt	
8) Johtaminen, yhteistoiminta ja yhteydenpito	8) Johtaminen, yhteistoiminta ja yhteydenpito

Kuva 3. Komppanian päällikön ja alistetun tai tukevan joukon johtajan ensimmäinen yhteydenotto

Komppanian alueella saattaa taistella myös panssarintorjunta- tai panssarintorjuntaohjuskomppania, joita käytetään yleensä kootusti pataljoonan painopistesuunnassa yhden tai kahden rintamavastuussa olevan komppanian alueella. Tällöin ylempi johtoporras käskää niille tuhoamisalueen sekä valmistautumistehtävät ilman vastuualuetta. Panssarintorjunta (-ohjus) komppanian päällikkö johtaa komppaniansa panssarintorjunta-aseiden tulenkäyttöä.

Panssarintorjuntakomppanian päällikkö suunnittelee komppanian ryhmityksen yhdessä aluevastuussa olevien komppanioiden päälliköiden kanssa siten, että tuhoamistehtävä kyetään toteuttamaan mahdollisimman hyvin ja että panssarintorjuntajoukot saavat tarvitsemansa suojan vihollisen jalkaväkeä vastaan. Jos komppanian keskitetylle käytölle ei ole edellytyksiä, se voidaan alistaa joukkueittain aluevastuussa oleville komppanioille. Alistukseen liittyvät rajoitukset käskää pataljoonan komentaja. Panssarintorjuntakomppanialle voidaan myös käskää tuhoamistehtävään liittyen vastuualue ja tarvittaessa pidettävä maastonkohta, jolloin sille alistetaan yleensä 1–2 jalkaväkijoukkuetta sekä tulenjohtovoimaa.

Komppanian alueella saattaa toimia pataljoonan tai prikaatin johdossa olevia joukkoja, esimerkiksi kranaatinheitinkomppania, ilmatorjuntapatterin tulijaos tai ilmatorjuntaohjusjaoksen ohjusryhmä tai -partio, pioneerijoukkue ja paikallisjoukkoja. Toimintaa suunnitellessaan komppanian päällikön on oltava yhteistoiminnassa näiden joukkojen johtajien kanssa ja otettava huomioon, että joukot saattavat siirtyä komppanian alueelta niiden tehtävän päätyttyä tai muututtua. Yhteistoiminnasta paikallisjoukkojen kanssa käskää pataljoonan komentaja.

1.4 Henkilöstö ja johtosuhteet

Johto-osat

Komppanian päällikkö vastaa kaikesta, mitä komppania tekee. Tämä sisältää taistelutoiminnan, koulutuksen, hallinnon, kurin ja hengen sekä huollolliset toimenpiteet. Komppanian päälliköllä on pysyvä käskyvalta komppaniaansa kuuluihin henkilöihin.

Komppanian päälliköllä on johtamisessa apunaan komppanian varapäällikkö. Varapäällikköä käytetään taistelun aikana yleensä sivusuunnan tai reservin johtamiseen. Hänen sijoittumisensa ja tilannekuvansa on oltava sellainen, että hän voi ottaa komppanian johtoonsa välittömästi päällikön menettäessään toimintakykynsä.

Tulenjohtopäällikkö vastaa siitä, että epäsuoran tulen käyttö on kaikissa taistelun vaiheissa komppanian päällikön vaatimusten mukainen. Hän suunnittelee ja johtaa kaikkien komppanian alueelle ampuvien epäsuorantulen tuliyksiköiden tulenkäyttöä komppanian päällikön vaatimusten ja tulenjohtokomentajan käskyjen mukaan. Tulenjohtopäällikkö pitää päällikön jatkuvasti selvillä tukemismahdollisuuksista ja tekee esityksiä tulenkäytöstä komppanian toimintaan liittyen. Komppanian päällikkö tarkastaa ja hyväksyy kaikki tulenjohtopäällikön tekemät käskyt ja suunnitelmat.

Huoltojoukkueen johtaja vastaa komppanian huollosta ja komppanian vääpeli komppanian hallinnosta päällikön antamien käskyjen ja vaatimusten mukaisesti. Huoltojoukkueen johtaja ja komppanian vääpeli vastaavat oma-aloitteisesti yhteydenpidosta ylempään johtoportaaseen huoltoon ja hallintoon liittyvissä asioissa ja pitävät päällikön tietoisena niiden tilanteesta

Komentojoukkueen johtaja vastaa komentopaikan järjestelyistä ja taisteluvalmiudesta. Komentojoukkueen johtaja vastaa komppanian päällikön henkilösuojauksesta.

Viestialiupseeri vastaa komppanian viestitoiminnan järjestelystä ja toimivuudesta, myös lähettitoiminnasta. Jos komppanian organisaatioon ei kuulu komentojoukkueen johtajaa, viestialiupseeri vastaa komentojoukkueen johtajan tehtävistä.

Iskevät, tukevat ja taistelukykyä ylläpitävät osat

Joukkueen johtaja vastaa joukkonsa toiminnasta. Tämä sisältää joukon johtamisen, kurin ja hengen, koulutuksen ja huollollisten järjestelyiden toteuttamisen.

Päällikkö käyttää tulenjohtopäällikköä, varapäällikköä, huoltojoukkueen johtajaa ja vääpeliä apunaan tehdessään tilanteenarviointia ja helpottaakseen johtamistoimintaansa. Tehokkaan johtamisen varmistamiseksi päällikön tulee johtamistoiminnassaan pyrkiä siihen, ettei suoranaisten johdettavien määrä kasva liian suureksi.

1.5 Voimankäytön säännökset (VOKS)

Perustamisen jälkeen komppanian on kyettävä suojaamaan ryhmitysalueensa, materiaalin ja henkilöstönsä. Suojaamiseen liittyy olennaisena osana voimankäyttö, joka on luonteeltaan joko sotilaallisen voiman tai voimakeinojen käyttöä.

Voimakeinoja voidaan käyttää esimerkiksi vastarinnan murtamiseksi, henkilön kiinniottamiseksi tai ajoneuvon tarkastamiseksi. Sotilaallisen voiman käyttäminen tarkoittaa henkilökohtaista asetta voimakkaampaa, sotavarustein tapahtuvaa asevoiman käyttöä. Sotilaallista voimankäyttöä on esimerkiksi epäsuoran tulen tai panssarintorjunta-aseiden käyttö. Sotilaallisen voiman käytöllä on estettävä muun muassa vihollisen erikoisjoukkojen toiminta komppaniaa vastaan.

Voimankäyttöä ohjataan voimankäytön säännöillä (VOKS). Kulloisenkin tilanteen mukaan voimankäyttöön liittyvää päätöksenteko-oikeutta tai voimankäyttöoikeutta joko delegoidaan tai pidätetään. Voimankäytön säännöt eivät milloinkaan rajoita joukon tai yksittäisen sotilaan oikeutta itsepuolustukseen, joka perustuu rikoslaissa määritettyyn hätävarjeluun. Voimankäytön säännöt eivät myöskään rajoita oikeutta puolustautua oikeudetonta hyökkäystä vastaan, eivätkä ne edellytä toimimaan kansainvälisten sopimusten tai lakien vastaisesti.

Puolustusvoimien materiaalin tai kohteen suojaamiseksi asetetun vartiomiehen voimakeinojen käyttö perustuu rikoslaissa määrättyyn vartio-, päivystys-, tai poliisitehtävää suorittavan sotilaan voimankäyttöoikeuteen.

Liitteessä 1 on esimerkki sotilaan kortista ja voimankäytön ohjeistuksesta komppaniassa.

Komppanian päällikkö tutustuu pataljoonan tai muun toimintaa johtavan ylemmän johtoportaalle tekemään uhka-arvioon, jonka perusteella suunnitellaan ryhmitysalueen eristäminen, vartiointi ja kulunvalvonta. Itsenäisessä tehtävässä toimivan komppanian päällikkö tekee uhka-arvionsa tilanteenarviointiprosessin osana.

2 JOHTAMINEN JA SUUNNITTELU

2.1 Sodanajan johtajuus

Hyvä taistelutahto näkyy siinä, että yksittäisellä sotilaalla ja joukolla on valmius suorittaa saamansa tehtävät kaikissa taistelukentän oloissa. Taistelutahto perustuu tietoisuuteen taistelujen välttämättömyydestä. Taistelutahto toteutuu kyynä hallita pelko ja taistelun järkytykset sekä haluna keskittää kaikki fyysiset ja henkiset voimat saadun tehtävän täyttämiseksi.

Komppanian perustamisesta lähtien kaikki johtajat ovat alaistensa jatkuvan tarkailun kohteena. Johtajien asiallisella, rehdillä ja rauhallisella esiintymisellä luodaan perusta hyvälle yhteishengelle ja keskinäiselle luottamukselle.

Esimerkkinä alaisilleen päällikön on

- osoitettava henkilökohtaista rohkeutta
- toimittava erityisesti vaikeissa tilanteissa rauhallisesti ja päättäväisesti
- tunnettava vastuuta tehtävästään ja joukostaan kaikissa tilanteissa sekä
- oltava tehtävässään ammattitaitoinen
- huolehdittava alaisistaan.

Päällikön on tunnettava alaisensa, jotta hän voi johtaa heitä oikein. Samalla henkilöstö voidaan sijoittaa heidän kykyjensä mukaisiin tehtäviin.

2.2 Johtamisen yleiset periaatteet ja keinot

Tehtävien suunnittelu ja valmistelu aloitetaan rauhan tai viimeistään perustamisen aikana. Tämä edellyttää vaihtoehtojen suunnittelua ja komppanian taisteluvälmiuden kohottamista samanaikaisesti.

Perustamisen päätteeksi päällikkö tarkastaa komppaniansa valmiuden sotavalmiustarkastuksessa ja selvittää alaisilleen kokonaistilanteen. Komppanian taistelujaotus muodostetaan perustamisen yhteydessä ensimmäisen tehtävän mukaisesti.

Aikavaatimukset taistelutehtävien toteuttamisessa ja useat tehtävävaihtoehdot vaativat kaikilla tasoilla johtajilta kykyä toimia pelkistettyjen taisteluajatusten ja käskyjen perusteella. Tämä edellyttää johtajilta jatkuvaa tilanteenarviointia, tilannetietojen jakamista ja esikäskytyä.

Esikäsky on toiminnan nopeuttamiseksi annettava varsinaista käskyä edeltävä käsky, joka sisältää yleensä valmistautumistehtävän. Esikäskyllä aloitetaan varsinaisen tehtävän suorittamista edesauttavat valmistelut. Esikäsky annetaan erillis- tai yhteiskäskynä.

Erilliskäsky annetaan vain sille alijohtajalle tai niille alijohtajille, joita kyseinen tehtävä koskee. Useimmat komppanian päällikön taistelussa antamat käskyt ovat erilliskäskyjä.

Yhteiskäsky annetaan yleensä kaikille alijohtajille samassa tilaisuudessa ja sitä käytetään esimerkiksi silloin, kun komppania valmistautuu ensimmäiseen tehtäväänsä tai aloittaa uutta taisteluvaihetta, ja tilanne mahdollistaa alaisen kokonaisuuden.

Alaiset tarvitsevat aikaa päällikön käskemän tehtävän suunnitteluun ja valmisteluun. Päällikön tulisi käyttää suunnitteluun ja käskytykseen komppanialle varastusta ajasta kolmasosa, ja alaiselle on pystyttävä varaamaan kaksi kolmasosaa.

Komppanian menestyksellisen johtamisen periaatteita ovat:

- päämäärän ja taistelujatuksen selkeys
- tiedustelu
- yksinkertaiset ja selkeät ratkaisut
- ennakoiva johtaminen
- perustaistelumenetelmien hallinta ja vakioitunut taistelujärjestyksen hyväksikäyttö
- kosketuksen luominen ja ylläpito
- ajantasainen ja jatkuva tilannekuva ja tilanteenarviointi
- aloitteellisuus, aktiivisuus ja yllätyksen hyödyntäminen sekä taistelutempon ylläpito.

Pataljoonan komentaja käskee komppanian päällikölle tehtävän. Kaikissa tilanteissa päällikön on toimittava pataljoonan komentajan tai muun toimintaa johtavan johtoportaan taistelujatuksen mukaisesti ja tunnettava naapureiden toiminta.

Komppanian päällikön on tehtävä yksinkertaisia ja selkeitä ratkaisuja, joilla tehtävä voidaan toteuttaa ja toiminta aloittaa nopeasti. Päällikön tulee pyrkiä siihen, että tehtävän saamisesta sen toimeenpanoon kuluva aika jää mahdollisimman lyhyeksi. Tämän takia komppanian tehtävän suunnittelu toteutetaan ennakoivasti.

Komppanian päällikön ennakoivan johtamisen keinoja ovat:

- jatkuva tilannetietojen hankkiminen
- jatkuva tilanteenarviointi alaisten kanssa
- vaihtoehtoisten ratkaisujen suunnittelu
- ongelmakohtien kartoittaminen
- vakioidut ohjeet
- esikäskyjen käyttö sekä tiedottaminen
- komppanian valmistautumistehtävän suunnittelu ja valmistelu samanaikaisesti varsinaisen tehtävän toimeenpanon aikana
- esitysten tekeminen ylemmän johtoportaan taisteluajatukseen.

Komppanian vakioidut toimintamenetelmät ovat yleensä osa ylemmän johtoportaan vakioitua menetelmäohjetta, tai tarvittaessa päällikkö laatii itse oman sisäisen ohjeensa. Vakioidut menetelmäohjeet laaditaan rauhanajan valmisteluissa tai valmiutta kohotettaessa. Komppanian suunnitelmiin ja käskyihin ei tarvitse kirjata kaikkea, vaan niissä viitataan vakioituun ohjeeseen. Vakioidussa ohjeessa voidaan käskä yksikön perustaistelumenetelmät koulutuksen perustaksi.

Sekä rinnakkaisessa että peräkkäisessä suunnittelussa voidaan komppanioiden päälliköt ottaa mukaan ylemmän johtoportaan työskentelyyn ainakin siihen asti, kun ylempi johtoporras antaa ensimmäisen käskynsä. Tämä lisää alajohtoportaiden päälliköiden tilannetietoisuutta ja parantaa yhteistoimintaa.

Komppanian taistelun suunnittelu- ja johtaminen käynnistyy ylemmän johtoportaalla antaessa tehtävän tai valmistautumistehtävän komppanialle. Periaatteenä on, että käskyjä ja tietoa alajohtoportaisiin annetaan sitä mukaan, kun järkevä kokonaisuus on valmistunut.

2.3 Tilanteen arviointi

Komppanian päällikön tilanteen arviointi sisältää

- komppanian tehtävän erittelyn
- vihollisen ja omien toimintamahdollisuuksien arvioinnin
- toimintaolosuhteiden kuten maaston, sään, vuorokauden- ja vuodenajan vaikutuksen arvioinnin
- ajankäytön arvioinnin (aikajanan käyttö) ja
- siviiliväestön vaikutuksen arvioinnin.

Tehtävän erittelyssä komppanian päällikkö arvioi, mitä konkreettista hänen on saatava aikaan toteuttaakseen saamansa tehtävän ylemmän johtoportaalla taisteluajatuksen mukaisesti. Päällikön on arvioitava, minkälaisia toimenpiteitä tehtä-

vän täyttäminen edellyttää häneltä ja yksiköltä sekä millaiseen loppuasetelmaan komppanian on päästävä. Komppanian tehtävää eritellessään päällikkö sitoo sen aikaan ja maastoon, jolloin hänelle selviävät komppanian pääosien käyttö aikälaskelmiseen sekä tarvittavat valmistelut ja keskeisimmät toimenpiteet. Tehtävän erittelyn yhteydessä selvitetään myös komppanian vahvennusten, naapureiden ja alueella toimivien muiden joukkojen vaikutus komppanian taisteluun.

Komppanian päällikkö arvioi tilanteen yhteistoiminnassa tulenjohtopäällikön kanssa. Lisäksi päällikön on edullista käyttää hyväkseen komppanian vääpelin tai huoltojoukkueen johtajan asiantuntemusta tilanteen salliessa. Tilanteenarvioinnin yhteydessä tulenjohtopäällikkö tekee selvityksen komppanian päällikölle niistä epäsuoran tulen asioista, jotka vaikuttavat komppanian päällikön tilanteenarvointiin ja päätökseen mukaan lukien vastustajan tykistön käyttö.

Tulenjohtopäällikkö pitää komppanian päällikön jatkuvasti selvillä:

- komppaniaa tukemaan kykenevien tuliyksiköiden sijainnista
- tulenkäyttöoikeuksista ja ampumatarvikkeiden käyttöoikeuksista
- käytettävissä olevien ampumatarvikkeiden laadusta
- tarkistusammunnoista ja varmuusetäisyyksistä sekä
- johtamisyhteyksimahdollisuuksista.

Kaikissa tilanteissa komppanian päällikkö käskää tulenjohtopäällikölle vaatimukset epäsuoran tulen käytöstä. Vaatimukset sisältävät mm:

- tulenkäytön painopistealueen
- muut tulenkäyttöalueet
- halutun epäsuoran tulen vaikutuksen kullekin tulenkäyttöalueelle
- aikavaatimukset tulenkäytölle etenkin hyökkäyksessä
- tuliyksiköiden käytön komppanian taistelun tukemiseksi
- tulenjohdon taistelujaotuksen
- komppanian sulkumaalin.

Päällikkö voi määrittää tulenkäytöltä kiellettyjä alueita esimerkiksi tarkka-ampujien tai taistelupartioiden toiminnan turvaamiseksi.

Tehtävän saatuaan komppanian päällikkö voi joutua heti käskemään esimerkiksi:

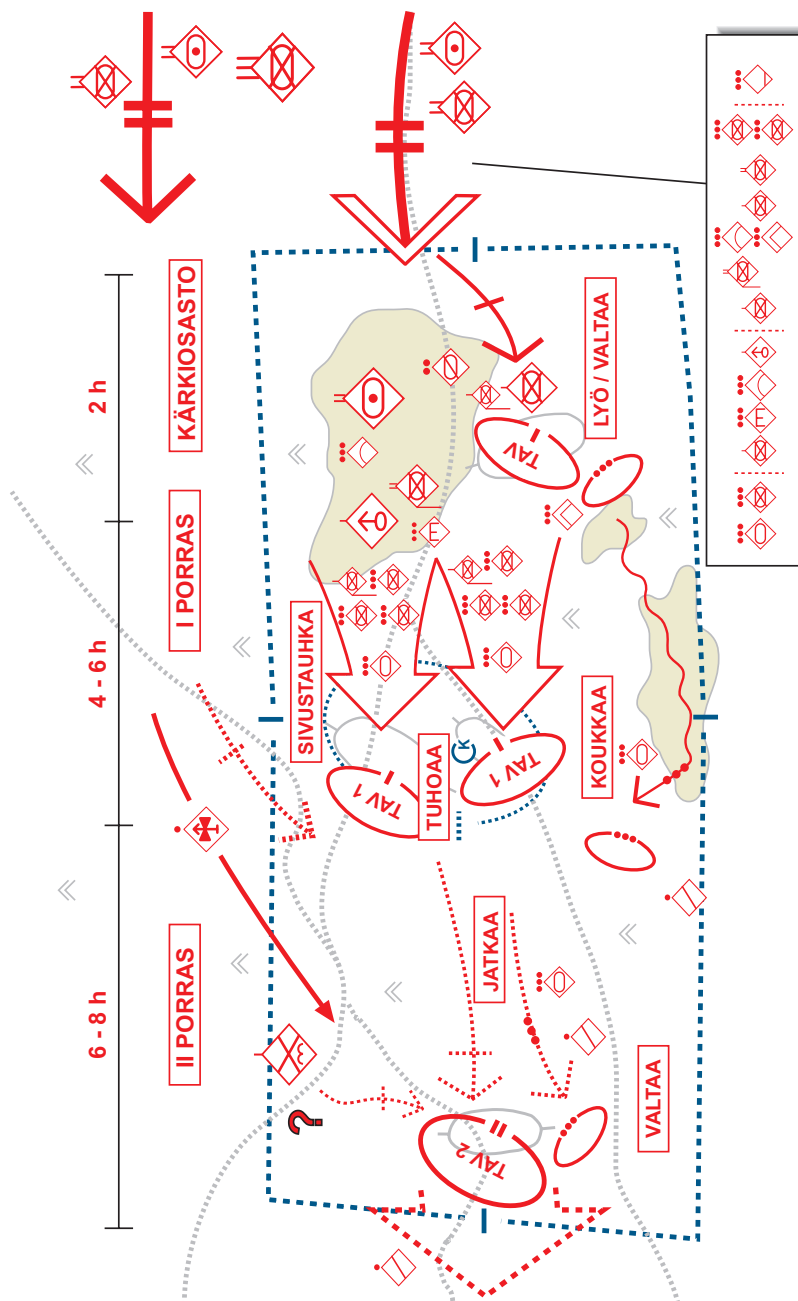
- aika- ja valmiusvaatimukset alajohtoportaille
- taistelujaotuksen muodostamisen (joukkueiden roolit taistelussa)
- muutokset johtamisjärjestelyissä
- tiedustelutehtävät
- tuliasemien tiedustelun ja valmistelun

- suluttamisen, liikkeen edistämisen valmistelut
- maastontiedustelun
- rintamavastuun ottamisen järjestelyt ja yhteyden otot naapureihin
- huoltojärjestelyt
- paikanpeittämismenetelmän laatimisen.

Vihollisen toimintamahdollisuuksista arvioidaan ylemmältä johtoportaalta saatujen tietojen, maaperä- ja kulkukelpoisuuskartan, taktisen kartan, johtamislaitteen ja maaston perusteella seuraavasti:

- vihollisen kokonaisvoima ja toiminta ylemmän johtoportaan alueella
- kuinka paljon ja millaista vihollista tulee vaikuttamaan komppanian alueella
- mikä on vihollisen komentajan taistelujatous komppanian alueella
- mikä on kohdattavan vihollisen taistelujatous, toiminnan vaihe, tavoitteet ja taistelulaji
- miten vihollisen liike suuntautuu, sivusta-uhka huomioiden
- hyökkäyksen tukeminen ja aselajitoiminnot
- suora-ammuntatuli ja tulitukialueet
- ilmauhka ja mahdolliset maahanlaskut
- mitkä ovat vihollisen toiminnan kannalta ratkaisevat maastonkohdat
- miten maasto, sää ja keliolosuhteet vaikuttavat vihollisen toimintaan
- aikatekijöiden merkitys.

Vihollisen toimintamahdollisuuksia arvioituaan komppanian päällikkö tekee kartalle tai luonnokselle arvionsa vihollisen toiminnasta. Useimmiten vihollisella on useita toimintavaihtoehtoja, joista päällikkö valitsee ensivaiheessa todennäköisimmän. Taistelusuunnitelman peitepiirrokselle tehtävä arvio vihollisen toiminnasta on laadittava alaisen alaisen tarkkuudella.

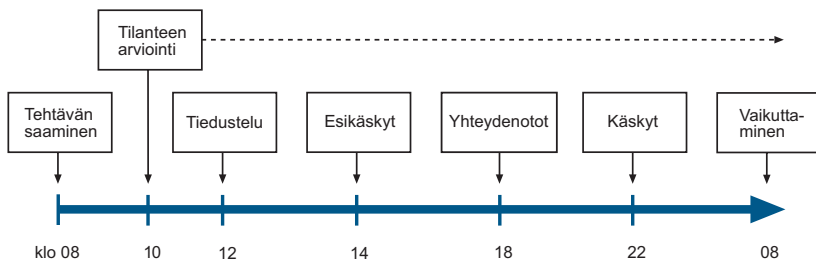
Kuva 4. Esimerkki: Arvio vihollisen toiminnasta

Toiminta on aina arvioitava suhteessa aikaan ja omiin toimintavaihtoehtoihin. Omista toimintamahdollisuuksista komppanian päällikkö arvioi muun muassa:

- komppanian valmiutta aloittaa tehtävä
- valmisteluihin käytettävissä olevaa aikaa suhteessa vastustajan toimintaan
- maaston peitteisyyden ja korkeuserojen vaikutusta suunniteltuun toimintaan
- hallitsevien maastonkohtien sijaintia
- komppanian asejärjestelmien tehokasta käyttöä suhteessa vihollisen asejärjestelmiin
- maasto-, sää- ja keliolosuhteiden vaikutusta toimintaan
- komppanian ryhmytyksen ja taistelun vaikutusta vihollisen toimintaan (arvio tilanteen kehittymisestä).

Liitteessä 2 on esimerkki keskeisempien asejärjestelmien vaikutuksen arvioinnista hyökkäys- ja puolustustaistelussa.

Aikaa arvioidessaan päällikön on mietittävä tehtävien tärkeysjärjestys: mitä pitää tehdä heti, minkä ennättää tehdä myöhemmin. Aikaa kannattaa tarkastella aikajanana muodossa. Tarkastelu tehdään lopusta nykyhetkeen päin. Aikajanalle ensimmäisenä merkitään tehtävän määräaika, josta lähdetään kulkemaan kohti alkua määrittämällä samalla osatehtävien paikat. Näin hahmotetaan mahdolliset ongelmakohdat ja saadaan varattua kriittisiin tehtäviin vaadittava aika.

Kuva 5. Esimerkki aikajanana käytöstä

Saadakseen alaiselleen aikaa toiminnan valmisteluihin päällikkö voi antaa esikäskyt heti tilanteenarvioinnin käynnistyttyä.

Valmistelujen ja tehtävän toteuttamisen aikana komppanian päällikkö jatkaa tilanteen arviointia saadessaan toimintaan vaikuttavia uusia tietoja.

Komppanian päällikköä sitovat johtamistoiminnassaan Suomen ratifioimat kansainväliset sopimukset. Päällikkö vastaa henkilökohtaisesti niiden noudattamisesta johtamassaan joukossa. Päällikön on otettava huomioon toimivaltuudet, voimankäytön säännökset sekä alueella mahdollisesti oleva siviiliväestö ja yhteiskunnan toimivuuden kannalta tärkeät kohteet.

Sotilasesimiehen ohjeet:

1. Tiedusteluun on sisällytettävä siviiliväestön keskittymät, lääkintälaitokset, kulttuurikohteet sekä ympäristölle vaaralliset laitokset.
2. Aseellinen toiminta tulee kohdistaa vain sotilaallisiin kohteisiin. Taktisista vaihtoehtoista on valittava se, joka aiheuttaa vähiten siviilivahinkoja ja omissa voimavarojen käyttöä.
3. Umpimähkäiset hyökkäykset kohdetta tai maalia tarkistamatta ovat kiellettyjä.
4. Kiellettyjä sodankäyntitapoja ei saa käyttää.
5. Sotilaallisten kohteiden sijoittamista siviilikohteiden lähelle tulee välttää.
6. Siviilihenkilöiden ja -kohteiden käyttäminen suojaamaan sotilaallista toimintaa on kiellettyä. Suojelu lakkaa, jos suojeltuja kohteita käytetään vihollista vahingoittavaan toimintaan.

Liitteessä 3 on suomalaista sotilasta velvoittavat sotilaan säännöt.

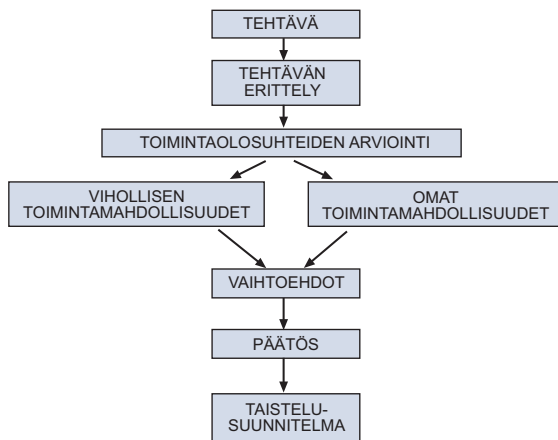
Suomen ratifioiman ERW (ERW = Explosive Remnants of War) sopimuksen mukaisesti komppanian on dokumentoitava ja merkittävä oma tulenkäyttönsä niiltä osin kuin se sisältää mahdollisesti räjähtämättömäksi jäävää materiaalia. Näitä ovat mm:

- tykistön ja heittimistön ampumatarvikkeet
- kertakäyttöiset pst-aseet
- pst- ja panssariaseiden ampumatarvikkeet
- ilmatorjunta-aseiden ampumatarvikkeet
- käsikranaatit
- kranaattikonekiväärin kranaatit
- panokset.

ERW sopimuksen mukainen dokumentointi ja merkitseminen toteutetaan komppaniassa ylemmän johtoportaan ohjeistuksen ja käskyjen mukaisesti.

2.4 Päätös ja taistelusuunnitelma

Suunnitteluprosessin perusteella komppanian päällikkö tekee päätöksen, jolla käskee alaisensa. Toiminnan aloittaminen vaatii joskus päätöksen tekemistä puutteellisinkin tiedoin.

Kuva 6. Esimerkki päällikön suunnitteluprosessista

Komppanian päällikkö piirtää päätöksensä johtamislaitteelle, kartalleen tai laatii siitä luonnoksen. Päätökseen sisällytettävät asiat on esitetty puolustusta ja hyökkäystä käsittävissä luvuissa. Päätökseensä perustuen komppanian päällikkö antaa käskynsä varapäällikölle, joukkueiden johtajille ja erillisryhmien johtajille.

Komppanian päällikkö täydentää ajan salliessa päätöksensä taistelusuunnitelmaksi ja tarkistaa sitä tilanteen kehittymisen mukaan. Taistelusuunnitelman kehittyessä se saatetaan vastaamaan muita vihollisen toimintavaihtoehtoja. Komppanian päällikkö arvioi tilanteen kehittymistä vihollisen eri toimintavaihtoehtoisissa voidakseen vaikuttaa ajoissa taistelun kulkuun.

Taistelusuunnitelma tehdään johtamislaitteelle, piirroksena kartalle tai luonnoksena paperille ainakin siinä laajuudessa kuin käskyjen antaminen alaisille sitä edellyttää.

Voidakseen arvioida eri vaihtoehtojen toimivuutta komppanian päällikkö voi etenkin rauhan aikana tehtävässä suunnittelussa käyttää hyväkseen erilaisia laskennallisia malleja taistelun lopputuloksen arvioimiseen. Ne auttavat lisäksi ymmärtämään eri asejärjestelmien vaikutusta sekä omaan että vihollisjoukkoon.

2.5 Taistelusuunnitelman toimeenpano

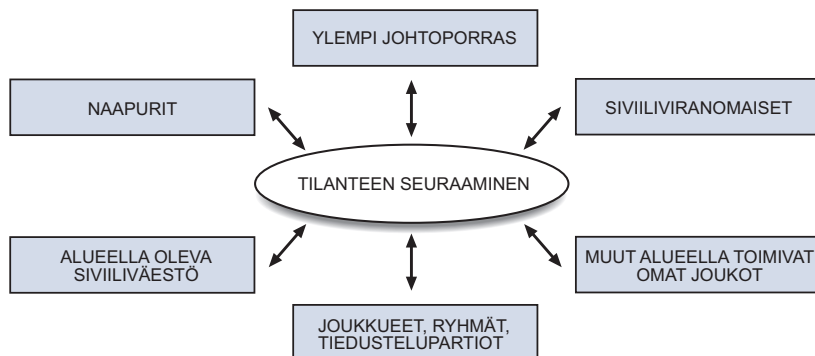
Käskyn on oltava lyhyt, yksiselitteinen, toteuttamiskelpoinen ja oikea-aikaisesti annettu. Päällikkö voi ohjata ja tukea alaistensa tehtävän toteuttamista antamalla toimintaohjeita eri tilanteiden varalta. Päällikön tulee varmistua siitä, että alainen on ymmärtänyt tehtävän oikein ja miten se toteutetaan.

Komppanian päällikön käskyt on aina pyrittävä antamaan maastoon sitoen. Jos toimintamaastoa ei voida nähdä, sidotaan käskyt maastolaatikkoon, karttaan tai luonnokseen. Käskyn ymmärtäminen varmennetaan kysymyksin, toistoin ja piirtämällä käskyn saajan karttaan sen tärkeimmät osat. Päällikön on aina varmistauduttava siitä, että alainen ymmärtää komppanian taisteluajatuksen ja oman tehtävänsä.

Komppanian päällikkö antaa käskyt laatimansa arvion vihollisen toiminnasta, päätöksensä tai taistelusuunnitelman perusteella. Käskyyn sisällytetään vähintään tilanne, taisteluajatus, tehtävä, tukeminen ja johtaminen. Tulenjohtopäällikkö käsklee epäsuoran tulen käyttöön liittyvät asiat. Taistelusuunnitelman täydentyessä ja tarkentuessa alaisille annetaan lisäkäskeyä tarkastuskierroksien yhteydessä. Taistelun aikana annetaan lyhyitä erilliskäskeyä, joissa käsketään vain muuttuneet ja toiminnan kannalta oleelliset asiat.

2.6 Tilanteen seuraaminen

Tilanteenarvioinnin perustaksi komppanian on aktiivisesti hankittava tietoa sekä omalta alueeltaan että sen lähiympäristöstä. Samalla sen on välitettävä tietoa tekemistään havainnoista ja toimenpiteistä muiden toimijoiden tilanteenarvioinnin mahdollistamiseksi.

Kuva 7. Esimerkki komppanian tilannetiedon tuottajista

Voidakseen johtaa joukkueitaan taistelussa komppanian päällikön on tehtävä omakohtaisia havaintoja ja vaadittava alaisiltaan ilmoituksia alueen tapahtumista. Määräaikaisten ilmoitusten lisäksi alaisten on ilmoitettava erityisesti toiminnan suoritusvaiheista ja saavutetuista tuloksista.

Tilannetietoisuus on avain menestyksekkäälle taistelulle. Komppanian päällikön tulee aktiivisesti pyrkiä siihen, että tilannekuva on samanlainen kaikilla johtamisen tasoilla. Tämä edellyttää jatkuvaa kaksisuuntaista tilannetiedon päivittämistä.

Komppanian päällikön on ilmoitettava ylemmälle johtoportaalle heti

- kosketuksen saamisesta
- kosketuksen katkeamisesta ja toimenpiteistä sen palauttamiseksi
- yli kymmenen panssarivaunun osaston havaitsemisesta
- vihollisen ryhmitysmuutoksista, uusien joukkojen ja aseiden ilmaantumisesta sekä toiminnan muuttumisesta
- maahanlaskuista tai niiden valmisteluun viittaavista havainnoista
- kohdatuista sulutteista ja siroteimiinoitteista
- ylimenokalustoista
- voimakkaista tykistön tulivalmisteluista, lentorynnäköistä ja pommituksista
- sotasaalisasiakirjoista ja sotavangeista sekä
- CBRN- ja polttotaisteluaseiden käytöstä ja käyttöön viittaavista seikoista.

Komppanian päällikön on vaadittava vastaavat ilmoitukset joukkueenjohtajiltaan. Ilmoitusten tulee perustua varmoihin tietoihin. Olettamukset, arviot sekä epävarmat ja tarkistamattomat tiedot on selvästi erotettava todellisista tiedoista. Komppania ilmoittaa ylemmälle johtoportaalle vain varmennetun raakatiedon.

Kaikki johtoportaat ilmoittavat yllättävistä tapahtumista alueellaan vakiomuotoisella pikatilanneilmoituksella. Kohdat 1–5 ilmoitetaan aina kaikkien tapahtumien yhteydessä, ja kohdat 6–7 tarpeen mukaan.

1. ILMOITTAJA	Tunnus
2. HAVAINNON LAATU	Mikä ilmoitus? Esim. kosketus, tukipyyntö, vihollis-, siviili-, oma joukko-, luokittelematon havainto
3. TAPAHTUMA-AIKA	Mainitaan erikseen mikäli viestityksessä viivettä. Muuten ilmoituksen aika = tapahtuma-aika.
4. PAIKKA	Tapahtuman koordinaatit. Mikäli kyseessä on havainto, jota ei voida paikantaa tarkasti, ilmoitetaan oma sijainti koordinaatteina tai paikanpeittämismenetelmän mukaisesti sekä suunta ja arvioitu etäisyys havaintoon.
5. TAPAHTUMA	Mitä tapahtunut?
6. SEURAUKSET	Mikä vaikutus tapahtumalla on toimintaan? Arvio jatkotoiminnasta mikäli mahdollista.
7. TARKENNUKSET	Erityistietoja ja yksityiskohtia tapahtumasta ja tilanteesta.

Kuva 8. Pikatilanneilmoituksen kaava

Määräaikainen tilanneilmoitus laaditaan kirjallisena kerran vuorokaudessa ylemmän johtoportaalle käskyn mukaan. Tilanneilmoitus sisältää yleensä seuraavat asiat:

1. ILMOITTAJA	Tunnus, aika ja aikaväli jota ilmoitus koskee
2. TEHTÄVÄN SUORITUSVAIHE	Mitä, missä, miten?
3. VIHOLLISEN TOIMINTA	Keskeiset havainnot ja muutokset omalla toiminta-alueella sekä johtopäätökset niistä. Kokonaisvaikutus komppanian toimintaan liittyen
4. OMA TOIMINTA	Alajohtoportaiden ryhmitys ja toiminnan vaihe, oma taistelukyky tehtävään ja jatkotoimintaan liittyen.
5. ASELAJITILANNE	Tiedustelu, epäsuora tuli, pioneeri, pst, ilmatorjunta ja -suojelu, viesti, huolto. Tukitarpeet?
6. ARVIO TILANTEEN KEHITTYMISESTÄ	Arvio +12h ilmoitushetkestä eteenpäin. Mitä, missä, miten, milloin?
7. MUUT ASIAT	Erityistietoja ja yksityiskohtia komppanian tilanteesta. Esitykset ylemmälle johtoportaalle.

Kuva 9. Määräaikaisen tilanneilmoituksen kaava

Tilanneilmoitus tehdään luonnoksena tai peitepiirroksena tai sähköisesti johtamislaitteella. Tilanneilmoitusta täydennetään viestivälillä annettavalla muutosilmoituksella.

Ylemmän johtoportaan edustajan vieraillessa komentopaikalla päällikkö tai varapäällikkö selvittävät joukkonsa tilanteen lyhyesti pitämällä tilanneselostuksen, johon sisällytetään samat asiat kuin määräaikaisessa tilanneilmoituksessa.

Toiminnan kannalta oleelliset käskyt sekä ilmoitukset merkitään sotapäiväkirjaan. Käskyn sisällöstä on kirjoitettava ainakin sen tehtäväosa.

Komppanian päällikkö johtaa taistelua johtamispaikaltaan, joka on komppanian tehtävän toteuttamisen kannalta ratkaisevimmalta vaikuttavan komppanian osan tuntumasta. Päällikkö pitää yleensä mukanaan tulenjohtopäällikön tulenjohtoryhmineen, taistelulähetin sekä muut tarvitsemansa henkilöt. Tulenjohtopäällikkö ottaa mukaansa tulenjohtokomentajan komentoverkon radion ja päällikkö pataljoonan komentajan komentoverkon radion.

Komentojoukkue perustaa komppanian komentopaikan, joka mahdollistaa komppanian kokonaisuuden jatkuvan ja tehokkaan johtamisen. Komentopaikan valintaan vaikuttavat tilanne, tehtävä, taistelulaji ja maasto. Päällikön johtaessa taistelua johtamispaikalta varapäällikkö johtaa komppanian muiden osien toimintaa.

Komentopaikkaa ryhmitettäessä on otettava huomioon, että

- komentopaikasta on oltava viestiyhteydet kaikkiin komppanian osiin
- komentopaikalla on jatkuvasti oltava selvillä komppanian kokonaistilanne ja päällikön sijainti
- sen on täytettävä samat taisteluvälmiuden vaatimukset kuin muidenkin osien
- sen on liityttävä komppanian muiden osien ryhmytykseen
- komentopaikalta on voitava siirtyä nopeasti ja suojassa alijohtajien luo ja pitää yhteyttä pataljoonan komentajaan
- komentopaikka on helposti alaisten löydettävissä
- se on sivussa vihollisen päähyökkäyssuunnasta.

Komentopaikalla ovat yleensä komppanian johto-osat. Lisäksi siellä voi olla joukkueiden lähettejä sekä komppanian päällikön käyttöönsä käskemiä ryhmiä tai partioita. Komentopaikka merkitään peitelukuviitalla ja tien suunnassa komentopaikan tasalle asetetaan etulinjakilpi.

Komppanian päällikön on järjestettävä yhteydet alijohtajiinsa sekä pidettävä yhteyttä naapureihin, tukeviin osiin ja ylempään johtoportaan. Ensimmäisen kerran yhteyttä otettaessa yhteydenottovastuu on takaa eteen, vasemmalta oikealle ja tukevasta tuettavaan.

Komppaniassa yhteydenpitoon käytetään tilanteen mukaisesti

- tapaamista
- lähettejä
- vahvistettuja ja sovittuja merkkejä sekä
- johdin- ja radioyhteyksiä.

Tapaaminen on varmin ja salaamisen kannalta turvallisin yhteydenpitotapa. Päällikkö voi käydä alijohtajien luona ja naapuriyksiköissä, tavata alijohtajat sovituspaikassa tai käskä heidät komentopaikalle. Henkilökohtaisen tapaamisen etuna on, että tällöin päällikkö voi itse havainnoida olemassa olevan tilanteen ja tehdä omat johtopäätöksensä. Tapaamisessa alaisille selvitetään tilanne ja annetaan perusteet pitkäkestoiselle toiminnalle. Tapaamisen on oltava alaista kannustava ja uskoa luova hetki. Taistelussa olevaa tai taisteluun pian joutuvaa alaista ei saa käskä pois joukkonsa luota.

Vahvistettuja ja sovittuja merkkejä käytetään muun muassa joukon, tulen ja ajoneuvojen johtamisessa sekä hälyttämisessä ja tunnistamisessa. Komppania voi käyttää väri- ja numerotunnisteita joukkueiden, henkilöiden ja ajoneuvojen tunnistamiseen.

Esimerkiksi joukkueet on eritelty värein. Värien avulla pystytään joukkueiden sisällä käyttämään samaa numerointia, jolloin esimerkiksi joukkueen johtaja on värin lisäksi numero yksi (1). Värien käyttö helpottaa tunnistettavuutta ja siten lähettien, huollon ja johtamisen järjestelyjä.

Numerointi mahdollistaa myös komppanialle yksinkertaisen sisäisen viestiliikennetaulukon. Kutsuna käytetään väriä ja numeroa. Tärkeimpien henkilöiden kutsut ovat myös helposti muistettavissa, kun numerointi on joukkueiden sisällä yhdenmukainen ja vain väri toimii joukkueiden välillä erottelavana tunnisteenä.

Komppanian ajoneuvot voidaan merkitä yksikön sisäisellä merkitsemistavalla: kyltin pohja vastaa joukkueen väriä, ja lisäksi väri merkitään kirjaimella. Ajoneuvojen numerot merkitään joukkueitten sisällä kymmenlukuina. Esimerkiksi S10 on Sini-joukkueen ensimmäisen ryhmän vaunu. Tämän lisäksi yksiköiden tulee käyttää niille kuuluvia pataljoona- ja yksikkökoodeja ajoneuvoissaan.

3 KOMPPANIAN TAISTELUUN LIITTYVIÄ TOIMINTOJA

3.1 Epäsuora tuli

Tykistön ja kranaatinheittimistön tulenkäytön päämääränä on vihollisen tuhoaminen, lamauttaminen tai häirintä. Halutun tulivaikutuksen määrää tuettavan joukon johtaja ja toteuttaa tulenjohtopäällikkö tai tulenjohtaja. Tulenkäytössä pyritään nopein ja yksinkertaisin menetelmin keskitettyyn ja tehokkaaseen vaikutusammuntaan. Tulenkäyttö on pyrittävä valmistelemaan siten, että tuli voidaan aloittaa vaikutusammuntana.

Tuhoamisella tarkoitetaan joukon saattamista pysyvästi tai ainakin kyseisen taistelun ajaksi toimintakyvyttömäksi. Tuhoaminen edellyttää yleensä vähintään 50 % henkilöstötappioiden tuottamista joukolle.

Lamauttamisella tarkoitetaan joukon toiminnan estämistä määräajaksi tai sen saattamista kyseisen taisteluvaiheen tai ainakin usean tunnin ajaksi toimintakyvyttömäksi. Lamauttaminen edellyttää yleensä vähintään 20 % henkilöstötappioiden tuottamista joukolle lyhyenä ajanjaksona.

Häirinnällä pyritään vihollisen toiminnan vaikeuttamiseen ja tappioiden tuottamiseen. Häirintä toteutetaan yleensä ampumalla tuliyksiköllä kertoja. Häirinnän kohteena ovat ensisijaisesti maalit, joissa henkilöstö on suojautumatonta.

Komppanian taistelua voivat tukea:

- komppanian kranaatinheitinjoukkue tai tulitukiryhmä
- pataljoonan kranaatinheitinkomppania
- taisteluosaston patteristo
- prikaatin tai muiden yhtymien tykistöryhmät tai patteristot.

Kranaatinheitinjoukkue/ tulitukiryhmä on komppanian oma tuliyksikkö. Muiden tuliyksiköiden käytöstä komppanian päällikkö saa perusteet ylemmältä johdolta.

Tulenkäyttö suunnitellaan siten, että jokaisella tulenjohtokomentajalla, tulenjohtopäälliköllä tai tulenjohtajalla on oikeus aloittaa tulenkäyttö vastuualueellaan määritettyjen oikeuksien perusteella. Tulenkäytön oikeutta jaetaan joukoille ajallisesti, alueellisesti tai ampumatarvikkeitten lukumäärän mukaan.

Tulenkohtopäällikkö saa perusteita tulenkäytölle ylemmän johtoportaasta tulenkohtokomentajalta tai tykistöpäälliköltä. Niihin voi liittyä vaatimuksia, rajoitteita tai lisäresursseja, jotka vaikuttavat tulenkäyttöön komppanian alueella.

Valmistellun tulenkäytön perusteena ovat tulisuunnitelmat, jotka laaditaan tuettavan joukon johtajan vaatimusten mukaisesti ottaen huomioon ampumatekniset toteuttamismahdollisuudet. Tulisuunnitelmien on liityttävä joukon taistelusuunnitelmiin, erityisesti panssarintorjuntaan ja sulutteisiin.

Tulisuunnitelmia ovat:

- torjuntasuunnitelma
- vastatykistösuunnitelma
- vastavalmistelusuunnitelma sekä
- tulivalmistelu- ja saattosuunnitelmat.

Laadittavat suunnitelmat ovat näiden yhdistelmiä, jotka vastaavat komppanian päällikön taistelusuunnitelmassaan valitseisiin keinoihin.

Tulenkäytössä on pyrittävä yllätykseen ja mahdollisimman suureen hetkelliseen tulentiheyteen keskittämällä tuliyksiköiden tuli samanaikaisesti samaan maaliin. Kohtaamistilanteissa on epäsuoralla tulella pyrittävä heti vaikuttamaan viholliseen, vaikka tulenkäyttö jouduttaisiin aloittamaan huonommilla perusteilla.

Kevyt tykistö ja raketinheittimistö sekä kranaatinheittimistö soveltuvat suojautumattoman tai heikosti suojautuneen henkilöstön tulittamiseen. Sirpalekranaattien osumilla voidaan tuhota ja vaurioittaa ajoneuvoja, raskaita aseita sekä kuljetus- ja rynnäkköpanssarivaunuja.

Raskas tykistö soveltuu suojautumattoman tai heikosti suojautuneen henkilöstön tulittamisen lisäksi rynnäkkö- ja taistelupanssarivaunujen ryhmitysten, panssari- tai telahaupitsien/ -kanuunojen tuliasemien sekä maihinnousualusten ja linnoituslaitteiden tulittamiseen.

Herätesytyttimillä parannetaan sirpalekranaattien tehoa suojautumattomaa henkilöstöä vastaan. Katettuihin poteroihin suojautunutta henkilöstöä on edullista tulittaa raskaiden tykkien jäykällä iskusytyttimillä varustetuilla kranaateilla. Kuorma-ammukset soveltuvat panssaroitujen joukkojen tulittamiseen.

Savuammuksilla voidaan sokaista vihollinen ja suojata omia joukkoja savuverholla. Valoammuksia käytetään maalien valaisuun ja vastustajan häikäisyyn.

3.2 Panssarintorjunta

Komppanian panssarintorjunnan päämääränä on estää vihollisen panssarivaunujen tulivoiman kohdistaminen jalkaväkeen. Tämä toteutetaan tuhoamalla vihollisen panssarivaunut komppanian taisteluun liittyen.

Lähes kaikkien vihollisjoukkojen käytössä on panssarivaunuja tai panssaroituja ajoneuvoja. Komppanian panssarintorjunnan kannalta tärkeimpiä maaleja ovat taistelu- ja erikoispanssarivaunut. Muita tärkeitä maaleja ovat rynnäkköpanssarivaunut sekä tulituki- ja epäsuoraan tulenkäyttöön pystyvät panssarivaunut ja ajoneuvot.

Komppanian panssarintorjuntavoima koostuu sen jalkaväkitaisteluun tarkoitettujen joukkueiden panssarintorjunnasta sekä yleisesti komentojoukkueesta löytyvästä panssarintorjuntaryhmästä sekä tarvittaessa huolto-osista muodostetavasta panssarintorjuntavarareservistä. Komppania kykenee laskennallisesti tuhoamaan lähitorjunta-alueelle omalla määrävahvuksella panssarintorjunta-aseistuksellaan panssarivaunuilla vahvennetun mekanisoidun komppanian vaunut ja panssaroidut ajoneuvot.

Komppanian menestyssekkään panssarintorjunnan edellytyksenä kaikissa taistelulajeissa on taistelumaaston valinta. Maaston tulisi estää tai vähintään vaikeuttaa vaunujen liikettä ja tulen käyttöä. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi aukeilta alueilta metsään johtavat tiet ja urat sekä vesistöjen, soiden ja kallioiden muodostamat kapeikot.

Panssarintorjunta-aseiden etupainoisella ryhmityksellä pyritään saattamaan vastustajan vaunut tulen alle oman ryhmityksen etupuolella tarkoituksena tuhota tulitukeen kykenevät vaunut, pakottaa vastustajan jalkaväki jalkautumaan ja eristää vaunut jalkaväestä. Komppaniassa panssarintorjunnan syvyys luodaan panssarintorjunta-aseiden etupainoisen käytön lisäksi siten, että annetaan joukkueille ja komppanian omalle panssarintorjuntaryhmälle valmistautumistehäviä sivustoille ja selustaan sekä muodostamalla reserviin panssarintorjuntaan kykeneviä partioita ja ryhmiä.

Panssarintorjunta-aseiden teho ja vaikutus perustuu keskitettyyn tulenkäyttöön. Komppanian ja joukkueen panssarintorjuntatuli on keskitettyä kun 2/3 niiden panssarintorjunta-aseista on mahdollisuus ampua samalle tuhoamisalueelle. Komppanian panssarintorjunnan painopiste luodaan komppanian panssarintorjuntaryhmän keskitetyllä tulenkäytöllä. Panssarintorjunta-aseiden tulenkäyttöön voidaan liittää tähtysiimiöiden käyttö.

Komppanian panssarintorjuntatulen käytön tulee olla aktiivista niin, että mahdollisimman moni tuhoamisalueella oleva vaunu joutuu samanaikaisesti tulen alle. Aktiivisuuden keskeisimpiä elementtejä ovat valmistautuminen taisteluun ja taistelusuunnitelman harjoittelu puolustuksellisissa tilanteissa useista vara- ja vaihtoasemista ja hyökkäyksessä häikäilemätön vaunujen tuhoaminen metsästä-mällä peitteisessä maastossa omaa liikettä hyväksi käyttäen.

Komppanian päälliköllä tulee aina olla käytössään panssarintorjuntareservi. Panssarintorjuntareservi muodostetaan ensisijaisesti komentojoukkueen panssarintorjuntaryhmästä. Reservillä on aina oltava panssarintorjuntaan liittyvä tehtävä ja valmistautumistehtäviä. Lisäksi panssarintorjunnan varareserviä voidaan muodostaa kaikista taistelusta irti olevista osista jakamalla joukoille panssarintorjunta-aseita.

Panssarintorjunnan oikea-aikaisuus ja nopeus ovat merkittäviä koko komppanian taistelun kannalta. Tehtäviä ja valmistautumistehtäviä annettaessa on otettava huomioon tiedusteluun, valmisteluun ja harjoitteluun kuluva aika. Panssarintorjunta-aseiden ryhmittäminen tulee ottaa suunnittelussa ja päätöksentekovaiheessa huomioon ensimmäisten asioiden joukossa osana komppanian kokonaistulen käyttöä. Epäsuoran tulen ja sulutteiden käyttö on suunniteltava osaksi panssarintorjuntaa. Epäsuoralla tulella häiritään ja tuhotaan vaunuja sekä eristetään vaunut niitä suojaavasta ja seuraavasta jalkaväestä. Savutuksella ja valaisulla harhautetaan sekä sokaistaan vaunujen tähystyslaitteita. Sulutteilla häiritään, hidastetaan, estetään ja ohjataan vaunujen liike panssarintorjunta-aseiden vaikutuksen alle. Torjuntasulutteen osien tulee pääsääntöisesti olla valvottuina panssarintorjuntatulella.

Yhteistoiminnan panssarintorjuntataistelijoiden ja muun jalkaväen kanssa tulee olla hyvin valmisteltua. Jalkaväellä suojataan panssarintorjuntaosia vastustajan jalkaväeltä. Vastaavasti panssarintorjunnan tulee kyetä tuhoamaan vastustajan panssarivaunut ennen kuin ne ehtivät käyttää tulivoimaansa omaa jalkaväkeämme vastaan. Komppanian vastuualueella taistelevat alistetut panssarintorjuntajoukot tulee sijoittaa panssarintorjunnan kannalta uhanalaisimpaan suuntaan ja luoda niille edellytykset taistella panssarintorjunta-asein. Panssarintorjuntajoukoille annetaan vaunujen tuhoamistehtäviä tuhoamisalueisiin sidottuna ja joukot ohjataan edulliselle tuliasema-alueelle ottamalla huomioon omien joukkojen ryhmitys.

Panssarintorjunta-aseet tulee ryhmittää mahdollisuuksien mukaan laajan ampu-ma-alan mahdollistaviin sivustatuliasemiin. Panssarintorjunta-aseet tulee suojata suora-ammunta tulelta, tähystykseltä ja vastustajan jalkaväeltä. Asemat tulee linnoittaa kulloinkin tarkoituksenmukaisella tavalla ja erityistä huomiota on

kiinnitettävä ampumasektorien raivaamiseen siten, että keskitetty tulenkäyttö tuhoamisalueelle hajautetussakin ryhmityksessä on mahdollista.

3.3 Pioneeritoiminta

3.3.1 Linnoittaminen

Linnoittamisen päämääränä on parantaa komppanian taistelukestävyyttä ja vähentää vastustajan tulivaikutuksen tehoa. Komppania vastaa itse tehtävänsä, toimintojensa ja ryhmityksensä edellyttämästä linnoittamisesta. Linnoittaminen aloitetaan viipymättä ja oma-aloitteisesti aina joukon pysähtyessä.

Ylempi johtoporras voi määrittää linnoittamisen tason puolustuskeskuksen ja erillisen tukikohdan tarkkuudella. Yksikön päällikkö määrittää tukikohtiensa ja erillisten pesäkkeidensä linnoittamisen tason. Linnoittaminen on otettava huomioon maastontiedustelussa selvittämällä alueen linnoitettavuus ja tulenkäytön mahdollisuudet. Samalla on tehtävä myös arvio lisämateriaalin ja konetuen tarpeesta, jotta käytössä olevat resurssit saadaan kohdennettua oikein.

Komppanian linnoittaminen on kenttälinoittamista tai kevytosalinoittamista. Kenttälinoittaminen on joukon tehtävään ja toimintaan perustuvaa linnoitteiden rakentamista ja ampuma-alan raivausta omia työkalujaan ja koneitaan sekä pääsääntöisesti paikalta saatavaa materiaalia käyttäen. Kenttälinoittamisella saadaan aikaan välttävä suoja ja kyetään yleensä lyhytkestoiseen taisteluun.

Kevytosalinoittaminen on joukon tehtävään ja toimintaan perustuvaa linnoittamista ylemmän johtoportaan antamalla materiaali- ja työkonetuella.

Liitteessä 4 on esitetty linnoittamisen tasot ja aika-arvioita.

Vihollista harhautetaan rakentamalla valelaitteita ja -pesäkkeitä. Valeryhmitys sijoitetaan siten, että se antaa viholliselle väärän kuvan oikean ryhmityksen etureunasta, muodosta, tärkeimmästä suunnasta tai vetää harhautussuunnitelman mukaisesti vastustajan tulta puoleensa. Valeryhmitys sijoitetaan taktisesti järkevään paikkaan ja naamiodaan lähes yhtä hyvin kuin aito kohde. Valeryhmitysalueelta noudetaan joukolle linnoittamismateriaalia. Samalla ryhmitysalueella tapahtuu myös oikeanlaista toimintaa. Valelinnoitteiden rakentaminen on suunnitelmallista toimintaa. Valelaitteita aletaan rakentaa samanaikaisesti kuin muita linnoitteita.

Maaston estevaikutusta täydennetään estetoilla. Esteet jaetaan henkilöesteisiin ja ajoneuvoesteisiin. Esteiden käytössä on arvioitava työmäärän ja saavutettavan hyödyn suhdetta.

Komppanian ajoneuvot on pyrittävä sijoittamaan suojaan luonnon painanteisiin tai muutoin suojaa antaviin paikkoihin. Mikäli ryhmitysalueen maasto ei tarjoa riittävää suojaa on ajoneuvoille rakennettava linnoite eli ajoneuvopotero.

Linnoitteet on maastoutettava kaikissa työvaiheissa. Maaston hyväksikäyttö on tärkein maastouttamismenetelmä. Maastouttaminen on otettava huomioon jo silloin, kun päätetään linnoitteiden sijoittamisesta. Kun linnoite on maastoutettu, työn laatu on tarkistettava.

3.3.2 Suluttaminen

Suluttamisen päämääränä on tuottaa tappioita sekä estää vihollista käyttämästä tiettyjä alueita tai vaikeuttaa niiden käyttöä. Suluttaminen on osa komppanian tulenkäyttöä ja vastaa arvioituun vastustajan toimintaan taistelussa. Erona muuhun tulenkäyttöön on ainoastaan se, että sulute sijoitetaan oletetulle taistelualueelle ennen vastustajan saapumista, eikä sen siirtämiseen tilannearvion osoittautuessa vääräksi ole yleensä mahdollisuutta. Torjuntasulutteen osat liittyvät aina panssarintorjunta-, epäsuoran tulen- ja käsiaseiden tulenkäyttöön.

Sulutteita rakentavat pääasiassa pioneerijoukot. Pioneerijoukkue kykenee rakentamaan yhdestä kahteen torjuntasulutetta vuorokaudessa I valmiusasteeseen. Komppania rakentaa oman toiminnan suojaamiseksi miinanauhoja, miinaryhmiä, varamiinoitteita, pienehköjä puumurrosteita ja käyttää yksittäisiä miinoja.

Sulute on miinoitteista, murresteista, hävitteistä ja erilaisista esteistä muodostuva maastollinen kokonaisuus. Sulutteet jaetaan vaikutuksensa mukaan torjunta- ja häirintäsulutteisiin. Kaikista rakennetuista miinoitteista ja sulutteista on laadittava suluteseloste, jossa selvitetään suunnitellun sulutteen sijainti, rakenne ja käytössä oleva materiaali. Pioneerijoukkueen johtaja vastaa komppanian alueelle rakentamansa suluteselosteen laatimisesta. Komppanian päällikkö vastaa komppaniansa rakentamien sulutteiden selosteiden laatimisesta. Dokumentoimalla mahdollisimman tarkasti maastoon jäävät miinat, miinoitteet ja sulutteet välitetään omien tappioiden syntyminen ja mahdollistetaan myöhempi raivaaminen.

Torjuntasulutteella pyritään sulkemaan vihollisen hyökkäysura, pysäyttämään hyökkääjän liike, ohjaamaan se meille edulliseen maastoon tai pakottamaan hyökkääjä aikaa vievään ja tappioita tuottavaan raivaamiseen. Torjuntasulutteet

on kyettävä aina valvomaan tulella. Torjuntasulutteessa käytetään miinaesteitä, miinanauhoja, miinaryhmiä, hävitteitä ja murrosteita sekä valemiiinoitteita. Torjuntasulute sisältyy komppanian puolustuskeskukseen ja sen maksimikokona voidaan pitää 1 km x 0,5 km.

Häirintäsulutteella estetään sulutettavan alueen vapaa käyttö ja tuotetaan tappioita viholliselle pääasiassa suoja-alueella, puolustuskeskusten välialueilla ja sivustoilla. Häirintäsulutteessa käytetään miinaryhmiä, pieniä miinaesteitä ja -nauhoja, pienehköjä hävitteitä ja murrosteita sekä valemiiinoitteita. Suluttamismateriaalin tarve on 1/10 torjuntasulutteeseen tarvittavasta määrästä.

Sulutteet ja niiden osat voidaan rakentaa joko I, II tai III valmiusasteeseen. Sulute on pyrittävä rakentamaan suoraan I valmiusasteeseen.

Sulute on I valmiusasteessa, kun

- miiinoitteet ja murrosteet ovat valmiit
- hävitteet on räjäytetty
- vartiointi ja opastus on tarvittaessa järjestetty.

Sulute on II valmiusasteessa, kun

- oma liikenne sulutteen läpi merkittyjä reittejä on mahdollista
- kulkuaukon ulkopuoliset miinat on asennettu
- toimeenpano-osasto on koulutettu ja sulutteen läheisyydessä
- liikennereitillä olevat miinat ovat ilman sytyttimiä joko miinasijoissaan siten, että jalankulku on mahdollinen, tai miinasijojen välittömässä läheisyydessä, ja sytyttimet ovat toimeenpano-osastolla
- hävitteet on panostettu ja sytytysjärjestelmä on valmis sekä murrosteet voidaan nopeasti toimeenpanna räjäyttämällä
- valmistellut esteet voidaan nopeasti siirtää paikoilleen
- sulutteen osat on merkitty ja vartiointi järjestetty.

Sulute on III valmiusasteessa, kun

- kaikki liikenne sulutteen läpi on mahdollista
- sulute on yksityiskohtaisesti suunniteltu
- materiaali on kohteella tai sen läheisyydessä vartiointuna
- panostilat on avattu
- panostamista helpottavat telineet ja tukirakenteet on rakennettu
- miinasijoja on tehty.

Sulutteen toimeenpanolla tarkoitetaan II valmiusasteeseen rakennettuun sulutteeseen jätettyjen kulkuaukkojen sulkemista ennalta varatulla materiaalilla.

Toimeenpano-osasto on näiden kulkuaukkojen sulkemiseen varattu ja koulutettu osasto. Toimeenpano-osasto koulutetaan yleensä siitä joukosta, jolle sulute luovutetaan. Aikaa II valmiusasteessa olevan sulutteen toimeenpanoon saa kulua enintään puoli tuntia.

Miinoite on samanlaisista tai useammanlaatuisista miinoista muodostuva alueellisesti tarkkaan määrätty kokonaisuus.

Miinaeste on kooltaan korkeintaan 50 x 100 m. Se voi olla rakennettu tela-, pohja- tai lankamiinoista. Miinaesteellä pyritään pysäyttämään tai suuntaamaan vihollisen liike.

Miinanauhassa on 1–3 miinariviä, rivien välit ovat 10–20 m. Miinanauhan pituus on enintään 300 m. Nauha rakennetaan vain tela-, auto- tai pohjamiinoista. Miinanauhaa käytetään yleensä leveillä aukeilla hyökkääjän hidastamiseen tai suuntaamiseen, ylikulun vaikeuttamiseen rannoilla sekä miinoittamiseen nopeutta vaativissa tilanteissa.

Miinaryhmä on kooltaan enintään 50 x 50 m. Samassa miinaryhmässä pyritään käyttämään useita eri miinalajeja. Miinaryhmässä on enintään 50 miinaa, ja sillä on pääasiassa häiritsevä ja epävarmuutta synnyttävä vaikutus.

Varamiinoitteen rakentaa jokainen joukko telemiinoista ryhmityksensä ja toimintansa suojaksi. Miinoitteeseen käytetään enintään 30 telamiinaa. Miinoille on aina pyrittävä kaivamaan miinasijat ja tekemään alueelle runsaasti harhauttavia jälkiä. Varamiinoitteet valmistaudutaan yleensä rakentamaan useaan eri paikkaan. Miinat otetaan mukaan joukon siirtyessä uuteen tehtävään. Ellei varamiinoitetta voida poistaa, se on merkittävä ja siitä on tehtävä sulutteen seloste.

Valemiinoite on harhauttavista jäljistä ja/tai esineistä muodostuva kokonaisuus, joka antaa vaikutelman miinoitteesta. Valemiinoitteella harhautetaan hyökkääjää ja pyritään pakottamaan se aikaa vievään raivaamiseen. Valemiinoite on rakennettava todenmukaiseen paikkaan. Valemiinoittaminen kuuluu kaikille joukoille.

Siltahävitte tehdään yleensä räjäyttämällä. Hävittämisessä pyritään sellaiseen lopputulokseen, että liikenne pysähtyy ja sillan korjaaminen vie aikaa. Hävite on aina miinoitettava.

Tiehävite rakennetaan joko kaivamalla tai räjäyttämällä. Tien runko on katkaistava ainakin 4 metrin pituudelta ja 2,5–3 metrin syvyydeltä. Hävitetyn kohdan kiertämistä ja tien korjaamista vaikeutetaan miinoittamalla hävite ja sen ympäristö.

Puumurroste tehdään kaatamalla puita noin 80 cm:n korkeudelta tiealueelle tai muulle kulku-uralle sekä niiden ulkopuolelle. Riittävän estevaikutuksen saamiseksi tulee 100 m:n pituisessa murrosteessa olla vähintään 15 kpl noin 25 cm:n läpimittaista puuta. Puut sidotaan kiinni toisiinsa, murroste miinoitetaan ja ansoitetaan.

Kalliomurroste tehdään edullisiin kohteisiin räjäyttämällä. Riittävä estevaikutus saadaan noin 20 metrin murrosteella. Murroste on aina miinoitettava. Rakennusmurrosteita käytetään rakennetuilla alueilla sortamalla kerrostaloja ja muita korkeita rakenteita kaduille.

Miinoitteiden, hävitteiden ja murrosteiden yksityiskohtainen rakenne ja rakentamisperiaatteet on kuvattu suluttamisoppaassa.

3.3.3 Liikkeen edistäminen

Liikkeen edistämisen päämääränä on luoda edellytykset komppanian liikkumiselle ja sen huollolliselle tukemiselle. Liikkeen edistäminen komppaniassa käsittää sulutteiden raivaamisen, tienpidon ja ylimenotoiminnan. Liikkeen edistämiseen käytetään pioneerijoukkoja vain silloin, kun tehtävät vaativat pioneerikoiskoulutusta.

Komppanian taistelua tukeva pioneerijoukkue kykenee:

- raivaamaan sirote-miinoitteita, sulutteita ja räjähtämättömiä ampumatarvikkeita itsenäisesti ja eri taistelulajeissa. Raivaamiseen käytettävään aikaan vaikuttavat mm. raivaamisen taso, miinoitteen koko, käytetyt miinatyytit, maasto ja vihollistilanne
- rakentamaan kenttäsiltaa, siltoja eri palkkisiltakaluista ja erilaisia rumpuja.

Raivaaminen jaetaan kolmeen eri tasoon:

- aukon raivaamiseen iskuportaalle (3.taso)
- liikennereitin avaamiseen ajoneuvoille (2.taso)
- alueraivaamiseen (1.taso).

Tienpitoa on teiden ja siltojen rakentaminen, korjaaminen, hoito ja kunnossapito. Komppania tarvitsee ajoneuvojaan varten vähintään maastoajoneuvouran, joka on tilapäistä, pääasiassa yksisuuntaista maastoajoneuvoliikennettä varten tiedusteltu ja valmisteltu ura. Maastoajoneuvoura voi olla ajoneuvojen laadusta riippuen telaura, pyöräura tai ajoura.

Komppanian on kyettävä itse rakentamaan tarvitsemansa maastoajoneuvourat kantavia maastoja pitkin. Ylempi johtoporras voi tukea uran rakentamista räjähdysaineilla, lujittamismateriaalilla tai koneilla.

Ylimenotoimintaa on ylikulku joukon omilla välineillä, ylikuljetus ylimenokaluustoilla ja veneillä. Vesistöjen ylittämiseen komppania käyttää uivia ajoneuvoja ja sille mahdollisesti osoitettuja ylimenokalustoja. Joissakin tilanteissa voidaan käyttää vesikuljetusta. Kapeat vesistöt voidaan ylittää jalan rakentamalla polkusilta.

Havaitusta miinoitteesta tai räjähtämättömiä ampumatarvikkeita sisältävästä kentästä on ilmoitettava välittömästi. Ilmoittamalla ja merkitsemällä vaaralliset alueet nopeutetaan merkittävästi raivaavan pioneerijoukon toimintaa. Tietojen hankkimiseksi henkilöstö ei saa mennä vaara-alueelle, vaan tiedot pyritään saamaan tähyttämällä vaara-alueen ulkopuolelta.

Sirotemiinojen käytön kohteeksi joutumiseen voidaan varautua esimerkiksi:

- järjestämällä kulkureiteille jatkuva valvonta
- raivaamalla risut ja pintakasvillisuus kulkureiteiltä, jotta laukaisulangat olisi helppo havaita
- ryhmittämällä ajoneuvot pitkänomaiseen muotoon yhteisen, helposti raivatavan ajouran varteen
- asentamalla räjähtävä tulilanka kulkureiteille majoituslinnoitteesta taisteluasemiin
- asentamalla risunaara kulkureiteille majoituslinnoitteesta taisteluasemiin sekä
- asentamalla ajoneuvon ja kontin päälle pressu, jotta siroteמיינات eivät jäisi ajoneuvon päälle.

3.3.4 Suojelupuolustus

Suojelupuolustuksen päämääränä on taata suojelutoimenpitein komppanian toiminta kaikissa olosuhteissa. Komppanian oto-suojeluryhmänä on yleensä komentoryhmä, joka perustaa kaukotähystyspaikan komentopaikan läheisyyteen yhteistoiminnassa tulenjohtoryhmän kanssa. Komentoryhmää käytetään myös suojeluselosteen seuraamiseen, säteilyn- ja kaasuntiedustelupartiointiin ja henkilöstön puhdistustoimenpiteiden tukemiseen.

Komppanian muuhun toimintaansa liittyen luoma vartio-, tähystyspaikoista, tiedustelupartioista ja tukikohdista muodostuva valvontaverkko toteuttaa samalla ilma- ja suojeluvalvontaa. Hälytyksen välittämiseen käytetään johtamisen ja tulenkäytön yhteyksiä tai muita sovittuja merkkejä, esimerkiksi ääni tai valo-

merkkejä. Komppanian ilmaisuvälineiden käyttö suunnitellaan ja ilmaisuvälineet jaetaan joukkueille ja ryhmille.

Komppanian tulee hankkia tieto toiminta- alueella olevista vaarallisia aineita sisältävistä kohteista alueen pelastusviranomaisilta tai ylemmältä johtoportaalta.

Komppanian suojelutoimenpiteisiin kuuluvat

- hälytysjärjestelmän suunnittelu ja hälytyksen harjoittelu (osa yleistä hälytysjärjestelmää)
- suojautumisen harjoittelu ja suojelevalmiuden ylläpito
- suojelustelosten kuuntelu
- säteilyn- ja kaasuntiedustelu
- sammutus- ja ensiapuosastojen muodostaminen (organisaatiota rikkomatta)
- kenttähygienian ylläpito
- suojelumateriaalin tarkastaminen, huolto ja täydentäminen
- puhdistautumiseen varautuminen ja välitön puhdistus.

CBRN- aseiden (kemialliset, biologiset ja radiologiset aseet sekä ydinaseet) ja polttoaseiden vaikutusta vähennetään varsinaisten suojelutoimenpiteiden lisäksi

- jatkuvalla tiedustelulla ja valvonnalla
- linnoittamisella
- maastouttamisella
- salaamisella ja harhauttamisella
- hajauttamisella.

Polttoaineluaineita vastaan maastouttaminen ja linnoittaminen ovat tehokkaimmat suojautumistoimenpiteet. Tuliasemissa aseet valmistaudutaan peittämään suojuksilla ja suojapeitteillä. Ampumatarvikkeet suojataan katettuihin suojapoteroihin. Miehistöpoterot varustetaan kevytrakenteisilla suojakatteilla. Ajoneuvot hajautetaan, renkaat suojataan suojapeitteillä ja valmistaudutaan sammuttamiseen.

Poteroiden ja asepesäkkeiden lähistöltä poistetaan palava materiaali, jos se on mahdollista paljastamatta asemaa. Erityisen tärkeätä tämä on taisteltaessa asutusköksessä.

Taistelukaasuja vihollinen saattaa käyttää täydentääkseen ja tehostaakseen tavanomaisten aseiden vaikutusta.

Merkkejä käyttöuhasta ovat vastustajan puolella havaittu

- henkilökohtaisten suojavälineiden käyttövalmiuden tehostaminen
- odottamaton passiivisuus tai taistelun keskeyttäminen

- irtautuminen taistelukosketuksesta ja siirtyminen taaksepäin sekä
- taisteluaineiden käyttöön soveltuvien materiaalien ja välineiden esiintyminen.

CBRN-aseiden tai -aineiden käyttöuhan ollessa ilmeinen annetaan joukolle suo-
jeluvaroitus tai -hälytys.

Annettaessa suojeluvaroitus komppaniassa tehostetaan suojautumisvalmiutta ja suojelutiedustelua. Suojeluvaroitusta voidaan tarkentaa käskemällä säteily- / ydin-, bio-, kaas- tai polttovaroitusta.

Annettaessa suojeluhälytys komppanian henkilöstön on suojauduttava heti. Taistelutoimintaa jatketaan suojavarustuksessa. Hyökkäyksen jälkeen johtajat tarkastavat joukkonsa, aloitetaan välitön puhdistautuminen ja annetaan ensi-
apu.

Suojautuminen on suoritettava välittömästi myös silloin, kun kohdataan saaste-
alue. Etenemisessä on

- pyrittävä kiertämään saastealue tuulen yläpuolelta
- varottava saastunutta aluskasvillisuutta
- pyrittävä suuntaamaan liike korkean kovapohjaisen maaston kautta.

Välitön puhdistaminen aloitetaan mahdollisimman nopeasti. Selvästi havaittavat aineet poistetaan iholta ja varusteista välittömästi. Suojavarusteet voidaan poistaa, kun on varmistuttu varusteiden ja alueen puhtaudesta ja hälytys on pu-
rettu.

Heti aloitettavilla puhdistustoimenpiteillä on ratkaiseva merkitys komppanian toimintakyvyn palauttamiseen ja ylläpitämiseen. Puhdistustoiminnan päämää-
ränä on palauttaa saastuneen henkilöstön toimintakyky, materiaalin käyttökel-
poisuus sekä saastuneen maaston tai sen tärkeimpien kohtien käytettävyys.

Komppanian on hallittava välittömään puhdistukseen kuuluvat toimenpiteet. Olen-
naista on, että puhdistustoimenpiteet aloitetaan heti, kun saastuminen on to-
dettu tai sitä epäillään. Oikein suoritettulla puhdistuksella voidaan taistelukaa-
sujen vaikutus lopettaa lähes kokonaan ja vähentää säteilyannosta 60–80 pro-
senttia. Välittömällä puhdistuksella on ratkaiseva merkitys myös täydentävän
puhdistuksen onnistumiselle.

Komppania suorittaa välittömän puhdistuksen käytössään olevilla välineillä. Puhdistusjärjestys on seuraava:

- ihmiset
- taisteluvälineet

- raskaat aseet ja ampumatarvikkeet
- elintarvikkeet
- taistelupesäkkeet
- ajoneuvot ja
- muu materiaali.

Täydentävä puhdistus tehdään puhtaalla alueella joko komppanian käyttöön saaduin välinein tai sen suorittavat suojelujoukot erikoiskalustollaan. Täydentävään puhdistukseen saattaa liittyä joukkojen ja rintamavastuun vaihto.

Komppania voi joutua toimimaan myös pelastustyö-, sammuttamis-, ja raivaustehtävissä. Pelastustyö on tuhoalueelle tai kohteeseen jääneiden ihmisten etsimistä, tunkeutumista heidän luokseen, heidän vapauttamistaan sortumista, tarvittavan ensiavun antamista sekä heidän siirtämistään jälkihoitoon. Pelastustyöhön komppania käyttää perustyökalujaan. Pelastustyöhön osallistuville joukoille pyritään antamaan raskaampia työvaihteita varten työkoneita.

Komppania vastaa omalla vastuualueella olevan tulipalon sammuttamisesta taistelutoiminnan sallimalla tavalla. Alkusammuttamiseen käytetään komppanian hallussa tai sijoituspaikassa olevaa sammutuskalustoa ja materiaalia.

Komppania vastaa evakuointi- ja täydennyskuljetusten vaatimien urien raivauksista huoltopaikoistaan ylempiin huoltopaikkoihin sekä kunnostaa mahdollisuuksien mukaan teille tulleet vauriot ja vaurioituneet sillat.

3.4 Tiedustelu

Tiedustelu on aktiivista ja jatkuvaa tiedon hankintaa sekä tiedon jakamista tarvitsijoille mm. vihollisesta, maastosta ja olosuhteista. Komppanian keskeiset keinot tiedustelutietojen saamiseksi ovat tähytys, partiointi sekä yhteydenpito ylempään johtoportaan ja naapureihin. Jos toiminta-alueella on siviiliväestöä, on heiltä saatavissa olevia tietoja hyödynnettävä tiedustelun tilannekuvaa muodostettaessa.

Tiedustelu kuuluu pysyvästi komppanian kaikkien johtajien ja joukkojen tehtäviin. Päälikkö käskää tiedustelutehtäviä joukkueille ja johdossaan oleville partioille sekä tähytyspaikoille. Tulenjohtopäälikkö käskää tiedustelutehtäviä tulenjohtoryhmille ja -partioille. Komppanian päälikkö merkitsee tiedustelun tulokset karttaansa tai johtamislaitteelle. Sotapäiväkirjaan tallennetaan tiedustelua koskevat käskyt ja tiedustelutiedot.

Maastontiedustelulla selvitetään toiminta-alueen maaston sekä olosuhteiden vaikutus vihollisen ja omaan toimintaan. Jos maastontiedusteluun ei ole mahdollisuuksia, komppanian päällikkö tekee päätöksensä ja antaa ensimmäiset käskynsä kartan ja pataljoonan komentajalta saamiensa maastotietojen perusteella. Maastotietoja voidaan saada myös paikallisjoukoilta, alueella aikaisemmin toimineelta joukolta tai siviileiltä.

Vihollistiedustelulla selvitetään komppanian toimintaan vaikuttavan vihollisen määrä, laatu, ryhmitys ja toiminta. Komppania tiedustelee tähyttämällä ja partioimalla. Tietoja saadaan myös pataljoonan komentajalta, naapureilta, sotavangeilta, sotasaalisasiakirjoista ja -materiaalista sekä muilta alueella toimivilta joukoilta.

Vihollistiedustelu on aktiivista, automaattista ja jatkuvaa toimintaa komppanian vastuualueella. **Taistelulajista riippumatta on komppanian aktiivisesti luotava ja ylläpidettävä jatkuva tiedustelukosketus omalla alueellaan toimivaan viholliseen.**

Kaikkien joukkojen pysyviin tiedustelutehtäviin kuuluu selvittää vihollisen

- määrä, laatu, ryhmitys ja toiminta joukon vastuualueella tai toimintasuunnassa
- taistelukunto sekä
- uudet aseet ja taistelumenetelmät.

Pinta- ja ilmatähytys kuuluvat kaikkien vartiomiesten ja tähyttäjien tehtäviin. Päämääränä on aukoton tähytysverkko ainakin komppanian tärkeimpään suuntaan. Sauma- ja katvealueiden valvontaa varten joudutaan joskus raivaamaan tähytyslinjoja ja perustamaan erillisiä tähytyspaikkoja.

Partiotiedustelun merkitys korostuu erityisesti hyökkäyksessä ja toimittaessa laajoilla tai peitteisillä alueilla. Partiotiedustelulla hankitaan tietoa tähytystiedustelun katvealueilta, otetaan kosketus viholliseen ja hankitaan yksityiskohtaista tietoa havaituista viholliskohteista. Päällikkö varaa kaikissa tilanteissa käyttöönsä tiedustelupartion. Jos komppanian organisaatioon ei sellaista tai sellaisia kuulu, on päällikön koulutettava niitä joukostaan.

Tiedustelupartioon voidaan liittää tulenjohtaja tai tulenjohtoaliupseeri sekä radiomies silloin, kun partion tehtävään kuuluu epäsuoran tulen käyttö viholliskohteeseen. Tarkka-ampujia on edullista käyttää partioissa tärkeiden kohteiden eliminointiin joko yhdessä tulenjohtovoiman kanssa tai itsenäisesti. Komppanialle alistettuja pioneereja voidaan käyttää sulutteiden ja liikkeen edistämisen tiedusteluun.

Komppanian päällikkö antaa käskyn tiedustelupartion johtajalle koko partion kuunnellussa. Käsky annetaan maastoon, karttaan, maastolaatikkoon tai luonokseen sitoen ja se sisältää

- tilanteen
- komppanian tehtävän ja toiminnan
- partion tehtävän ja sen suoritustavan, lähtöjärjestelyt, etenemisreitit, toiminnan eri kohteilla ja paluun
- tietojen ilmoittamisen
- tunnuksat
- toiminnan kohdattaessa vihollinen
- kartasta poikkeavat maastotiedot
- tiedot alueilla olevista omista ja vihollisen sulutteista
- aikavaatimukset sekä
- toistot.

Viimeistään käskynannon yhteydessä jaetaan partiolle sen tarvitsema erityisvälineistö. Ennen partion lähtöä tehtävään on oltava aikaa kouluttaa partion jäsenille tehtävään liittyvät toiminnot ja erityisvälineistön käyttö. Joukkueille on ilmoitettava partion lähtö- ja paluajat sekä -paikat, käytettävät tunnuksat sekä toiminta-alue.

Sotavangit on toimitettava heti pataljoonan komentajan käskemään paikkaan. Kansainvälisten sopimusten mukaisesti sotavangit ovat velvollisia ilmoittamaan ainoastaan

- nimen
- arvon
- syntymäajan sekä
- tuntulevynumeron.

Sotavangin asemaa on kunnioitettava ja häntä on suojeltava väkivallalta. Haavoittunut sotavangi evakuoidaan hoidettavaksi omien haavoittuneiden tavoin.

Sotasaalisasiakirjat, erityisesti piirroksia sisältävät kartat, on toimitettava heti pataljoonan komentopaikalle varustettuna merkinnöillä talteenottopaikasta ja -ajasta.

Sotasaalismateriaalin turmeleminen ja luvaton omaan käyttöön ottaminen on estettävä. Tuntemattomasta sotasaalismateriaalista on heti ilmoitettava pataljoonan komentajalle, joka antaa ohjeet sen käsittelystä ja käytöstä.

3.5 Huolto

3.5.1 Huollon toimialat

Huollon päämääränä on turvata joukkojen taistelukyky kaikissa taistelulajeissa. Huollon toimialat ovat täydennykset, kunnossapito, lääkintähuolto, kuljetukset ja huoltopalvelut.

Täydennysten tavoitteena on pitää joukot materiaalin osalta käsketyssä vahvuudessa ja taistelukelpoisina. Täydennyksiin kuuluvat ase- ja ampumatarvikemateriaalin, poltto- ja voiteluaineiden, talousveden, elintarvikkeiden ja kenttämuonituskaluston, vaatetus-, elektroniikka-, pioneeri- ja suojelumateriaalin, toimistovälineiden ja atk-tarvikkeiden sekä kartoitus- ja kuvausalan materiaalin hankinta, varastointi, jakelu huoltolaitoksiin ja joukoille, evakuointi sekä materiaalin seuranta.

Kunnossapidossa korostuu kaluston kunnan seuranta, säännölliset tarkastukset ja ennakoiva huolto, joista käyttäjät ovat ensisijaisessa vastuussa. Komppaniassa kunnossapidon tärkein tehtävä on oikein suoritettu vianmääritys.

Lääkintähuollon tehtävänä on antaa hoitoa haavoittuneille ja sairaille, evakuoida heidät hoitopaikkaan, ylläpitää terveyttä ja ehkäistä sairauksia sekä jakaa ja täydentää lääkintämateriaalia.

Lääkintähuolto jakaantuu

- sairaanhoitoon
- terveydenhoitoon
- lääkintämateriaalin täydennyksiin ja huoltoon
- ympäristönvalvontaan.

Kuljetusten tavoitteena on pitää joukot toimintakykyisinä siirtämällä niille materiaali ja evakuoida käyttökelpoinen rikkoutunut materiaali, jota ei voida korjata kyseisellä tasolla. Kuljetusten peruseriaatteena on välttää välikuormauksia ja keskittää kuljetuksia.

Huoltopalveluiden tavoitteena on ylläpitää osaltaan yksilön ja joukon henkistä ja fyysistä taistelukelpoisuutta. Huoltopalveluihin kuuluvat

- muonitus
- talousvesihuolto
- henkilökohtainen hygienia
- sotilaskoti- ja kanttiinitoiminta
- vaatetusmateriaalin jako ja vaihto
- kaatuneiden huolto

- kenttäposti
- maksuliike
- kirjanpito
- tilahallinta.

3.5.2 Huoltojoukkueen suorituskky ja ryhmien tehtävät

Komppanian huoltojoukkue toimii yleensä koossa. Joukkue voidaan jakaa kahteen osaan, mutta tällöin on huolehdittava siitä, että huoltopaikat eivät jää suojattomiksi.

Komppanian huoltojoukkueen on kyettävä

- ylläpitämään komppanian taisteluvälineitä kaikissa taistelulajeissa
- palauttamaan komppanian taistelukykyyn tavoitteessa
- ottamaan huoltovastuulleen komppanian joukkueiden lisäksi 1–2 muuta joukkuetta
- huoltamaan komppania myös maastoitse
- osallistumaan taistelu- ja muihin tehtäviin komppanialle asetettujen suoritusvaatimusten mukaisesti
- tiedustelemaan huoltopaikat 30 minuutissa
- valmistelemaan huoltopaikat kesällä 30 minuutissa ja talvella 1 tunnissa
- saavuttamaan toimintavalmius 1 tunnin kuluessa ryhmittymisestä
- saavuttamaan huoltovalmius 1 tunnin kuluessa toimeenpanokäskystä
- joka tapauksessa aloittamaan välittömästi tarpeen ilmaantuessa joukon huoltaminen.

Komppaniassa huollon toimialat toteutetaan ryhmittäin seuraavasti:

Täydennys- ja kunnossapitoryhmän tehtävänä on

- perustaa täydennys- ja kunnossapitopaikka
- täydentää ja evakuoida komppanian ase- ja ampumatarvikkeet
- huolehtia materiaalin täydennyksistä
- pitää luetteloa oman alansa materiaalista esim. asekoristo, varastomuistio, lähetysilmoitukset
- täydentää ja jakaa poltto- ja voiteluaineita
- pitää komppanian taisteluvälineet toimintakuntoisina
- pitää komppanian ajoneuvot (liikuntavälineet ml.) toimintakuntoisina
- pitää komppanian elektroniikkamateriaali toimintakuntoisena, ml. akkujen varaus
- toimia ota kaatuneiden huostaanotossa väärin antamien ohjeiden mukaisesti.

Täydennys- ja kunnossapitoryhmä kykenee täydentämään ja käsittelemään 1–2 tuliannosta a-tarvikkeita vuorokaudessa. Täydennys on suoritettava viimeistään silloin, kun puolet ampumatarvikkeista on kulutettu. Komppania saattaa saada ampumatarvikkeiden osalta normaalia suuremman täydennysoikeuden ja porrastuksia, mikäli tuleva tehtävä on poikkeuksellisen vaativa. Komppanian päällikkö käsklee ne joukkueet ja ryhmät, joihin porrastetaan ampumatarvikkeita, jotta täydennyksen katkeaminen ei vaikuttaisi taistelun kulkuun. Joukkueet noutavat ampumatarviketäydennyksensä täydennys- ja kunnossapitopaikasta.

Polttoaine täydennetään ylemmän johtoportaan käskemällä tavalla, ja ylempi johtoporras pidetään tietoisena vallitsevasta polttoainetilanteesta. Täydennys on käynnistettävä viimeistään kun puolet polttoaineesta on käytetty.

Täydennys- ja kunnossapitoryhmä kykenee pienehköihin ase-, ampumatarvikke- ja kuljetusvälineiden korjauksiin varaosia vaihtamalla. Raskaat aseet pyritään korjaamaan tuliasemissa. Pataljoonan kunnossapitohenkilöstö tukee tarvittaessa korjauksissa.

Taisteluvälinemateriaali on huollettava ja kunnostettava taistelutaukojen aikana. Ellei vioittunutta materiaalia voida korjata komppaniassa, se evakuoidaan. Komppanian päällikön on aika ajoin tarkastettava taisteluvälineiden kunto ja tarkkailtava niiden oikeaa käyttöä.

Vaikeasti haavoittuneiden ja kaatuneiden aseista huoltosuunnitelmassa käsketty määrä jätetään vara-aseiksi täydennys- ja kunnossapitopaikalle. Mikäli haavoittuneella on ryhmäse, se jää ryhmälle.

Komppanian elektroniikkamateriaalin kunnossapito ja täydennys tarkoittavat virtalähteiden vaihtamista, paristojen täydentämistä ja rikkoutuneen kaluston vaihtamista pataljoonan viestihuoltopaikalta.

Ensihoitopaikalla kaatuneet on siirrettävä kauemmaksi haavoittuneista ja mahdollisimman nopeasti huostaanottopaikalle.

Ensihoitoryhmän tehtävänä on

- perustaa ensihoitopaikka
- lääkäritasoinen ensihoito
- potilasselvyty
- haavoittuneiden ja sairaiden hoito sekä evakuointi
- taistelustressin hallinta
- kenttähygienian valvonta ja ohjaus
- lääkintäkoulutus
- lääkintämateriaalin täydentäminen.

Ensihoitopaikalla täydennetään lääkintämiehen antama ensihoito ja aloitetaan tarvittaessa nestehoito, hätäkirurgia sekä saatetaan potilas kuljetuskuntoon evakuoitua varten.

Ensihoitoryhmä kykenee käsittelemään kolme vaikeasti haavoittunutta potilasta ja kymmenen muuta haavoittunutta tunnissa ja evakuoimaan kerralla kahdesta kolmeen makaavaa potilasta. Kaikkien haavoittuneiden tulee olla evakuoituna pataljoonan ensihoitoasemalle kuudessa tunnissa taistelun jälkeen.

Muonitusryhmän tehtävänä on

- perustaa muonituspaikka
- täydentää elintarvikkeet
- valmistaa ja jakaa ruokaa
- täydentää ja evakuoida muonituskalustoa, vaatemateriaalia sekä majoitus- ja toimistovälineitä
- kenttäpostin kuljetus
- talousvesihuolto.

Muonitusryhmä kykenee käsittelemään vuorokaudessa kaksi päiväannosta elintarvikkeita, 1500 – 2000 litraa talousvettä ja valmistamaan yhdestä kahteen lämmintä ateriaa. Komppanialla tulee olla jatkuvasti hallussaan vähintään yhden vuorokauden elintarvikkeet. Elintarvikkeet täydennetään päivittäin pataljoonan elintarvikkeiden jakopaikalta.

Lämmin ruoka toimitetaan joukkueisiin tai noudetaan muonituspaikalta. Päivällisen yhteydessä jaetaan seuraavan päivän kuivamuona.

Muonitusryhmä kykenee vaihtamaan komppanian pyykin kerran viikossa ja varastoimaan kahden taistelijan varusteet. Ryhmä vaihtaa kerran kuukaudessa tai taistelukyvyyn palauttamiseen liittyen päällysvaatteet sekä kausivaatetuksen keväällä ja syksyllä.

Komppanian saapuva kenttäposti noudetaan elintarvikkeiden täydennysten yhteydessä ja jaetaan joukkueille ruuanjaon yhteydessä. Lähtevä posti toimitetaan joukkueista muonitusryhmälle.

Kaatuneiden evakuointi toteutetaan yleensä pataljoonan huoltopalvelujoukkueen toimenpitein. Komppanialle voidaan toimittaa huostaanottopaikalle perävaunu kaatuneiden evakuointia varten. Kaatuneet voidaan myös evakuoida komppanian omin toimenpitein. Tällöin on käytettävä pääsääntöisesti täydennys- ja kunnossapitoryhmän moottorialupseerin ajoneuvoa.

3.6 Viestitoiminta

Komppanian viestitoiminnan päämääränä on mahdollistaa tiedustelun, tulenkäytön ja johtamisen yhteydet. Päämäärään päästään käyttämällä komppanialla olevia viestilaitteita annetun koulutuksen, ohjeistuksen ja käskyjen mukaisesti.

Komppanian viestitoimintaa johtaa päällikkö ja hänellä on apunaan viestialiupseeri tai vastaava henkilö. Päällikön tulee kyetä antamaan vaatimuksia yhteyksien toteuttamisesta taistelusuunnitelmaansa liittyen.

Komppanian alueella toimii erilaisia viestiverkkoja organisaatiosta ja tehtävästä riippuen. Komppanian alueella voi olla:

- radioverkkoja
- kenttäteleverkon osia
- lähettiverkko
- sovittuja henkilökohtaisia tapaamisyhteyksiä.

Omien kenttäviestiverkkojen lisäksi komppania voidaan liittää prikaatin kenttätele- ja sanomalaiteverkkoon.

Eri viestiyhteyksien suurimmat eroavaisuudet muodostuvat niiden toimintavarmuudesta, rakentamisnopeudesta ja viestin perille menon viiveestä. Päällikön tulee suunnitella ja vaatia omaan toimintaansa liittyen paras vaihtoehto ottamalla huomioon käytössä oleva kalusto, ylemmän johtoportaan tuki ja vaatimukset.

Radioverkot

Pataljoonan alueelle muodostetaan komentoverkkoja ja sanomalaiteverkko puherradiotoimintaa ja sanomalaiteliikennettä varten. Osa verkoista voi olla salattuja.

Komppanian alueelle muodostuu useita erilaisia radioverkkoja organisaatiosta riippuen. Komppanian johtamista varten komppanian päälliköllä on komppanian komentoverkko. Komppanian komentoverkossa ovat ala-asemina joukkueiden johtajat, joilla on myös omat komentoverkot. Komppanian komentoverkkojen käyttö suunnitellaan tapauskohtaisesti. Erityisesti suunnitellaan joukkueiden komentoverkkojen käyttö eli se, toimiiko koko komppania komppanian päällikön komentoverkossa, vai käyttävätkö joukkueenjohtajat omia komentoverkkojaan. Tulitukiryhmän kranaatinheitinten tulikomentotaajuutena käytetään pataljoonan tulenkäytön verkkoa. Erikoistapauksessa tulikomentoja voidaan lähettää myös komento- ja tukijoukkueen komentoverkkossa.

Radioverkot ovat vaivattomia muodostaa ja viestin perille menon viive on lyhyt. Radioyhteydet ovat kuitenkin aina alttiina vastustajan elektroniselle tiedustelulle ja häirinnälle.

Komppaniat saavat organisaatiosta riippumatta tarvittavat viestiliikenneasiapa-perit pataljoonan esikunnasta. Komppanian radioiden ja salausrakenteiden alus-taminen tapahtuu pataljoonan esikunnasta saatavilla lataustiedostoilla. Perus-yksikössä latausperusteet siirretään ohjelmointilaitteella radioihin. Joukkueiden sisällä perusteet ladataan ohjelmointikaapeleiden välityksellä ryhmille, mikäli joukkueissa ja ryhmissä on radiot käytössä.

Radioverkoissa suoritettava puheliikenne pitää valmistella huolellisesti. Radio-liikenteessä käytettävät puhekutsut määritetään viestikäskyssä. Harjaantunut joukko voi käyttää sisäisissä komentoverkoissa omia kutsuja, mikä vähentää ra-diotiedustelijoille annettavaa tietoa organisaation rakenteesta. Tämä edellyttää kutsujen hyväksyttämistä ylemmässä johtoportaan. Käytettäessä muita kuin viestikäskyn antamia perusteita on varmistuttava kutsujen tiedottamisesta orga-nisaatiolle. Digitaalisten kenttäradioiden käyttö ei vähennä tarvetta lyhyeen ja valmisteltuun viestiliikenteeseen. Radioissa oleva salausta estää sanoman sisällön selvittämisen, mutta ei estä radioiden käytön havaitsemista.

Kenttäteleverkko

Komppania voi rakentaa alueelleen kaapeliyhteyksiä. Yhteyksien rakentamisvaai-mukset määrittää tehtävä ja kalusto. Kaapeliyhteyksiä voidaan rakentaa niin puolustautelussa kuin hyökkäyksessäkin. Komppania voidaan liittää pataljoonan keskussanomalaiteeseen kaapeliyhteydellä. Edellisen lisäksi pataljoonan kranaa-tinhein komppaniasta voidaan rakentaa kaapeliyhteys tärkeimmän komppani-an komentopaikalle.

Kaapeliyhteyksiä tulee käyttää aina kuin on mahdollista. Kaapeliyhteyksiä on vastustajan vaikea havaita ja häiritä.

Komppania voidaan liittää myös ylemmän johtoportaan kenttäteleverkkoon (YVI, yhtymän viestijärjestelmä) tai kiinteään televerkkoon (PVVV, puolustus-voiminen viestintäverkko). Komppania voidaan liittää ylemmän johtoportaan kenttäteleverkkoon myös liikkuvan tilaajan järjestelmän (MSS) kautta.

Sanomalaiteverkko

Komppanian epäsuoran tulenkäyttö toteutetaan pääosin sanomalaiteverkon välityksellä. Tulitoiminnan toteuttamista varten komppania liittyy ylemmän johtoportaan sanomalaiteverkkoon. Liittyminen toteutetaan kaapeliyhteydellä pataljoonan komentopaikan, alueellisen viestikeskuksen tai viestiaseman kautta tai vaihtoehtoisesti radiolla sanomalaiteverkon tukiasemien kautta. Taistelun ai-

kana käytetään sanomalaiteverkkoon liittymiseen kaapeliyhteyksiä aina, kun se on mahdollista. Mikäli kaapeliyhteydet eivät ole käytössä, käytetään liittymiseen radiota. Radioiden käyttö on esitetty radioverkot luvussa.

Puolustustaistelussa pyritään käyttämään mahdollisuuksien mukaan aina kaapeliyhteyksiä tulikomentoliikenteeseen.

Hyökkäyksen yhteydessä perusyksikön tulenjohtajat liittyvät liikkuviksi tilaajaksi pataljoonan omaan tai lähimpään alueella olevaan tukiasemaan.

Tietojärjestelmät

Komppanian johtamisen helpottamiseksi päällikkö voi saada käyttöön johtamislaitteen, joka on osa maavoimien tietojärjestelmää. Johtamislaitteella kytetään seuraamaan komppanian tilannetta ja antamaan tilannetietoja pataljoonaan sekä käskemään joukkueita. Johtamislaitteen tiedonsiirto tapahtuu radio- tai kaapeliyhteyksillä tai siirrettävällä medially. Johtamislaitteiden käytön käskää ja ohjeistaa pataljoonan viestiupseeri.

Lähettyyhteydet

Lähettyyhteyksillä voidaan varmentaa muita yhteyksiä. Joissakin tapauksissa lähettyyhteys saattaa olla ainoa mahdollisuus pitää yhteyttä joukkoihin. Lähettytoiminta on aina valmisteltava ja harjoiteltava kaikkiin taistelulajeihin liittyen.

Viestihuolto

Perusyksikkö- tasalla suoritetaan vain käyttäjän huoltotoimenpiteitä. Organisaatiosta riippuen komento- ja huoltojoukkueesta löytyy viestialiupeeri, jonka tehtävänä on toimia viestihuollon vastuuhenkilönä. Pataljoonan viestihuollosta vastaa viestiupseeri yhteistoiminnassa viestimestarin kanssa.

Radioiden käyttöä on vältettävä aina, kun tapaaminen tai lähettyyhteyden käyttö on mahdollista. Viestilaitteiden virtalähteitä on säästettävä taisteluiden aikaiseen toimintaan. Virtalähdehuolto toteutetaan pataljoonatasolla vaihtoperiaatteella. Valmiusyhtymän komppania voi suorittaa virtalähteiden latausta myös omissa taisteluajoneuvoissa. Virtalähteiden latausta on suoritettava aina, kun tämä on mahdollista. Virtalähdehuollon tulee olla normaali huoltotoimenpide kaikissa taistelulajeissa.

Elektroninen suojautuminen ja tietoturvasuus

Komppanian toiminnasta voidaan saada havaintoja välittömästi, kun radioiden käyttö alkaa. Radioiden käytön käskää prikaatin viestipäällikkö. Viestiliikenne rajoitukset puretaan yleensä aikaan, tehtävän suoritusvaiheeseen tai maastoon sitoen eikä radioita saa käyttää sitä ennen. Ennenaikainen käyttö voi paljastaa koko yhtymän operaation. Radioissa on käytettävä aina suuntaavaa antennia ja

maastoestettä vihollisen suuntaan, mikäli taistelutilanne tämän mahdollistaa. Yhteyskokeiluja tulee välttää.

Viestiliikennerajoitusten purkaminen pitää käskä yksiselitteisesti, jotta radiot ovat käytettävissä silloin, kun niitä tarvitaan.

Viestiyhteyksiä käytettäessä on huomioitava mahdollisuus tiedon joutumisesta vastustajalle. Asiakirjaturvallisuuden vuoksi on komentopaikalle nimettävä henkilö, joka vastaa komppanian asiakirjojen säilytyksestä ja jakelusta.

3.7 Ilmasuojelu ja ilmatorjunta

Komppanian ilmasuojelun, passiivisen suojautumisen ja ilmatorjunnan päämääränä on kohteeseen suuntautuvien ilmahyökkäyksien vähentäminen ja niiden vaikutusten pienentäminen. Tavoitteeseen pyritään torjumalla tai häiritsemällä vihollisen ilmahyökkäyksiä, estämällä tai vaikeuttamalla maalien löytämistä, vähentämällä isoja aluemaaleja ja lisäämällä yksittäisten pienten maalien määrää. Toiminnan seurauksena vihollisen ilma-aseen kokonaisteho heikkenee, toimintatavat muuttuvat ja resurssitarve kasvaa. Pimeys, huono sää sekä peitteinen maasto rajoittavat merkittävästi vihollisen ilma-aseen toimintamahdollisuuksia ja vähentävät sen asevaikutusta.

Ilmasuojelullisten ja passiivisen suojautumisen keinojen oikea käyttö pakottaa vihollisen toimimaan ilmatorjunnan kantaman sisäpuolelta sekä vaikeuttaa täsmäaseiden tehokasta käyttöä. Mikäli vihollinen ei löydä maaleja, sen ei ole järkevää käyttää aseitaan.

Toiminnan suunnittelun perustana on, ylemmän johtoportaan arvioon perustuva, arvio vihollisen ilmatoiminnasta. Arviossa käsitellään ilmatiedustelu (painopiste helikopteri- ja lennokkitiedustelussa), rynnäkkökoneiden ja helikoptereiden toiminta lähitulituessa sekä maahanlaskujen käyttö alueelle. Arvioitavia asioita ovat muun muassa ilma-aseen käytön ajoittuminen, rynnäkkökoneiden lähestymissuunnat, helikoptereiden siirtymisreitit ja tulitusasemat sekä ilma-aseen käyttämä aseistus, lentokorkeus ja -nopeus sekä sääolosuhteiden vaikutus.

Liitteessä 5 on esimerkkejä rynnäkkökoneiden ja helikoptereiden toiminnasta.

3.7.1 Ilmasuojelu

Ilmasuojelun keinoja oman toiminnan suojaamiseksi ovat:

- ilmatilanteen seuraaminen ja tähyttäminen
- ilmahälyttäminen
- oikea toiminta ilmahälytyksen aikana
- suunniteltu ja harjoiteltu toiminta jouduttaessa ilmahyökkäyksen kohteeksi
- suunniteltu ja harjoiteltu toiminta ilmahyökkäyksen jälkeen toimintakyvyn palauttamiseksi.

Ylempi johtoporras käskää ilmavaroituksen ja -hälytyksen prikaatin (vast) alueelle sanomalaiteverkossa ryhmätunnuksella, joka löytyy viestikäskystä (omakone-, ilma- ja suojeluhälytys). Sanomaa ei kuitata. Tätä varten on komppaniassa oltava alustettuna vähintään yhteen sanomalaitteeseen ryhmätunnukseksi omakone-, ilma- ja suojeluhälytyksen tunnus.

Jokaisella perusyksikkötason komentopaikalla sekä mahdollisuuksien mukaan myös joukkueissa kuunnellaan ja seurataan ilmavalvontaselostetta, jonka taajuus ilmenee viestikäskystä. Selosteen seuraamista varten on valmistettava ilmavalvontataso, johon on merkitty ilmahälytyskehä. Hälytyskehän on mahdollistettava joukon suojautuminen riittävän aikaisin. Hälytyskehä voi olla IV-selosteen tarkkuudesta ja joukon koulutustasosta riippuen esimerkiksi 40km. Kehän määrittämiseen vaikuttavia tekijöitä ovat (ajat esimerkkejä):

1 KONEEN LENTONOEUS:	200–250 M/S
2 IV-SELOSTEEN VIIVE:	1 MIN
3 HÄLYTYS LÄPI:	30 S
4 SUOJAUTUMISEEN KULUVA AIKA (ML. VALETOIMINNOT):	30 S
5 YHTEENSÄ:	2 MIN
6 KONE LENTÄÄ KO AIKANA	$120 \text{ S} \times 200\text{--}250 \text{ M/S} = 24000\text{--}30000 \text{ M}$

Komppania järjestää kaikissa tilanteissa aistitähystyksen (asetetaan tähyttäjä/tähystäjä), jolla se kykenee valvomaan taistelualan ilmatilaa. Tarvittaessa joukkueille käsketään tähystyksen vastuusektorit. Yksiköiden tulee aina kyetä oman tilanteenseuraamisen perusteella järjestämään ilmahälyttäminen.

Joukoilla on oltava toimiva hälytysmenetelmä. Yksikössä ja liikkuvassa erillisessä osastossa on oltava selvät ja yksityiskohtaiset ohjeet toiminnasta ilmahälytyksessä. Toiminta on harjoitettava niin tarkasti, että kukin taistelija tietää, miten on toimittava ilmavihollisen yllättäessä

Ilmahälytys voidaan välittää esimerkiksi:

- viestivälineellä
- huutamalla “ILMAHÄLYTYS”
- käyttämällä sireeniä / ajoneuvon äänitorvea
- vahvistetuin käsi- / valomerkein.

Ilmasuojaan – merkki voidaan antaa esimerkiksi:

- heiluttamalla kättä kaaressa pään yläpuolella
- heiluttamalla punaista lippua kaaressa pään yläpuolella
- heiluttamalla valkoista valoa kaaressa pään yläpuolella.

Ilmahälytysjärjestelyt on aina harjoiteltava ja testattava.

Ilmavaroituksen tultua henkilöstö toteuttaa esimerkiksi seuraavia toimenpiteitä:

- parantaa naamiointia
- sulkee teltojen oviaukot, rakennusten, korsujen ja ajoneuvojen ovet
- peittää ikkunat ja muut kiiltävät pinnat
- poistaa valon- ja savunlähteet
- valmistautuu omasuojailmatorjuntaan
- miehittää ilmatorjuntakonekiväärit
- kiinnittää erityistä huomiota ilmavalvontaselosteeseen ja sanomalaiteliikenteeseen mahdollisen hälytyksen vuoksi
- valmistautuu aktivoimaan valelaitteet.

Ilmahälytyksessä henkilöstö:

- suojautuu ilmasuojaiseen ja/tai sirpalesuojaiseen paikkaan tai poteroon
- valmistautuu avaamaan tulen henkilökohtaisilla aseillaan tulitehtävän mukaisesti, eri komennosta, vähintään ryhmän vahvaisina osastoina.
- varmistaa että muut komppanian osat ovat saaneet hälytyksen
- ilmatorjuntakonekiväärit valmistautuvat avaamaan tulen.

Ilmatorjuntajoukkojen tulenjohtopaikoilla ilmatilannetta seurataan tuliasemapäätteiden avulla. Jos komppania tai sen joukkue on ryhmittynyt ilmatorjuntajoukon läheisyyteen, on sen mahdollista saada tietoa ilmatilanteesta viestivälineiden avulla. Yhteyden muodostamiseen tarvitaan parikaapelia ja yhdestä kahteen kenttäpuhelinta riippuen ilmatorjuntajoukosta.

Komppanian jouduttua ilmahyökkäyksen kohteeksi se ilmoittaa tapahtumasta välittömästi pikatilanneilmoituksen kaavaa noudattaen. Määräaikaiseen tilanneilmoitukseen liittyen tehdään aina tarkempi tiedusteluilmoitus vihollisen lentotoiminnasta. Yksiköt toimittavat ilmoitukset kirjallisena tai johtamislaitteella ylempään johtoportaan, jossa ilmoitukset kootaan.

Helikoptereiden käyttöalueilla saatetaan joutua antamaan ilmatorjunnalle käyttörajoituksia aikaan sidottuna. Helikopteritoiminnan suunnittelussa lento-operaatiot suunnataan ilmatorjunnan tulialueet ja maajoukkojen ryhmitysalueet kiertäen. Mikäli lentoreitin alle sijoittuva joukko voidaan pitää tietoisena helikoptereiden toiminnasta ja suuntautumisesta, voidaan reitti suunnata joukkojen ryhmitysalueiden ylitse.

3.7.2 Passiivinen suojautuminen

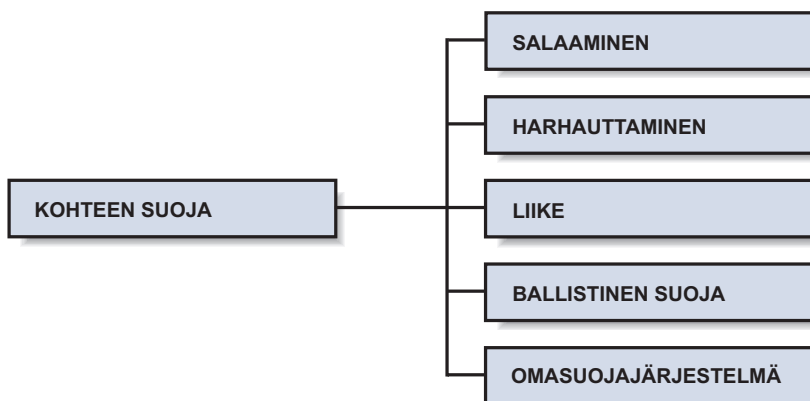
Passiiviseen suojautumiseen kuuluvat:

- maastouttaminen
- hajauttaminen
- linnoittaminen
- ryhmitysmuutokset
- harhauttaminen ja valetoiminnot sekä
- huonon lentosään hyväksikäyttö.

Joukon paljastumista ilmaviholliselle edesauttavat:

- joukon aiheuttamat jäljet
- säännölliset maastosta poikkeavat muodot ja niiden toistuminen
- lämpö ja savu
- liike
- valot, varjot ja heijastumat.

Kaikissa suojautumistoimenpiteissä on huomioitava, että tärkein osa-alue on maaston ja infrastruktuurin antaman suojan hyödyntäminen.

Kuva 10. Kohteen suojan elementit

Maastouttamisella, joka tarkoittaa maaston hyväksikäytön, naamioinnin ja muotouttamisen kokonaisuutta, voidaan olennaisesti pienentää joukon havaittavuutta.

Liikkumiseen on pyrittävä käyttämään kovapohjaisia teitä, maastossa painanteita sekä tiheitä metsäalueita. Maanpinnan ollessa pehmeää tulee välttää liikettä aukeilla alueilla jälkien minimoimiseksi.

Maastoutettaessa on eri välineiden väri ja muoto mukautettava ympäristön oloja vastaaviksi. Lopputulosta on pyrittävä arvioimaan satojen metrien etäisyydeltä, ei 10–20 metrin päästä. Käytössä olevat naamioverkot on käytettävä keskitetysti raskaiden aseiden sekä ajoneuvojen naamioimiseen. Pienemmät kohteet naamioidaan luonnosta saatavin materiaalein.

Majoitustilat ja ajoneuvot on pyrittävä sijoittamaan rakennuksiin mahdollisuuksien mukaan. Ajoneuvojen ja laitteiden naamioimaalausten taso on tarkastettava ja korjattava tarvittaessa vallitsevia olosuhteita vastaaviksi.

Lämpötiedustelulta suojaudutaan moottoritilojen päälle sijoitettavin vähintään 30 cm:n havupeitein sekä pressuin tai lämpönaamioverkein, jos joukolla on niitä käytössään. Vuorivillan ja muiden eristemateriaalien käyttö on myös mahdollista.

Hajaryhmytykseen on pyrittävä kaikissa tilanteissa. Tavoitevaatimuksena hajautamisessa on pidettävä 150 metrin etäisyyttä kohteiden välillä.

Ryhmitysmuutoksien sekä valeasemien käytön tarkoituksena on tietoisesti antaa väärä kuva joukon tai sen osan ryhmytyksestä ja vahvuudesta. Lisäksi pyritään suuntaamaan vihollisen huomio osittain tai kokonaan väärään suuntaan sekä lisäämään maaleja ja vaikeuttamaan näin maalin valintaa. Huomioitavaa on, ettei valemaaleja tehdä, mikäli joukko kytetään varmasti pitämään salassa muiden ilmasuojelutoimenpiteiden avulla.

Ohessa joitakin esimerkkejä valetoinninnoista:

1. Vale- ja harhautusurat liittyvät valeasemiin tai muihin valetoinnintoihin. Niiden tulee päättyä luonnolliseen paikkaan, toiselle tielle tai rakennuksen pihaan, ja jälkiä on ylläpidettävä tarpeen vaatiessa.
2. Valelinnoitteet on sijoitettu taisteluteknisesti uskottaville paikoille. Niissä on raivattava ampuma-ala, kesällä rikottava pintamaa ja talvella poljettava lumeen ja tummennettava pohja esimerkiksi tuhalla.

3. Valesulute tehdään laittamalla tielle maata/lunta läiskinä sekä kaatamalla tai kuljettamalla tielle puita murrostamaan ja naamioimaan tien pintaa. Lisäksi on muistettava, että valesulutteen on jatkuttava tien ulkopuolelle.

3.7.3 Omasuojailmatorjunta

Ilmatorjuntakonekiväärien käytön tarkoituksena on oman toiminnan suojaamisen lisäksi:

- pakottaa vihollinen nostamaan lentokorkeutta
- häiritä valokuovia ampumalla ilmavihollisen maalin tähyttämistä ja lentotoimintaa
- tuottaa viholliselle tappioita ja vaurioittaa lentokalustoa.

Ilmatorjuntakonekiväärin tuliaseman tärkein vaatimus on hyvä ampuma-ala. Aseella on aina oltava sille koulutuksen saanut ampuja.

Ilmatorjuntakonekiväärin tuliaseman valinnassa on huomioitava seuraavat seikat:

- laaja ampuma-ala uhanalaisimpaan suuntaan
- uhanalaisimmasta suunnasta on määritettävä helikoptereiden todennäköiset toiminta-alueet
- tuliasema on liittyä joukon ryhmytykseen ja suora-ammuntatulen käyttöön
- tuliasema on linnoitettavissa.

Ilmatorjuntakonekivääreille käskettävät tulitehtävät antavat perusteet tulenaloitukselle. Ilmatorjuntakonekivääreillä käytetään tulitehtävänä pääsääntöisesti varmistusta.

Varmistus:

- käytetään tilanteessa, jossa omalla tulitoiminnalla ei haluta paljastaa joukkoa
- tulitetaan ainoastaan omia joukkoja uhkaavaan maaliin (uhkaava toiminta: lähestyminen matalalla $h < 300$ m, taistelukaarto ja syöksyn aloittaminen kohdetta vastaan, helikopterin leijunta asejärjestelmä suunnattuna kohdetta tai ilmatorjuntaa vastaan sekä tulenjohtokoneen tai lennokin toiminta suojattavan kohteen läheisyydessä)
- halutaan rajoittaa ampumatarvikkeiden kulutusta.

Häirintä:

- tulitetaan ääriampumaetäisyyden puitteissa kaikkia ampumasektoriin tulevia ilma-aluksia
- tarkoitus vaikeuttaa vihollisen lentotoimintaa prikaatin koko vastuualueella.

Tehokas tulenkäyttö edellyttää ennakkovaroitusta ilma-aluksista. Tärkeintä on ilmatähystyksen järjestäminen ja hälyttäminen. Ilmatorjuntakonekiväärin ampujan tehtävänä on ilmatähystys. Muualle sijoittuvan tähystys- tai vartiopaikan tähystyshavainnot on kyettävä välittämään hälytyksenä ilmatorjuntakonekiväärille. Omasuojailmatorjuntaa toteuttavat kaikki joukot rynnäköpanssarivaunun konetykeillä, ilmatorjuntakonekiväreillä, käsiaseilla ja edullisiin maaleihin myös ryhmäaseilla seuraavissa tapauksissa:

- joukko on taistelukosketuksessa
- joukko joutuu ilmatoiminnan kohteeksi.

Kun komppania on mekanisoitu, rynnäkö- ja taistelupanssarivaunujen perustaistelumenetelmissä on painotettava kaiken toiminnan itsenäistä suojaamista ja tähystämistä ilmavihollista vastaan.

Omasuojailmatorjunta on tehokasta helikoptereita vastaan, erityisesti leijuvaa tai hitaasti kohti lentävää helikopteria vastaan. Tuli avataan vain itseä tai omaa joukkoa vastaan toimivaa konetta kohti tehokkaan ampumaetaisyyden puitteissa: konetykki 2500 m, 7,62 ITKK 1000 m, 12,7 ITKK 1500 m.

Helikopterien ilmestyminen ja toiminta voi olla erittäin yllätyksellistä. Äänen perusteella ei voi päätellä etaissyttä, ja mäkisessä maastossa tulosuunta on myös vaikea määrittää. Helikopterit kykenevät nopeaan tulenavaukseen havaittuaan kohteen. Kauempanakin toimiva helikopteri voi olla vaarallinen toimiessaan esimerkiksi maalin osoittajana. Helikopterit toimivat kohdealueella erittäin matalalla, pääsääntöisesti alle 30 m:n korkeudessa.

3.8 Yhteistoiminta

Yhteistoiminta jakaantuu yhteistoimintaan sotilas- sekä siviiliosapuolten kesken. Yhteistoiminta on toteutettava mahdollisimman yksinkertaisesti, eikä siitä saa tulla itsetarkoitusta. Yhteistoiminnan tulee johtaa toimintojen selkeytymiseen. Komentaja tai ylempi johtoporras määrittää, mitkä alajohtoportaat ovat yhteistoiminnassa keskenään. Yhteistoiminta tulee aloittaa mahdollisimman aikaisin. Yhteistoimintaa toteuttavien johtajien yhteistyön päätökset dokumentoidaan ja yhteistoiminnan tulokset ja toimenpiteet raportoidaan ylemmälle johtoportaalalle. Yhteistoiminta pyritään järjestämään johtajien henkilökohtaisena tapaamisena. Mikäli tämä ei onnistu, hyödynnetään yhteistoiminnan järjestämiseksi viestiyhteyksiä, yhteysupseereita ja lähetettä.

Yhteistoimintaosapuolia ovat muun muassa:

- ylemmät johtoportaat
- alueella taistelevat prikaatin tai muun johtoportaan joukot
- erillisyyksiköt ja niiden osat
- ilmatorjuntajoukot
- pioneerijoukot
- kenttä- tai rannikkotykistöjoukot
- viestijoukot
- huoltopaikat
- siviiliviranomaiset.

Pataljoona tai muu toimintaa johtava ylempi johtoporras antaa omassa käskysään paikallisjoukkoja koskevia tietoja. Niistä ilmenevät yhteydenottopisteet ja ne perusteet, joilla varmistetaan yhteydenpito paikallisjoukkojen kanssa. Komppanian päällikkö vastaa yhteydenottojen järjestämisestä alueellaan toimiviin paikallisjoukkoihin.

Pataljoonan osana toimittaessa komentaja käyttää sotilasviranomaisena sotiiallista toimivaltaa vastuualueellaan puolustustilalakien ollessa käytössä. Tarvittaessa toimintaa johtava esikunta käskyy perusteet yhteistoiminnalle alueella olevien kuntien, kuntayhtymien ja paikallishallintoviranomaisten sekä muiden siviiliviranomaisten kanssa.

Osa yhteistoiminnasta muodostuu taisteluvaiheiden aikana tehtävistä tilanneilmoituksista, kyselyistä ja ilmoitusten vastaanottamisista. Ilmoitukset välitetään henkilökohtaisesti, lähettien välityksellä tai viestivälineillä.

Yleisen yhteydenpitovelvollisuuden mukaan komppania vastaa yhteydenpidosta alueella oleviin joukkoihin ja naapureihin edessä ja oikealle.

4. KOMPPANIAN TAISTELU

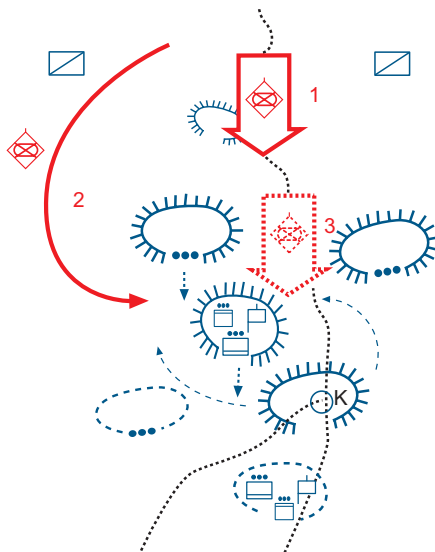
4.1 Perusteet

Pataljoonan komentaja käskää komppanialle tehtävän. Tilanteen arvioinnin perusteella komppanian päällikkö valitsee käytettävän menetelmän tai niiden mahdollisen yhdistelmän tehtävän täyttämiseksi. Menetelmien toteuttamisessa päällikkö hyödyntää harjoiteltuja perustaistelumenetelmiä toimeenpanon nopeuttamiseksi. Perustaistelumenetelmien käytön on aina perustuttava päällikön tilanteen arviointiin ja tiedustelutietoihin.

Liitteessä 6 on esimerkki komppanian perustaistelumenetelmän periaatteista.

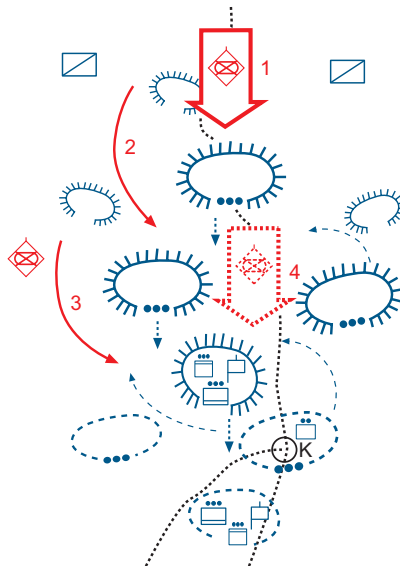
Komppanialle annettujen tehtävien toteuttaminen edellyttää yleensä komppanian siirtämistä toiminta-alueelle. Tehtävään käytettävän menetelmän valintaan liittyy valmistautumiseen jäävä aika toiminta-alueelle saapumisesta itse taisteluun tai toimintaan. Oleellista on se, kumpi taistelevista osapuolista saapuu oletulle taistelualueelle ensin.

Pidettävän maastonkohdan puolustamisessa komppania tai sen osa pyrkii hallitsevissa maastonkohdissa pysymällä puolustamaan vihollisen hyökkäystä vastaan. Oikealla maaston käytöllä ja valmisteluilla komppania luo edellytykset taistelun voittamiseksi. Aktiivinen vihollisen kuluttaminen etu-alueella sekä sivustauhan väistäminen vaihtoasemilla mahdollistaa komppanian taistelukyvyyn säilyttämisen.

Kuva 11. Maastonkohdan pitäminen

Puolustusryhmityksellä ja taistelusuunnitelmalla on pakotettava vihollinen rikokmaan taistelujärjestyksensä ja suorittamaan eteneminen tuntemattomassa maastossa ilman, että omaa ryhmitystä on heti muutettava (2). Menestyksen saavuttamiseksi vihollisen on käytettävä enemmän taistelevaa voimaansa puolustajan murtamiseksi (3). Puolustuksen syvyys luodaan vaihtoasemilla, joiden oikea-aikaisella käytöllä estetään alajohtoportaiden (joukkueiden) taistelukyvyyn menettäminen sekä pakotetaan vihollinen hyökkäämään torjuntasuuntaa vasten.

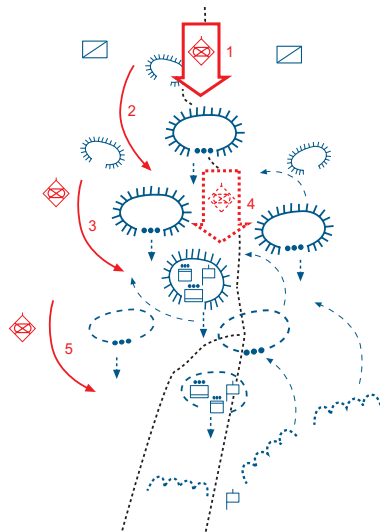

Kuva 12. Maastonkohdan pitäminen ja aktiivinen etualueen taistelu

Taisteltaessa vahvaa vihollista vastaan laajalla alueella on puolustavan joukon aktiivisesti hyödynnettävä omaa liikettä ja koko puolustusalueen syvyyttä. Taistelu pidettävästä maastonkohdasta johtaa pidemmällä aikavälillä komppanian taistelukyvyyn menettämiseen, ellei ylempi johtoporras tai muut omat joukot vaikuta taistelun kulkuun. Keskeisimmiksi taistelun tavoitteiksi tulee tällöin muodostaa vihollisen etenemisen hidastaminen (viivyttäminen) ja kuluttaminen.

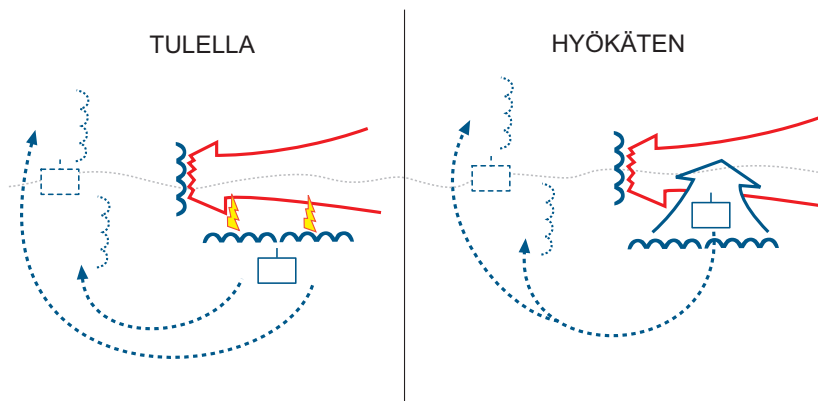
Taistelumaastoa vaihtamalla puolustava joukko voi säilyttää taistelukykyänsä edellä mainituilla periaatteilla. Komppanian on kyettävä vaikuttamaan tulellaan viholliseen useilla peräkkäisillä tasoilla muuttaen sijoittumistaan viholliseen nähden ja estäen sitä käyttämästä ylivoimaa hyväkseen sekä hyödyntämään hyökkäystä sivusta.

Vihollisen sitoessa kaikki taistelevat joukkonsa (komppaniat) taisteluun on hyökkäyksellisten menetelmien käytöllä mahdollisuus saavuttaa yllätys ja paikallinen ylivoima.

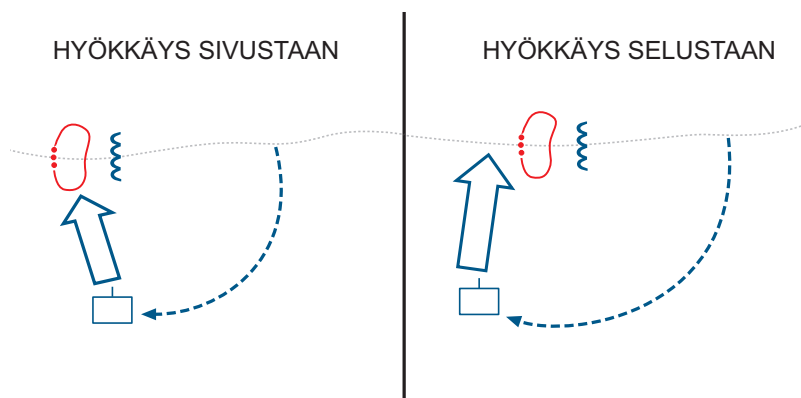
Kuva 13. Liike puolustuksessa (ei pidettävää maastonkohtaa)

Puolustustaistelussa voidaan käyttää ylläköitä aloitteen tempaamiseksi, vihollisen taistelujärjestyksen rikkomiseksi ja ajan voittamiseksi. Ylläkkö voidaan toteuttaa tulella tai joukon hyökkäyksellä. Siinä puolustava joukko antaa vastustajan liikkeen suuntautua haluamalleen tasalle, pysäyttää vihollisen liikkeen ja vaikuttaa viholliseen tulella. Kyseessä on puolestaan väijytys, mikäli komppanialla tai sen osa voi valmistella ylläköön huolella, jolloin esimerkiksi tähysmiinojen ja ansojen käyttö on mahdollista.

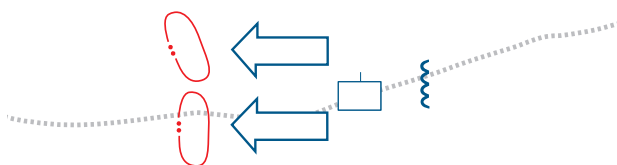
Kuva 14. Ylläkkö (väijytys)

Hyökkäys voidaan suunnata vihollisen kylkeen tai selustaan. Vihollisen selustaan suuntautuvan hyökkäyksen tarkoitus on vihollisen tai sen osan yhteyden katkaiseminen sen muihin joukkoihin. Hyökkäys puolustusvalmista vihollista vastaan on aina edullisempaa suunnata sivustaan tai selustaan.

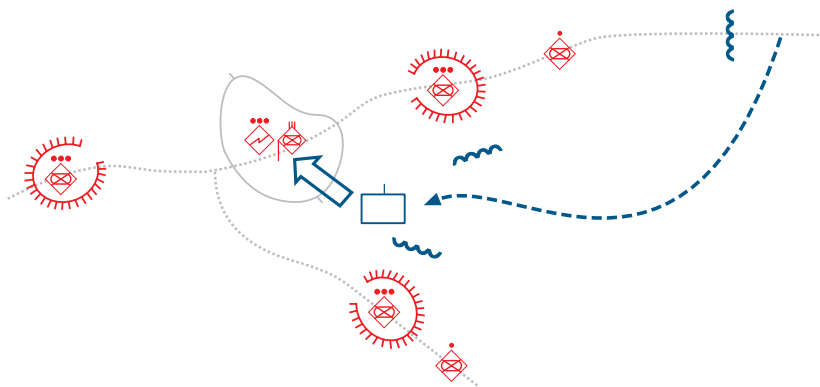
Kuva 15. Esimerkki hyökkäyksen suuntaamisesta

Hyökkäys voidaan suunnata suoraan vihollisen ryhmitystä vastaan ja sitä käytetään, kun hyökkäyksen suuntaaminen sivustaan tai selustaan ei ole mahdollista. Tämä edellyttää tulivoimaa hyökkäysalueella vihollisen lamauttamiseksi tai yllätykseen pääsemistä.

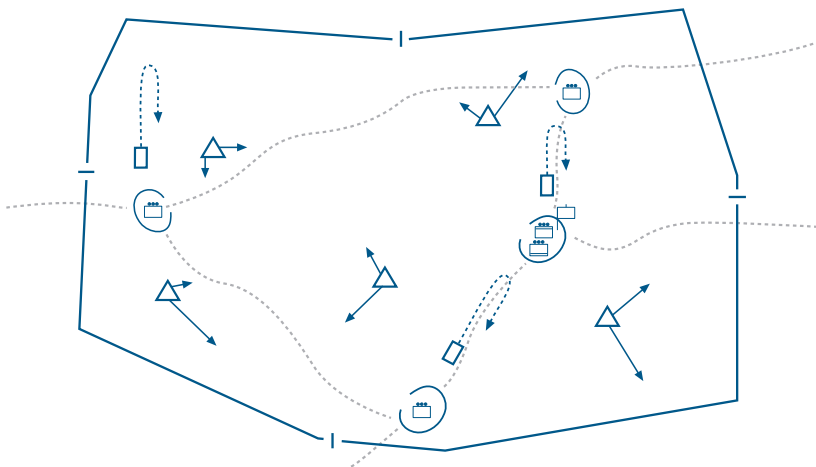
Kuva 16. Esimerkki hyökkäyksen suuntaamisesta suoraan vihollista vastaan

Soluttautuminen suoritetaan vihollisen ryhmityksessä olevien aukkojen kautta sen ryhmityksen syvyyteen. Hyökkäys käynnistetään syvyydestä suoraan tärkeisiin kohteisiin. Soluttautumisen onnistuminen perustuu oman toiminnan salaamiseen ja yllätyksen saavuttamiseen. Soluttautumisessa on huomioitava joukon toiminnan liittyminen ylemmän johtoportaan muiden yksiköiden toimintaan siten, että komppanian voimat eivät hajoa eikä se ei joudu saarretuksi.

Kuva 17. Esimerkki hyökkäyksestä soluttautumalla

Aluevalvontaa suorittava joukko muodostaa vastuualueelleen tähytyspaikkojen ja tukikohtien verkoston, josta se havainnoimalla ja partioimalla pyrkii paikantamaan halutut kohteet. Tehtävässä toimiva komppania valvoo alueensa ajoneuvo-liikennettä perustamalla tarpeen vaatiessa liikenteentarkastuspisteitä ja tarkastamalla alueella liikkuvan henkilöstön henkilöllisyyden. Aluevalvontaa suorittavaa joukkoa tai sen osaa voidaan käyttää myös etsintään vastuualueella. Aluevalvonnan periaatteita voidaan käyttää myös suojattaessa puolustusvalmisteluita osana ylempään johtoportaahan toimintaa.

Kuva 18. Aluevalvonta

Etsintätehtävässä toimiva joukko eristää halutun kohteen ja suorittaa kohteen tarkastamisen tai kohdealueen haravoinnin. Kun komppania toimii osana pataljoonaa tai yhteistoiminnassa jonkun muun joukon kanssa, komppaniaa voidaan tarvittaessa käyttää kokonaisuudessaan joko kohteen eristämiseen tai etsinnän suorittamiseen.

Kohdetta suojaava komppania muodostaa kohteen ympärille 1–2 valvontakehää ja lähisuojaus itselle kohteelle. Lisäksi komppania varaa itselleen reservin. Toimissaan osana pataljoonaa ja suojattavan kohteen ollessa laaja komppania saa vastuulleen oman sektorinsa valvontakehineen.

Esimerkki kuvaa etsintätehtävän ja kohteen suojaamisen toteuttamisesta ovat luvussa 5.

4.2 Komppanian marssi

Siirtymisen tarkoituksena on saada joukot taistelukuntoisena, oikeaan aikaan, salassa ja tilanteen vaatimassa taisteluvalmiudessa toiminta-alueelleen. Komppania siirtyy marssien tai kuljetuksin.

Siirtymisen suoritustavan ratkaisevat siirron pituus ja odotettavissa oleva vihollisuhka. Siirron suoritustavan kääntää ylempi johtoporras. Marssitapoja ovat tela-, moottori-, jalka- ja hiihtomarssi. Kuljetustapoja ovat rautatie-, auto-, vesi- ja ilmakuljetukset.

Marssin tarkoituksena on siirtää komppania taistelukuntoisena, oikeaan aikaan, salassa ja tilanteen vaatimassa taisteluvalmiudessa seuraavan tehtävän kannalta olennaiselle alueelle. Marssiin liittyy aina jatkotehtävä joka voi olla hyökkäys-, puolustus- tai muu tehtävä. Komppania siirtyy tehtävänsä yleensä tela- tai moottorimarssin. Jalan siirtymiset suunnitellaan mahdollisimman lyhyiksi, koska komppanian taistelukyky laskee materiaalin kantamisen seurauksena nopeasti.

Taisteluvalmiutensa säilyttämiseksi komppania marssii aina kohtaamistaistelu-ryhmyksessä.

4.2.1 Vihollisuhka marssilla

Tiedustelullaan vihollinen pyrkii paikantamaan marssivan komppanian voidakseen vaikuttaa siihen asejärjestelmillään. Osa tiedustelujärjestelmistä mahdollistaa välittömän vaikuttamisen marssivaan komppaniaan.

Tärkeimmät toimenpiteet, joilla voidaan vähentää vihollisuhkaa marssilla, ovat:

- kieltää sotilasasioista puhuminen ulkopuolisten kanssa
- suojata käskynannot
- maastonkäyttö (suojaist siirtymisreitit)
- välttää viestivälineiden käyttöä
- naamioida ajoneuvot, kalusto ja niiden aiheuttamat jäljet esim. marssilepo-alueilla.

Ilmauhka (taisteluhelikopterit ja rynnäkkökoneet):

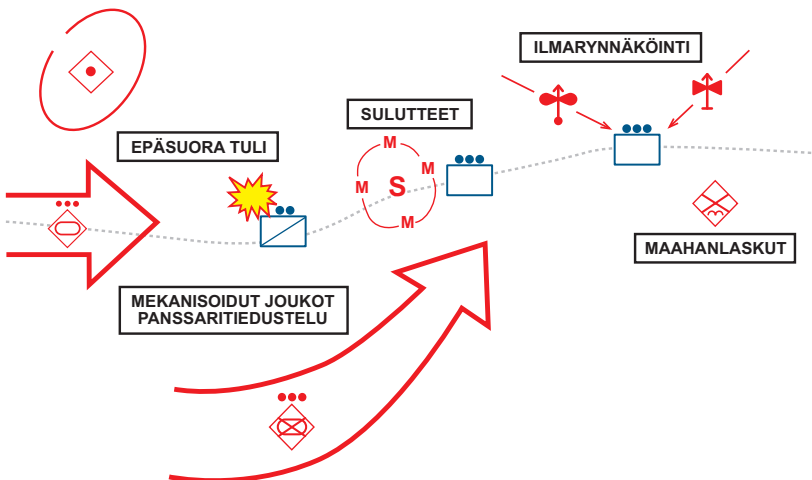
- ilmalavontasesteen kuunteleminen
- ilmatähystys
- ilma- ammunta
- maastonkäyttö
- hajauttaminen.

Panssaritiedustelu tai syvyyteen murtautunut vihollisosasto:

- kohtaamistaisteluryhmitys
- joukkueiden ja komppanian perustaistelumenetelmät
- epäsuoran tulenkäytön valmistelut.

Sirotemiinoitteet:

- tiedustelu
- vaihtoehtoiset marssireitit.

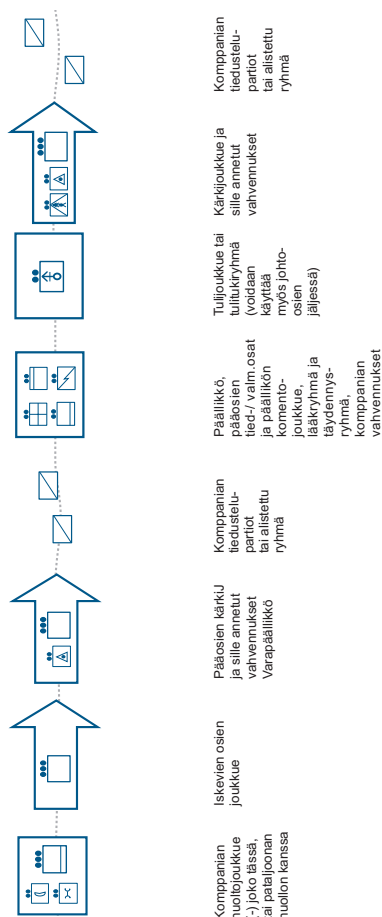

Kuva 19. Vihollisuhka marssilla

4.2.2 Taistelujärjestys marssilla

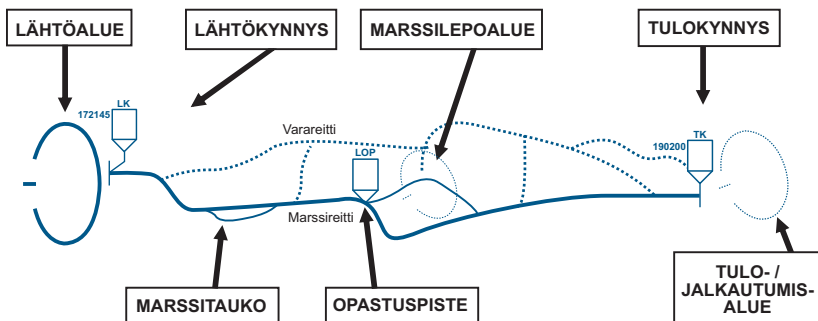
Komppania marssii joko marssiyksikkönä pataljoonan marssiosastossa tai erillisenä marssiosastona. Pataljoonan marssiyksikkönä marssittaessa suunnittelu ja valmistelu suoritetaan pataljoonajohtoisesti. Komppania marssii pataljoonan marssiryhmityksessä joko kärkikomppaniana pääosien kärjessä tai osana pääosia. Erillisenä marssiosastona marssiva komppania saa ylemmältä johtoportaalta tehtävän ja suorittaa marssin suunnittelun ja valmistelut itse.

Komppanian taistelujärjestyksessä eri osien väliset etäisyydet määrittyvät käytettävissä olevien johtamismahdollisuuksien mukaisesti. Komppanian päällikön tai marssiosaston johtajan tulee kyetä tahdittamaan komppaniansa liikettä marssin aikana.

Kuva 20. Esimerkki komppanian taistelujärjestyksestä marssilla

4.2.3 Marssin rakenne

Kuva 21. Marssin rakenne ja käsitteet

Komppania on lähtöalueellaan yleensä puolustusryhmityksessä. Toiminta käynnistyy, kun komppanian päällikkö saa uuden tehtävän yhteydessä esikäskyn marssista. Esikäskyn jälkeisten toimenpiteiden tarkoituksena on nostaa komppanian liikkeellelähtövalmius seuraavan tehtävän täyttämisen edellyttämälle tasolle. Tavoitteena on, että varsinaisen tehtävän tullessa käskettävien asioiden määrä on mahdollisimman pieni.

Huoltojoukkue jakaa lähtöalueella joukkueille käsketyn ampumatarvikeporras-
tuksen, erikois- ja muun materiaalin. Kaikkien joukkueiden sairaat evakuoidaan
ensihoitoasemalle, syödään lämmin ruoka ja taistelijoille jaetaan kuivamuonaa
sekä vettä. Aseet ja ajoneuvot tarkastetaan ja huolletaan tarvittaessa. Joukkueet
ilmoittavat päällikölle marssivalmiuden saavuttamisesta.

Komppania ryhmittyy taistelujärjestykseen lähtöalueelta lähdön yhteydessä. Jo-
kainen joukkue lähtee liikkeelle nykyiseltä omalta paikaltaan komppanian mars-
sin johtajan merkistä. Joukkueen marssin johtajilla on oltava tiedossa edellisen
joukkueen tämänhetkinen paikka ja joukkueen viimeisen ajoneuvon merkintä.

Joukkueet lähtevät marssille suoraan ryhmitysalueelta. Ajoneuvojen oikean ryh-
mityksen varmistaa uran varteen sijoitettava opasmies.

Tilanteen mahdollistaessa tiedustelu- ja valmisteluosasto lähtee tehtävänsä usei-
ta tunteja ennen komppanian pääosia. Kun marssitaan osana pataljoonan pää-
osia, tiedustelu ja valmistelu-osasto kootaan pataljoonajohtoisesti. Komppanian
tiedustelu ja valmistelu-osastoon kuuluu yleensä ainakin komppanian päällikkö,
taistelulähteti, tulenjohtopäällikkö, tulenjohtoryhmä, joukkueen johtajat, tulen-
johtajat, joukkueen opasmiehet ja komppanian tiedustelupartio sekä joukkueen

tai ryhmän vahvuinen suojaava osa. Tiedustelu ja valmistelu-osasto etenee kohtaamistaisteluryhmityksessä. Komppanian varapäällikkö johtaa pääosien marssin.

Tiedustelu ja valmisteluosaston tehtäviä voivat olla:

- opastuksen järjestäminen marssireitillä
- marssireitin kunnon selvittäminen
- mahdollisen marssitauko tai -lepoalueen ryhmityksen tiedustelu
- suojauksen järjestäminen
- vihollistiedustelu
- epäsuoran tulenkäytön aloittaminen
- opastuksen järjestäminen tulokynnykseltä
- seuraavan tehtävän valmistelu.

Lähtökynnykseksi valitaan komppanian ryhmitysalueen etupuolella oleva selkeä maastonkohta, jonka ensimmäisenä marssiva joukko ylittää määräaikana. Joukkueet lähtevät liikkeelle suoraan tukikohdistaan, ja marssiryhmitys muodostetaan lähtökynnykseen mennessä. Jos joukkueilla ei ole näköyhteyttä toisiinsa, tukikohdan ja lähtökynnyksen välillä liikkeellelähtö tahditetaan opastusjärjestelyin.

Marssireitti suunnataan kulkemaan mahdollisimman suojaisten maastonkohtien kautta ja sille on aina pyrittävä löytämään ainakin yksi samansuuntainen varareitti. Reitiltä toiselle siirtyminen valmistaudutaan suorittamaan poikittaista tiestöä käyttäen, mikäli marssi estyy pääreitillä.

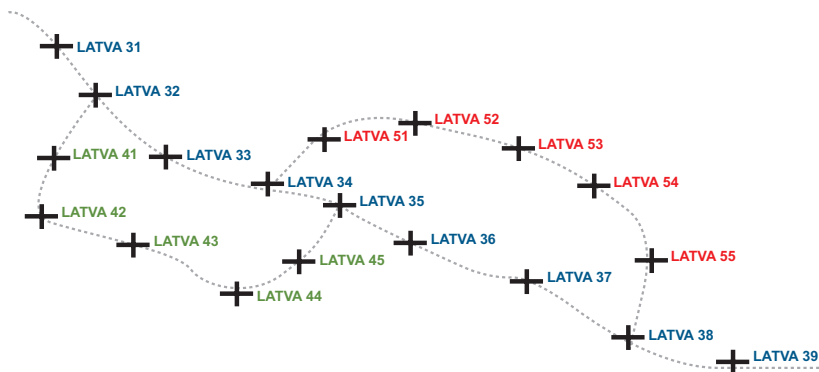
Johtamisen apuvälineenä käytetään reitille valmisteltua paikanpeittämismenetelmää, jolloin myös tulenkäytön ja liikkeen nopea yhteensovittaminen yllättävissä tilanteissa mahdollistuu.

Paikanpeittämismenetelmää käytetään samanlaisena kaikissa pataljoonan yksiköissä sekä erillisjoukkueissa ja -osastoissa. Nopeutta vaativissa tilanteissa kyetään paikanpeittämispisteiden avulla sitomaan pataljoonan alajohtoportaiden vakioitujen ryhmittymismenetelmien käyttö riittävällä tarkkuudella toiminta-alueen maastoon. Paikanpeittämismenetelmää pystytään käyttämään myös tulenkäytön ja liikkeen yhteensovittamiseen, kun paikanpeittämismenetelmä laaditaan siten, että se muodostaa samalla komppanian jonopisteluettelon.

Komppania voi täydentää jonopisteluetteloa omaa joukkojen ja tulenkäyttöä helpottaakseen. Tällöin pisteiden nimeämiseen käytetään ylemmän johdortaan käyttöön antamia maalien nimiä ja numeroita. Ilmoitukset komppaniasta

ylempään johtoportaaseen tehdään ylemmän johtoportaan antamiin paikanpeittämispisteisiin sitoen.

Komppanian hyökätessä erillisessä suunnassa tai itsenäisessä tehtävässä se laatii oman paikanpeittämismenetelmänsä samalla periaatteella. Paikanpeittämismenetelmää voidaan käyttää myös puolustustaistelussa tulen ja liikkeen yhteensovittamisessa.

Kuva 22. Esimerkki paikanpeittämismenetelmästä

Käytettävät paikanpeittämispisteiden koordinaatit voidaan ohjelmoida etukäteen paikantamislaitteille ja johtamislaitteille. Tällöin etukäteen määritetty paikanpeittämismenetelmä helpottaa merkittävästi joukon toimintaa myös vaikeissa valaistus- ja sääolosuhteissa.

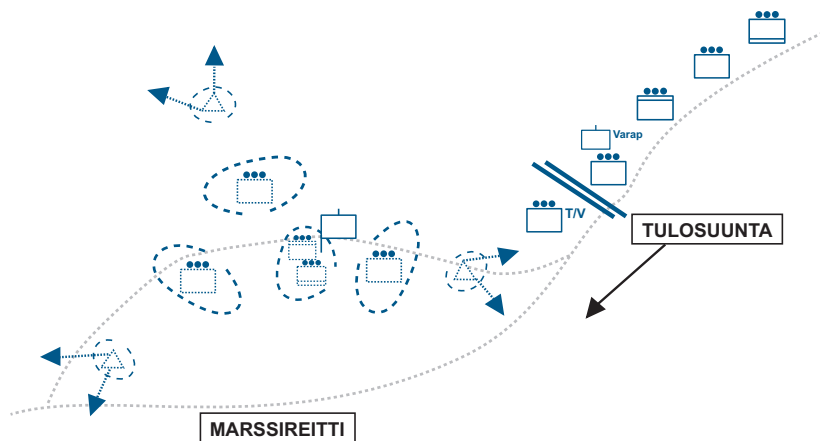
Marssitauko pidetään 1–3 kertaa päivätaipaleen aikana suojaisella alueella $\frac{1}{2}$ – 1 tuntia kerrallaan. Kylmän vuodenaikana liikuttaessa ajoneuvoilla, joissa ei ole sääsuojaa, taukojen väliaikoja lyhennetään olosuhteiden mukaisesti. Tiedustelu ja valmistelu-osasto järjestää opastuksen ja suorittaa valmistelut marssitaukopaidalla yksittäisen ajoneuvon tarkkuudella.

Marssitauolle pysähdyttäessä ajoneuvot ajetaan ilmasuojaiseen maastonkohtaan sivuun marssitieltä keula liikkeellelähtösuuntaan. Tie tai kulku-ura jätetään vapaaksi. Joukkueet jalkautuvat, asettavat tarvittaessa opasmiehet tieuran varteen ja järjestävät suojauksen sekä ilma- että pintavihollista vastaan. Joukkueiden marssinjohtajat tarkastavat toimenpiteet joukkueissaan ja ilmoittavat niiden toteutumisesta komppanian marssin johtajalle.

Liikkeellelähtöön valmistaudutaan ilmasuojassa, ja joukkueiden marssien johtajat ilmoittavat liikkeellelähtövalmiudesta komppanian marssin johtajalle. Mars-siryhitys otetaan välittömästi liikkeellelähdön yhteydessä.

Marssilepo pidetään 8–10 tunnin välein, ja sen kesto on useita tunteja. Marssi-lepoalueeksi valitaan suojainen, hallitseva maastonkohta, joka mielellään yhtyy sekä tulo että lähtöreitiltään marssireittiin. Tiedustelu ja valmistelu-osasto jär-jestää opastuksen ja suorittaa valmistelut marssilepoalueella.

Komppania ryhmitetään joko komppaniana tai joukkueittain siilipuolustus-ryhmytykseen. Joukkueet ryhmittyvät automaattisesti puolustukseen vähintään joukkueenjohtajan 1.tarkastus ja käskykierroksen edellyttämälle tasolle asti. Tämän jälkeen suoritetaan käsketyt huoltotoimenpiteet. Joukkueiden marssien johtajat tarkastavat automaattisesti joukkueensa huollollisen valmiuden levon aikana samalla periaatteella kuin lähtöalueellakin ja ilmoittavat marssivalmiudesta. Jos marssilepo edellyttää majoittumista, se toteutetaan joukkueissa tukikohta-palvelun periaatteiden mukaisesti. Liikkeellelähtö suoritetaan saman periaatteen mukaisesti kuin lähtöalueelta.

Kuva 23. Esimerkki marssileporyhmytyksestä

Tulokynnykseksi valitaan selkeä maastopiste tasalta, josta seuraavan tehtävän to-teuttaminen alkaa. Kun jatkotehtävä on hyökkäystehtävä tai kun kohdataan vi-hollinen marssireitillä, tulokynnykseksi muodostuu komppanian opastuspiste.

Toiminta tulo- /jalkautumisalueella. Komppanian pääosien mukana marssivat joukkueet ajavat ajoneuvonsa ilmasuojaan opasmiehen näyttämään paikkaan. Ilmasuojaan ajattaminen aloitetaan joukkueen kärkijoneuvosta. Saadessaan merkin tai käskyn kärkijoneuvon johtaja välittää merkin myös takana tulevalle

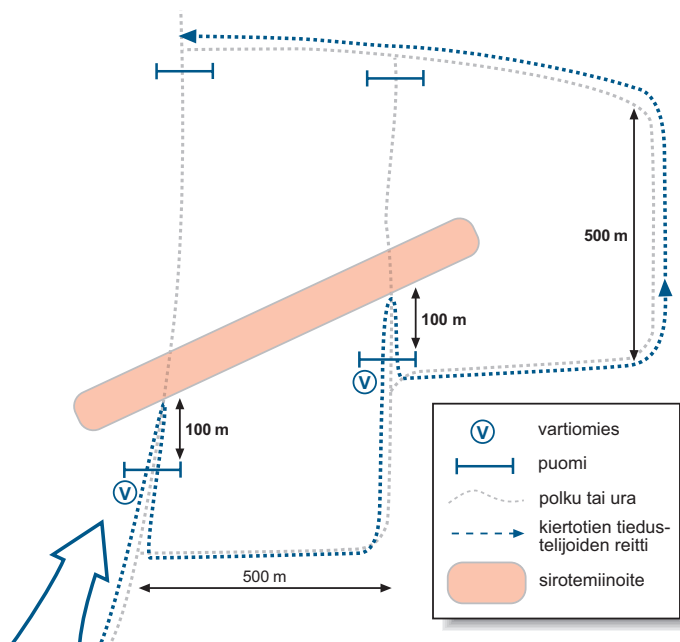
ajoneuville, joka suojautuu automaattisesti kohdaltaan. Joukkueet jalkautuvat välittömästi kuljettajan jäädessä ajoneuville. Jos siirtymistä jalkautumisalueelta seuraavaan tehtävään ei ole voitu tiedustella ja valmistella etukäteen, joukkueet ryhtyvät jalkautumisalueelle joukkueittain siilipuolustukseen. Joukkueiden jalkautumisalueet voidaan tällöin käskä myös viestivälineellä paikanpeitteistöä käyttäen.

Ilmahälytyksen tullessa ajoneuvot ajetaan maaston salliessa komennolla tai merkillä kohdaltaan ilmasuojaan tien ulkopuolelle. Aukealla paikalla olevat ajoneuvot avavat suurimmalla mahdollisella nopeudella lähimpään suojaiseen maastonkohtaan, esimerkiksi taloryhmään tai metsäsaarekkeeseen. Jos joukon ajoneuvokalusto on panssaroitua, miehistö pysyy ajoneuvossa. Panssarimattomalla ajoneuvokalustolla varustettu joukko jalkautuu ja hajaantuu ajoneuvon ympäristöön vähintään 50 m etäisyydelle. Kaikissa tapauksissa on valmistauduttava omasuojailmatorjuntaan.

Marssitaukojen ja -levon aikana ilmasuojelutoimenpiteet toteutetaan paikallaan olevan joukon periaatteiden mukaisesti. Marssia jatketaan osaston johtajan käskystä. Mikäli osastolle on tullut tappioita, toimitaan edellä olevan lisäksi seuraavasti:

- annetaan ensiapu haavoittuneille (ml. evakuointi tarvittaessa)
- raivataan tie kulkukelpoiseksi
- opastetaan tarvittaessa seuraava osasto ohitse
- ilmoitetaan asiasta ylemmälle johtoportaalalle
- jaetaan vaurioituneiden ajoneuvojen henkilöstö ja materiaali jäljellä oleviin ajoneuvoihin.

Kohdattavat miinoitteet on pyrittävä ensisijaisesti kiertämään. Komppanian päällikön on käskettävä kiertotien suuntaamisesta. Ajoneuvoin liikuttaessa kiertotie on pyrittävä suuntaamaan olemassa olevia uria myöten. Reitin on oltava suojainen, vähiten työtä vaativa ja nopein. Kiertotien tiedustelu aloitetaan 100 metriä ennen miinoitetta. Karttatiedustelun perusteella kiertotie pyritään suuntaamaan heti riittävästi sivulle. Mikäli kyseessä on sirote-miinoite, voidaan nyrkkisääntönä pitää noin 500 metriä, ettei jatkuvasti törmätä samaan miinoitteeseen. Edettyään kiertotietä alkuperäiseen etenemissuuntaan noin 500 metriä kohtaamatta miinoja partio voi alkaa lähestyä alkuperäistä etenemistietä tai uraa.

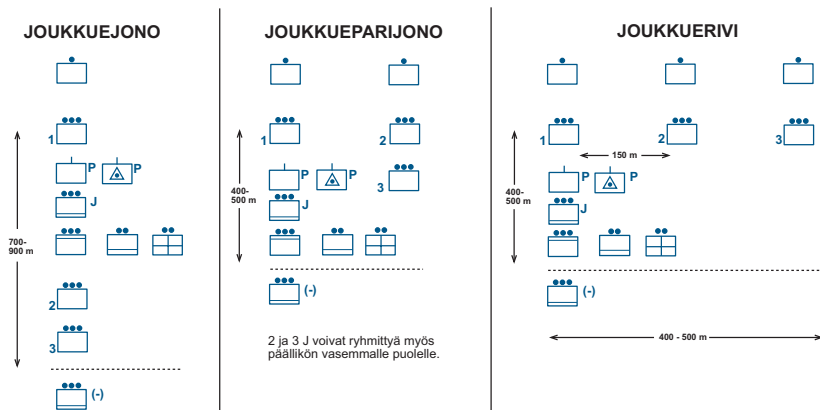
Kuva 24. Esimerkki kiertotien järjestelystä

Miinoitteeseen, jota ei voida kiertää, raivataan kulkuaukko. Raivattavat miinoitteet voivat olla tavanomaisia miinoitteita tai sirotemiinoitteita. Sirotemiinoitteet voivat olla levittämistavasta riippuen 20 – 200 m leveitä ja 2000 m pitkiä.

Tavanomainen miinoite on yleensä 10 – 200 metriä syvä ja 30 – 300 metriä leveä. Miinoitteen kokoon vaikuttaa käytetty miinatyyppi. Miinoite voi olla valvoton tai tukikohdan sivustan suojaamiseksi rakennettu suojamiinoite. Raivattaessa aukkoa valvomattomaan miinoitteeseen päällikkö käskää aukkojen määrän ja paikat.

4.2.4 Eteneminen jalan

Komppanian päällikkö säätelee joukkonsa taisteluvalmiutta muuttamalla komppanian ja joukkueiden etenismuotoja vihollisuhan, maaston sekä aikatekijöiden edellyttämällä tavalla. Komppanian etenismuotoja ovat joukkuejono, joukkueparijono ja joukkuerivi. Joukkueiden etenismuotoja ovat avojono, ryhmäparijono ja avorivi.

Kuva 25. Komppanian etenismuodot

Etenismuodon muutokset käskee päällikkö joko vahvistetulla käsimerkillä, lähetillä tai käytettävissä olevan viestivälineen välityksellä.

Maasto säätelee etenismuotojen valintaa paitsi kulkukelpoisuutensa myös vaikutusmahdollisuuksien muodostumisen suhteen. Lähtökohtaisesti mitä todennäköisempää taistelukosketuksen saaminen on, sitä enemmän maaston käyttö tulee ottaa huomioon liikkeen suuntaamisessa ja tahdittamisessa. Liike tulee suunnata hallitsevien maastonkohtien kautta siten, että taistelukosketuksen sattuessa omaa etenevää joukkoa kyetään tukemaan maastollisesti edullisesta asetelmasta.

Varapäällikkö johtaa komppanian ryhmittymisen etenemistä varten esimerkiksi joukkuejonoon. Joukkueen johtajat tulenjohtajineen kokoontuvat komppanian päällikön luokse käskyä varten. Varapäällikkö ryhmittää käskettävän henkilöstön suojaisaan paikkaan ja tekee ilmoituksen komppanian päällikölle. Käskynanto-paikka suojataan joukon ryhmityksellä.

Komppanian päällikkö käskää alijohtajille:

- komppanian ja joukkueiden tehtävät
- tavoitteen
- etenemissuunnan ja -reitit
- reitin merkitsemisen
- suuntajoukkueen
- komppanian etenemismuodon
- yhteydenpidon ja vahvistettujen merkkien käytön
- päällikön johtamispaikan.

Lähdettäessä liikkeelle kärkijoukkue vastaa etenemissuunnan suojauksesta asetamalla 1–3 mahdollisesti pioneereilla vahvennettua tunnustelijataistelijaparia. Myös sivusta ja selusta on suojattava. Jotta komppanian liike suuntautuu oikeaa reittiä, apuna on käytettävä hyvän suunnistustaidon omaavia taistelijoita. Liikkeen suuntaamisesta vastaa komppanian päällikkö, mutta käytännön työn hoitaa kärjessä etenevän joukkueen johtaja. Suunnan säilyttäminen edellyttää kompassin tai muun suunnistusvälineen käyttöä. Päällikkö ei saa itse sitoutua suunnistamiseen vaan arvioi tilannetta jatkuvasti etenemisen aikana sekä tekee havaintoja maaston ja joukkojen toiminnoista ja pitää samalla yhteyttä pataljoonan komentajaan. Päällikkö johtaa etenemistä kärkijoukkueen takaa. Liikkeelle lähdettäessä viestivälineiden on oltava käyttövalmiina.

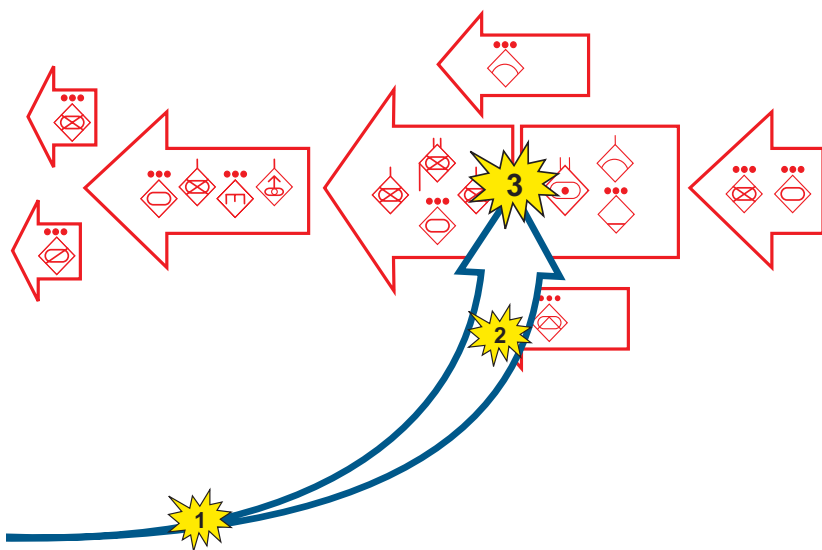
Joukkueiden johtajat vastaavat jatkuvasta yhteydenpidosta komppanian päällikköön ja oikeasta sijainnistaan etenemisryhmityksessä. Päällikön pysähtyessä tai muuttaessa liikesuuntaansa komppanian kaikki osat toimivat automaattisesti samoin säilyttäen paikkansa etenemismuodossa. Jos komppanian edetessä kokonaisuutena olosuhteet tai koulutustaso aiheuttavat vaaran käsimerkkien sekoitumiseen, voi päällikkö varata niiden käytön ainoastaan omaan johtamiseensa.

Päällikön on koko ajan tehtävä havaintoja taistelumaastosta ja määritettävä hallitsevia maastonkohtia sekä suunnattava liike näiden pisteiden kautta. Komppanian joutuessa taistelukosketukseen pitää joukkueet saada nopeasti siirrettyä hallitseviin maastonkohtiin ja tarvittaessa hyökätä näihin maastonkohtiin. Täten luodaan edellytykset hyökkäyksen jatkamiselle. Käskyt annetaan lyhyesti viestivälineellä. Paikan ilmoittamiseen käytetään paikanpeittämismenetelmää. Päällikön on sijoitettava hieman taistelussa olevien joukkojen taakse. Paikasta on pystytävä tekemään havaintoja joukkueiden tulialueille. Tietojen saamiseksi päällikön on tarvittaessa liikuttava aktiivisesti. Joukkueen johtajille on korostettava ilmoitusten merkitystä päällikön tilannekuvan luomiseksi ja ylläpitämiseksi.

4.3 Hyökkäystaistelu

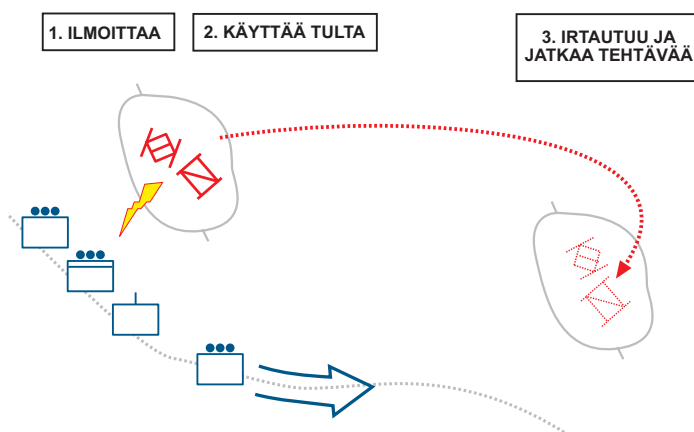
4.3.1 Vihollisuhka

Hyökkäystaistelussa korostuvat uhat, jotka liittyvät vihollisen taistelujärjestykseen ja taktiikkaan. Kohteet ovat tilanteen mukaan joko liikkeessä tai ryhmityneet puolustukseen. Hyökkäyksen ja marssin suojaamiseen vihollinen käyttää sivusta- ja selustaosastoja. Ne ovat yleensä noin joukkueen vahvuisia. Tyypillisiä kohdattavia vihollisosa on taistelutiedustelupartio, sivustansuojaustukikohta, tykistön tuliasemat, esikunnat ja yleisreservi.

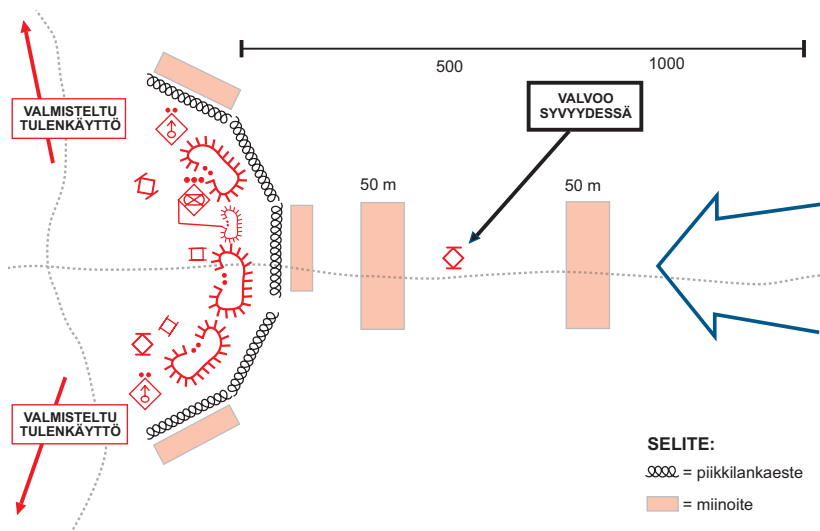
Kuva 26. Kohteiden todennäköinen sijainti vihollisen taistelujärjestyksessä

Taistelutiedustelupartio (kohta 1) Pataljoona voi käyttää erillisiä tiedustelupartioita tiedustelujoukkueen lisäksi. Partio muodostetaan mekanisoidusta joukkueesta. Partiot voivat hankkia tietoa normaalien menetelmien lisäksi myös taistelu-tehtävillä. Ryhmän tehtävänä on havaita vihollinen ajoissa ja selvittää maaston käytettävyys. Tiedustelu-tehtävään lähetettävä osasto voi toteuttaa väijytyksen tai hyökkäyksen.

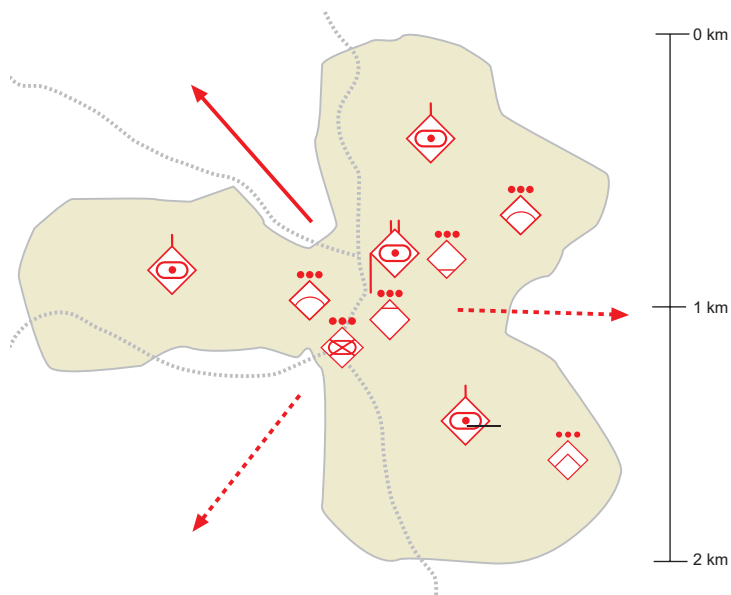
Kuva 27. Esimerkki tiedusteluväijytyksestä

Sivustansuojaustukikohta (kohta 2) Sivustansuojausosastoon käsketty joukkue etenee suojattavan pataljoonan kärjen tasalla. Sivustamarssiosaston tehtävänä on tuhota kohtaamansa vihollinen. Mekanisoidun joukkueen tukikohdan päävoimat keskitetään puolustuksessa vihollisen oletettuun hyökkäyssuuntaan ja tärkeän maastonkohdan hallussapitoon. Tukikohdan leveys on noin 400 metriä ja syvyys noin 300 metriä. Joukkueen tulenkäytön perustan muodostavat taistelupanssarivaunujen, rynnäkköpanssarivaunujen, sinkojen ja konekiväärien tuli. Sulutteita ja esteitä sekä niille johtavia uria pystytään valvomaan tulella.

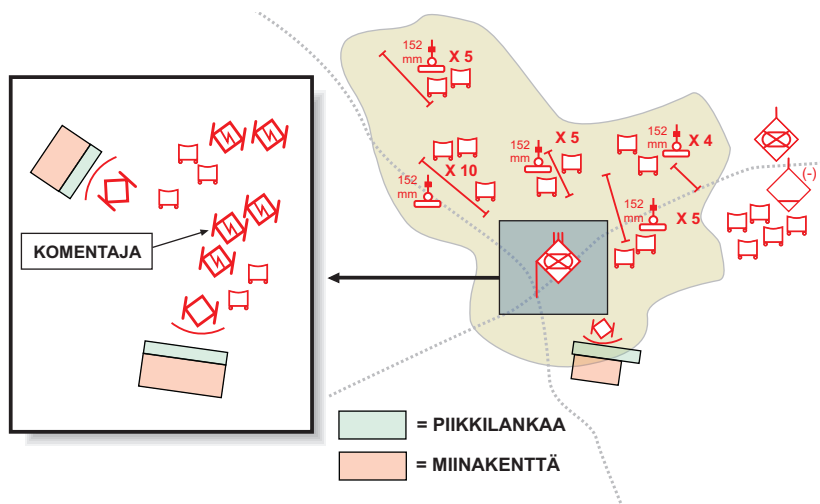
Kuva 28. Esimerkki sivustansuojaustukikohdasta

Tykistön tuliasemat (kohta 3) Tykistö ryhmitetään mahdollisimman etupainoisesti. Pataljoonien kranaatinheitinyksiköt ja pataljoonille mahdollisesti alistettu tykistö ryhmitetään 1 – 2 kilometrin päähän vihollisesta. Kärkikomppanian takana etenee telahaupitsipatteri. Patteriston pääosat etenevät pataljoonan pääosien ryhmityksessä. Kohtaamistaistelussa patteriston pääosat ryhmittyvät tuliasemiin kärkikomppanian taakse.

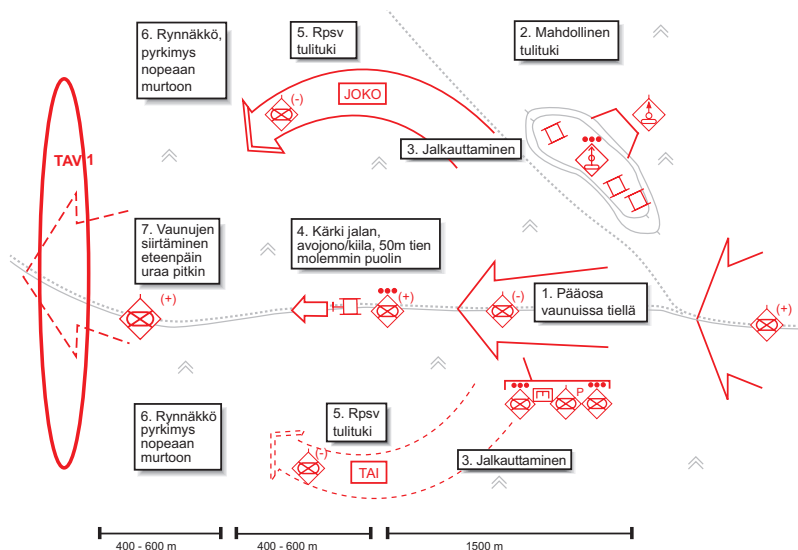
Kuva 29. Esimerkki patteriston kolmikantaryhmityksestä

Esikunnat (kohta 3) Mekanisoidun jalkaväkidivisioonan ja -rykmentin johtamisaikkoja ovat esikunta, noin 400 m x 700 m alueella ja komentopaikka noin 200 m x 150 m alueella. Komentopaikka perustetaan operaatioiden tärkeimmässä vaiheessa, jotta komentaja voi johtaa joukkojaan läheltä ja silloin, kun esikunta siirtyy tai esikunnan toiminta keskeytyy. Pataljoonien komentajat johtavat joukkojaan suoraan komentopanssarivaunuistaan komentopaikallaan. Pataljoonan komentopaikan koko on noin 100 m x 100m.

Kuva 30. Esimerkki MEKJVR esikunnan ryhmityksestä maastossa ja sen ympäristöön sijoittuvista joukoista

Yleisreservi (kohta 3) Mekanisoidun pataljoonan kohtaamistaisteluryhmityksestä on yleensä erotettu reservi, esimerkiksi mekanisoitu komppania tai vähintään joukkue. Reservi etenee pataljoonan pääosien takana valmiina hyökkäyksen laajentamiseen, selustaan jääneiden yksiköiden tuhoamiseen tai vastahyökkäysten torjuntaan.

Kuva 31. Esimerkki yleisreservin toiminnasta metsämaastossa

4.3.2 Taktisten periaatteiden soveltaminen hyökkäystaisteluun

Vastustajan sekä oman joukon tuntemus

Kun komppanian päällikkö tuntee vihollisen organisaation ja toimintaperiaatteet, hänen on mahdollista luoda itselleen realistinen käsitys vastustajan taistelujärjestyksestä sitomalla sen aikaan. Vihollisen kohdatessaan päällikkö kykenee hahmottamaan hyökkääjän kokonaisuuden ja arvioimaan tulevan toiminnan riippumatta siitä, missä hyökkäyksen vaiheessa kohtaaminen tapahtuu. Tämä puolestaan antaa mahdollisuuden suunnitella vaihtoehtoja oman hyökkäyksen suuntaamiseen.

Oman joukon suorituskyvyn ja alijohtajien tuntemisen myötä päällikkö kykenee käskemään juuri oikeat joukot hyökkäysryhmituksen iskeviin osiin jättäen oikeat joukot ja johtajat reserviin irti taistelusta. Omien alaisten suorituskyky on tunnettava niin hyvin, että päällikkö uskaltaa antaa alaiselle aikaa tehtävänsä täyttämiseksi.

Aktiivisuus

Aktiivisuus hyökkäystaistelussa on jatkuvaa tiedon hankkimista vastustajan koosta, ryhmityksestä ja suuntautumisesta hyökkäysreitillä aina tavoitealueelle saakka. Kun ollaan lähtöasemassa, tiedon hankinta tulee kohdistaa komppanian valmistautumistehtävän suuntaan. Tämä ei ole mahdollista vain komppanian omin voimin. Aktiivisuus tarkoittaa oman tiedusteluosan suuntaamista etupainotteisesti ja nopeasti kiinni viholliseen kuitenkin paljastumatta ja sitoutumatta taisteluun.

Aktiivisuus tarkoittaa liikkeen hyödyntämistä pyrittäessä pitämään vihollinen komppanian vaikutuksen alaisena. Se alue, joka viholliselta vapautuu, on otettava itselle jollakin komppanian osalla. Aktiivisuus korostuu kosketuksen säilyttämisessä. Ainakin tiedustelukosketus viholliseen on säilytettävä.

Yksinkertaisuus

Yksinkertaisuus korostuu hyökkäystaistelussa, koska tulen ja liikkeen yhdistäminen suomalaisessa maastossa on vaikeaa. Periaatteessa mitä vähemmän joukkoa on koulutettu ja harjoitettu sekä mitä vähemmän joukolla on kokemusta, sitä yksinkertaisempi hyökkäyksen on oltava. Siirtymä- ja hyökkäysreittien on oltava suoraviivaisia, ja ne on suunnattava selkeiden maastonkohtien kautta.

Komppanian taisteluajatuksen ja toteuttamisperiaatteen on oltava niin yksinkertaiset ja vakioidut, että yksittäinen ryhmänjohtajakin pystyy tarvittaessa yksin tekemään omat ratkaisunsa toiminnan jatkamisesta. Toiminnan aloittamisen tai jatkamisen on perustuttava vain yhteen selkeään yhteisesti ymmärrettyyn merkkiin tai komentoon. Käskyjen ja ilmoitusten tulee olla lyhyitä, määrämuotoisia sekä yksiselitteisiä.

Vaikutuksen keskittäminen

Komppanian joukkueiden on kyettävä tukemaan tulella toisiaan ja siten kyettävä kohdistamaan asevaikutus samaan viholliseen. Komppanian joukkoja ei saa hajottaa liian laajalle alueelle. Hyökkäyksessä on pyrittävä kohdistamaan vähintään 2/3 iskevien osien tulivaikutuksesta samaan vihollisjoukkoon. Komppanian taistelusuunnitelmassa on otettava huomioon kaikki käyttöön saatava tuki ja aselajitoimintojen yhteisvaikutus. Kaikella toiminnalla (ryhmitys, tulenkäyttö, liike, joukon vahvuus ja voima) on oltava painopiste. Saatua menestystä on hyödynnettävä ja tuettava kaikilla aselajitoiminnoilla.

Reservin varaaminen ja käyttö

Reservin varaaminen liittyy johtajan kannalta varautumiseen vaihtoehtoiseen tilannekehitykseen. Hyökkäyksessä tämä tarkoittaa, että vihollisen kohdanneen joukkueen taistelua on pyrittävä hyödyntämään muilla joukkueilla kokonaistilanne huomioon ottaen ja täten mahdollistamaan liikkeen jatkuvuus. Kaikissa taistelun vaiheissa komppanialla tulee olla reservi irti taistelukosketuksesta paikassa, josta se voidaan nopeasti siirtää taistelun voittamisen kannalta ratkaisevaan paikkaan. Reservin tulee sisältää sekä materiaalia (epäsuoratuli, singot, käsiaseiden a-tarvikkeet, miinat, polttoaine, muona jne.) että henkilöstöä. Reservin varaaminen koskee sekä komppanian, joukkueen että ryhmän toimintaa.

Reserviä ei tulisi käyttää heti komppanian liikkeen pysähtyessä. Reservin käytöllä on saatava aikaan ratkaisu ja siten kyettävä irrottamaan joko käytetty tai uusi reservi.

Toiminta ei voi olla yllätyksellistä, jos päällikkö toimii aina samoin samanlaisessa tilanteessa. Komppanian päällikön tulee luoda viholliselle jatkuvasti uusia uhkasuuntia ja saada se reagoimaan omaan toimintaansa. Tämä voidaan saavuttaa joko salaamalla oma toiminta tai harhauttamalla vastustaja väärään reagointiin.

4.3.3 Komppanian hyökkäyksen rakenne

Komppanian hyökkäyksen tarkoituksena on lyödä tai tuhota määräalueella oleva vihollinen tai katkaista sen yhteydet tai maastonkohtia valtaamalla luoda pataljoonalle tai muulle ylemmälle johtoportaalte edellytykset vihollisen lyömiseksi tai tuhoamiseksi.

Komppania käyttää hyökkäystaistelussaan sekä hyökkäyksellisiä että puolustuksellisia taistelutapoja vaikuttaakseen viholliseen. Liike ja tulenkäyttö tulee yhdistää sekä ajallisesti että paikallisesti. Tärkein elementti vaikutuksen aikaansaamiseksi on epäsuora tuli.

Tuhoaminen tarkoittaa, että kohteena oleva vihollinen tehdään pysyvästi taistelukyvyttömäksi. Komppanian hyökkäyksellä on pyrittävä vastassa olevan vihollisen tuhoamiseen, sillä vihollinen onnistuessa väistymään muodostaa se uhan joko hyökkäävälle komppanialle itselleen tai naapurille.

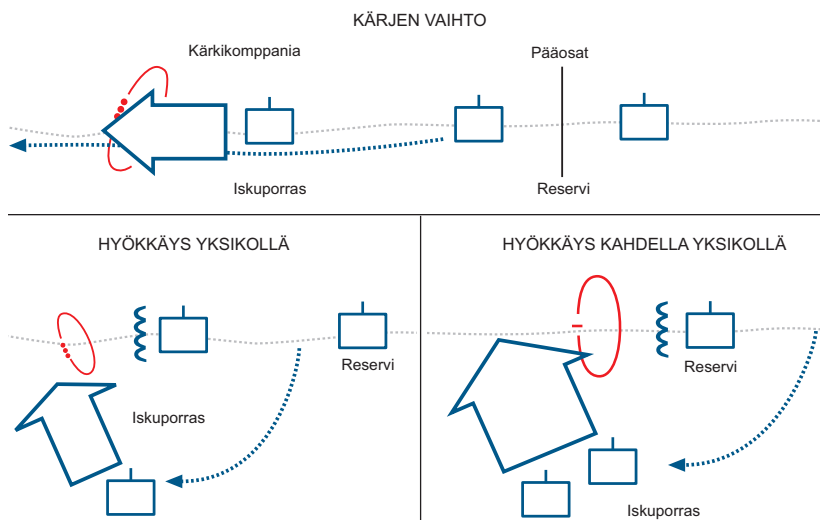
Lyömisellä tarkoitetaan vihollisen pakottamista väistymään ja sen saattamista useiksi vuorokausiksi kyvyttömäksi jatkamaan taistelua.

Valtaaminen tarkoittaa käsketyn alueen tai kohteen ottamista haltuun hyökkäämällä ja sen pitämistä.

Komppania voi luoda edellytykset vihollisen tuhoamiseksi tai lyömiseksi valtaamalla taistelualueelta keskeisiä maastonkohtia, josta se kykenee suora-ammunta- ja epäsuoralla tulella vaikuttamaan viholliseen edullisesta asetelmasta. Edellytykset voidaan luoda myös hyökkäämällä suoraan vihollisen ryhmytykseen.

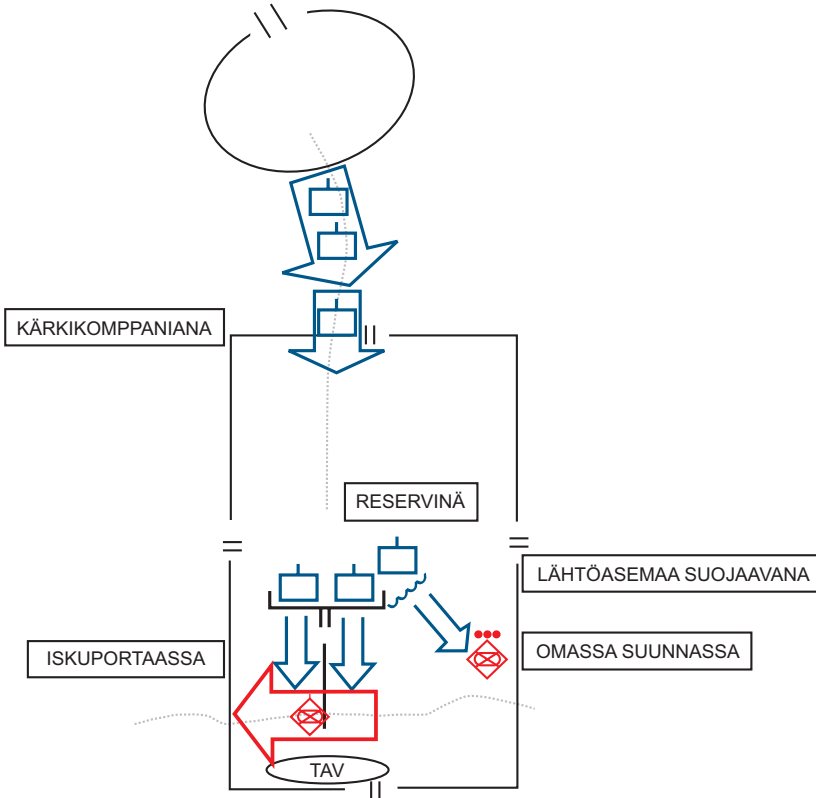
Komppanian hyökkäyksen suuntaaminen perustuu ensisijassa ylemmältä johdoportaalta saataviin tiedustelutietoihin. Kun komppania toimii erillisessä suunnassa tai saatu tieto osoittautuu puutteelliseksi, päällikön tulee muodostaa joukostaan tilanteen vaatimukset täyttävä määrä tiedustelupartioita riittävien tiedustelutietojen ja tiedustelukosketuksen saamiseksi. Tarvittaessa päällikkö käyttää osaa iskevista osistaan tiedusteluun, jotta pääosat voitaisiin suunnata oikein.

Komppania hyökkää joko osana pataljoonaa tai itsenäisessä tehtävässä. Pataljoonan osana komppania kuuluu joko sen iskuportaaseen, reserviin tai hyökkää erillisessä suunnassa. Tällöin se muodostaa joko pataljoonan kärkikomppanian tai hyökkää osana pääosien ryhmitystä.

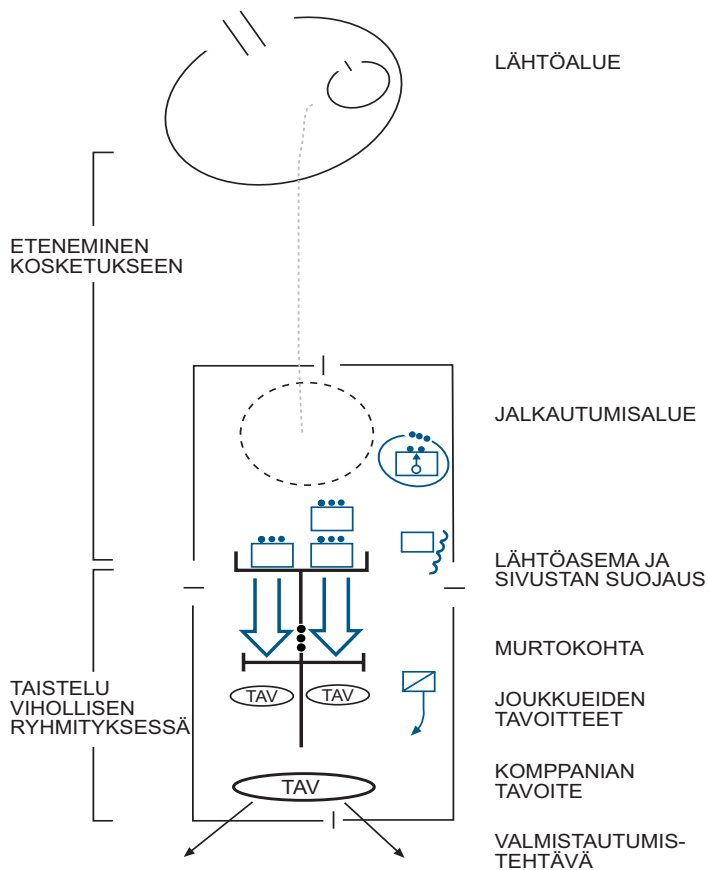
Kuva 32. Esimerkkejä komppanian sijoittumisesta pataljoonan kohtaamishyökkäyksessä

Hyökkäyksen tiedusteluun ja valmisteluun käytettävissä oleva aika vaihtelee tilanteesta riippuen. Jos komppanialla on tehtävänsä puitteissa mahdollisuus ennakolta tiedustella ja valmistella hyökkäyksen eri vaiheissa tapahtuva toiminta paikan päällä, on tämä mahdollisuus käytettävä hyväksi. Tällöin on kuitenkin varmistauduttava siitä, ettei valmisteluiden tekemisellä paljasteta hyökkäyksen aikaa tai suuntautumista.

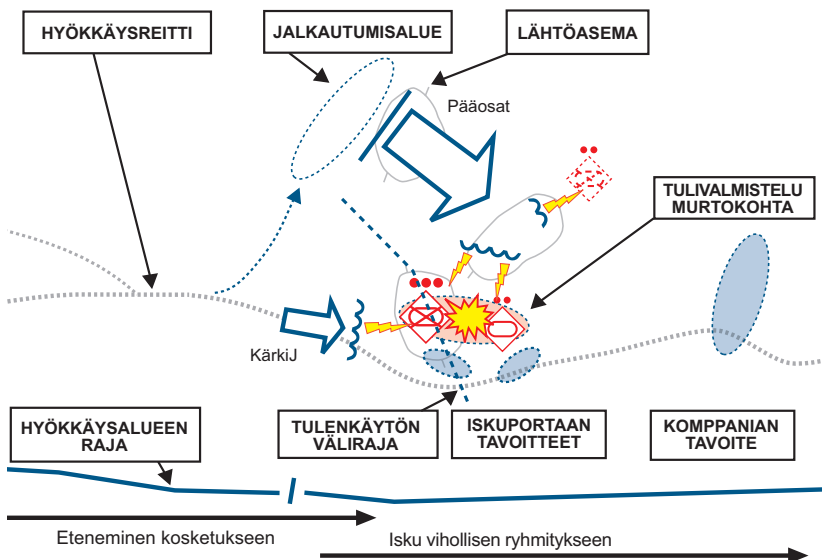
Kuva 33. Esimerkkejä komppanian sijoittumisesta pataljoonan valmistellussa hyökkäyksessä

Komppania noudattaa toiminnassaan lähtöalueella ja hyökkäysreitillä marsikohdassa mainittuja periaatteita. Tulen ja liikkeen koordinoimiseksi pataljoona tai muu ylempi johtoporras käskee yleensä komppanialle siirtymisreitit ja hyökkäysalueen rajat, jotka toimivat yleensä myös tulenkäytön välirajoina.

Kuva 34. Hyökkäyksen rakenne ja käsitteet valmistellussa hyökkäyksessä

Hyökkäysalueen leveys riippuu maastosta ja komppanian sijoittumisesta ylemmän johtoportaan toimintaan. Komppanian hyökkäystehtävä voi kuitenkin sisältää vain ainoastaan hyökkäyssuunnan ja tavoitteen.

Kuva 35. Hyökkäyksen rakenne ja käsitteet kohtaamishyökkäyksessä

Jalkautumisalueeksi valitaan hyökkäysreitillä läheisyydestä suojainen maastonkohta, jossa ajoneuvot ajetaan ilmasuojaan ja pääosat jalkautuvat. Komppanian tiedustelu- ja valmisteluosasto järjestää opastuksen jalkautumisalueelle ja sieltä lähtöasemaan. Tilanteen salliessa jalkautuminen voidaan suorittaa suoraan lähtöasemassa.

Lähtöasema on 0,5–2km etäisyydellä murtokohdasta oleva maastonkohta, joka on suojassa vihollisen tähystykseltä ja suora-ammuntatulelta. Lähtöasemassa hyökkäävä joukko siirtyy tarkoituksenmukaiseen hyökkäysryhmittymään ja aloittaa hyökkäyksen käskyn mukaisesti. Ryhmitys riippuu hyökkäysalueen maastosta ja vallitsevista olosuhteista. Etenemistä on pyrittävä jatkamaan välittömästi, kun ryhmitysmuutos on suoritettu.

Komppanian hyökkäystä tuetaan yleensä tulivalmistelulla, mutta hyökkäys voidaan poikkeustapauksessa toteuttaa myös ilman tulivalmistelua. Tällöin yleensä pyritään yllättämään vastustaja. Varmuusetäisyys tarkoittaa oman tulen kannalta turvallista etäisyyttä maalista.

Tulivalmistelun tarkoituksena on tuhota tai lamauttaa iskevän osan hyökkäystä estävä vihollinen murtokohdassa ja sen välittömässä läheisyydessä. Ajallisesti tulivalmistelu sidotaan iskuportaan liikkeeseen.

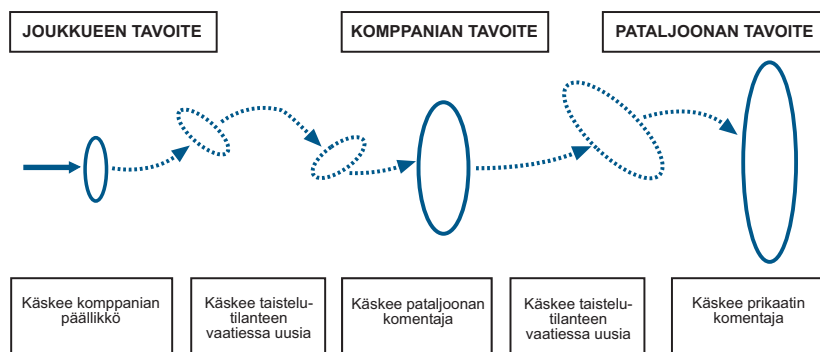
Komppanian alajohtoportaat voivat toimia taistelun aikana komppanian iskuportana, reservinä tai tulitukiosastona.

Komppanian iskuportaaseen kuuluvat etummaisina vihollisen ryhmytykseen tunkeutuvat joukkueet tai joukkue. Muita osia komppanian päällikkö käyttää reservinään. Tulitukiosasto muodostetaan, kun maasto ja tilanne mahdollistavat suora-ammunta ja panssarintorjunta- aseiden tulen käyttämisen iskuportaan sivulta tai sen yli.

Kun komppania käyttää tulivalmisteluun useampaa kuin yhtä tuliyksikköä, komppanian päällikkö voi määrätä tulen ja liikkeen tahdittamiseksi H-hetken.

Komppanian murtokohta on maastonkohta vihollisen ryhmytyksessä hyökkäysalueella, jossa sille aiheutetaan riittävät tappiot kaikkien asejärjestelmien keskitetyllä tulenkäytöllä. Komppanian iskuportaan hyökkäys voidaan suunnata tulivalmistelun turvin joko suoraan vihollisen ryhmytykseen tai hallitsevaan maastonkohtaan, joka on vapaa vihollisesta ja josta viholliseen kyetään kohdistamaan tehokas tulivaikutus. Murtokohdasta pyritään näin muodostamaan komppanian kokonaistulenkäytön keskittämisaalue.

Tavoite tarkoittaa maastoaluetta, jonka haltuunotolla on ratkaiseva merkitys taistelun onnistumisen ja hyökkäyksen jatkamisen kannalta.

Kuva 36. Eri johtamistasojen tavoitteiden määrittäminen

Kun komppaniat hyökkäävät osana pataljoonaa, komppanioiden tavoitteet muodostavat pataljoonan välitavoitteen. Komppanian päällikkö määrittää omille joukkueilleen tavoitteet selväpiirteisistä taistelun ratkaisun kannalta olennaisista maastonkohdista, joista viholliseen kyetään tehokkaasti vaikuttamaan joukkueiden asejärjestelmillä. Joukkueiden tavoitteet toimivat komppanian välitavoitteina.

Vihollistilanteen ollessa epäselvä päällikkö voi hyökätä kohtaamistaisteluryhmityksessä ja määrittää kärkijoukkueen tavoitteeksi komppanian tavoitteen. Iskuportaan joukkueiden tavoitteet määritetään tällöin taistelukosketuksen saamisen jälkeen, kun kärki on selvittänyt vihollisen todellisen sijainnin.

Hyökkäystaistelu voidaan jakaa toiminnallisesti seuraaviin vaiheisiin:

Lähtöalueella kaiken toiminnan on tähdättävä komppanian taisteluvalmiuden nostamiseen, niin materiaalin kuin johtamisen osalta, sellaiselle tasolle jossa komppanialla on valmius aloittaa taistelu vihollista vastaan kaikissa hyökkäyksen vaiheissa.

Hyökkäyksen tiedustelu on järjestettävä siten, että sen on kyettävä antamaan ennakkovaroitus vihollisesta ennen hyökkäävän joukon joutumista kosketukseen.

Eteneminen kosketukseen tarkoittaa komppanian siirtämistä viholliseen nähdessä sellaiseen asemaan, että tehokas vaikuttaminen käytössä olevilla asejärjestelmillä on mahdollista ilman, että vastustaja kykenee liikkeen aikana vaikuttamaan komppaniaan omillaan.

Maastoon sidottuna eteneminen kosketukseen käsittää hyökkäyksen suorittamisen lähtöalueelta tulokynnykselle tai viholliskosketuksen syntymiseen hyökkäysreitillä.

Iskun vihollisen ryhmytykseen tarkoituksena on kohdistaa komppanian käytössä olevien asejärjestelmien yhteisvaikutus viholliseen mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti. Toiminnan nopeus edellyttää komppanian ja joukkueen perustaistelumenetelmien hallintaa.

Maastoon sidottuna isku vihollisen ryhmytykseen käsittää toiminnan jalkautumisaalueelta komppanian tavoitteeseen.

Tavoitteessa on kaikilla toimilla pyrittävä palauttamaan komppanian iskukyky, siten että komppanialla on edellytykset vihollisen vastatoimien torjumiselle ja hyökkäyksen jatkamiselle.

4.3.4 Taistelujärjestys ja etenemistavat

Kärkikomppaniaa yleensä vahvennetaan ja sen perään liitetään pataljoonan pääosien tiedustelu ja valmistelu-osasto, jota johtaa pataljoonan komentaja. Osastojen väliset etäisyydet määräytyvät johtamismahdollisuuksien mukaan. Kaikissa tilanteissa komppanian päällikön on kyettävä johtamaan koko komppaniaansa.

Komppanian hyökätessä pataljoonan pääosien osana komppanian päällikkö on yleensä pataljoonan tiedustelu ja valmistelu-osaston mukana kärkikomppanian jäljessä. Tällöin komppaniaa johtaa komppanian varapäällikkö, ja komppania etenee kohdan 4.2.2 mukaisessa taistelujärjestyksessä.

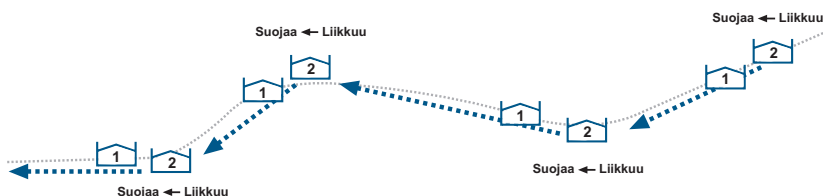
Komppanian taisteluvalmiudella tarkoitetaan sekä komppanian jatkuvaa valmiutta aloittaa vaikuttaminen kohdattuun viholliseen, että kykyä pienentää vihollisen vaikutusmahdollisuuksia omaa joukkoa kohtaan. Taisteluvalmius luodaan vakioituilla sisäisillä toimintatavoilla (perustaistelumenetelmät) ja tarkoituksenmukaisella koulutuksella.

Taisteluvalmiutta säädellään etenemistapoja ja muotoja muuttamalla sekä maastonkäytöllä. Kun komppania hyökkää osana pataljoonan pääosien ryhmitystä, pataljoonan komentaja käskää etenemismuodon ja tavan joko sitomalla ne maantieteellisiin tasoihin tai käyttämällä johtamisyhteyksiä marssin aikana. Komppania valmistautuu kaikissa toiminnan vaiheissa käynnistämään hyökkäyksen kohtaamaansa vihollista vastaan.

Kärkikomppanian toimivan tai itsenäistä tehtävää suorittavan komppanian etenemistavan ja muodon päättää komppanian päällikkö. Etenemistavat ovat rivistöajo, kärkiteknikka ja portaittainen eteneminen. Etenemisessä tulee huomioida käytössä olevan ajoneuvokaluston taistelukyky suhteessa vallitsevaan vihollisuhaan. Tarvittaessa joukot jalkautetaan ja ajoneuvot etenevät jalkaväen suojaamana tai jäävät jalkautumisalueelle.

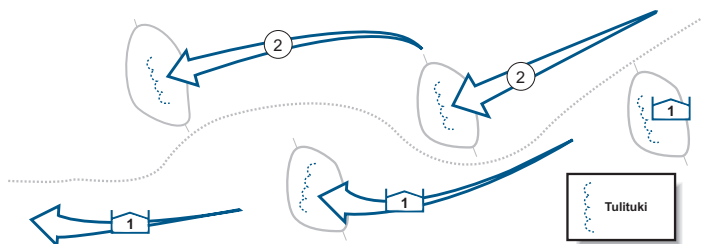
Rivistöajossa osaston kaikki ajoneuvot etenevät jonomuodossa käsketyin etäisyyksin käskettyä ajonopeutta. Taisteluvalmius etenemisen aikana syntyy komppanian vakioidusta taistelujärjestyksestä.

Kärkitekniikkaa käyttäen komppanian ajoneuvot etenevät suojaisesta asemasta toiseen siten, että edessä etenevän pysähtyessä takana tuleva ajoneuvo siirtyy sen tasalle ja suojaa edessä kulkevan etenemisen seuraavalle tasalle.

Kuva 37. Esimerkki liikkumisesta kärkitekniikkaa käyttäen

Portaittain edettäessä komppania ottaa haltuunsa etenemisreitiltään hallitsevan maastonkohdan kerrallaan suojaten näin seuraavan osan liikkeen. Ajoneuvokalustosta riippuen maastonkohdan haltuunotto tehdään joko ajoneuvolla tai jalkaisin. Portaittain eteneminen voidaan toteuttaa pelkällä kärkijoukkueella tai siirtämällä kärkikomppanian joukkueita portaittain hallitsevasta maastonkohdasta toiseen.

Kuva 38. Esimerkki portaittaisesta etenemisestä

4.3.5 Komppanian aselajitoiminnot hyökkäyksessä

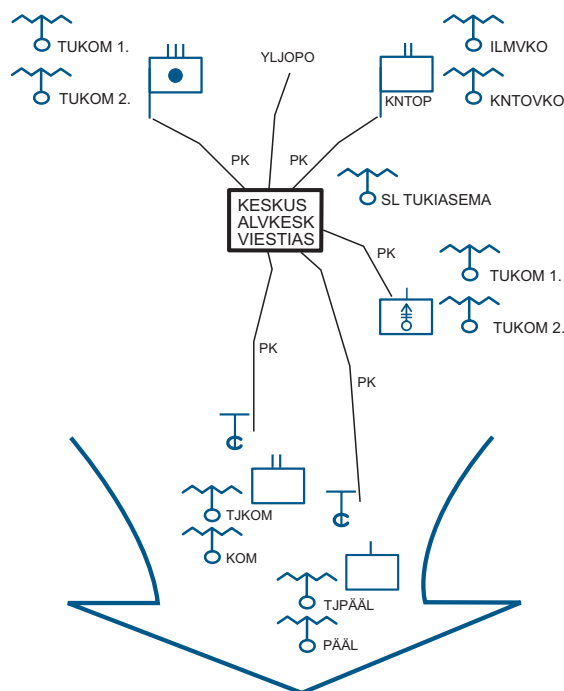
Hyökkäyksen aikainen komppanian johtaminen perustuu sovittuihin merkkeihin, kaapeliyhteyksiin, lähetti- ja tapaamisyhteyksiin sekä radioiden käyttöön. Päällikön tulee suunnitella ja valmistella hyökkäyksen viestitoiminta tehdessään taistelusuunnitelmaa.

Hyökkäyksen aikana on kiinnitettävä erityinen huomio viestivälineen valintaan. Elektronisen tiedustelun vuoksi varsinkin lähtöalueella tulee suosia puhelin-, lähetti- ja tapaamisyhteyksiä. Radioiden käyttö tulee rajoittaa tilanteisiin, joissa

yhteys on pakollinen, eikä muita yhteystapoja ole käytettävissä. Viestiliikenne-rajotuksilla pyritään vaikeuttamaan operaation suuntautumisen ja aikautuksen paljastumista viholliselle. Tästä syystä määrättyjä viestiliikenne-rajotuksia on ehdottomasti noudatettava. Hyökkäyksessä radioiden käytön tulee painottua taistelujen aikaiseen johtamiseen.

Tulenkäyttö johdetaan ensisijaisesti sanomalaiteella. Mikäli sanomalaiteyhteydet eivät toimi, voidaan tulta johtaa myös puheella. Kun käytetään sanomalaiteita ja radiota, käytetään ensisijaisesti pataljoonan omia tukiasemia. Mikäli niiden kautta ei saada yhteyttä, ensimmäisinä varayhteyksinä käytetään viestiasemien tukiasemia, toisena naapuri pataljoonien tukiasemia ja kolmantena varayhteyksinä tukevan tuliyksikön tulikomentotaajuuksia.

Hyökkäyksen mukana voidaan rakentaa kaapeliyhteyksiä kaluston niin salliessa. Kaapeliyhteys tulee rakentaa painopistesuunnan joukkueeseen. Kun toimitaan osana pataljoonaa, jalkautumisalue voidaan perustaa pataljoonan komentopaikalle, josta pataljoona liitetään ylemmän johtoportaalle kenttätele- ja sanomalaiteverkkoon. Lisäksi pataljoonan komentopaikalle rakennetaan kaapeliyhteys tykistöryhmän johtoportaasta tai patteriston komentopaikalta.

Kuva 39. Esimerkki pataljoonan viestijärjestelystä

Hyökkäyksessä tykistön ja kranaatinheittimistön tulella

- tuetaan ryhmittymistä suojaavaa joukkoa
- lamautetaan vihollisen tuliyksiköt ennen hyökkäystä
- lamautetaan tai tuhotaan vihollinen murtokohdissa
- eristetään murtokohdat iskuportaan edetessä murtoon
- lamautetaan vihollisen reservit sekä
- torjutaan vihollisen vastahyökkäykset.

Komppanian hyökkäyksessä tulenjohtopäällikkö laatii tulivalmistelu- ja saatto-suunnitelman käyttäen apunaan tulenjohtajia.

Hyökkäyksessä pitää epäsuoralla tulella päästä nopeasti ja yksinkertaisin menetelmin keskitettyyn vaikutusammuntaan. Tulenkäytön valmisteluilla on taattava epäsuoran tulen aloittaminen vaikutusammuntana. Edellytyksinä tähän ovat riittävä valmistelu-aika, tuliyksiköiden valmius, tarkistusammunnat ja tiedustelutiedot vihollisesta. Tulisuunnitelman perustaksi tarvitaan lisäksi arvio vihollisen toiminnasta. Tulenkäytössä on pyrittävä yllätykseen, jolla saadaan temmattua aloite viholliselta.

Kohtaamistilanteissa korostuvat:

- nopea tulen avaus ja vihollisen saattaminen tulivaikutuksen alle
- taistelualueen eristäminen
- murtoalueella olevan tai hyökkäävän vihollisen lamauttaminen
- vastahyökkäyksen estäminen tai vihollisen reservin toiminnan estäminen.

Komppanian panssarintorjuntavoiman käytöllä pyritään ensisijaisesti tuhoamaan etupainoisesti joukkueiden etenemistä hidastavat ja estävät panssarivaunut sekä panssaroidut ajoneuvot. Tämä edellyttää taistelujaotuksen muodostamista siten, että kärjessä hyökkäävällä joukkueella voidaan porrastaa panssarintorjunta-aseita tai alistaa panssarintorjuntavoimaa. Päällikön panssarintorjuntareservinä voi olla komentojoukkueen panssarintorjuntaryhmä tai partio, joka valmistautuu tuhoamaan vaunuja koko hyökkäysalueen syvyydeltä. Komppanian muista osista koottua panssarintorjunnan varareserviä käytetään tarvittaessa selustan ja sivustan panssarintorjuntaan.

Hyökkäystehtävässä olevalle komppanialle yleensä alistetaan tai sen taistelua tuetaan pioneerivoimalla. Päällikön on komppanian toimintaa suunnitellessaan otettava huomioon, onko pioneerijoukko alistettu komppanialle vai toteuttaako se tukemistehtävää.

Sulutteilla pyritään estämään vihollisen panssarivaunujen murtautuminen suoraan hyökkäysryhmyksen syvyyteen ja mahdollistetaan niiden tuhoaminen panssarintorjunta-aseilla. Sulutteilla suojataan myös hyökkäyksen sivustoja.

Toimintaa tavoitteessa voidaan joskus suojata täydentämällä vihollisen osittain raivaamia omia sulutteita. Sulutustehtävä voidaan antaa hyökkäystä tukevalle pioneerijoukolle ja tämän lisäksi komppania valmistautuu rakentamaan varamiinoitteita.

Liikkeen edistämiseksi komppania voi joutua rakentamaan maastoajoneuvouria toimintansa mahdollistamiseksi. Maastoajoneuvourien rakentamiseen käytetään komppaniasta muodostettua uraosastoa, joka voi sisältää tiedustelu- ja merkitsemis-, raivaus- sekä rumpu- ja lujitusosastot. Osastojen koot riippuvat olennaisesti maastosta, ja ne on edullista muodostaa organisaatiota rikkomatta.

Tiedustelu ja merkitsemisosaston vahvuus on yleensä 1+2, ja se varustetaan merkitsemisvälineillä.

Raivausosaston koko on vähimmillään 1+4, jolloin se varustetaan moottorisaahoilla, ja sille on pyrittävä antamaan käyttöön pyöräkuormaaja. Tarpeen mukaan osastoon liitetään räjäytyspartio. Osastoa voidaan käyttää puiden tekemiseen rumpu- ja lujitusosastolle.

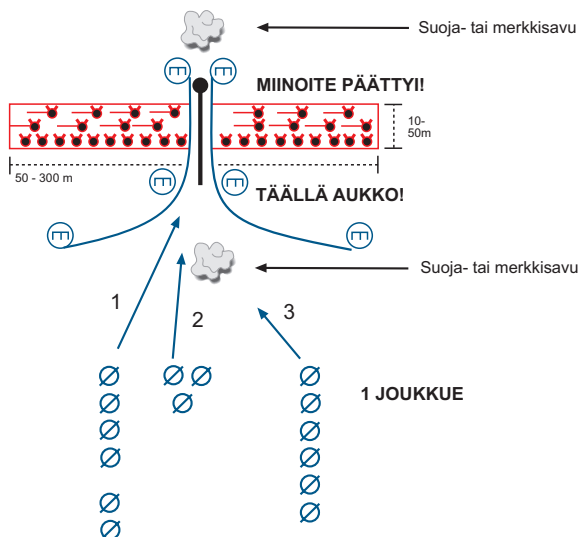
Rumpu- ja uraosaston koko on vähimmillään 1+4. Se rakentaa rummut ja lujittaa tarvittaessa pehmeiköt. Ura on pyrittävä suuntaamaan siten, ettei tätä osastoa tarvita.

Uraosasto rakentaa pyöräuraa 1–2 kilometriä päivässä. Pelkkää uran pohjaa, jota pitkin esimerkiksi hyökkäyksessä pyöräajoneuvot saadaan komppanian yhteyteen, uraosasto rakentaa kesällä 200–300 ja talvella 100–300 metriä tunnissa.

Komppanian päällikön on käskettävä uraosaston johtajalle

- rakennettavan uran laatu
- rakentamiseen käytettävä osasto
- käytössä olevat välineet ja koneet
- uran suuntaaminen ja tiedot maastosta
- uran tiedustelun ja rakentamisen aloittaminen sekä valmistumisaika
- salaamisen aiheuttamat rajoitukset rakentamiselle.

Hyökätessään joukko voi joutua läpäisemään vihollisen suojamiinoitteita, jotka sijaitsevat yleensä 50–300 m etäisyydellä vihollisen ryhmyksestä. Suojamiinoitteiden leveys on tyypillisesti 50–300 m, syvyys 10–50 m. Suojamiinoite sisältää yleensä sekä lanka että polkumiinoja, ja ne on yleensä vihollisryhmytyksen puolelta rajattu piikkilankaesteillä. Tällöin komppanian päällikkö käyttää, voimakkaan epäsuoran tulen ja savutuksen aikana, pioneerivahvennusta 70–100 cm leveän aukon tai aukkojen raivaamiseen iskuportaalle. Tarvittaessa komppania tukee aukon raivaamista myös suora-ammuntatulella.

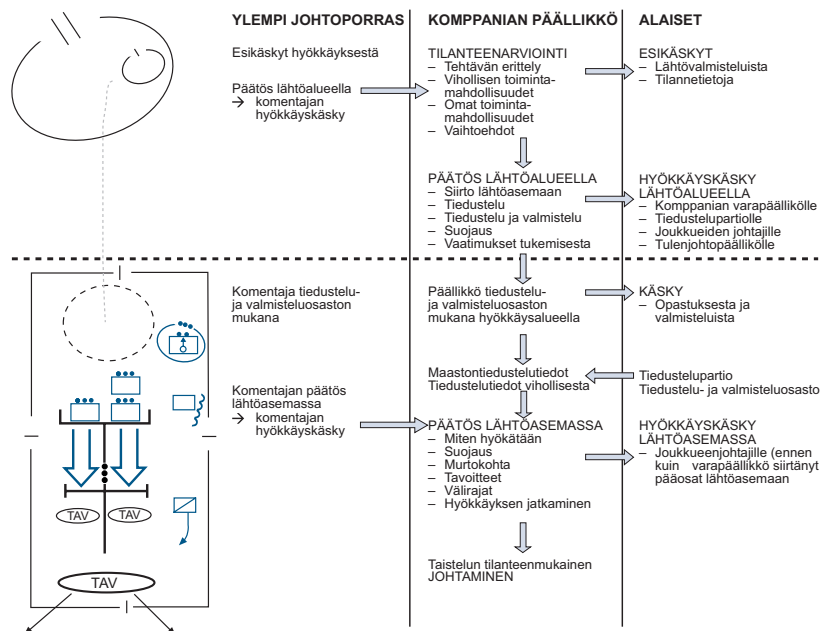

Kuva 40. Esimerkki komppanian hyökkäyksestä läpi suojamiinoitteen yhdestä aukosta

Huoltojoukkueen siirtyminen ja huollon taistelujaotus hyökkäyksessä riippuvat komppanian tehtävästä, maastosta, arvioituista vihollisvaikutuksista ja tehtävän kestoista. Lähtöalueella täydennys- ja kunnossapitoryhmän taisteluvälineiden täydennysosat ja ensihoitoryhmä siirtyvät komento- ja tukijoukkueen yhteyteen. Muu huoltojoukkue siirtyy komppanian marssiryhmytyksessä viimeisenä tai erillisenä marssiosastona.

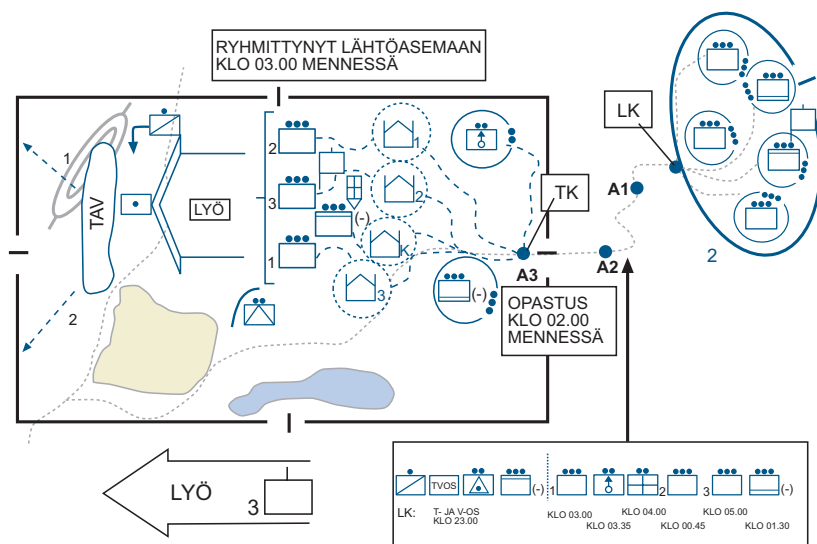
4.3.6 Hyökkäyksen suunnittelu ja johtaminen

Menestyksenkäs hyökkäys edellyttää perustaistelumenetelmien harjoittelemista automaatiotasolle saakka. Vain jatkuvalla harjoittelulla on mahdollista saavuttaa riittävä nopeus menestyksen takaamiseksi. Johtamisessa on hyödynnettävä harjoittelun tuottamia vakioituja toimintamalleja soveltamalla niitä vallitsevaan tilanteeseen. Suunnitelmat ja käskyt tukeutuvat näihin toimintamalleihin, ja niihin sisällytetään ainoastaan välttämättömät asiat.

Kuva 41. Esimerkki suunnittelusta ja käskytyksestä komppanian valmistellussa hyökkäyksessä

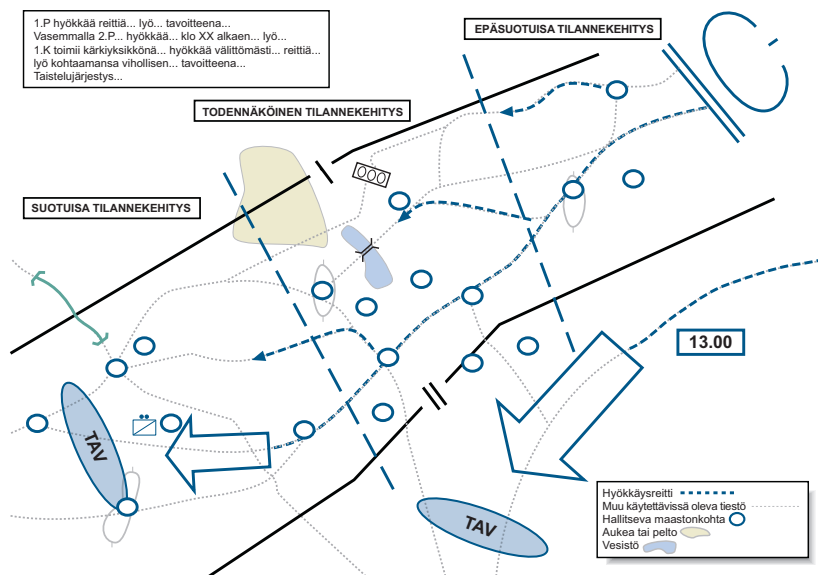
Kun kompania hyökkää pataljoonan osana valmistellussa hyökkäyksessä, komppanian päällikkö saa pataljoonan komentajalta käskyn siirtymisestä lähtöasemaan ja hyökkäyksen valmistautumistehtävän. Päällikkö tekee saamansa käskyn ja oman tilanteenarviointinsa perusteella päätöksen lähtöalueella. Jos tilanteesta ja vihollisesta on riittävän tarkat tiedot, voidaan päätös tehdä täydellisenä sisältäen jo lähtöaseman paikan ja alustavan hyökkäysryhmituksen. Päätöksen perusteella päällikkö antaa käskyt lähtöalueella ainakin: siirtymisreitin ja jalkautumisalueen sekä lähtöaseman tiedustelusta ja valmistelusta, lähtöaseman suojaamisesta, hyökkäysalueen tiedustelusta ja joukkueiden siirtymisestä lähtöasemaan sekä vaatimukset ja ohjeet tukemisesta.

Kuva 42. Esimerkki päällikön päätöksestä lähtöalueella valmistellussa hyökkäyksessä

Lähtöaseman maastontiedustelun tulosten ja tiedustelupartiolta saatujen viimeisten vihollistietojen sekä komentajan tarkennetun hyökkäyskäsken perusteella päällikkö täydentää lähtöalueella tekemäänsä päätöstä lähtöasemassa. Vasta lähtöaseman päätöksessä päällikkö päättää ja käskyttää, miten varsinainen hyökkäys toteutetaan.

Mikäli tilanteesta ja vihollisesta ei ole riittävän tarkkoja tietoja, pohjautuu päällikön päätös hyökkäystehtävän suuntaamiseen komppanian hyökkäysalueella sekä komppanialle käskettyihin tavoitteisiin. Lähtöalueen päätös sisältää eri toimintavaihtoehtoja ja toiminnan käynnistämiseen tarvittavat välttämättömät osat. Nämä tarkentuvat tiedustelutietojen tai etummaisten osien taistelun perusteella hyökkäysalueella.

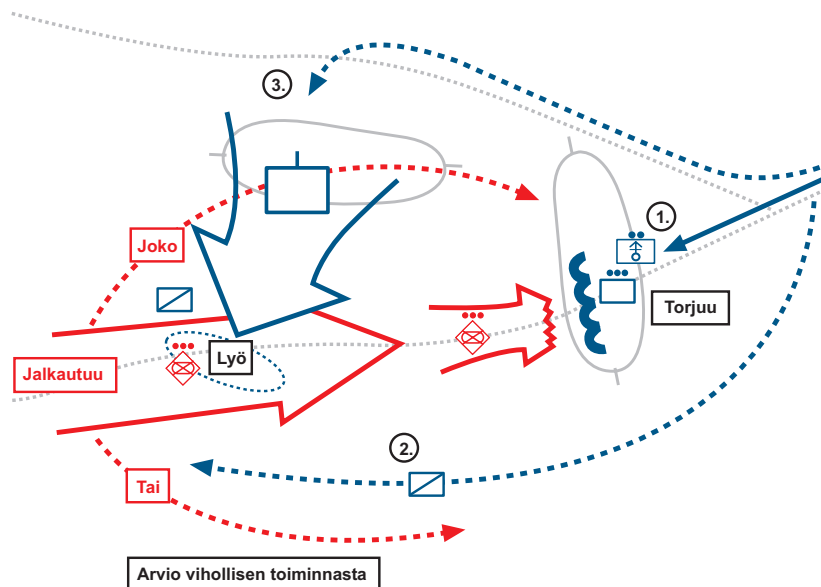

Kuva 43. Esimerkki päällikön päätöksestä hyökkäessä suunnassa taistelun aikana

Päätökseen lähtöalueella ja saatua taistelukosketus sisällytettävät asiat ovat esitetty liitteessä 7.

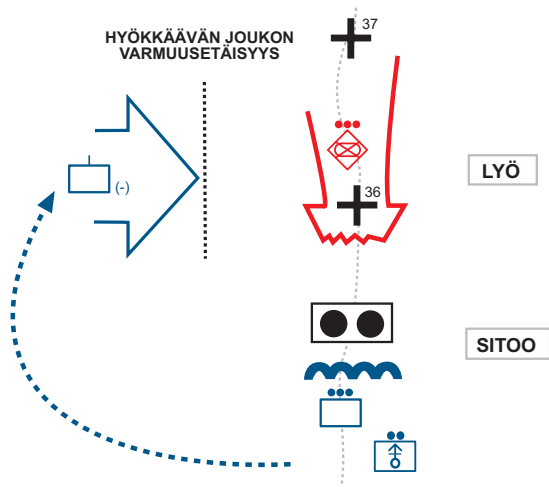
Kun kärkijoukkue on saanut taistelusketun tai saavuttanut käsketyn tasan, päällikkö arvioi tilanteen ja tekee päätöksen pääosien hyökkäyksestä ja sen tukemisesta. Päätökseen komppanian pääosien hyökkäyksestä vaikuttavat mm.

- vihollistiedot
- pataljoonan tai ylemmän johtoportaahan tehtävä ja taisteluaajatus
- kärjen sijainti ja kyky käyttää tulta viholliseen
- komppanian pääosien tilanne, kyky jatkaa hyökkäystä
- pataljoonan pääosien sijainti ja valmius hyökkäyksen aloittamiseen
- mahdolliset urat pääosien hyökkäyksen suuntaamiseen.

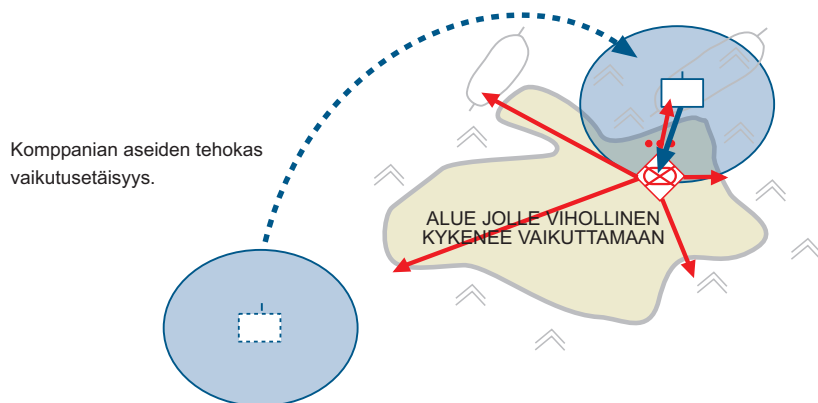
Kuva 44. Esimerkki päällikön päätöksestä kohtaamistaistelussa

Kärkijoukkueen saatua kosketuksen tulenjohtaja aloittaa tulenkäytön välittömästi, ampuu tarkistusammunnan ja ilmoittaa tulokset sekä varmuusetaisyyden tulenjohtopäällikölle. Mahdollinen oma tuliyksikkö ajaa tuliasemaan saatuaan tulikomennon. Ennen komppanian pääosien hyökkäystä tulenjohtopäällikkö siirtää tulenkäytön itselleen. Tulenjohtopäällikkö hyökkää pääosien mukana ja ammuttaa hyökkäyksen tulivalmistelun vaatimusten mukaisesti.

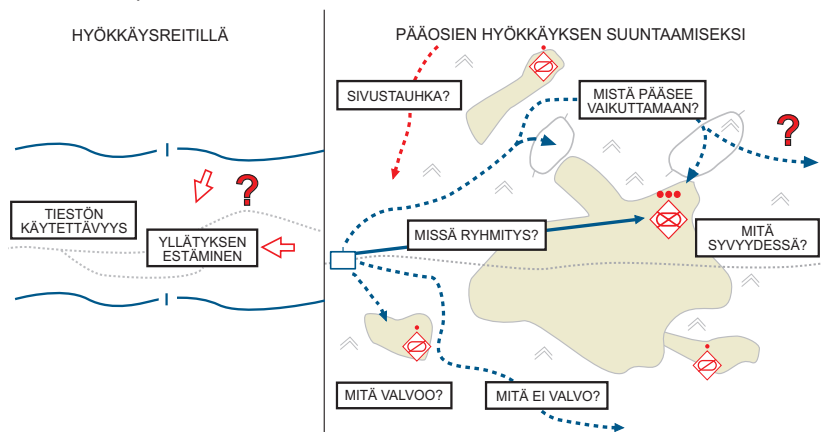
Kuva 45. Esimerkki epäsuoran tulen käytöstä kohtaamistaistelussa

Joukkojen suuntaamisessa päällikön on huomioitava aseiden tehokas vaikutusetäisyys. Jos vihollisen aseiden kantama on suurempi, se pyrkii tuhoamaan kompanian joukot tulematta kompanian aseiden vaikutuspiiriin. Oma joukko tulee suunnata taisteluun siten, että se pystyy vaikuttamaan vihollisen aseidensa tehokkaalla vaikutusetäisyydellä.

Kuva 46. Esimerkki maaston vaikutuksesta hyökkäyksen suuntaamiseen

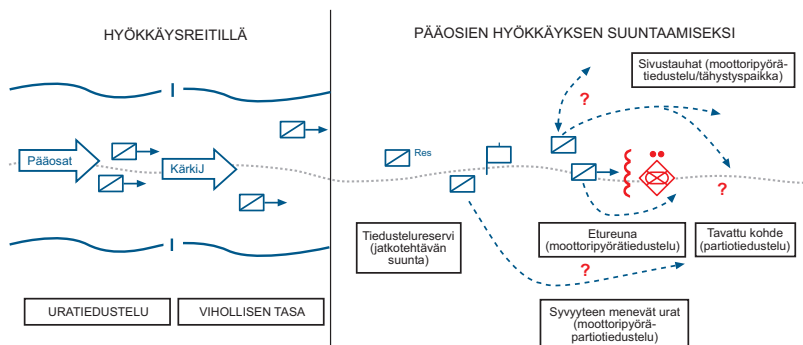
Päätöksentekoa varten on päällikön hankittava tiedustelutietoja vihollisesta. Jos tiedetään, missä vihollinen on ja mitä se tekee, pystytään komppanian joukot suuntaamaan vapaan alueen kautta sinne, missä omaa asevaikutusta voidaan tehokkaasti käyttää.

Kuva 47. Päällikön tiedustelutiedon tarve

Mikäli vihollinen tietää, missä komppania on ja mitä se tekee, pyrkii vihollinen tuhoamaan komppanian pitkän matkan asejärjestelmillä sekä muuttamaan ryhmitystään vastaamaan komppanian toimintaa. Tavoitteena on komppanian tuhoaminen kaikkien asejärjestelmien yhteisvaikutuksella.

Komppanian päällikön on tilanteenarvioinnissaan kyettävä saamiensa pirstaleisten vihollistietojen perusteella hahmottamaan vihollisen kokonaisryhmitys ja sitomaan se maastoon.

Kuva 48. Esimerkki tiedustelun toteuttamisesta (moottoripyörien puuttuessa partiot voivat toimia polkupyörin tai moottorikelkoilla)

Eteneminen kosketukseen

Etenemisryhmyksestä aloitettu tulenkäytön ja liikkeen tehokas yhteensovittaminen voidaan yksinkertaisimmillaan toteuttaa taistelujatituksen perusteella etenemisurille määritetyn paikanpeittämismenetelmän (jonopistelueltelon) avulla. Epäsuoran tulen käyttö on valmisteltava siten, että kosketuksen saamisesta ensimmäisten iskemien tuloon kuluu aikaa enintään 90 s. Tämä edellyttää, sitä että komppanian hyökkäysreitti on sen käytössä olevan tuliyksikön tai tuliyksiköiden kantaman sisäpuolella.

Yllättävissä ja nopeutta vaativissa tilanteissa tilanteenarvioinnin tulee perustua tehtävään ja tavoitteisiin. Tilanteenarviointi toteutetaan aloittamalla se joukolle asetetusta tavoitteesta kohti joukon lähtöaluetta. Joukon suorituskyky on otettava jatkuvasti huomioon. Ensisijaisesti tilanteenarviointiin käytettävissä oleva aika kohdennetaan todennäköisimmän loppuaselman arviointiin.

Jatkuvassa tilanteenarvioinnissa on kiinnitettävä erityinen huomio johtamismahdollisuuksien arviointiin sekä joukon tulenkäytön ja liikkeen tehokkaaseen yhteensovittamiseen hyökkäyksen toteuttamisvaiheessa. Johtamisen ja käskyttämisen tavoitteena on peruslähtökohta, jossa suojaus- sekä tarvittavat johtamiset ja tukitoimet ehditään toteuttaa pääjoukon ryhmittymiseen mennessä. Tällöin komppanian pääosat kykenevät aloittamaan taistelun viiveittä.

Komppanian johtamista ei ole tarkoituksenmukaista monimutkaistaa hajauttamalla joukkojen käyttö useisiin toimintasuuntiin. Keskitetty johtaminen ja yksinkertaiset johtosuhteet nopeuttavat johtamista ja edellyttävät, että komppania jaetaan korkeintaan kahteen toiminnalliseen kokonaisuuteen.

- Kärkijoukkue ja pääosista ensiksi taisteluun suunnattavat osat muodostavat iskuportaun, joilla taistelu pyritään ratkaisemaan
- Reservi pyritään pitämään irti taistelusta. Sitä käytetään hyökkäyksen jatkamiseksi tai estämään aloitteen siirtyminen viholliselle

Komppanian päällikkö käskää joukkueiden johtajille ja erillisten ryhmien johtajille ne asiakokonaisuudet, joiden käskemiseen hänellä on riittävät perusteet. Päällikkö lähettää yleensä tiedon päätöksestään ylemmälle johtoportaalalle ja ilmoittaa samalla komppanian toiminnan vaiheen.

Kosketukseen etenemisen aikana komppanian tiedustelun tärkein tehtävä on antaa ennakkovaroitus vastustajasta etenemisreitillä, selvittää mahdolliset joukon liikettä haittaavat tekijät ja hankkia maalitietoja epäsuoran tulen käytön perusteeksi. Tiedustelulla on löydettävä puolustuksen, vihollisryhmyksen aukkopaidat ja heikot kohdat komppanian päällikön päätöksen perustaksi. Tieto siitä, missä vihollista ei ole, on usein yhtä tärkeä kuin tieto siitä, missä sitä on.

Siirtymisen aikana radioilla toteutettava viestiliikenne tulee rajoittaa minimiin. Kosketuksen jälkeen radioita voidaan käyttää mutta viestiliikenteen pitää olla valmisteltua ja mahdollisimman lyhyttä.

Kohdatessaan vihollisen hyökkäysreitillä kosketuksen saanut joukkue jalkautuu ja avaa välittömästi tulen kaikilla aseillaan pyrkien lyömään vihollisen. Jos joukkueella on käytössään epäsuoraa tulta, sitä käytetään välittömästi.

Muut joukkueet pysähtyvät ja valmistautuvat hyökkäämään osaston johtajan käskystä. Kosketuksen saanut joukkueenjohtaja ilmoittaa taistelukosketuksesta osaston johtajalle. Osaston johtaja suuntaa taistelusta irti olevat osat tilanteenarviointinsa perusteella taisteluun tai jatkaa etenemistä tehtävänsä mukaisesti.

Isku vihollisen ryhmytykseen

Tehtyään päätöksen päällikkö antaa tehtävät alajohtoportaille taistelunaikaisina käskyinä. Hyökkäyskäskyt alajohtoportaiden johtajille annetaan joko jalkautumisolueella, ennen pääosien saapumista tai lähtöasemassa.

Hyökkäyskäsky kärkijoukkueelle:

- hyökkäyssuunta ja tavoitteen tasa
- aikavaatimus mihin mennessä tasa on otettava haltuun ja pidettävä pääosien ryhmittymisen suojaamiseksi sekä
- toiminta pääosien hyökkäyksen alkaessa, mikäli lähtöalueella annettua tehtävää on syytä tarkentaa, käskettävä vähintään tulenkäytön välirajat.

Hyökkäyskäsky pääosien joukkueille:

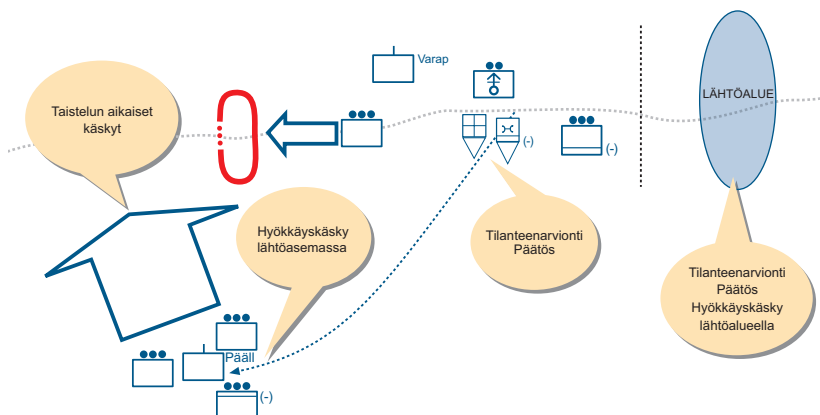
- jalkautuminen
- siirtymisreitti
- lähtöasema
- hyökkäysryhmitys
- hyökkäyssuunta
- murtokohta
- tavoite
- vastualueen/tulenkäytön rajat
- H-hetki.

Päätöksen ollessa hyökkäyksen jatkaminen kohtaamistilanteessa:

- hyökkäyssuunta tai -reitti
- vastualueen/ tulenkäytön rajat
- reserveille valmistautumistehtävät.

Päällikkö antaa käskyt alajohtoportaille taistelunaikaisina käskyinä:

- suullisesti jalkautumisalueella tai lähtöasemassa
- radiolla yksiköiden etenemisen aikana
- radiolla sekä johtamislaitteella.

Kuva 49. Esimerkki päällikön johtamistoiminnasta hyökkäyksessä

Epäsuorantulen tulivalmistelu voidaan tilanteesta riippuen suorittaa joko kärki-joukkueen taisteluun liittyen tai pääosien hyökätessä.

Tulivalmistelua varten komppanian päällikkö käskää tulenjohtopäällikölle:

- hyökkäystehtävän
- joukkojen liikesuunnitelman
- murtokohdan ja siihen halutun vaikutuksen sekä muut maastonkohdat, joissa viholliseen on vaikutettava.

Tulenjohtopäällikkö käskää:

- käytettävissä olevat tuliyksiköt ja tulenkäyttöoikeudet
- tarkistusammuntojen voimassaolon
- tuliyksiköiden varmuusetäisyydet eri maaleihin sekä
- milloin H- hetki voi aikaisintaan olla tulenkäytön järjestelyjen takia.

Komppanian päällikkö arvioi ajan, joka joukolta kuluu etenemiseen eri varmuusetäisyyksille. Tämän perusteella arvioidaan, milloin tykistön ja kranaatinheittämistön tulen on päätyttävä murtokohtaan ja muihin tulitettaviin maaleihin.

Tulenjohtopäällikkö ilmoittaa komppanian päällikölle maastoon sitoen:

- milloin tulivalmistelu alkaa H- hetkeen nähden
- miten eri maaleja tulitetaan ja milloin tuli niihin päättyy
- miten saatto jatkuu tulivalmistelun jälkeen.

Tulivalmistelu voidaan toteuttaa porrastettuna tulivalmisteluna, jolloin murto-kohdan tulittamisen jälkeen tulta siirretään porrastetusti hyökkäyssuuntaan siten, että sirpalevaikutus murtokohdassa ja sen välittömässä läheisyydessä jatkuu mahdollisimman kauan.

H-hetkeen sidottua tulivalmistelua ei yleensä ammuta, jos käytössä on vain yksi tuliyksikkö.

Tulitukiryhmä tukee komppanian hyökkäystä ja ryhmittyy tuliasemaan tulenjohtopäällikön käskyjen mukaan yleensä koordinaattimenetelmällä. Tulitukiryhmä ryhmitetään tavallisesti lähtöaseman taakse. Tällöin ampumatarviketäydenys voidaan toteuttaa ajoneuvoista.

Komppanian tulenjohtopäällikkö vastaa epäsuoran tulen käytöstä murtokohdan komppanian pääosien hyökkäyksessä.

Komppanian päästessä tavoitteeseen tai hyökkäyksen pysähtyessä tulenjohtajat paikantavat ja viestittävät heti torjuntamaalit käytössään oleville tuliyksiköille. Tulenjohtopäällikkö käskää kranaatinheitinjoukkueen tai tulitukiryhmän tuliasemien tiedustelun ja valmistamisen. Hyökkäyksessä hän käskää tuliaseman vaihdon, kun ampumaetaisyydestä on käytetty kolme neljäsosaa, mikäli komppanian taistelutilanne sen mahdollistaa.

Jalkautumisalueella moottorialiupseeri ottaa komppanian ajoneuvot ja kuljettajat johtoonsa. Ajoneuvomiehistöt jäävät ajoneuvoille, mahdolliset ajoneuvoaseet miehitetään ja niitä valmistaudutaan käyttämään ilma- ja pintavihollista vastaan. Ajoneuvot on mahdollisuuksien mukaan ryhmitettävä joukkueittain ympäripuolustettavaan ryhmitykseen.

Jos maaston kulkukelpoisuus sallii, joukkueiden ajoneuvoja siirretään hyökkäyksen perässä portaittain ja vältetään niiden joutumista vihollisen tulivaikutuksen piiriin. Ajoneuvoja käytetään liikkuvina tukeutumispisteinä, joista taistelussa tarvittavaa materiaalia kuljetetaan hyökkäävälle joukolle ja joilla haavoittuneita evakuoidaan ensihoito-/sidontapaikalle. Jos komppanialla on käytössään panssaroituja taisteluajoneuvoja, niiden aseistusta tulee käyttää jalkavaen hyökkäyksen tukemiseen. Jalkaisiin kuljettavat matkat tulee pitää mahdollisimman lyhyinä.

Huoltojoukkueen muonitusryhmä perustaa jalkautumisalueelle muonituspaikan sekä täydennys- ja kunnossapitorryhmä perustaa alueelle täydennys- ja kunnossapitopaikan, pl. taisteluvälineiden täydennykset. Tukikohtaa johtaa huoltojoukkueen varajohtaja tai muonitusryhmän johtaja.

Täydennys- ja kunnossapitoryhmän taisteluvälineiden täydennysosat ja ensihoitoryhmä siirtyvät lähtöasemaan, jonne ne perustavat huoltopaikat joukkueiden lähtiessä hyökkäykseen. Taisteluvälineosat ja evakuointijoukko voivat siirtyä myös hyökkäävän joukon jäljessä.

Hyökkäyksen edetessä huoltojoukkueen johtaja valmistautuu siirtämään ensihoitopaikkaa ja taisteluvälineosia huoltosuunnitelman mukaisesti. Taistelukäskyssä on käskettävä kaikille huoltopaikkojen sijainti hyökkäyksen aikana. Joukkueet täydentävät ampumatarvikkeet taisteluvälineosilta. Haavoittuneet evakuoidaan ensihoitopaikalle käsketyillä evakuointijoukkoilla.

Komppanian päästyä tavoitteeseen huoltojoukkue ryhmitetään komppanian yhteyteen. Tavoitteessa huoltojoukkueen tärkein tehtävä on komppanian taistelukykyyn palauttaminen ja valmistautuminen jatkotehtävään.

Komppanian hyökätessä jalkautuneena lähtöasemasta kosketukseen, komppania etenee yleensä kaksi joukkuetta rinnan. Kolmas joukkue ja komentojoukkue etenevät päällikön jäljessä suuntauraan pitkin. Komppania voi myös hyökätä säilyttäen joustavuutensa kärkijoukkueella, jolloin kaksi joukkuetta on komppanian pääosissa iskevänä portaana.

Komppanian päällikkö johtaa itse iskuportaan hyökkäystä joko hyökkäävien joukkueiden välistä tai hyökättäessä joukkueella kerrallaan hyökkäävän joukon takaa. Komppanian varapäällikköä voidaan käyttää johtamaan esimerkiksi komppanian panssarijoukkoista muodostuvaa tulitukiosastoa tai toiseksi tärkeimmän suunnan taistelua. Kaikissa tilanteissa varapäällikön käytön on mahdollistettava komppanian välitön johtoonotto päällikön kaatuessa tai haavoituksessa.

Hyökkäys tulee suunnata hallitsevasta maastonkohdasta toiseen siten, että oma joukko tai sen osa kykenee jatkuvasti kohdistamaan tulivaikutuksensa viholliseen edullisesta asetelmasta. Vihollisen tullelta alttiita maastonkohtia ylitettäessä kerrallaan liikkuvan osan suuruus pienenee tukevaan osaan verrattuna. Komppania merkitsee hyökkäysreitinsä reservin ja huollon toiminnan helpottamiseksi. Hyökkäys tulee suunnata käyttämällä hyödyksi alueella mahdollisesti olevien omien joukkojen ryhmitystä tulenkäyttöä ja toimintaa.

Vihollinen on vahvimmillaan liikesuunnassaan edestä tai puolustaessaan ensisijaisesta puolustussuunnastaan lähestyvää omaa joukkoamme vastaan. Tähän suuntaan se on omassa tilanteenarvioinnissaan sitoutunut ja tehnyt pääosan valmisteluistaan. Hyökkäys on aina edullisempaa suunnata vastustajan ryhmitykseen sivusuunnasta tai takaa, jolloin se joutuu tekemään ryhmitysmuutoksia,

taistelemaan heikommin valmisteltuun uhkasuuntaan ja jakamaan voimansa. Ryhmitysmuutoksien vaikeuttamiseksi vihollinen on pyrittävä sitomaan taisteluun rintamasuunnassa ja sen uskoa suoraan lähestymiseen on pyrittävä vahvistamaan.

Komppania etenee tulivalmistelun turvin mahdollisimman lähelle tavoitettaan. Vihollisen avuttua tulen etenevää komppaniaa vastaan iskevän osan joukkue tai joukkueet etenevät tulta ja liikettä hyväksikäyttäen tavoitteisiinsa. Joukkueiden päästyä tavoitteisiinsa ne on välittömästi valmistauduttava suuntaamaan taistelutilanteen vaatimusten mukaisesti jatkotehtävään. Saavutettua menestystä on käytettävä välittömästi hyväksi, eikä kosketusta viholliseen saa päästää katkeamaan.

Jalkaväki etenee valoisalla keskimäärin 50 metriä minuutissa. Hyökättäessä suksin tai pimeällä jalan etenemisnopeus on keskimäärin 30 metriä minuutissa. Maaston esteisyyden ja muiden olosuhteiden vaikutus on arvioitava erikseen liikettä hidastavina tekijöinä.

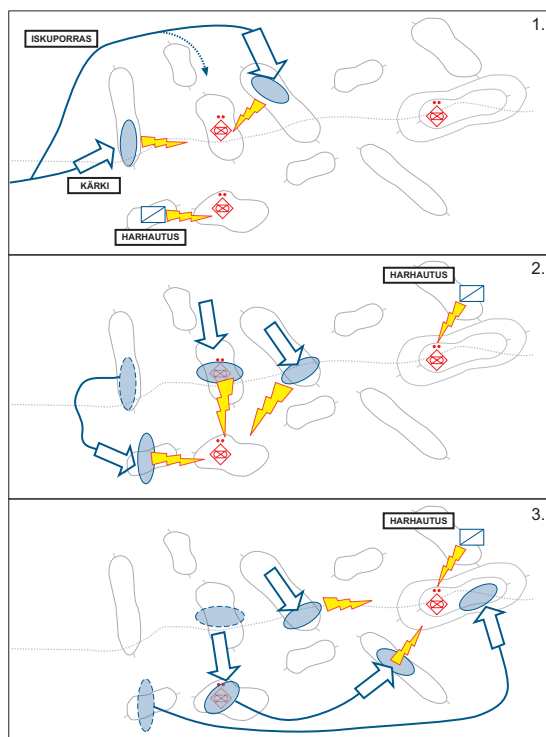
Komppanian päällikkö voi tukea joukkueiden taistelun etenemistä tulitukiosastolla, epäsuoralla tulella tai suuntaamalla reservejään joukkueiden taistelun tukemisen kannalta edullisiin maastonkohtiin, josta ne kykenevät tulella tukemaan joukkueiden taistelua. Taistelujaoituksen muutoksia taistelukosketuksessa olevissa joukoissa on vältettävä.

Taisteltaessa vihollisen ryhmityksessä panssariajoneuvot tukevat tilanteen vaatimusten mukaisesti jalkaväen taistelua. Komppanian päällikkö ja joukkueiden johtajat antavat tulitukikäskyt radiolla suoraan joukkueitten varajohtajille. Tulituen järjestelyä helpottavat käytettävien valopistoolimerkkien ja merkkisavujen värien vakiointi. Iskuportaan tukemiseksi komppanioiden tulitukiryhmille voidaan käskä myös tulen vahventamistehtäviä. Tulenjohtokomentaja käskää ja johtaa tulen vahventamistehtävät.

Kun isku vastustajan ryhmitykseen on käynnissä, komppanian tiedustelun tärkeimpänä tehtävänä on selvittää syvyydessä oleva vihollinen ja estää vihollista yllättämästä komppaniaa sivustoilta tai selustasta.

Tarkka-ampujaa tai tarkka-ampujia voidaan käyttää joko joukkueisiin alistettuina, itsenäisessä tehtävässä komppanian hyökkäystä vaikeuttavien kohteiden tuhoamiseksi tai tiedustelupartioiden mukana. Itsenäistä tehtävää suorittaessaan tarkka-ampuja valitsee tuliasemansa komppanian hyökkäysryhmityksestä omaloitteisesti.

Murtokohdassa olevat vihollisosat tuhottuaan päällikkö suuntaa välittömästi joukkueet muodostuneista tai havaituista aukkopaikoista vihollisen sivustoihin ja selustaan. Erilleen lyötyihin vihollisosastoihin kohdistetaan epäsuora tuli, ja iskuportaan joukot tuhoavat ne nopeasti suora-ammuntatulellaan.

Kuva 50. Esimerkki hyökkäyksen suuntaamisesta

Komppanian hyökätessä hyökkäysalueen syvyyteen jää yksittäisiä vihollistaisteli-joita ja partioita. Tämän takia kaikkien komppanian osien on valmistauduttava näiden osien kohtaamiseen milloin tahansa. Joukkueen tai ryhmän joutuessa pysähtymään kesken hyökkäyksen se on edullista ryhmittää siilipuolustukseen. Samaa ryhmitystä voidaan käyttää siirrettäessä komppanian reserviä portaittain hyökkäyksen mukana.

Johtaminen tavoitteessa:

Saavuttaessaan komppanian tavoitteen jokainen joukkue aloittaa välittömästi, ilman eri käskyä puolustusvalmistelut ja muodostaa tukikohdan. Joukkueen on kyettävä ryhmittymään puolustukseen I tarkastus- ja käskykierroksen edellyttämään valmiuteen 30 min sisällä liikkeen pysähtymisestä. Jos komppanian liike ei jatku tavoitteesta eteenpäin, päällikkö noudattaa puolustukseen ryhmittymisen toimenpideluetteloä omassa toiminnassaan.

Päällikön on erityisesti:

- säilytettävä tiedustelukosketus viholliseen käskemällä tiedustelupartioita sivustoille ja valmistautumistehtävän suuntaan
- asetettava vastaanottopesäke uhanalaisimpaan suuntaan suojaamaan ryhmittystä
- käskettävä tulenjohtopäällikölle vaatimukset epäsuorantulen käytöstä
- käskettävä joukkueille torjuntatehtävä ja valmistautumistehtävä
- käskettävä muutokset taistelujaotukseen
- ilmoitettava tehtävän suoritusvaiheesta ylemmälle johtoportaalle
- käskettävä huoltojoukkueen johtajalle tai vääpelille komppanian palauttaminen taistelukykyiseksi ja ajoneuvojen siirrosta, jos ne eivät ole mukana hyökkäyksessä
- valmistauduttava vihollisen vastahyökkäyksen torjuntaan aktiivisella puolustustaistelulla
- valmistauduttava jatkamaan hyökkäystä ylemmän johtoportaan taisteluajatuksen mukaisesti.

4.4 Puolustustaistelu

4.4.1 Yleistä

Komppanian puolustuksen päämäärä on osana pataljoonaa tai erillisessä suunnassa torjua vastuualueella hyökkäävä vihollinen tai torjua ja pitää käsketty maastonkohta.

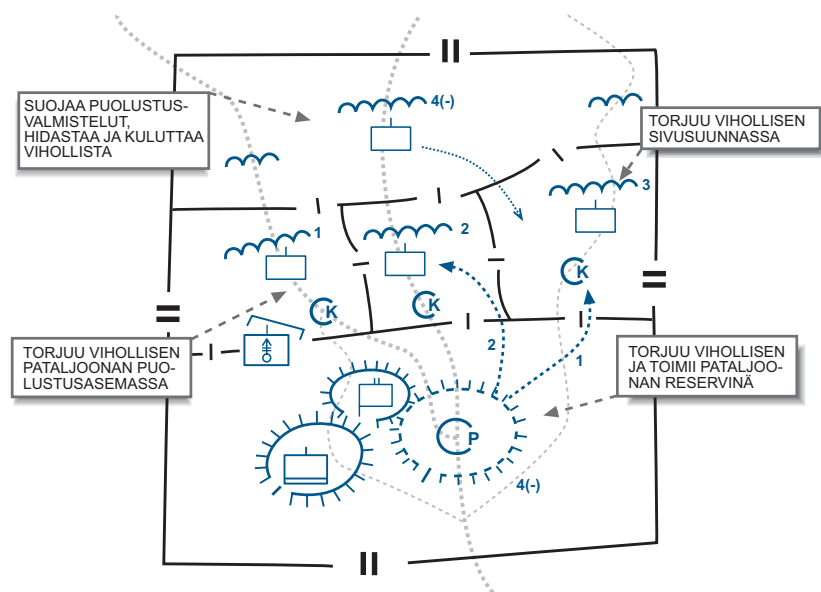
Torjuminen tarkoittaa sitä, että viholliselle aiheutetaan riittävät tappiot sen hyökkäyksen pysäyttämiseksi ja pääsyn estämiseksi oman toiminnan kannalta tärkeälle alueelle.

Pitäminen tarkoittaa vihollisen pääsyn estämistä maastonkohtaan, jonka hallussa pitämisellä on oman ylemmän johtoportaan tai naapurin kannalta ratkaiseva merkitys tehtävän täyttämiseksi.

Pataljoonan komentaja tai muu ylempi johtoporras kääskää komppanialle vastualueen rajoineen sekä pidettävän maastonkohdan. Komppanian tehtävään voidaan asettaa rajoitteita ja lisämääreitä, esimerkiksi edestä irtautuvien vastaanotto, saumavastuu, ajallinen rajoite tai velvoite taistelun aloittamisesta määritetyltä tasalta. Pataljoonan reservinä toimivalle komppanialle käsketään yleensä useita valmistautumistehtäviä, mutta ei välttämättä pidettävää maastonkohtaa. Komppanian vastualueen koko riippuu maastosta ja tehtävän luonteesta. Vastualueen rajat toimivat yleensä myös tulenkäytön välirajoina.

Erillisessä tehtävässä toimivalle komppanialle voidaan käskää vastuualue ja pidettävä maastonkohta tai ainoastaan toimintasuunta.

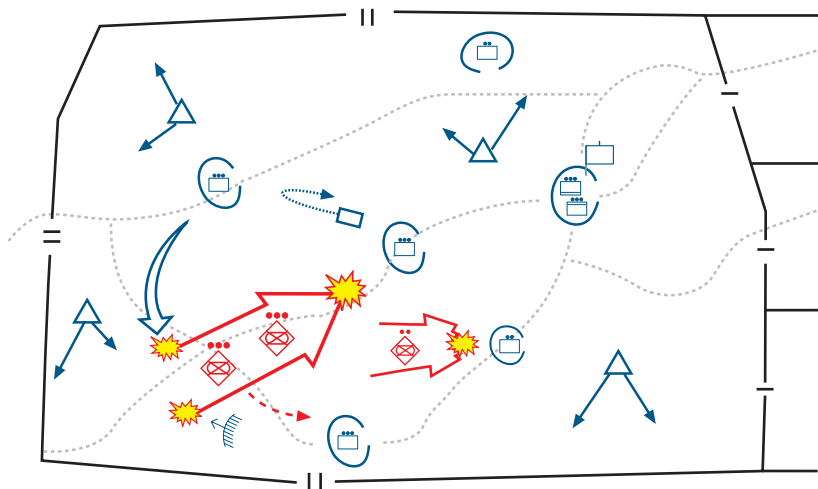
Komppanian on kyettävä vastualueellaan torjumaan vahvennetun mekanisoidun pataljoonan hyökkäys.

Kuva 51. Esimerkkejä komppanian käytöstä osana pataljoonan puolustusta

Komppania voi taistella pataljoonan puolustusasemassa, sivusuunnassa tai pataljoonan tai muun ylemmän johtoportaan reservinä. Komppaniaa voidaan myös käyttää pataljoonan tai muun ylemmän johtoportaan puolustusvalmistelujen suojaamiseen tai itsenäisessä puolustustehtävässä. Molemmissa tehtävissä on komppanian hidastettava ja kulutettava vihollista aktiivisesti ennen taistelua puolustusasemassa. Tehtävän täyttäminen voi edellyttää komppanialta tai sen osilta taistelua vihollisen syvyudessa.

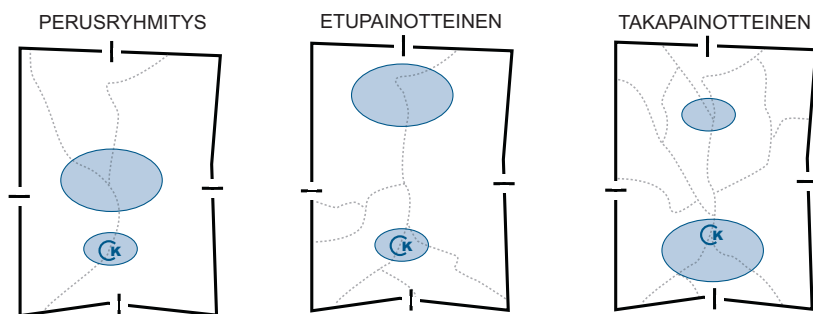
Suojatessaan pataljoonan muiden osien puolustukseen ryhmittymistä komppania ryhmitetään vihollisen oletettuun tulosuuntaan irti puolustusaseman muista joukoista. Suojaavan joukon tulee käyttää aktiivisesti sekä hyökkäyksellisiä että puolustuksellisia menetelmiä. Puolustusaseman komppanioiden tärkein tehtävä on puolustuskeskusten valmistelu.

Kuva 52. Esimerkki komppanian ryhmyksestä suojahtaessa pataljoonan muiden osien ryhmittymistä

Komppanian puolustuskeskus on toisiaan tukemaan kykenevien joukkueiden tukikohtien ja pesäkkeiden muodostama kokonaisuus, jossa viholliselle aiheutetaan riittävät tappiot sen hyökkäyksen torjumiseksi. Tälle alueelle keskitetään puolustusvalmisteluiden painopiste. Puolustuskeskus voi olla tiestön, kulkumahdollisuuksien, maastonkäytön ja taistelutehtävän tehokkaan toteuttamisen kannalta etupainoisessa, takapainoisessa tai perusryhmityksessä komppanian vastuualueella.

Kun komppaniat taistelevat osana pataljoonaa, komppanioiden ryhmykseltään toisiinsa liittyvät puolustuskeskukset muodostavat pataljoonan puolustusaseman. Tällöin päällikön on otettava huomioon naapurin sijoittuminen valitessaan puolustuskeskuksensa tasaa.

Kuva 53. Esimerkkejä komppanian puolustuskeskuksen sijoittumisesta vastuualueelle

4.4.2 Taktisten periaatteiden soveltaminen puolustus-taistelussa

Vastustajan sekä oman joukon tuntemus

Tuntemalla vastustajan organisaation ja toimintaperiaatteet komppanian päällikkö luo mahdollisuuden laatia vaihtoehtoisia taistelusuunnitelmia ja ryhmityksiä. Saadessaan tiedon vihollisen lähestymissuunnasta ja voimasta vihollisen toimintatavat tunteva päällikkö säilyttää useita omia ryhmitysvaihtoehtoja. Tuntemalla hyvin oman joukon ja sen suorituskyvyn päällikkö mahdollistaa komppanian joustavan käytön. Tämä puolestaan luo mahdollisuuden poikkeaviin, ennalta arvaamattomiin toimintatapoihin ja liikkeisiin taistelun aikana. Päällikön on pakotettava vihollinen taistelemaan sille epäedullisessa maastossa ja samalla muokattava maastosta omalle komppanialla edullinen.

Aktiivisuus

Aktiivisuus on voimakasta, jatkuvaa ja pitkäkestoista tulenkäyttöä. Tämä edellyttää komppanian päällikön ja tulenjohtopäällikön jatkuvaa ja saumatonta yhteistyötä. Aktiivisuus tarkoittaa ryhmän tai joukkueen hyökkäyksiä puolustuskeskuksen etupuolella: ryhmän hyökkäystä maastonkohdassa hetkenä, jona sitä vähiten odotetaan. Aktiivisuus puolustustaistelussa ilmenee muun muassa tulenkäytöllä meille epäedullisessa ja epätavallisessa paikassa. Aktiivisuus on jatkuvaa tiedon etsimistä kaikilta toimintaan vaikuttavilta tahoilta eikä vain omalla alueella olevasta vihollisesta. Tämä edellyttää 2–4 tiedustelupartion jatkuvaa käyttö- ja suuntaamisvalmiutta komppanian alueella.

Yksinkertaisuus

Puolustusvalmiuden kehittämisen ja puolustustaistelun pitää perustua vakioituihin toimenpiteisiin jokaisessa valmistellussa tukikohdassa. Tämä tekee mahdolliseksi puolustusvalmistelujen yhdenaikaisuuden ja taisteluvalmiuden nopeamman kehittämisen. Siirtymä- ja hyökkäysreittien on oltava suoraviivaisia, ja ne on suunnattava selkeiden maastonkohtien kautta. Komppanian taisteluajatukseen ja toteuttamisperiaatteen on oltava niin yksinkertaisia, että yksittäinen ryhmänjohtajakin pystyy tarvittaessa yksin tekemään omat ratkaisunsa toiminnan jatkamisesta. Toiminnan aloittamisen tai jatkamisen on perustuttava vain yhteen selkeään, yhteisesti ymmärrettyyn merkkiin tai komentoon. Kun toiminta on yksinkertaista, joukkueen johtaja ymmärtää naapurin tehtävän ja sen suoritusvaiheen vähäisestäkin merkistä.

Vaikutuksen keskittäminen

Komppanian joukkueiden on kyettävä tukemaan toisiaan tulella ja siten kyettävä kohdistamaan asevaikutus samaan viholliseen. Komppanian taistelusuunnitelmassa on otettu huomioon kaikki käyttöön saatava tuki ja aselajitoimintojen yhteisvaikutus. Kaikella toiminnalla (ryhmitys, tulenkäyttö, liike, joukon vahvuus ja voima) on oltava painopiste. Joukkueille on porrastettava ampumatarvikkeita ja miinoja etupainoisesti. Tulenkäyttöä ei saa säästellä ja tulivaikutus on pysyttävä aina keskittämään viholliseen tärkeissä maastonkohdissa. Tulivaikutusta siirretään vaihtoehtoisilla tulenkäytön suunnitelmilla tai ryhmitysmuutoksilla.

Reservin varaaminen ja käyttö

Reservin varaaminen liittyy johtajan kannalta ennen kaikkea varautumiseen vaihtoehtoiseen tilannekehitykseen. Joka hetki pitää olla noin joukkueen vahvuinen reservi, joka on irti taisteluista, helposti käskettävisissä ja liikuteltavissa. Lähtökohtaisesti mitä vähemmän tietoa vastustajasta on, sitä suurempi tulee olla reservin osuuden komppaniasta. Reservin varaaminen koskee sekä komppanian, joukkueen että ryhmän toimintaa. Jos ryhmällä on reservissä kaksi kertasinkoa, joukkueella pitää olla kuusi ja komppanialla 20 kertasinkoa.

Reservin käyttö tulee harkita tarkkaan, eikä sitä saa sitoa ennen ratkaisukohdan tai -hetken löytymistä. Kun reservi käytetään, kaikki voimavarat kohdistetaan sen käytön tukemiseen. Oma toiminta ja alaisen kestävyys on tunnettava niin hyvin, että hälyttävienkin ilmoitusten perusteella ennenaikainen sitominen esteetään. Alijohtajille tulee antaa toiminnanvapaus, mutta heiltä täytyy myös vaatia tuloksia vaikeissakin tilanteissa.

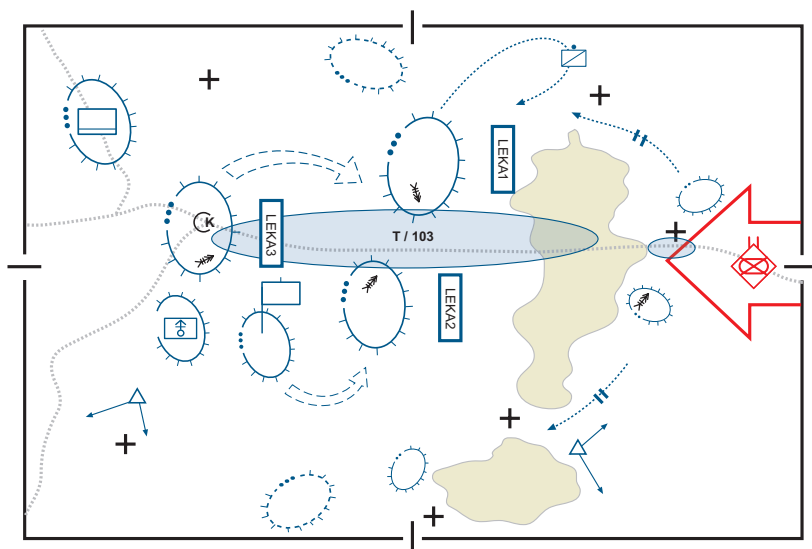
4.4.3 Komppanian puolustuksen rakenne

Komppanian puolustus perustuu hallitsevien maastonkohtien pitämiseen ja niistä viholliseen kohdistettuun kaikkien asejärjestelmien tehokkaaseen tulivaikutukseen.

Puolustuskeskuksen ulkopuolelle luodaan mahdollisimman kattava tukikohdistta, erillisistä pesäkkeistä, vartiopaikoista ja erillisistä tähytyspaikoista muodostuva valvontaverkosto, jota täydennetään partioinnilla. Niiden taisteluun liitetään epäsuoran tulen, panssarintorjunnan, tarkka-ampujien, tähysteisten miinojen ja sulutteiden käyttö.

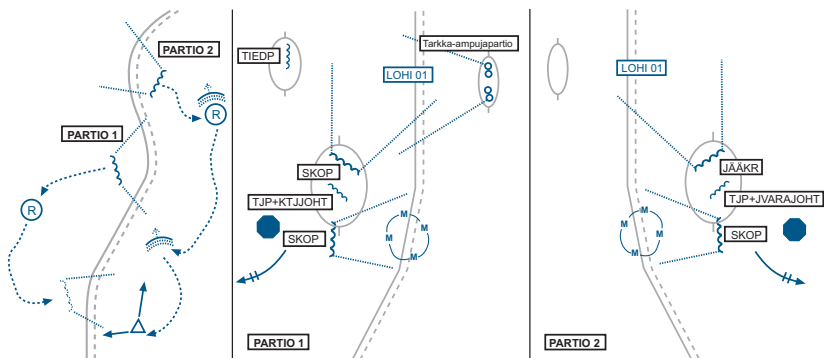
Puolustuskeskuksen ulkopuolella olevat tähytyspaikat varustetaan taistelemaan tähysteisin miinoin ja ansoin, jotta niiden sijaintia ei tarvitsisi paljastaa, mutta niiden toiminnalla kyettäisiin lisäämään vastustajalle aiheutuvia tappioita. Tähytyspaikat on edullista sijoittaa hallitsevien maastonkohtien läheisyyteen.

Tukikohdat ja taistelupartiot sijoitetaan paikkoihin, joissa vastustajan liike kanalisoituu ja joissa niiden kiertäminen on vaikeaa. Tavoitteena on pakottaa vastustaja lyömään pesäke tai tukikohta hyökkäämällä. Erillisillä pesäkkeilläkin on oltava vaihto- ja varapesäkkeitä. Partiot toimivat yleensä komppanian päällikön suoranaيسissa alaisuudessa. Partioiden johtajina toimivat kvyvkkäimmät joukkueen varajohtajat tai ryhmänjohtajat.

Kuva 54. Esimerkki komppanian puolustusryhmityksestä

Tarkka-ampujaa tai tarkka-ampujia voidaan käyttää taistelupartioissa, vahventamaan joukkueita tai itsenäisessä tehtävässä, jossa hänelle/heille käsketään toiminta-alue. Jos tarkka-ampujalle käsketään tappioiden tuottamistehtävä muun ryhmityksen ulkopuolella, hänelle on annettava suojamies tai tähyistäjä tai molemmat.

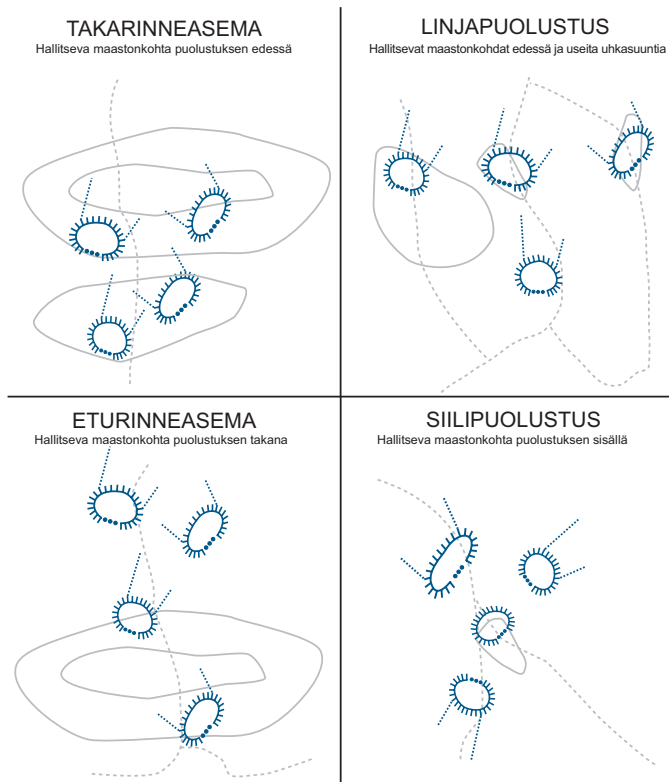

Kuva 55. Esimerkki taistelupartion toiminnasta käytettäessä kahta peräkkäistä taistelupartiota saman uran suunnassa

Komppanian päällikkö voi jakaa vastuualueensa edelleen joukkueiden vastuualueisiin, jolloin kyseessä oleva joukko vastaa myös alueen valvonnasta itsenäisesti. Vastuualueen koko riippuu maastosta ja päällikön taistelusuunnitelmassaan sille suunnittelemasta roolista osana komppanian taistelua. Vastuualueen koon on kuitenkin aina mahdollistettava myös joukkueen oma epäsuoran tulen käyttö. Joukkueiden vastuualueen ulkopuolelle jäävä alue valvotaan komppanian päällikön johdossa toimivilla osilla.

Mikäli organisaatiossa ei ole tiedustelupartiota, komppanian päällikkö muodostaa itselleen sellaisen tai sellaisia. Partiointiaikoja ja partioiden reittejä sekä tähyystyspaikkoja on vaihdettava aika ajoin. Tiedustelupartioille voidaan joutua antamaan myös taistelutiedustelutehtäviä.

Komppanian puolustuskeskus muodostuu toisiaan tukemaan pystyvistä, hallitseviin maastonkohtiin sijoitetuista linnoitetuista tukikohdista ja pesäkkeistä. Tukikohtien etäisyys toisistaan on maastosta ja käytössä olevista asejärjestelmistä riippuen 200 – 400 m. Tukikohdat ryhmitetään ympäripuolustettaviksi, ja erityistä huomiota on kiinnitettävä kaikkien asejärjestelmien tulenkäytön yhteensovittamiseen niiden välimaastossa. Tärkeimpiin uhkasuuntiin pyritään luomaan kokonaistulenkäytön keskittämisaueita, joihin komppanian kaikkien asejärjestelmien tuli kyetään kohdistamaan joko suoraan puolustusryhmityksensä tai toteuttamalla valmisteltu ryhmitysmuutos.

Kuva 56. Esimerkkejä puolustuskeskuksen ryhmityksestä

Tukikohdat voidaan sijoittaa joko suoraan taistelualuetta hallitseviin maastonkohtiin tai niiden välittömään läheisyyteen siten, että niiden tulenkäyttö estää vastustajaa saamasta sitä haltuunsa.

Komento-osat voidaan organisaatiosta riippuen ryhmittää omaan tukikohtaansa tai jonkun joukkueen tukikohdan yhteyteen.

Epäsuoran tulen johtaminen ja käyttö on suunniteltava saumattomasti kompanian koko vastuualueelle. Tulenkäytön on oltava mahdollista ja jatkuvaa komppanian vastuualueen etureunasta syvyyteen. Puolustuskeskusten ja tukikohtien väleihin tunkeutunut vihollinen tuhoataan tähytetyllä tykistön ja kranaatinheittimistön keskitetyllä tulella, johon jalkaväen tuli liittyy kiinteästi. Ammuttaessa suppeisiin puolustuskeskusten ja tukikohtien väleihin käytetään ensisijaisesti kranaatinheittimistöä.

Vastahyökkäyksen tukemiseen on aina pyrittävä varaamaan kranaatinheittimistön tulta. Omien joukkojen läheisyyden takia tykistön varmuusetaisyydet on otettava huomioon ammuttaessa puolustusalueen sisällä.

Jos komppanialle on käsketty pidettävä maastonkohta, tulee päällikön ryhmittää jokin osa joukostaan siten, että se joko itse sijoittuu maastonkohtaan tai pystyy sen tulellaan valvomaan.

Komppanian panssarintorjunta-aseet ryhmitetään siten, että niiden, sulutteiden ja epäsuoran tulen yhteisvaikutuksessa kyetään tuhomaan vastustajan panssarivaunut, ennen kuin ne pystyvät käyttämään suora-ammuntatulivoimaansa puolustuskeskusta vastaan. Tämä edellyttää panssarintorjuntakykyisten taistelupartioiden ryhmittämistä komppanian vastuualueen etuosasta lähtien.

Komppanian puolustuskeskukseen luodaan uhka-arvion mukaisesti panssarintorjuntatulen keskittämisa-alue tai alueita, jonne vaunujen liike ohjataan sulutteiden avulla. Puolustuskeskuksen syvyydessä valmistaudutaan panssarintorjuntaan panssarintorjuntareservin ja varareservin avulla. Myös puolustustaistelussa panssarintorjunnan tulee olla liikkuvaa ja aktiivista, joka tekee mahdolliseksi nopeat vastahyökkäykset aloitteen ylläpitämiseksi.

Sauma-alueiden puolustus sovitaan naapuriyksiköiden kanssa siten, että komppanioiden puolustusjärjestelyt ja tulenkäyttö liittyvät toisiinsa. Samalla verrataan yksiköiden taistelusuunnitelmia toisiinsa niiden ajalliseksi yhteensovittamiseksi. Suppeassa puolustusryhmityksessä naapurien tulenkäytön on liityttävä toisiinsa tiiviisti.

Jos komppanialla on käytettävissään panssaroituja taisteluajoneuvoja kiinteällä aseistuksella, ne sijoitetaan osaksi puolustuskeskusta joko joukkueiden tukikohtiin tai erillisiin tulituki-asemiin. Taisteluajoneuvoille on aina valmisteltava useita vara- sekä vaihtoasemia ja niiden toiminta on kyettävä suojaamaan jalkaväellä. Panssaroituja miehistönkuljetusvaunuja voidaan käyttää liikkuvina aselavetteina samaan tapaan, jos niiden asemat on mahdollista linnoittaa ennen taistelun alkua.

Kaikki miehitetyt tai taistelusuunnitelmassa miehitettäväksi suunnitellut maastonkohdat pyritään linnoittamaan.

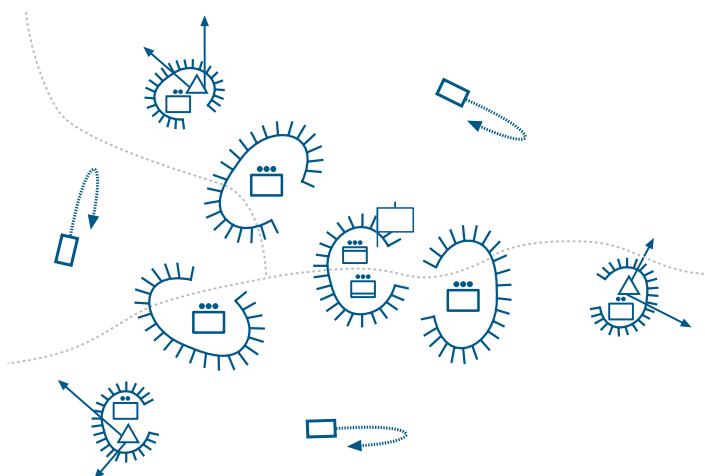
Komppanian alueelle rakennettavien sulutteiden rakenteesta päättää komppanian päällikkö yhteistoiminnassa rakentavan joukon johtajan kanssa. Sulutteen osia tulee käyttää koko puolustuskeskuksen syvyydessä aina pidettävän maastonkohdan tasalle asti. Sulutteen rakenteen tulee mahdollistaa taistelusuunnitelman mukaiset vastahyökkäykset, edestä irtautuvien joukkojen vastaanotto, lähetti-

teydet sekä joukkojen huoltaminen. Esteiden ja miinoitteiden rinnakkaiskäyttö tulee rajoittaa pääasiassa puolustusryhmyksen etummaisten osien tulenkäyttö-alueille mahdollisten omien tappioiden ehkäisemiseksi. Puolustuskeskuksen ja tukikohtien sisällä yhteiskäyttöä on vältettävä oman aktiivisen toiminnan mahdollistamiseksi.

Huoltojoukkue pidetään yleensä koossa. Maastosta, tilanteesta, tehtävästä ja vihollisen tulen vaikutuksesta riippuen huoltojoukkue ryhmitetään joko etupainoisesti komentopaikan tuntumaan tai selusta-alueelle erillisenä tukikohtana.

Etupainotteisen ryhmytyksen etuja ovat lyhyet evakuointi- ja täydennysetäisyydet sekä huoltojoukkueen parempi kyky osallistua komppanian taisteluun puolustuskeskuksessa. Takapainoisella ryhmytyksellä saavutetaan varmemmat huoltoyhteydet pataljoonaan.

Molemmissa tapauksissa on pyrittävä aikaansaamaan tukikohdista ja erillisistä pesäkkeistä yhtenäinen tuliverkko. Jos tämä ei ole mahdollista, joukkueet ryhmitetään siilipuolustukseen tukikohtiin. Johto-osat on edullista ryhmittää tällöin jonkin iskevän joukkueen tukikohdan yhteyteen reservin irrottamisen helpottamiseksi. Kaikissa tukikohdissa varaudutaan tukikohdan puolustamiseen runkomiehityksellä ja syvyyteen pääseen vihollisen lyömiseksi pääosilla. Komppanian taistelun tarkoituksena on tällöin estää vihollisen tiedusteluosien pääsy pataljoonan puolustusasemaan ja pakottaa vihollinen käyttämään varsinaista taisteluvoimaansa ennen sitä.

Kuva 57. Siilipuolustusryhmytykset erillisessä suunnassa, reservinä tai lähtöalueella

Painopiste luodaan ryhmittämällä käytössä olevat vahvennuukset vihollisen todennäköiseen hyökkäyssuuntaan jäävän joukkueen tukikohdan yhteyteen. Kaikkien joukkueiden tukikohdat valmistellaan ympäripuolustettaviksi ja niiden tulenkäyttö sovitetaan yhteen tukikohtien väleihin jäävillä alueilla. Komppania voi käyttää siilipuolustusryhmitystä toimiessaan laajalla vastuualueella, jossa on runsaasti tiestöä ja viholliselle paljon kiertomahdollisuuksia. Samaa ryhmitystä voidaan käyttää lähtöalueella ja komppanian toimiessa pataljoonan tai muun ylemmän johtoportaan reservinä. Ryhmityksen koko riippuu ryhmitysalueen maastosta.

4.4.4 Puolustustaistelun vaiheet

Puolustusvalmistelut

Puolustusvalmistelujen aikana on erityisen tärkeää, että todellinen puolustusryhmitys ja taistelujatukset eivät paljastu. Tämä edellyttää toiminnan aktiivista suojaamista, salaamista ja harhauttamista. Puolustusvalmistelut on edullista suorittaa joko eri ryhmityksestä kuin mistä taistelu on tarkoitus käydä tai käyttämällä vain osaa todellisesta ryhmityksestä kerrallaan.

Puolustusvalmisteluiden tarkoituksena on muokata taistelutila suotuisaksi omalle toiminnalle ja vaikeuttaa vihollisen toimintaa. Taistelutilan muokkaaminen sisältää linnoittamisen, suluttamisen, teiden/urien rakentamisen, valelaitteiden tekemisen ja naamioinnin. Puolustusvalmisteluihin käytettävissä oleva aika ratkaisee, kuinka paljon taistelutilan muokkaamisella on saavutettavissa etua vastustajaan nähden.

Jos päällikön taistelujatukseksi on taistella liikkuvasti tai käyttää hyökkäyksellisiä keinoja, voi harjoittelusta muodostua valmisteluiden painopiste.

Linnoitteiden suunnittelussa tulee huomioida myös se, että niitä voidaan käyttää omien vastahyökkäyksien tavoitealueina ja näin parantaa omien joukkojen taistelukestävyyttä.

Hyökkääjä voi valita paikan ja ajan, jossa hyökkäys toteutetaan. Tämän takia komppanian puolustuskeskuksen ryhmityksen täytyy mahdollistaa tehokas taistelu useita vihollisen toimintavaihtoehtoja vastaan. Toimivan ryhmityksen aikaansaaminen edellyttää useiden vaihto- ja varatukikohtien valmistelua siten, että yhteen toimintavaihtoehtoon vastaavasta ryhmityksestä voidaan joustavasti siirtyä toiseen.

Komppanian tiedustelun päämääränä on luoda vastuualueen kattava tähytys- ja tiedusteluverkko, joka estää vastustajaa yllättämästä puolustavaa joukkoa. Samalla mahdollistuu joukkojen tarkoituksenmukainen käyttö sekä tehokkaan asevaikutuksen suuntaaminen viholliseen.

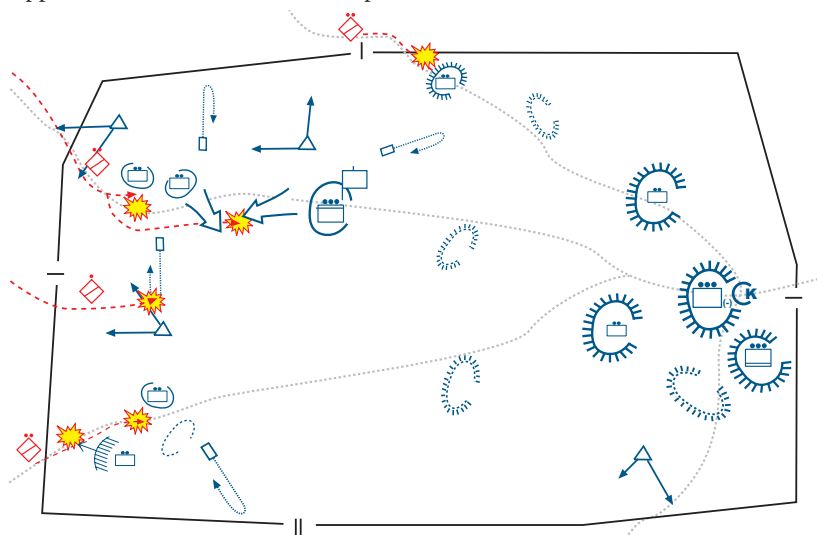
Komppania voi joutua ottamaan vastaan edestä irtautuvia omia joukkoja. Edestä irtautuvat omat joukot siirtyvät komppanian alueen kautta puolustusvalmistelujen aikana suunniteltuja reittejä siten, etteivät ne vaaranna komppanian taistelun aloittamista. Rintamavastuu vaihdetaan yleensä komppanian toimintaa suojaavan osan tukikohdassa tai pesäkkeessä. Tilanteen salliessa päällikkö suorittaa rintamavastuun vaihdon henkilökohtaisesti. Rintamavastuun vaihdosta ilmoitetaan aina ylempään johtoportaaseen.

Jos edestä irtautuvalla joukolla ei ole taistelu- tai tiedustelukosketusta viholliseen, se on aktiivisesti hankittava tiedustelupartiolla. Tilanteen salliessa partiolla on oltava tulenjohtokykyinen ja siihen voidaan sisällyttää tarkka-ampuja tai tarkka-ampujia.

Taistelu vihollisen tiedusteluosia vastaan

Komppanian tulisi estää vihollisen partio- ja panssaritiedustelua saamasta selville pääosien ryhmitystä. Tämä edellyttää kaikkien joukkueiden osalta jatkuvaa taisteluvalmiutta sekä toiminnan suojaamista taistelupartioin. Taistelussa tulee käyttää aktiivisesti sekä hyökkäyksellisiä että puolustuksellisia menetelmiä. Sekä jalan että vaunuilla liikkuvat vastustajan tiedusteluosat on pyrittävä tuhoamaan.

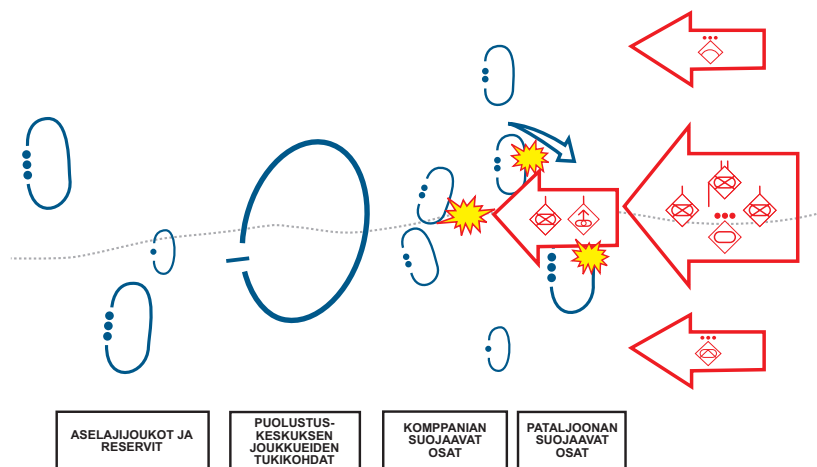
Taisteltaessa vastustajan tiedusteluosia vastaan komppanian tähystyspaikat ja taistelupartiot pyrkivät tuhoamaan partiot ensisijassa käyttämällä epäsuoraa tai tarkka-ampujien tulta tai tähysteisiä miinoja. Näin pyritään vähentämään omien tappioiden määrää ennen taistelua puolustuskeskuksessa.

Kuva 58. Esimerkki taistelusta vihollisen tiedusteluosia vastaan

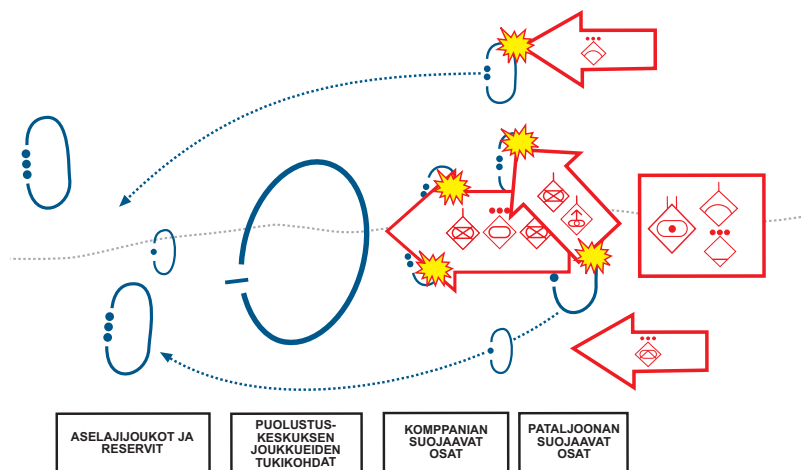
Puolustuskeskuksen miehittäminen

Komppanioiden taistelupartiot ja suojaavat joukkueet kuluttavat vihollista vastualueen etureunalta. Vihollisen kärkeastolle pyritään aiheuttamaan sellaiset tappiot, jotta sen tehokas käyttö hyökkäyksen toisessa portaassa estetään.

Kuva 59. Kärkiosaston taistelu

Suojaavien osien taistelun tarkoituksena on saada vihollinen rikkomaan taistelujärjestyksensä pysäyttämällä kärkeä ja pakottamalla vihollinen käyttämään ensimmäisen portaan joukkoa ennen puolustuskeskusta. Suojaavien osien taistelulla paljastetaan vihollisen painopisteen muodostuminen.

Kuva 60. Ensimmäisen portaan taisteluunveto ennen puolustuskeskusta

Suojaavat osat irtautuvat puolustuskeskuksen joukkojen yhteyteen suunniteltuja reittejä. Suojaava joukko voi joutua irtautumaan siten, että taistelukosketus viholliseen katkeaa. Tällöin komppanian on kuitenkin säilytettävä vähintään tiedustelukosketus jollain muulla osallaan.

Vihollisen lähestyessä komppanian pääosat miehittävät ne puolustuskeskuksen osat, jotka soveltuvat toteutuvaan tilannekehitykseen. Oikea-aikainen ryhmittäismuutos estää vastustajaa kohdistamasta kauaskantoisten aseidensa tulivaikutusta omiin joukkoihin ja näin vaikuttamasta niihin suojaavien osien taistelun aikana.

Hyökkäyksen torjunta

Komppania torjuu vihollisen puolustuskeskuksessaan pitämällä sen kaikkien asejärjestelmien jatkuvan tulivaikutuksen alla. Hyökkäyksen menestyksellä torjuminen edellyttää sekä puolustuksellisten että hyökkäyksellisten keinojen käyttöä taistelun aikana. Taistelun kulku suunnitellaan siten, että taistelu kytetään voittamaan ilman reservin käyttöä.

Reservin vastahyökkäyksillä pyritään aloitteen tempaamiseen viholliselta. Ne tulee suunnata siten, että vastahyökkäys vaikuttaa samaan vastustajaan, jota vastaan oma joukko puolustautuu. Hyökkäys on pyrittävä toteuttamaan ennen vi-

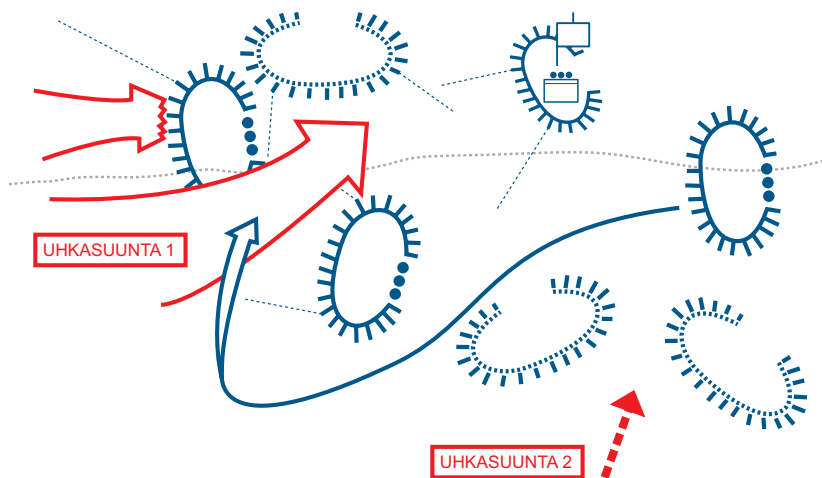
hollisen murtautumista omaan puolustusryhmytykseen vihollisen ollessa sidottu taisteluun.

Reservin käytöllä on aina pyrittävä ratkaisemaan taistelutilanne. Vastahyökkäykset on harjoiteltava valmisteluvaiheessa, ja erityistä huomiota tulee kiinnittää tulenkäytön järjestelyihin vastahyökkäävän ja puolustavan oman joukon kesken. Sellaista kulutustaistelusetelmää, jossa etummaista tukikohtaa tai etummaisista tukikohtia vahvennetaan käyttämällä reserviä, on vältettävä. Reserviä ei tule jalkaa vaan sitä on käytettävä painopisteisesti.

Komppania voi luopua tukikohdasta tai pesäkkeestä voidakseen näin kohdistaa tehokkaan tulivaikutuksen vastustajaan uudesta asetelmasta. Asemasta voidaan luopua myös, jos siinä pysyminen uhkaa aiheuttaa joukon taistelukyvyn romahdamisen. Pidettävästä maastonkohdasta komppania voi luopua ainoastaan ylemmän johtoportaan käskyllä.

Erillisessä tehtävässä toimiva komppania tai sen osa voi irtautua taistelukosketuksesta saavuttaakseen uudelleen toiminnanvapautensa ja pystyäkseen tämän seurauksena täyttämään tehtävänsä. Tällöin tiedustelukosketus viholliseen on kuitenkin säilytettävä.

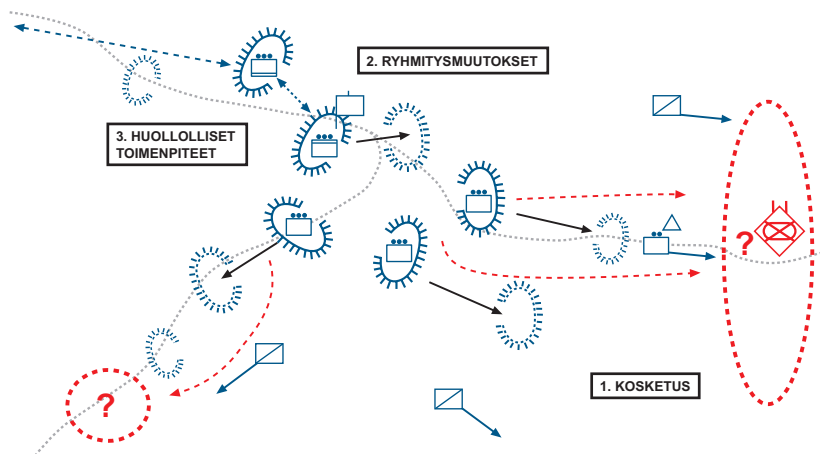
Vihollisen pyrkiessä katkaisemaan taistelukosketuksen komppanian on aktiivisesti pyrittävä estämään taistelukosketuksen katkaiseminen ja jatkamaan vihollisen tuhoamista.

Kuva 61. Esimerkki hyökkäyksen torjunnasta

Taistelukyvyyn palauttaminen

Torjutun hyökkäyksen jälkeen komppanian on säilytettävä tiedustelukosketus viholliseen. Vihollisen jättäessä puolustuskeskuksen ja itsensä väliin tyhjää tilaa tämä tulee käyttää välittömästi hyväksi miehittämällä avainmaastonkohtia ja hankkimalla syvyyttä puolustukselle. Vihollisen tulivaikutuksen välttämiseksi komppanian tulee mahdollisuuksien mukaan muuttaa puolustusryhmitystään taistelutaukojen aikana. Huollolliset toimenpiteet on aloitettava kaikilla huollon toimialoilla, jotta komppania pystyy jatkamaan tehtäväänsä niin materiaalisena kuin henkilöstönsä osalta.

Kuva 62. Esimerkki taistelukyvyyn palauttamisesta

4.4.5 Puolustusvalmistelujen johtaminen

Komppanian päällikön taistelusuunnitelma on hänen työkalunsa puolustusvalmistelujen ja taistelun koordinoimiseksi. Taistelusuunnitelma tarkentuu alustavasta päätöksestä asteittain kaikki komppanian toiminnot käsittäväksi suunnitelmaksi. Komppanian taistelusuunnitelma laaditaan käskymuotoon, ja päällikkö tukeutuu siihen käskiessään alaisiaan. Suunnitelman osat tehdään liitemuodossa paperille ja peitepiirrokseseen tai sähköisesti johtamislaitteella. Liitteessä 8 on esimerkki puolustuksen taistelusuunnitelmaan sisällytettävistä asioista.

Puolustusvalmistelujen johtaminen komppaniassa on ennen kaikkea linnoittamistyön johtamista, yhteistoimintaa ja harjoittelua.

Saavuttuaan puolustusalueelle komppanian päällikkö toteuttaa toimenpiteet puolustukseen ryhmittäessä. Päällikön toimenpiteisiin kuuluu:

Asettaa suojaus

Suojaus asetetaan hallitsevaan maastonkohtaan, uhkasuuntaan. Komppanian toimissa osana pataljoonaa sen kärkiyksikkönä tai erillisessä tehtävässä, suojaukseen käytetään kärkijoukkuetta, joka pysäytetään halutulle tasalle. Komppanian marssiessa osana pääosien ryhmitystä suojaus asetetaan yksikön kärkijoukkueen saapuessa. Päällikkö antaa käskynsä suojaavan joukon johtajalle yleensä paikalla, jossa tehtävä toteutetaan. Suojaava joukko asettaa opastuksen tai etulinjakyltin suuntauralle varoittaakseen muita omia joukkoja vaara-alueesta.

Järjestää opastus tulokynnykseltä

Joukkueenjohtajat vastaavat itse opastuksesta komppanian tulokynnykseltä joukkueen tukikohtaan. Opastukseen käytetään joukkueiden omia lähettejä tai erikseen opastukseen käskettyä henkilöstöä. Komppanian päällikön on käskettävä jo ennen maastontiedustelua joukkueiden jalkautumisalueet.

Suorittaa maastontiedustelu

Maastontiedustelu aloitetaan vihollisen oletetusta tulosuunnasta tilanteen sallissa, ja sen aikana syntyy arvio vihollisen toiminnasta. Mukaansa päällikkö ottaa yleensä alaisensa joukkueiden johtajat, tulenjohtopäällikön tulenjohtoryhmiineen, taistelulähetinsä ja komppanian vääpelin tai huoltojoukkueen johtajan.

Maastontiedustelun aikana tulenjohtopäällikkö ja huoltojoukkueen johtaja esittävät arvionsa oman erityisalansa toteuttamismahdollisuuksista vallitsevassa tilanteessa.

Tehdä tilanteenarvioinnin perusteella päätös

Suorittaessaan maastontiedustelua päällikkö selvittää taistelusuunnitelmansa pohjaksi

- kokonaistulenkäytön keskittämisen alueen tai alueet
- taistelupartion tai partioiden paikat
- tukikohtien paikat
- epäsuoran tulenkäytön alueet
- panssarintorjunnalle edulliset alueet
- sulutteiden osat ja joukkueiden varamiinoitteiden paikat
- tiestön käytön
- johtamispaikat.

Päällikkö piirtää päätöksensä taistelusuunnitelmalomakkeelle tai johtamislaitteelle. Päätös pohjautuu tilanteenarviointiin sekä arvioon vastustajan toiminnasta vastuualueella ja sen välittömässä läheisyydessä.

Samanaikaisesti tulenjohtopäällikkö laatii päälliköltä saamiensa perusteiden avulla komppanian tykistösuunnitelman, jonka hän käskää tulenjohtajille ryhmittymisen ja tulisuunnitelmien laatimisen perustaksi päällikön ryhmittymiskäskyn yhteydessä. Tulisuunnitelman tarkoituksena on luoda edellytykset suunnitelmalliselle ja nopealle tulen aloittamiselle ja keskittämiseksi torjuttaessa vihollisen hyökkäystä. Tulisuunnitelma laaditaan torjuntamaaleina ja maalipisteinä.

Epäsuoran tulen maalit on suunniteltava sulutteiden ja suora-ammuntatulen tuhoamis- ja keskittämisalueiden yhteyteen siten, että muodostuu yhteinen keskitetty torjunta. Maalien nimeämiseksi ylempi johtoporras jakaa komppanialle maalin nimen

- raskasta torjuntaa
- tulivalmistelua ja
- maalipisteitä varten.

Kevyen torjunnan nimen määrittää tulenjohtopäällikkö saamiensa perusteiden mukaisesti.

Tulenjohtokomentaja tai toimintaa johtavan ylemmän johtoportaan tykistöpäällikkö voi käskää tulenjohtopäälliköt tekemään vastavalmistelumaaliesitykset kannaltaan todennäköisille vihollisen ryhmitysalueille. Vastavalmistelun tarkoituksena on lamauttaa vihollisen taisteluun ryhmittyvät joukot ja tulitukiaseet, ennen kuin ne vaikuttavat omien joukkojemme toimintaan.

Antaa ryhmittymiskäskyt alijohtajille

Ryhmittymiskäskyt pyritään antamaan tukikohtien paikoilla ja ne sidotaan maastoon. Tämän jälkeen joukkueiden ja erillisten päällikön johdossa olevien ryhmien johtajat tekevät oman yksityiskohtaisen maastontiedustelunsa ja valmistautuvat vastaanottamaan joukkonsa. Ryhmittymiskäskyssä komppanian päällikkö käskää ainakin:

- vihollistiedot ja arvion vihollisen toiminnasta
- komppanian tehtävän ja taistelujatuksensa
- joukkueen tehtävän
- panssarintorjunnan painopisteen
- epäsuorantulen käytön (tulenjohtopäällikkö käskää)
- tiestönkäytön
- johtamisen
- oman paikan ja yhteydenpidon.

Valvoa ryhmittyminen

Tilanteen salliessa komppanian päällikkö seuraa joukkueiden saapumisen tulokynnyksellä.

Suorittaa täydentävä maastontiedustelu

Täydentävän maastontiedustelun aikana päällikkö tarkentaa päätöstään voidakseen käskä seuraavat toimenpiteet suoranaistilalle alajohtoportailleen. Täydentävän maastontiedustelun aikana päällikkö yleensä pitää mukanaan taistelulähetinsä ja tulenjohtopäällikön. Täydentävän maastontiedustelun aikana komppanian päällikkö tarkentaa vaatimuksiaan tulenjohtopäällikölle.

Käskä yhteydenotot naapureihin varapäällikölle

Ilmoittaa ylemmälle johtoportaalille komppanian olevan ryhmittyneenä puolustukseen saatuaan joukkueilta ilmoitukset. Joukkueen johtajat ilmoittavat ryhmittyneensä, kun joukkueiden johtajat ovat tehneet 1. tarkastus- ja käskykierroksen.

Suorittaa ensimmäinen tarkastus- ja käskykierros

Komppanian päällikkö ottaa tarkastuskierrokselle mukaansa yleensä tulenjohtopäällikön, huoltojoukkueen johtajan, viestialiupeerin tai -upseerin sekä oman taistelulähetinsä.

Päällikön saapuessa tukikohtaan tai pesäkkeeseen joukkueen tai suoraan päällikön johdossa olevan ryhmän johtaja esittelee oman joukkonsa osalta vihollistilanteen, taistelusuunnitelmansa keskeisimmiltä osin ja tehtävän suoritusvaiheen. Päällikkö tarkastaa taistelusuunnitelman toimivuuden halutessaan kuvaamalla lyhyesti tilanteen ja tarkkailemalla toimintaa. Ensimmäisellä tarkastus- ja käskykierroksella päällikkö tarkastaa joukkueiden tukikohdat pesäkkeen ja yksittäisen raskaan aseiden tarkkuudella käymällä jokaisessa pesäkkeessä.

Varmistuttuaan joukkueen taistelusuunnitelman toimivuudesta komppanian päällikkö käskä täydentävän maastontiedustelun aikana tekemänsä tarkennukset joukkueen johtajalle tai suoraan johdossaan olevan pesäkkeen johtajalle. Päällikön käskyn jälkeen tulenjohtopäällikkö, viestialiupeeri tai -upseeri sekä huoltojoukkueen johtaja käskvät oman osuutensa.

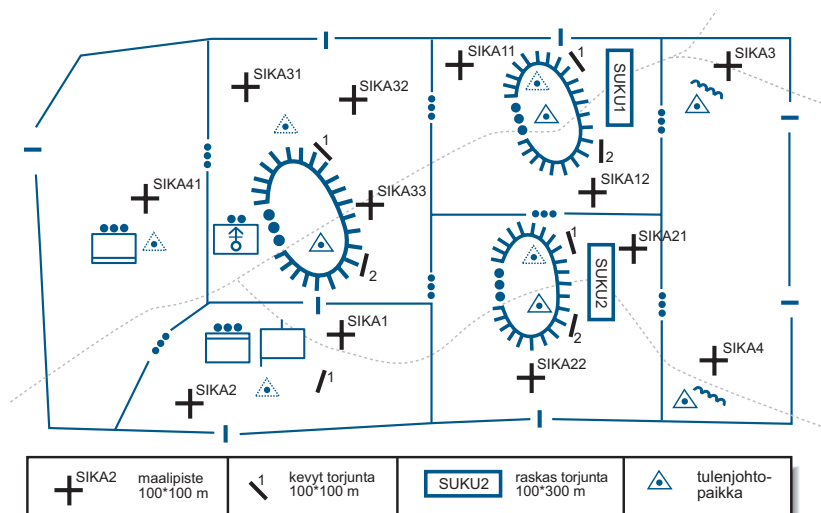
Puolustuskäskyn sisältö:

- viimeiset tilannetiedot
- ylemmän johtoportaan tehtävä
- komppanian tehtävä ja taisteluaatus
- naapurit
- joukkueen tarkennettu tehtävä
- joukkueen vastuualueen rajat
- tulialueet
- tulen aloittaminen
- panssarintorjunta

- tiedustelu
- ilmasuojelu ja ilmatorjunta
- pioneeri- ja suojelutoiminta
- ajoneuvojen käyttö
- johtaminen, viestitoiminta ja hälyttäminen
- muut asiat, esimerkiksi yhteistoiminta naapuritukikohtien kanssa sekä mahdollisen vaihtotukikohdan tiedustelu
- toimintaohjeet.

Tulenjohtopäällikkö laatii komppanian tulisuunnitelman yhdistämällä tulenjohtajien paikantamat torjuntamaalit ja maalipisteet. Hänen on kiinnitettävä huomiota torjuntamaalien soveltuvuuteen komppanian puolustuskeskuksen taistelun tukemiseen ja siihen, että saumatukikohdat ja sivustat on otettu huomioon tulisuunnitelmassa.

Tulenjohtopäällikkö esittelee komppanian päällikölle tulisuunnitelman ja kranaatinheitinjoukkueen tai tulitukiryhmän sulkumaalin, joka on komppanian tärkein maali. Kranaatinheitinjoukkue tai tulitukiryhmä suunnitataan sulkumaaliin tulitaukojen ajaksi. Komppanian päällikkö tarkastaa ja hyväksyy tulisuunnitelman allekirjoituksellaan. Tulisuunnitelma lähetetään ylempään johtoportaan ja sieltä edelleen tuliyksiköille.

Kuva 63. Esimerkki komppanian epäsuoran tulen järjestelyistä

Huoltojoukkueen johtaja esittelee komppanian päällikölle laatimansa huolto-suunnitelman. Päällikön hyväksyttyä suunnitelman, sen keskeiset osat käsketään päällikön puolustuskäskyssä. Keskeisiä asioita ovat ainakin ampumatarviketäydennyksien ja potilasevakuointien järjestelyt taistelun aikana

Komppanian päällikkö käskää huoltojoukkueelle oman tukikohdan puolustamisen lisäksi varareservitehtävän, joka voi olla esimerkiksi maahanlaskun rajoittaminen, joukkueen vahventaminen, selustan panssaritorjuntatehtävä tai komppanian sisäinen vastahyökkäys.

Itsenäisessä tehtävässä toimiva tarkka-ampuja tai tarkka-ampujapartion johtaja esittelee oman taistelusuunnitelmansa päällikölle.

Tarkastuskierroksen päätyttyä päällikkö ilmoittaa pataljoonan komentajalle komppanian taisteluvalmiuden. Lisäksi päällikkö selvittää varapäällikölleen taistelusuunnitelman. Suunnittelun edetessä uudet ja muuttuneet asiat käsketään kokonaisuuksina uusilla tarkastus- ja käskykierroksilla ja annetaan alijohtajille riittävästi aikaa kunkin vaiheen toteuttamiseen.

Valvoa joukkueiden taistelusuunnitelmien kouluttaminen ja harjoittelu

Joukkueen johtajat kouluttavat ja harjoituttavat joukkueensa käyttäen muun muassa harjoittelua lyhennetyin etäisyyksin. Kouluttaminen on ohjeistettu omassa luvussaan.

Kouluttaa ja harjoituttaa komppanian taistelusuunnitelma

Taistelusuunnitelman on vastattava useaan vihollisen toimintavaihtoehtoon. Päällikön on koulutettava ja harjoituttava myös komppanian valmistautumistehtävät. Komppanian päällikkö kouluttaa ja harjoituttaa johdettavansa alaisiaan hyödyntäen kouluttamisen luvun periaatteiden mukaisesti.

Komppanian varapäällikkö vastaa linnoittamisen käytännön työn suunnittelusta ja johtamisesta päällikön taistelusuunnitelman mukaisesti. Linnoittamistyötä varten voidaan yksiköstä muodostaa myös erilaisia työosastoja, kuten majoituslinnoitteiden rakentamisosasto tai materiaalin (puutavara, katekerroksen kivet) hankintaosasto. Osastojen muodostamisessa ja käytännön työnjohdossa kannattaa hyödyntää yksiköstä mahdollisesti löytyvää siviilipuolen asiantuntemusta.

Linnoitustyömaan johtamiseen kuuluu

- linnoittamistavoitteiden määrittäminen
- linnoittamisen käynnistäminen
- työvoiman käyttö
- materiaaliedellytyksien järjestäminen
- työn valvonta ja työtulosten seuraaminen
- koneiden käytön suunnittelu ja valvonta.

Linnoittamistyön käynnistyessä on puolustuskeskuksen tai tukikohdan päällikön käskettävä

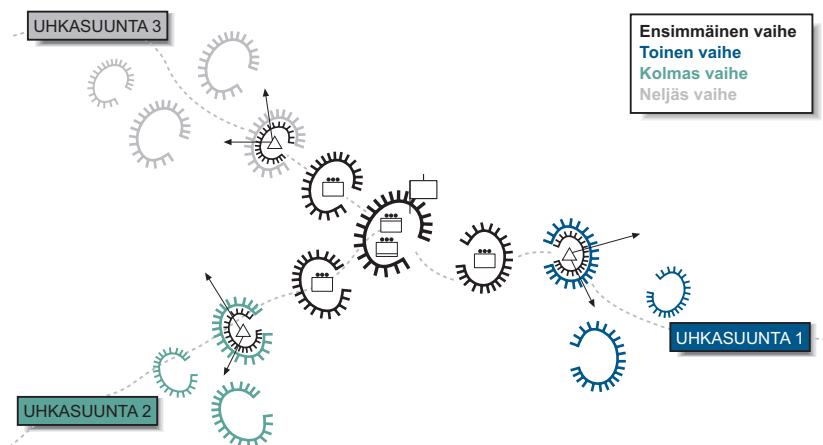
- suoja- ja rakennettavat linnoitteet
- kiireysjärjestys
- lisämateriaali ja -välineet
- tavoitteat kohteittain eriteltyinä.

Kiireysjärjestystä määritettäessä on otettava huomioon joukon tehtävä, tehtävän valmisteluihin käytettävissä oleva aika, joukon linnoittamiskyky sekä olosuhteet. Joukon tehtävä määrää ensisijaisesti linnoittamisen kiireysjärjestyksen. Linnoittaminen on toteutettava siinä järjestyksessä, jossa se nopeimmin antaa ryhmitykselle välttävän taisteluvalmiuden.

Kenttälinoittamisen kiireysjärjestys taisteluasemissa on seuraava

- ampuma- ja tähytysalan raivaus
- taistelulinnoitteiden sekä niihin kiinteästi liittyvien henkilöstölle suojaan-
tävien linnoitteiden rakentaminen päätoimintasuunnassa
- majoituslinnoitteiden rakentaminen
- vaihtoehtoisen toiminnan edellyttämien linnoitteiden rakentaminen
- ajoneuvolinnoitteiden rakentaminen
- valelinnoitteiden ja – rakenteiden teko
- kulkusuojien rakentaminen
- esteiden rakentaminen.

Linnoittamista nopeuttaa maastontiedustelu, linnoitteiden sijainnin merkintä maastoon ennakoita sekä tehokas työnjohto ja valvonta. Linnoittamisen suojat-
sot ja aika-arviot on esitetty liitteessä 4.

Kuva 64. Esimerkki linnoittamisen jatkamisesta ryhmytyttäessä siilipuolustukseen

Taistelulinnoitetta sijoitettaessa on vältettävä huomiota kiinnittäviä maastonkohtia. Edullisia paikkoja ovat peitteiset, korkeussuhteiltaan vaihtelevat maastonkohdat. Havaittavuuden vähentämiseksi isot linnoitteet, esimerkiksi majotuskorsut, sijoitetaan rinnekohtiin. Kulkusuojat suunnataan kulkemaan maaston muotoja noudattaen.

Piikkilankaesteet paljastuvat säännöllisen muotonsa vuoksi. Esteiden havaittavuutta voidaan pienentää rakentamalla niitä maaston muotojen mukaan, käyttämällä kasvavia puita tukirakenteina sekä sijoittamalla naamiointitarvikkeita esteeseen.

Sulutteet ja niiden osat luovuttaa komppanialle rakentava joukko. Komppania vastaa niiden vartioinnista, kunnossapidosta sekä toimeenpanosta. Sulutteen toimeenpanossa II valmiusasteeseen rakennettujen miinoitteiden merkinnät poistetaan, tarvittava naamiomateriaali siirretään tielle, kulkuaukot suljetaan asentamalla miinat sekä toimeenpannaan mahdolliset hävitteet ja murresteet.

Toimeenpano-osasto on edellä mainittujen toimenpiteiden suorittamiseen varattu ja koulutettu osasto. Toimeenpano-osasto koulutetaan yleensä siitä joukosta, jolle sulute luovutetaan. Pioneerijoukkueen johtaja ja päällikkö sopivat osaston kokoonpanosta ja toimeenpanon toteutusperiaatteesta. Osaston koko riippuu toimeenpantavien sulutteen osien määrästä, laadusta, sijainnista ja vallitsevasta tilanteesta, mutta yleensä sen vahvuus on 6-8 miestä. Aikaa II valmiusasteessa olevan sulutteen toimeenpanoon saa kulua enintään puoli tuntia. Toimeenpano-osaston johtajalle annetaan toimeenpano-ohje, josta ilmenevät sulutteen toimeenpanemiseen liittyvät asiat.

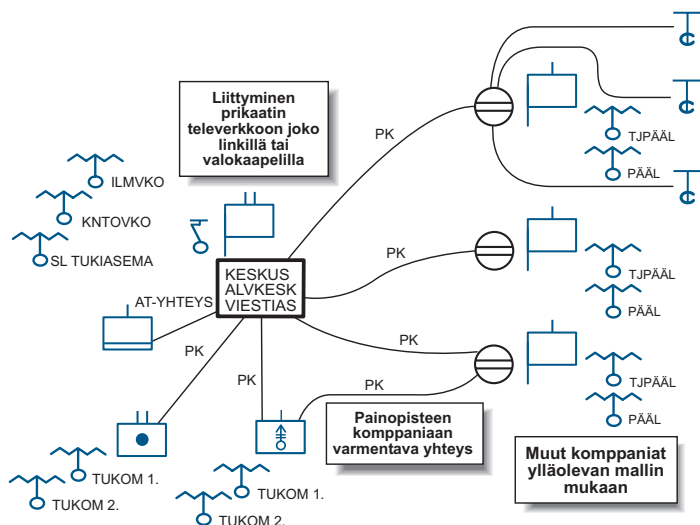
Kun kaikille sulutteen osille on koulutettu vartioid ja tarvittavat toimeenpano-osastot sekä nämä on luovutettu tukikohdan päällikölle, luovutetaan koko sulute yksikön päällikölle. Päällikkö vastaa sulutteen liittyvästä tiedottamisesta alaisilleen.

Puolustusvalmistelujen aikana päällikön on suunniteltava ja valmisteltava puolustuksen viestitoiminta osana komppanian taistelusuunnitelmaa. Viestitoiminnalla on luotava edellytykset komppanian johtamiselle tapaamis-, lähetti-, kaapeli- ja radioyhteyksiä hyödyntäen. Mikäli puolustusvalmisteluihin on aikaa, pitää aina rakentaa kaapeliyhteyksiä.

Johtamisyhteydet ja yhteydenpito tärkeimpiin alaisiin varmennetaan sovitulla merkeillä, lähetti- ja tapaamisyhteyksillä. Taistelulähetit tiedustelevalt siirtymisreitit eri pesäkkeisiin, tukikohtiin ja pataljoonan komentopaikalle niin, että siirtyminen tapahtuu nopeasti ja varmasti kaikissa olosuhteissa.

Puolustuksessa oleviin joukkueisiin pyritään rakentamaan kaapeliyhteys. Kaapeliyhteydet voidaan rakentaa myös vastaanottopesäkkeeseen ja tähystyspaikoille. Kaapeliyhteyttä pitkin toteutetaan tulikomento- ja johtamisliikenne.

Puolustusvalmistelujen aikana kaapeliyhteydet on pyrittävä suojaamaan epäsuoralta tulelta ja ne on rakennettava suojaaisia reittejä pitkin.

Kuva 65. Esimerkki pataljoonan ja komppanian kenttätelevverkosta

4.4.6 Puolustustaistelun johtaminen

Komppanian menestyksekkään puolustustaistelun johtaminen edellyttää, että

- taistelusuunnitelma on selkeä ja yksinkertainen
- taistelua johdetaan omiin havaintoihin perustuen taistelun ratkaisupaikassa
- päälliköllä on jatkuvat johtamisyhteydet alaisiinsa
- johtamisyhteydet varmennetaan aina
- viestiliikenne on kurinalaista ja lyhyttä.
- taistelusuunnitelmaa täydennetään ja harjoitellaan jatkuvasti.

Komppanian päällikkö johtaa mahdollisesti edestä irtautuvien omien joukkojen vastaanoton tulenjohtopäällikön kanssa vastaanottopesäkkeestä tai puolustuskeskuksen tukikohdasta. Etummaisessa pesäkkeessä irtautuvan joukon ottaa vastaan pesäkkeen johtaja. Tiedot irtautuvalta joukolta ja vastuunvaihdesta välitetään komppanian päällikölle ja ylemmälle johtoportaalte viiveettä joko puhelimella tai radiolla. Irtautuvien liike pitää suunnata vastaanottavan komppanian sivusuunnan kautta. Tarvittaessa pitää pataljoonan komentajalle esittää mahdollisuutta käyttä naapuriyksikön alueella olevaa tiestöä.

Taistelupartiot aloittavat taistelun pysäyttämällä vihollisen kärjen miinoitteilla, tähysteisesti laukaistavilla miinoilla sekä epäsuoralla, panssarintorjunta-aseiden ja käsiaseiden tulella. Täytettyään tehtävänsä taistelupartiot irtautuvat toiminta-ohjeensa tai komppanian päällikön käskyn mukaan. Taistelupartioiden tehtäviin voi kuulua kosketuksen pito viholliseen ja sen kuluttaminen epäsuoralla tulella irtautumisen jälkeen usealla tasalla ennen tukikohtaansa. Taistelupartiot irtautuvat tukikohtaansa reittiä, joka ei saa estää puolustuskeskuksen tukikohtien tulenkäyttöä. Komppanian päällikön on ilmoitettava alijohtajilleen taistelupartioiden irtautumisesta.

Komppanian päällikkö johtaa puolustuskeskuksen taistelua etummaisten tukikohtien tuntumasta. Päällikkö sijoittuu taistelun aikana siten, että hän voi johtaa tärkeimpien osien puolustaistelua omien havaintojensa perusteella. Päällikkö ja tulenjohtopäällikkö ovat taistelun aikana samalla johtamispaikalla. Huoltojoukkueen johtajan tai komppanian vääpelin on taistelun aikana valittava paikkansa huollon painopistealueelta ja johdettava huollon järjestelyjä aktiivisesti.

Päällikön siirtyminen komentopaikalle tapahtuu yleensä taistelupartion irtautumisen jälkeen. Puolustustaisteluun liittyen tulee eri tasoille valmistella johtamispaikkoja ja varmentavia johtamisyhteyksiä. Johtamispaikkojen käyttö ei saa rajoittua vain jätäkään staattiseen puolustukseen.

Puolustustaistelun aikainen komppanian johtaminen perustuu sovittuihin merkkeihin, kaapeli-, lähetti- ja tapaamisyhteyksiin sekä radioiden käyttöön. Yhteydenpidossa käytetään ennen taistelujen alkamista lähetti- ja kaapeliyhteyksiä ja taistelujen alettua näiden lisäksi radioita. Yhteydenpito varmennetaan sovituilla merkeillä. Radioita käytetään pääsääntöisesti varmentamaan kaapeliyhteyksiä ja niiden käyttöä on vältettävä aina, kun kaapeliyhteydet toimivat.

Tilanteen seuraaminen perustuu komppanian paikanpeittämismenetelmään si-dottuihin tilanne- ja toimenpideilmoituksiin sekä omakohtaisiin havaintoihin. Puolustustaistelun johtaminen, ryhmitysmuutoksien sekä vastahyökkäyksien toimeenpano perustuvat komppanian radioiden tehokkaaseen käyttöön johtamisen ja taistelunaikaisen käskemisen apuvälineenä sekä lyhyisiin suullisesti annettaviin käskyihin.

Joukkueen johtajat pitävät ilmoituksillaan päällikön ja tulenjohtopäällikön tietoisena taistelun kulusta tukikohtansa alueella. Ilmoitukset annetaan puhelinel-la kaapeliyhteyksiä pitkin tai radioilla komentoverkoissa. Viestiyhteydet varmennetaan käyttämällä puhelinyhteyksiä ja taistelulähettejä. Vastaavasti komppanian päällikkö on velvollinen pitämään pataljoonan komentajan tietoisena yksikkön-sä tilanteesta ja tehtävän suoritusvaiheesta.

Komppanian päällikkö johtaa aktiivista puolustustaistelua antamalla käskyt, vaatimukset ja toimintaohjeet

- 1) tulenjohtopäällikölle siitä,
 - missä ja koska vihollinen on kyettävä lamauttamaan tai tuhoamaan
 - missä ja koska vihollista on kyettävä hidastamaan, häiritsemään ja sokaisemaan
- 2) joukkueiden johtajille siitä,
 - mihin suora-ammunta- sekä epäsuora tuli on voitava keskittää
 - miten panssarintorjuntaaseiden tuli sidotaan epäsuoraan tuleen
 - miten komppanian sisäisiä ryhmitysmuutoksia tai vastahyökkäyksiä tuetaan pataljoonan raskaalla suora-ammunta sekä epäsuoralla tulella tai pataljoonan johdossa olevilla alistuksilla
 - miten vastahyökkäykset suunnataan, toteutetaan ja miten niitä tuetaan
 - miten joukkueen johtajat toteuttavat ryhmitysmuutokset naapureiden alueelle.

Komppanian päällikkö tekee päätökset ryhmitysmuutosten ja vastatoimenpiteiden toteuttamisesta omien havaintojensa ja joukkueen johtajien maastonkohtiin sidottujen ilmoitusten perusteella. Menestys taistelussa edellyttää reaaliaikaista tilannekuvaa.

Komppanian päällikkö käynnistää valmistellun vastahyökkäyksen taistelusta irti olevalla joukkueellaan silloin, kun on todennäköistä että hyökkäyksen kohteena oleva pesäke tai tukikohta ei kykene omin voimin torjumaan vihollista. Päällikön johtama vastahyökkäys suunnataan vihollisen sivustaan tai selustaan. Vastahyökkäyksen tarkoituksena on aiheuttaa viholliselle riittävät tappiot hyökkäyksen pysäyttämiseksi. Suuntaamisessa on huomioitava omat miinoitteet ja esteet. Vastahyökkäystä on tuettava kaikella saatavilla olevalla epäsuoralla tulella ja muiden tukikohtien ja pesäkkeiden suora-ammunta tulella.

Puolustustaistelun aikana huoltojoukkue valmistautuu muuttamaan ryhmitystään ja tukemaan joukkueita ampumatarvikkeiden täydennyksissä ja haavoituneiden evakuoinneissa. Joukkueet noutavat ampumatarvikkeet täydennys- ja kunnossapitopaikalta ja evakuoivat haavoittuneet ensihoitopaikalle. Taistelutaukojen aikana muonitusryhmä valmistautuu viemään lämpimän ruuan joukkueisiin.

4.4.7 Irtautuminen taistelusta

Komppanian toteutettua käsketyt ajallisesti rajoitetun puolustustehtävän tai ylemmän johtoportaan eri käskyllä se irtautuu taistelusta. Irtautuminen voidaan suorittaa jonkin toisen joukon vastaanottamana tai itsenäisesti. Irtautuminen voidaan suorittaa vasta torjutun hyökkäyksen jälkeen. Jatkuvassa aktiivisessa taistelukosketuksessa olevaa komppaniaa ei irroteta.

Irtauduttaessa toisen joukon vastaanottamana irtautumisjärjestelyt sovitaan yhteistoiminnassa seuraavaksi rintamavastuun ottavan joukon kanssa. Jos irtaudutaan itsenäisessä tehtävässä toimien, rintamavastuuta ei luovuteta.

Komppanian päällikön on sovittava:

- tiedustelun ja tiedustelutietojen välittäminen ja yhteydenpito
- kosketuksen säilyttäminen ja toiminnan suojaamisen järjestelyt
- oman joukon tehtävä, vastuualue ja taisteluaajatus
- siirtymisurat
- kiertotiet ja opastuksen sulutteisiin liittyen
- viestiliikenneperusteet ja yhteydenpidon järjestelyt joukkojen kesken
- huollolliset tukitoimet
- tunnukset ja omasta toiminnasta tiedottaminen sekä omien joukkojen merkitseminen
- aikatekijät ja aikamääreet
- rintamavastuun ottavan joukon mahdollisuudet tukea irtautuvaa komppaniaa muun muassa salaamisessa ja harhauttamisessa.

Tulenkäytön järjestelyistä selvitetään tulenkäytön rajat, tuliyksiköt ja niiden tukemismahdollisuus, tulenkäytön mahdolliset rajoitukset ja tulenkäytöltä kielletyt alueet sekä suora-ammunta-aseiden tukemismahdollisuudet.

Tulenjohtovastuun vaihtamisessa tulenjohtopäällikön sovittavat asiat ovat:

- tiedot vihollisesta, erityisesti sen tykistöstä ja tulenkäytöstä
- omien joukkojen irtautumisen tukeminen
- mihin tuliyksiköt on suunnattu
- tarkistusammunnat
- tulen osuvuuden, hajonnan ja varmuusetaisyydet
- viestiyhteydet
- mahdolliset tulenkäytön rajoitukset ja
- tulenkäytön välirajat.

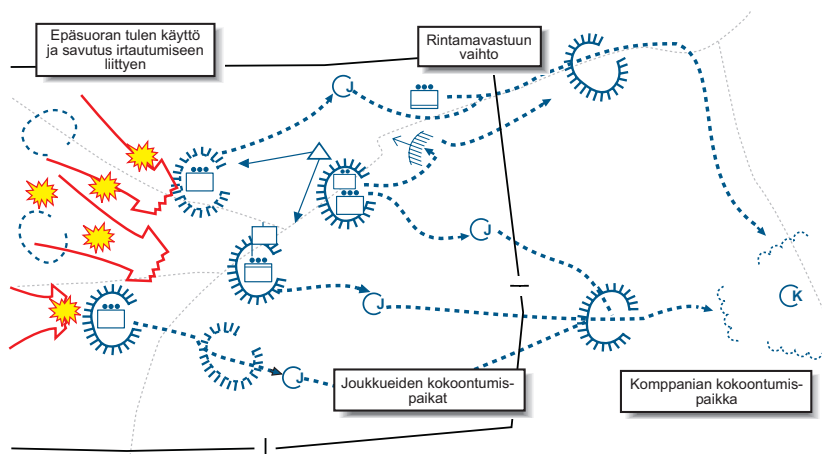
Tulenjohtovastuun vaihto on suunniteltava siten, ettei tulenkäytössä tapahdu keskeytyksiä. Komppanian käytössä olevan tuliyksikön siirtyminen on suunniteltava siten, että myös takimmaisten tukikohtien irtautumisen tukeminen on mahdollista.

Komppanian päällikkö käskää irtautumisjärjestelyt tarkastuskierroksiensa yhteydessä. Päällikkö käskää ainakin:

- irtautumiskomennot tai merkit
- irtautumisjärjestyksen
- kosketuksen pidon
- joukkueiden ja komppanian kokoontumispaikat
- valmisteluiden suorittamisaikataulun.

Irtautumisreitit pyritään suuntaamaan sivuun vihollisen päähyökkäyssuunnasta. Irtautuminen voidaan suorittaa joko ajoneuvoin tai jalkaisin, jolloin komppanian ajoneuvot yleensä siirretään komppanian kokoontumispaikalle etukäteen. Komppania ryhmittyy kokoontumispaikallaan siilipuolustusryhmitykseen ja valmistautuu seuraavan tehtävän toteuttamiseen.

Komppanian päällikkö määrää irtautumisjärjestyksessä viimeiselle joukkueelle tai taistelupartiolle tehtäväksi muun komppanian irtautumisen suojaamisen ja taistelu- tai tiedustelukosketuksen säilyttämisen viholliseen. Suojaava osa suorittaa tehtävänsä yleensä liikkuvan puolustuksen periaatetta noudattaen ja luovuttaa rintamavastuun seuraavalle aluevastuun ottavalle joukolle. Suojaavaa osaa johtaa joko komppanian päällikkö tai varapäällikkö. Joissakin tapauksissa rintamavastuu voidaan vaihtaa ja kosketus säilyttää tuomalla rintamavastuun ottavan joukon taistelupartio valmiiksi irtautuvan joukon ryhmitykseen.

Kuva 66. Esimerkki irtautumisen järjestelyistä

4.5 Maahanlaskun torjunta

Vihollisen toiminta

Vihollinen tekee hyökkäyksensä yhteydessä maahanlaskuja helikoptereilla ja laskuvarjojoukoilla. Kohteina voivat olla satamat, lentokentät, tärkeät liikennekaupunkit, teiden risteykset ja johtamispaikat. Näiden haltuunotolla vaikeutetaan reservien liikkeitä, joukkojen irtautumista, huoltoliikennettä ja johtamista. Maahanlaskun tarkoituksena voi olla myös tärkeän kohteen tuhoaminen. Maahanlaskut liittyvät aina kiinteästi vihollisen muuhun toimintaan. Maahanlaskualueeksi vihollinen pyrkii yleensä valitsemaan varsinaisen kohteen läheltä alueen, joka ei ole miehitetty. Maahanlasku miehitettyyn kohteeseen on epätodennäköinen.

Maahanlaskun suoritusvaiheita ovat yleensä:

- alueen tiedustelu
- tulen käyttö sekä maahanlaskualueella että lentokäytävän varrella
- maahanlasku yhdessä tai useammassa erässä, johon sisältyvät varsinainen maahanlasku ja kohteen haltuunotto sekä rynnäkkökoneiden ja helikoptereiden tulituki, joka on yleensä jatkuvaa.

Helikopterimaahanlaskut voidaan suorittaa pelkän tähyystiedustelun ja ilmakuvauksen perusteella, mutta laskuvarjomaahanlaskut vaativat yleensä tarkempaa tiedustelua alueella ja sinne etukäteen järjestettyä opastusta. Opastukseen voidaan käyttää pudotettavia radiomajakoita ja tiedustelupartioita.

Helikopterimaahanlaskuja voidaan tehdä pienillekin aukeille, jopa metsään. Helikoptereilla maahanlaskettu osasto on nopeasti taisteluvalmis. Komppanian suuruisen osaston maahanlaskuun yhdellä kuljetuskerralla tarvitaan 10–15 keskikokoa helikopteria ja 200 x 300 metrin laajuinen maahanlaskualue. Tällöin taisteluhelikoptereiden suojaama joukon maahan laskeminen kestää yleensä 1–2 minuuttia. Helikopterimaahanlaskuissa pilvikorkeuden on oltava yleensä yli 100 metriä ja vaakanäkyvyyden vähintään 800 metriä.

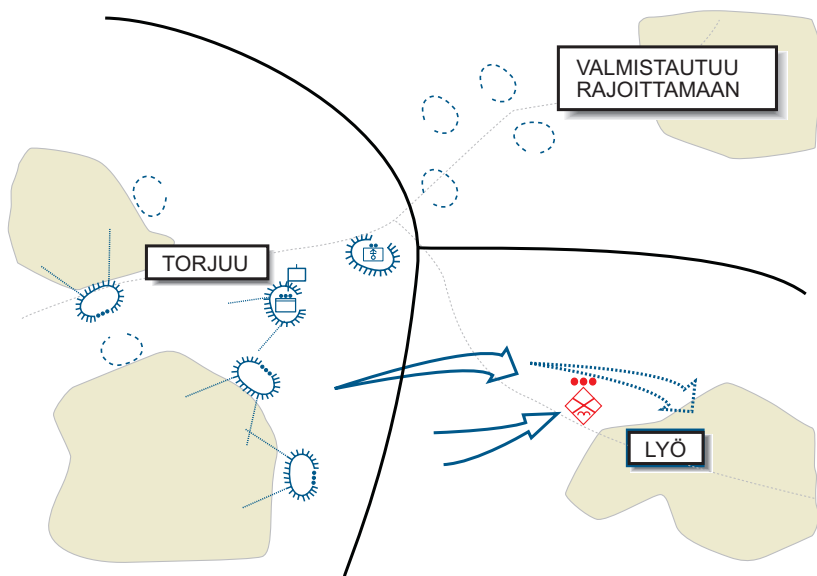
Laskuvarjopudotuksiin soveltuvat parhaiten pellot, niityt ja kuivahkot suot sekä talvella lisäksi jäätynneet vesistöt. Pienehköjä osastoja voidaan pudottaa esimerkiksi taimikoihin ja jopa asutuskeskuksiin. Vahvennettu komppania vaatii yleensä noin 300 x 1000 metrin suuruisen alueen laskuvarjopudotusta varten. Hyppy tapahtuu 100–300 metrin korkeudesta ja laskuvarjomiehen laskeutuminen kestää 15–30 sekuntia. Komppanian kokoontuminen kestää edullisissa olosuhteissa 10–15 minuuttia. Myös raskasta kalustoa, esimerkiksi rynnäkköpanssarivaunuja, voidaan pudottaa laskuvarjoilla tai tuoda alueelle helikoptereilla.

Komppanian toiminta

Komppanian tehtäviin voi kuulua maahanlaskun torjunta, rajoittaminen tai lyöminen. Tehtävät ovat yleensä maahanlaskun torjuntaa lukuun ottamatta valmistautumistehtäviä.

Maahanlaskun torjunnassa komppania ryhmitetään suoraan todennäköiselle kohdealueelle. Torjunnalla pyritään tuottamaan viholliselle ratkaisevia tappioita maahanlaskuhetkellä kaikkien käytettävissä olevien asejärjestelmien keskitetyllä tulella sekä estämään vihollisen suunnitelmallinen kokoontuminen.

Koska vihollinen erittäin harvoin suorittaa maahanlaskun miehitettyyn maastonkohtaan, tulee komppanian ensisijaisesti valmistautua nopeasti muuttamaan ryhmityksensä toteutuvaa tilannekehitystä vastaavaksi. Komppania suorittaa puolustusvalmistelujen aikana suunnitelmallisia ryhmitysmuutoksia, joilla moninkertaistetaan komppanian maahanlaskuja ennaltaehkäisevä vaikutus. Erityistä huomiota on kiinnitettävä vihollisen tiedustelupartioiden tuhoamiseen!

Kuva 67. Esimerkki komppanian toiminnasta maahanlaskun torjunnassa

Tähystyksellä on kyettävä valvomaan koko todennäköinen maahanlaskualue. Lisäksi on järjestettävä jatkuva tähystys niihin suuntiin, joista vihollinen voi kohteen ulkopuolelta suunnata maitse hyökkäyksiä puolustettavalle alueelle. Yhteistoiminnan merkitys muiden alueella olevien joukkojen kanssa korostuu ennakkovaroituksen saamisessa.

Joukkueita joudutaan puolustustaistelusta poiketen ryhmittämään usein lähelle aukean reunaa, jotta tuli saadaan ulottumaan mahdollisimman kattavana torjunta-alueelle. Metsäsaarekkeiden rikkomalla katveisella alueella komppanian osia ryhmitetään kohdealueen reunoille sekä metsäsaarekkeisiin ja taloryhmiin kohdealueelle.

Aukean reunoille ryhmitetyille joukkueille annetaan tehtäväksi torjua maahanlasku. Joukkueet toteuttavat tehtävänsä tuhoamalla tulialueellaan olevan vihollisen ja estämällä sen kokoontumisen. Keskelle aukeaa metsäsaarekkeisiin sijoitettavat komppanian osat ryhmittyvät siilipuolustusryhmittykseen.

Torjuntamaalit paikannetaan todennäköisille maahanlaskupaikoille. Epäsuoran tulen käyttöön on valmistauduttava myös maahanlaskukohteeseen suuntautuvilla urilla ja mahdollisten vaihtotukikohtien tukemiseksi. Epäsuoran tulen käytöllä on ratkaiseva merkitys maahanlaskun torjunnan sekä rajoittamisen onnistumiseksi.

Ilmatorjuntakonekiväärien tuliasemat on pyrittävä valitsemaan siten, että niistä voidaan tulittaa helikoptereita ja pintamaaleja todennäköisillä maahanlaskupaikoilla.

Vihollisen todennäköiset laskeutumis- ja kokoontumispaikat sekä katvealueet sulutetaan. Laajalle alueelle vaikuttavien tähysteisten miinojen ja tilapäisvälineiden käyttö valmistellaan tukikohdissa ja tähytyspaikoilta. Maahanlaskukohteeseen suuntautuvat urat on pyrittävä suluttamaan.

Komppanian päällikkö valitsee komentopaikkansa johtamiseen sopivalta keskeiseltä alueelta, josta on mahdollisimman hyvä näkyvyys todennäköiselle maahanlaskupaikalle ja tukikohtiin.

Mikäli komppanian valmistautumistehtävänä on maahanlaskun rajoittaminen, komppania joutuu toteuttamaan tehtävän yleensä oman vastuualueen ulkopuolella. Pataljoona tai naapurit vastaavat tällöin muun muassa kohteen valvonnasta ja epäsuoran tulen käytöstä maahanlaskun tapahtuessa.

Maahanlaskun rajoittamistehtävässä toimiva komppania estää maahan lasketun joukon etenemisen ylemmän johtoportaankäskemään suuntaan sen käskemällä tasalla. Ryhmitystä suunniteltaessa noudatetaan puolustustaistelun periaatteita. Siirryttäessä maahanlaskun rajoittamistehtävään komppania ottaa valmisteleman asemat haltuun hyökkäämällä.

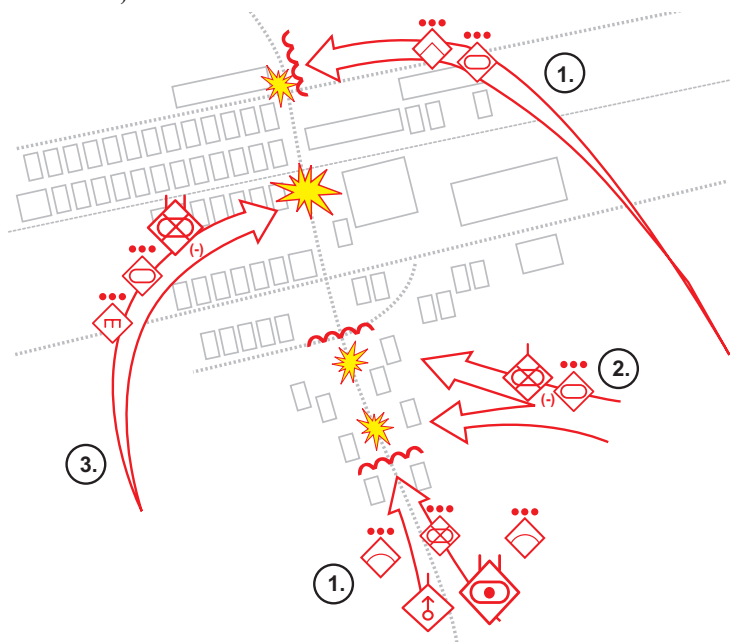
Kun lyödään maahan laskettua vihollista, toimitaan hyökkäystaistelun periaatteiden mukaisesti.

4.6 Taistelu rakennetulla alueella

Yleistä

Taistelu rakennetulla alueella sitoo tavanomaista enemmän joukkoja. Ylivoiman hyödyntäminen on vaikeaa, koska kaupungeissa ei ole tilaa joukkojen ja tulivoiman keskittämiseen. Taistelu muodostuu usein sirpaloituneeksi, jolloin ryhmien ja joukkueiden toimet ovat pääosassa. Alajohtoportailta vaaditaan taisteluissa tavanomaista suurempaa taktista itsenäisyyttä. Raunioituneet rakennukset, tulipalot, esteet ja ansoitukset samoin kuin rajoittuneet tähystys- ja ampuma-alat vaikeuttavat joukkojen yhteiskäyttöä ja hidastavat joukkojen etenemistä. Ampumatarvikekulutus sekä tappiot ovat tavanomaista suurempia ja kuormittavat huoltoa enemmän.

Kuitenkin viimeaikaiset sodat maailmalla ovat osoittaneet, että yhä kasvavassa määrin taistelut tullaan käymään kaupungeissa ja rakennetuilla alueilla. Syinä tähän ovat väestön keskittymisestä johtuva rakennettujen alueiden kasvu sekä ajattelutapa, jonka mukaan iskemällä puolustajan kaupunkeihin keskittyneisiin, yhteiskunnallisesti tärkeisiin toimintoihin ja päätöksentekoelementteihin voidaan nopeuttaa asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Kuva 68. Esimerkki vihollisen toiminnasta sen hyökätessä rakennetulle alueelle. 1. Kärkiosasto lyö puolustajan suojaavat osat ja rakennettu alue eristetään. 2. Kärkiosasto valtaa sillanpääaseman. 3. Pääjoukko valtaa rakennetun alueen.

4.6.1 Komppanian johtaminen taistelussa rakennetulla alueella

Komppanian johtamista vaikeuttavat rakennetun alueen asettamat haasteet johtamiselle. Näitä haasteita ovat muun muassa seuraavat:

- taistelut hajaantuvat nopeasti pieniksi erillisiksi taisteluiksi
- tilannekuvan ylläpito on vaikeaa
- yhteydenpito on vaikeaa ja radioyhteydet heikkoja
- reservien tarve on suuri
- toiminta-alueella on usein evakuoimattomia siviilejä.

Taistelut rakennetulla alueella hajaantuvat tyypillisesti useiksi pieniksi taisteluiksi ja tilanteen seuraaminen on vaikeaa. Tilanteet vaihtelevat nopeasti ja omakoh- taisten havaintojen teko on rajoitettua. Ryhmät sekä joukkueet joutuvat usein taistelemaan ilman luotettavaa radioyhteyttä ylem্পään johtoportaaseen. Eri- laisten valomerkkien, esimerkiksi valopistoolin, käyttö johtamisessa on vaikeaa, koska rakennukset ja savu vaikeuttavat niiden havaitsemista. Ääneen perustuvat komennot eivät useinkaan kuulu, koska rakenteet voimistavat taistelun melua, ja lisäksi komentojen käyttö saattaa paljastaa oman sijainnin ja toiminnan vi- holliselle.

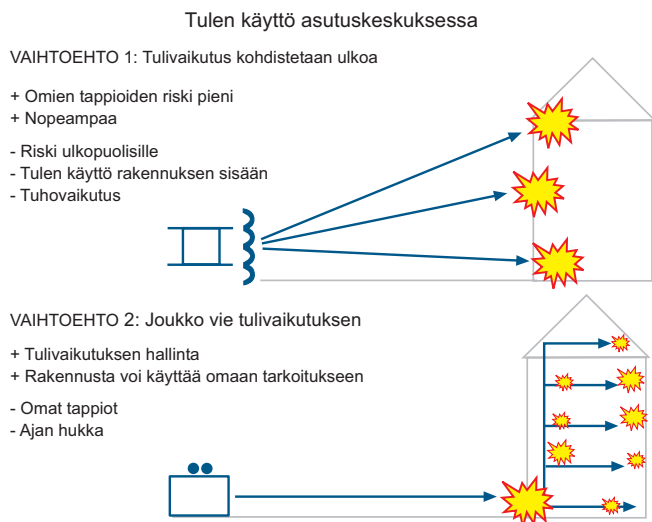
Johtamisen on kaikilla tasoilla perustuttava ennakolta annettuihin, ajallisesti pitkälle ulottuviin toimintaohjeisiin. Nimenomaan rakennetun ympäristön ai- heuttamat vaikeudet komppanian johtamisessa aiheuttavat sen, että joukkueen- johtajien ja ryhmänjohtajien on kyettävä toimimaan itsenäisemmin ja aloitteelli- semmin kuin toimittaessa esimerkiksi metsämaastossa. Taisteltaessa rakennetulla alueella on tärkeää, että kaikki komppaniassa ymmärtävät johtajiensa toiminta- ajatuksen kahta tasoa ylem্পää. Ryhmänjohtajien on siis ymmärrettävä komp- panian päällikön toiminta-ajatus.

Johtamista helpotetaan merkitsemällä rakennuksia ja huoneita. Merkinnoilla selvitetään muun muassa, mitkä huoneet on vyörytetty, mikä on tunkeutumis- piste, missä tarvitaan pioneereja ja mitkä rakennukset ovat vielä osittain vihol- lisen hallussa.

4.6.2 Hyökkäys rakennetulla alueella

Tehtävänsä komppania voi toteuttaa hyökkäämällä kootusti tai joukkueittain. Hyökkäyksessä on pyrittävä viivyttelemättä hyödyntämään vihollisen kesken-eräisiä puolustusvalmisteluja ja puolustuksen heikkouksia.

Rakennetulla alueella komppania voi joutua hyökkäämään yksittäisiä taloja tai taloryhmiä sisältävällä reuna-alueella, omakoti- ja rivitaloalueella tai tiheästi rakennetulla kerrostaloalueella. Kukin taajamatyyppi edellyttää jonkin verran toisista poikkeavia valmisteluja ja menettelytapoja.

Kuva 69. Esimerkki vaihtoehtoisista toimintaperiaatteista rakennetulla alueella

Komppania määrittää toiminta-alueelleen paikanpeittämismenetelmän. Menetelmän avulla kyetään paikantamaan nopeasti tilanteita ja tapahtumia omalla toiminta-alueella sekä käyttämään niitä myös tulenkäytön maalipisteinä. Pisteet määritetään tärkeimpiin risteyksiin ja maastonkohtiin.

Komppanialle annettavia hyökkäykseen liittyviä tehtäviä voivat olla tulituki-, kohteen eristämis-, tunkeutumis-, rynnäkö- ja huollolliset tehtävät. Komppanian hyökätessä esimerkiksi pataljoonan osana voidaan komppanialle antaa yksi tai useampi yllä mainituista tehtävistä. Mikäli komppania hyökkää itsenäisellä tavalla, komppanian on itse suoritettava sekä hyökkäys- että tukitehtävät.

Hyökkäyksessä komppanian päällikkö tekee komppanian taistelujaotuksesta yleensä kolmiosaisen siten, että muodostetaan iskevät osat, tukevat osat ja reservi.

Iskevien osien tehtävänä on lyödä tai tuhota vihollisen elävä voima, vallata alue tai ottaa haltuun kohde ja pitää se. Komppanian iskeviin osiin kuuluu yleensä yksi tai useampi joukkue vahvennettuna pioneeri-, panssarintorjunta- tai lääkin-tävoimalla. Iskevien osien on valmistauduttava hyökkäykseen yhteydessä teke-mään murtautumisaukko tai -aukkoja esimerkiksi rakennuksien seiniin, aitoi-hin, kaiteisiin ja meluvalleihin.

Tukevien osien tehtävänä on tukea iskeviä osia tehtävän toteuttamisessa. Komp-panian taistelua tukeviin osiin voi kuulua kranaatinheitin, panssarintorjunta- ja ilmatorjunta-aseita, tarkka- ampujia ja konekivääreitä. Lisäksi tulitukeen voi-daan käyttää joukon ajoneuvoissa olevia suora-ammunta-aseita tai alistettujen panssarivaunujen tai tykistön suora-ammuntaa. Tukevat osat ovat yleensä komp-panian päällikön tai komppanian varapäällikön komennossa.

Tukevien osien tehtävänä voi olla muun muassa:

- tuottaa tappioita viholliselle kohderakennuksessa tai naapurirakennuksissa sekä mahdollisuuksien mukaan myös harhauttaa vihollista
- eristää kohderakennus tulella ja tähytyksellä siten, että estetään vihollisen irtautuminen, täydentäminen ja torjutaan vastahyökkäykset
- murtaa tunkeutumisaukkoja kohderakennukseen ja -rakennuksessa
- tuhota, lamauttaa tai ainakin pitää suora-ammunta tulen alla havaittuja vi-hollisen tuliasemia ja pesäkkeitä
- tuhota tai eristää liikkeen estävät panssarivaunut
- varmistaa kohderakennuksen vallattuja osia
- valmistautua toimimaan iskevissä osissa
- toimittaa tarvittava ampumatarvike-, räjähdysaine-, taisteluväline- ja henki-löstötäydennys iskuosastolle
- evakuoida haavoittuneet, sotavangit ja mahdolliset siviilit.

Tärkeimpiä epäsuoran tulen tehtäviä rakennetulla alueella ovat ryhmitettyjen joukkojen tukeminen, vastahyökkäyksien tukeminen ja vastatykistötoiminta sekä tulenkäyttö kriittisiä maaleja, esimerkiksi hyökkääjän johtamispaikkoja ja huoltokuljetuksia vastaan. Tulenkäyttöön rakennetun alueen sisällä on valmis- tauduttava kaikilla siihen ampumateknisesti kykenevillä tulyksiköillä. Tällöin kyseeseen tulevat pääsääntöisesti yläkulmilla ampuvat tulyksiköt sekä tykistön käyttö suora-ammuntaan.

Tuliasemat valitaan siten, että pituushajonta muodostuu rakennetun alueen pääkatujen suuntaisesti. Ampumaetäisyyden tärkeimmille tulenkäyttöalueille kaupungin sisällä tulisi mahdollistaa yläkulmilla ampuminen.

Prikaatin tykistön tulenkäytön painopiste on vastavalmisteluissa, joilla estetään vihollisen sekä sen lisävoimien pääsy rakennetulle alueelle.

Reserviä käytetään muun muassa hyökkäyksen painopisteen muuttamiseen, hyökkäyksen jatkamiseen, vihollisen vastahyökkäysten torjumiseen sekä iskevien osien ohittamien vihollisen pesäkkeiden tuhoamiseen. Hyökkäyksessä reservi seuraa iskevien osien välittömässä läheisyydessä, yleensä vähintään samassa korttelissa, jotta sen käytön vasteaika jäisi mahdollisimman lyhyeksi.

Erillisessä suunnassa hyökkäävän komppanian tulee varata itselleen normaalia suurempi reservi. Komppanian taistelu on lähtökohtaisesti kyettävä ratkaisemaan ilman reservin käyttämistä. Mikäli reservi käytetään, sillä on pyrittävä irtottamaan taistelussa oleva joukko, josta muodostuu uusi reservi.

Tunkeutumisosaston tarkoituksena on murtaa iskeväälle osalle tarvittavat tunkeutumisaukot. Tunkeutumisaukot voidaan murtaa räjäyttämällä, ampumalla tai mekaanisesti. Yleensä tunkeutumisaukkojen teosta vastaa iskevät osat, mutta joissain tilanteissa on perusteltua muodostaa erillinen tunkeutumisosasto.

Hyökkäyksen edetessä iskuporras merkitsee valtaamansa rakennukset väritunnuksin helpottaakseen yhteydenpitoa takana tuleviin omiin joukkoihin. Punainen väri rakennuksessa tarkoittaa vaarallista tilaa, vihreä omien joukkojen hallussa olevaa tarkastettua tilaa, keltainen ilmaisee rakennusta, jossa tarvitaan lääkinnällistä apua tai sisältää evakuoitavia joukkoja ja sinisellä merkitään tila, jossa on ansoja ja miinoja.

Kaikkia muita kuin punaista ja vihreää voidaan käyttää samanaikaisesti. Merkinän paikka on oviaukon vasemmalla puolella oven yläkulman tasalla.

Rakennukseen hyökkäämisen vaiheet

Rakennuksen eristäminen

Komppanian tehtävänä voi olla hyökkäys rakennukseen eristettyä vihollista vastaan tai rakennuksen eristäminen. Mikäli komppania suorittaa tehtävänsä yksin, on sen vastattava itse sekä eristämisestä että iskusta.

Eristämisen tarkoituksena on estää vihollisen lisäjoukkojen pääseminen rakennukseen, torjua vastahyökkäykset, tuhota tai vangita rakennuksesta irtautuvat

viholliset, estää sivullisten pääsy taistelualueelle ja tukea iskuportaan hyökkäystä. Eristämistä suunniteltaessa on eristettävä kohde otettava huomioon kolmiulotteisena niin, että siihen kuuluvat rakennuksen kaikki neljä sivua sekä kaikki kerrokset katto, kellari ja muut maanalaiset tilat mukaan lukien. Eristäminen kohteesta ulospäin on tehtävä riittävän kaukaa kohteesta, jottei mahdollisille sivullisille aiheudu vaaraa kohderakennuksen luona taisteltaessa.

Tappioita syntyy rakennukseen tunkeuduttaessa etenkin silloin, kun iskuportas siirtyy rakennuksesta toiseen, ylittää katuja tai muita avoimia paikkoja. Eristävän osaston on hallittava tulellaan kohderakennusta ja sen ympäristöä niin, että iskuportas voi tunkeutua kohteeseen ilman vihollisen tehokasta tulivaikutusta. Komppanian päällikön on järjestettävä iskuportaan hyökkäykselle kaikki mahdollinen suora-ammunta ja epäsuoran tulen tuki, savutus mukaan lukien.

Tunkeutuminen rakennukseen

Rakennukseen tunkeudutaan vain silloin, kun viholliseen ei voida kohdistaa tehokasta tulivaikutusta rakennuksen ulkopuolelta eikä rakennusta voida polttaa tai räjäyttää. Tällöin tulivaikutus on vietävä rakennuksen sisälle hyökkäävän osaston mukana. Kaikissa tilanteissa rakennus joudutaan kuitenkin tarkastamaan jälkikäteen.

Komppanian päällikkö suunnittelee ja käskää komppanian tunkeutumisen rakennukseen tai antaa tehtävän karkijoukkueen johtajalle. Tunkeutumisaukko rakennukseen voidaan tehdä mekaanisesti murtaen, ampumalla tai räjäyttämällä. Komppania tunkeutuu rakennukseen yleensä vain yhtä tunkeutumispistettä käyttäen. Komppanian tunkeutumispiste pidetään koko rakennuksen valtaamisen ajan jatkuvasti miehittettynä huollon, yhteydenpidon sekä lisävoimien turvallisen siirtymisen takaamiseksi.

Rakennukseen voidaan tunkeutua joko rakennuksen ylä- tai alakerroksista. Jotta päästäisiin rakennuksen ylempiin kerroksiin, voidaan käyttää erilaisia keinoja, esimerkiksi tikapuita, sadevesikouruja, naapurirakennusten kattoja tai ikkunoi- ta. Tikapuut tarjoavat usein nopeimman keinon päästä ylempiin kerroksiin.

Yleensä yläkerroksiin tunkeutuminen on mahdotonta, ja siksi yleisin tapa on tunkeutua alakerroksiin. Ovien ja ikkunoiden käyttöä tunkeutumiseen tulee välttää, koska ne ovat yleensä sisällä olevan vihollisen tulen alla ja helppoja ansoittaa. Tunkeutumisaukon räjäyttäminen ulkoseinään on yleensä tehokkain tapa tunkeutua rakennukseen. Räjähteiden käyttö tunkeutumisessa saattaa kuitenkin joissain tapauksissa olla mahdotonta eikä tällöin ole muita vaihtoehtoja kuin tunkeutua ovien tai ikkunoiden kautta rakennukseen.

Hyökkäys rakennuksessa

Tunkeuduttaessa rakennukseen iskuportaan on ensimmäisenä pyrittävä varmistamaan rappukäytävät ja ne huoneet, joista vihollinen voi tullellaan vaikeuttaa lähestymistä tunkeutumisaukolle. Ensimmäisenä pyritään valloittamaan se kerros, mihin on tunkeuduttu. Tämän jälkeen joukkueet hyökkäävät kerros kerrokselta kellari mukaan lukien. Hyökkääminen kerros kerrokselta tekee mahdolliseksi kärjessä hyökkäävän joukkueen vaihtamisen toiseen ja aiemmin hyökänneen joukkueen huoltamisen ja täydentämisen. Hyökkäyksen aikana joukkueen on jätettävä varmistavia osia vallattuihin huoneisiin ja kerroksiin turvaten selustansa, täydennyksensä, evakuointinsa sekä lisäjoukkojen siirtymiset rakennuksessa.

Rakennuksen kellarikerros on pyrittävä vyöryttämään niin aikaisin kuin on mahdollista, jopa samaan aikaan kuin katutasen kerros. Kellarikerroksessa saat-
taa olla kulkureittejä tunneleihin, kuten yhteiskäyttö-, metro-, viemäri- tai muihin tunneleihin. Nämä kulkureitit tunneleihin on tarkastettava ja varmistettava, koska ne saattavat olla vihollisen vastahyökkäysreittejä rakennukseen.

Iskuportaan on pyrittävä jatkamaan häikäilemätöntä hyökkäystä rakennuksessa koko ajan antamatta viholliselle mahdollisuutta suunnitelmallisten vastatoimenpiteiden käynnistämiseen. Mahdolliset vihollisen murrosteet pyritään kiertämään muita reittejä, esimerkiksi ulkokattoa hyväksikäyttäen tai puhkaisemalla itse uudet tunkeutumisaukot seiniin ja välipohjiin. Mikäli joudutaan hyökkäämään läpi vihollisen murrosteiden, murrosteet on tarkastettava mahdollisten miinojen tai ansojen varalta.

4.6.3 Puolustus rakennetulla alueella

Puolustuksen perusperiaatteet ovat samoja rakennetulla alueella kuin metsämaastossakin. Rakennetulla alueella puolustajalla on kuitenkin tiettyjä etuja hyökkääjään nähden. Rakennetulla alueella puolustaja pystyy metsämaastoa paremmin muokkaamaan valitsemansa taistelumaaston estearvoa hyödyntämällä rakennetulta alueelta löytyviä rakenteita ja esineitä. Lisäksi rakennetulla alueella puolustus voidaan suunnitella liikkuvammaksi kuin taisteltaessa metsämaastossa, koska rakennetulla alueella on helpompi toteuttaa ryhmittämykset ja vastahyökkäykset salassa.

Arvioitaessa vihollisen toimintaa on otettava huomioon vihollisen organisaation vaikutukset vihollisen taistelutekniikkaan. Jos vihollisen organisaatio on pääosin jalkaväkeä, pyrkii se hyökkäyksessä saamaan rakennuksista ensisijaisesti haltuunsa sillanpään. Jos organisaatio on pääosin mekanisoitua jalkaväkeä, pyrkii vihollinen tuhoamaan puolustajan asemat käyttämällä suora-ammuntatulta.

Puolustuksen on perustuttava hallitsevien maastonkohtien, rakennusten ja alueiden hallintaan. Näiden hallinnan on mahdollistettava puolustuksen yhtenäisyys ja puolustajalle toiminnan vapaus.

Ryhmytyksessä käytettävien rakennusten valinnassa on otettava huomioon useita tekijöitä, ja näiden tekijöiden arvioinnin perusteella joudutaan valinnassa usein tekemään kompromissi. Arvioitavia tekijöitä ovat muun muassa rakennuksen sijainti, rakennusmateriaali ja rakenne sekä rakennuksen vaikutukset johtamiseen, tukemiseen ja huoltoon.

Rakennus pyritään valitsemaan keskeiseltä paikalta, jolloin rakennuksen hallussapito estää vihollisen toiminnan, ja omia joukkoja pystytään tukemaan tulella. Yleensä tällaiset rakennukset kuitenkin keräävät vihollisen tulta puoleensa. Mikäli rakennuksen ympärillä on aukeita paikkoja, vihollinen voi käyttää raskaita aseita ja panssaroituja ajoneuvoja suora-ammunnassa rakennusta vastaan. Jos rakennuksen lähellä taas on muita rakennuksia, vihollinen pyrkii käyttämään niitä omien hyökkäyksiensä lähtö- ja tulituki-asemina.

Rakennusmateriaalin osalta arvioidaan linnoittamistarve, suoja-arvo, paloturvallisuus ja sortumisherkyys. Rakenteen osalta on arvioitava, miten kulku- ja viestiyhteydet voidaan luoda, miten hyödynnetään kiinteää puhelinverkkoa, ja miten johtajat voivat tehdä omakohtaisia havaintoja.

Huollon osalta on arvioitava ainakin mahdollisuudet sijoittaa porrastusmateriaalia rakennukseen ja se, miten huoltoreitit saadaan varmistettua.

Kuva 70. Esimerkki kompanian puolustusryhmytyksestä rakennetulla alueella

Panssarintorjunta rakennetulla alueella

Taisteltaessa rakennetulla alueella kompanian panssarintorjunnalla estetään tärkeimpien teiden valtaaminen ja raskaiden taisteluvaunujen sekä rynnäkövaunujen pääsy rakennetun alueen syvyyteen. Raskaat aseet tulisi ensisijaisesti sijoittaa rakennusten alaosiin pyyhkäisyalan ja suojan kasvattamiseksi siten, että ampumasektorit muodostuvat katujen suuntaisesti ja tuli pystytään keskittämään tärkeimpiin risteysalueisiin. Panssarintorjuntavoimaa tulisi myös ryhmitellä, mahdollisuuksien mukaan katutason yläpuolelle katveiden vähentämiseksi (sortuvat rakenteet) ja painopisteen muuttamiseksi.

Taistelun tulee olla aktiivista ja liikkuvaa, jotta tulta voidaan käyttää kaikkiin suuntiin nopeita vastahyökkäyksiä tekemällä. Menestyksekkään taistelun edellytyksiä ovat asemien linnoittaminen ja voimakas suluttaminen vaunujen liikkeen pysäyttämiseksi sekä jalkaväen suojan saaminen, jotta toiminnan vapaus ja aloite säilytetään itsellä.

Panssarintorjunta-aseiden tulivoimaa voidaan käyttää vaunujen lisäksi myös ase-
pesäkkeiden ja raskaiden aseiden tuhoamiseen sekä kulkuaukkojen tekemiseen rakennuksiin.

5 KOMPPANIA MUISSA TEHTÄVISSÄ

5.1 Yleistä

Tiedustelulla ja erikisjoukkojen toiminnalla vihollinen pyrkii varmistamaan hyökkäyksen onnistumisen tai tavoitteiden saavuttamisen ilman varsinaista hyökkäystä. Tavoitteena on lamauttaa yhteiskunnan toiminta sen kaikilla osaluilla.

Erikisjoukko-operaatio jakaantuu tiedusteluun, kohteelle soluttautumiseen, oman toiminnan suojaamiseen, kohteen valvontaan, toimintaan kohdetta vastaan ja irtautumiseen. Kohdetta tai henkilöä valvotaan suojaamisjärjestelyiden selvittämiseksi. Tiedustelu- ja valvonta saattavat kestää useita päiviä. Isku on lyhyt ja nopea. Erikisjoukon on irtauduttava, koska sillä ei ole kykyä torjua puolustajan vastatoimenpiteitä. Iskussa tärkeät henkilöt siepataan tai surmataan. Tärkeät kohteet tuhotaan osoittamalla maali vihollisen kauaskantoiselle asevaikutukselle. Erikisjoukot hyökkäävät kohteeseen vain silloin, kun sen tuhoaminen muilla keinoin ei onnistu tai kohde halutaan ottaa haltuun omaa käyttöä varten.

Komppania toimii strategisen iskun ennaltaehkäisyvaiheen aikana joko pataljoonan osana tai erillisessä tehtävässä jonkun muun johtoportaalan alaisuudessa. Komppanian tehtävänä voi olla voiman näyttö sotaharjoitukseen ja ammuntoihin osallistumalla tai partioimalla näkyvästi yhteiskunnan kannalta tärkeillä alueilla. Komppania voi perustaa tukikohtia, jotka valvovat alueensa ja suorittavat voimannäyttöä ja muita tehtäviä ylemmän johtoportaalan käskemällä tavalla

Muita tehtäviä voivat olla **aluevalvonta**, **kohteiden suojaaminen** ja **etsintä**.

Suojattavaksi käsketyt kohteet on jaettu uhkan mukaisiin riskiluokkiin;

Matalan riskitason kohteet ovat kohteita, joiden merkitys on vähäinen tai niiden merkitys ja/tai palvelut voidaan korvata helposti joko uudella järjestelmällä tai varajärjestelmillä. Tällaisen kohteen suojaamiseen riittää partiointi aika ajoin ja esimerkiksi kohteen lukitusten tarkastaminen partiointiin yhteydessä.

Keskiriskitason kohteet ovat kohteita, joilla on suurempaa merkitystä toiminoille, mutta jotka voidaan korvata tai joiden merkitys ja/tai palvelut järjestää muilla keinoilla suhteellisen helposti. Tällaisen kohteen suojaamiseen riittää säännöllinen partiointi ja tilojen tai alueen tarkastus partioinnin yhteydessä. Kohteen suojausta voidaan tehostaa pimeän aikana asettamalla kohteelle var-tioryhmä.

Korkean riskitason kohteet ovat kohteita, joilla on erittäin suuri merkitys omalle tai siviiliyhteiskunnan toiminnalle, eikä niiden merkitystä tai palveluita voida korvata joko lainkaan tai edes kohtuullisella vaivalla. Tällaisen kohteen suojaamiseksi on ryhmitettävä joukkoja kohteelle tai sen välittömään läheisyyteen siten, että kohdetta vartioidaan ja valvotaan jatkuvasti.

Kohteiden suojaamisessa, valvonnassa, etsinnöissä ja tarkastustoiminnassa käytettäviä käsitteitä ovat:

- ulkokehä
- sisäkehä
- tarkastuspiste
- tähytyspaikka
- tilannejohtaja ja
- nopean toiminnan reservi.

Ulkokehällä tarkoitetaan suojattavan tai tarkastettavan kohteen ympärillä, kauempana kohteesta sijaitsevaa vartiointi- tai valvontakehää.

Sisäkehällä tarkoitetaan suojattavan tai tarkastettavan kohteen välittömässä läheisyydessä tai itse kohteella olevaa ryhmitystä tai joukkojen käyttöä.

Tarkastuspisteellä tarkoitetaan paikkaa, jossa suoritetaan henkilö- ja/tai ajoneuvotarkastuksia. Tarkastuspisteet jaetaan ajoneuvo- ja henkilötarkastuspisteisiin. Tarkastuspisteitä käytetään kohteen suojaukseen ja etsintä- ja tarkastustoimintaan, jotta estetään luvattomien henkilöiden ja materiaalin kulkeutuminen kohteelle. Tarkastuspisteitä voidaan käyttää myös poliisiviranomaisten tukemiseen erillään varsinaisesta kohteen suojauksesta tai etsinnästä. Tarkastuspiste voi olla sisä- tai ulkokehällä ja/tai erillisenä, tilapäisenä tarkastuspisteenä.

Kun käytetään tarkastuspisteitä kohteen suojaamiseen tai etsinnöissä ulkokehällä, yhden pisteen henkilöstön määrän on oltava vähintään ryhmän vahvuinen. Näin pystytään vuorottelemaan henkilöstöä tarkastustoiminnassa sekä vahventamaan pistettä nopeasti mahdollisen hyökkäyksellisen toiminnan tapahtuessa.

Silloin, kun tarkastuspisteitä käytetään poliisiviranomaisen tukemiseen yleisen turvallisuuden ja järjestyksen ylläpidossa, pisteen toiminta-aika on pidettävä lyhyenä. Todennäköisyys esimerkiksi luvattomien aseiden löytymiseen pienenee ensimmäisen 15 minuutin kuluttua nopeasti. Käytettävän joukon koko määräytyy tarkastuspisteen tehtävän ja tarkastuspisteen paikan mukaan. Minimikoko on kuitenkin vähintään ryhmä.

Ajoneuvotarkastuspisteillä tarkastetaan ensisijaisesti ajoneuvoja, mutta myös ajoneuvoissa oleva henkilöstö tarkastetaan. Ajoneuvotarkastuspiste voidaan sijoittaa suojattavan tai etsittävän kohteen ulkokehälle ja/tai sisäkehälle sekä erillisenä tarkastuspisteenä liittämättä sitä kohteen suojaustoimintaan. Ajoneuvotarkastuspisteet voivat olla kiinteitä pisteitä, jotka liittyvät kohteen suojaamiseen, tai tilapäisiä pisteitä, jotka liittyvät poliisiviranomaisten tukemiseen, etsintään tai kohteen suojaukseen.

Henkilötarkastuspisteillä tarkastetaan kohteelle pyrkivä henkilöstö tarkoituksena estää luvattomien henkilöiden ja materiaalin pääsy kohteelle. Tarkastuspiste sijoitetaan pääsääntöisesti suojattavan kohteen sisäkehälle.

Tähystyspaikalla tarkoitetaan paikkaa, josta valvotaan tähystyksellä esimerkiksi suojattavaa kohdetta tai tarkastustoiminnan yhteydessä tarkastettavan kohteen ympäröivää aluetta. Tähistyspaikalla tapahtuva tähystys on pystyttävä toteuttamaan myös pimeällä ja huonoissa näkyvyysolosuhteissa. Tähistyspaikat voivat olla joko kiinteitä, jatkuvasti miehittettäviä tai tilapäisiä.

Tilannejohtaja johtaa kaiken sen toiminnan ja joukkojen käytön, joka liittyy määrättyyn operaatioon, esimerkiksi etsintään. Tilannejohtaja määrätään aluevastuussa olevasta joukosta. Tilannejohtajaksi on edullista määrätä joku muu kuin aluevastuussa olevan johtoportaan johtaja. Tällöin tilannejohtaja voi keskittyä käsketyt tehtävän toteuttamiseen, kun aluevastuussa oleva johtaja seuraa tilannetta vastualueen muissa osissa. Jos operaatioon osallistuvan joukon koko on esimerkiksi vahvennettu komppania, tilannejohtajana voi olla aluevastuussa olevan komppanian varapäällikkö.

Yllättävissä tilanteissa tilannejohtajana toimii kohteella olevan joukon johtaja, siihen asti kunnes tilannekeskus tai ylempi johtoporras toisin käsklee.

Nopean toiminnan reservillä tarkoitetaan joukkoa, joka on nimetty ja käsketty määrättyyn valmiustilaan tarkoituksenaan nopeasti vahventaa esimerkiksi kohteen suojausosastoa, tarkastuspistettä tai tähystyspaikkaa. Komppanian on muodostettava joukkueen vahvuinen, oma nopean toiminnan reservi ja määrítettävälle valmiusvaatimukset. Komppanian reservijoukkue voidaan joko nimetä organisaation mukaisesta yhdestä joukkueesta tai muodostaa joukkueiden nopean toiminnan reserviryhmistä. Tarpeen mukaan esimerkiksi erityistä operaatiota varten voi pataljoonan komentaja käskää osaston vahvuuden ja valmiusvaatimuksen. Komppanian nopean toiminnan reservejä on valmistauduttava käyttämään koko pataljoonan toiminta-alueella.

5.2 Aluevalvonta

Aluevalvonnalla tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla kerätään tietoa määrätyllä alueella tapahtuvasta toiminnasta ja tapahtumista.

Aluevalvontaan käytetään partiointia, tähystyspaikkoja ja tarkastuspisteitä. Partiot liikkuvat jalan, polkupyörillä tai ajoneuvoilla. Partiointiin liittyy tähystäminen ja kuulostelu sekä käskettyjen kohteiden tarkastaminen valvonta-alueella.

Komppania voi ryhmittyä alueelle kootusti, tai joukkueet voidaan ryhmittää erillisiin tukikohtiin alueen laajuuden ja saadun tehtävän mukaisesti. Ryhmityt-täessä toimitaan puolustuksen toimintaperiaatteiden mukaisesti. Komppanian päällikön on ryhmitystä suunniteltaessa otettava huomioon joukkojen taloudellinen käyttö. Tämä tarkoittaa, etteivät oman toiminnan suojaaminen, valvonta-tehtävien täyttäminen ja nopean toiminnan reservin ylläpito saa liikaa kuormittaa komppanian henkilöstöä ja ajoneuvokalustoa.

Partioinnin ja tähystyspaikkojen ja tarkastuspisteiden määrää tulee säädellä joustavasti uhkan mukaisesti. Partioinnin, tähystyspaikkojen ja tarkastuspisteiden käyttö ei saa olla kaavamaisista, vaan toiminnassa pitää säilyttää aktiivisuus ja yllätyksellisyys. Tähän päästään muuttamalla ryhmityksiä ja partiointiaikoja sekä vaihtamalla toimintatapoja.

Toiminta-alueelta saadut tiedot on ilmoitettava joukkueen johtamispaikalle, josta ne puolestaan ilmoitetaan komppanian komentopaikalle pikatilanneilmoituksena.

Valvonnalla pyritään paikantamaan vihollisen tiedustelijat ja erikoisjoukot sekä selvittämään niiden toiminnan suuntautuminen. Omien tappioiden välttämiseksi valvontaan on aina liitettävä tilanteen ja toimivaltuuksien salliessa mahdollisuus välittömään vaikuttamiseen epäsuoralla tulella, tarkka-ampujatoiminnalla tai tähysteisillä miinoilla.

Tehokkaalla valvonnalla vaikeutetaan vihollisen tiedustelua, kohteelle pääsyä, iskun valmistelua ja iskua. Näin viholliselle luodaan uhka jäädä kiinni ennen iskua. Tehokas valvonta perustuu siihen, että tunnetaan toiminta-alue, tehdään havaintoja epäilyttävistä henkilöistä ja tapahtumista, tehdään yhteistyötä alueella olevan siviiliväestön, muiden joukkojen ja viranomaisten kanssa sekä välitetään ja analysoidaan tietoa nopeasti.

Käytössä olevat toimivaltuudet määrittävät reunaehdot joukkojen käytölle. Strategisen iskun ennaltaehkäisyvaiheissa sotilailla ei välttämättä ole käytössä

toimivaltuuksia suorittaa henkilö- ja ajoneuvotarkastuksia tai ottaa kiinni epäilyttäviä henkilöitä silloin, jos toimitaan puolustusvoimien hallussa olevan alueen ulkopuolella. Tällöin joukkojen käyttö ja toiminta tarkastuspisteillä on toteutettava poliisiviranomaiselle annettavana virka-apuna.

Partion johtaja päättää varotoimenpiteistä partioinnissa ja kohteiden tarkastamisesta esimieheltään saamien vaatimuksien puitteissa. Terve harkinta ja ennakolta sopiminen luovat perustan turvallisuustoiminnalle. Seuraavat asiat on aina sovittava:

- irtautumismerkit niin partio- kuin tarkastustehtävästä
- vaara-merkki uhkaavan tilanteen ilmoittamisesta muille partion- tai tarkastusryhmän jäsenille
- hälytysmerkki, jota käyttää esimerkiksi sisätilassa olevan ryhmän osa merkkinä ajoneuvolla oleville, mikäli radioyhteys ei jostain syystä toimi.
- toiminta uhkaavassa tilanteessa

Tarkastusta suorittavan ryhmän on joka hetki kyettävä käyttämään vähintään kahden käsiaseen tulta erittäin lyhyellä varoitusajalla (muutama sekunti). Ryhmän on kyettävä lyhyellä varoitusajalla (muutama kymmenen sekuntia) käyttämään konetuliaseiden tulta suojasta, vähintään kahteen suuntaan.

Lähiverkon radioyhteydet on aina tarkistettava ryhmän hajautuessa soluihin. Mikäli soluilla ei ole yhteyttä toisiinsa, tehtävä on keskeytettävä.

Tarkastuksen aikana ei saa nöyryyttää tarkastettavaa henkilöä. Tarkastuksen kohdistuessa naisiin tai lapsiin on tarkastuksessa pyrittävä käyttämään naista tai tarkastus on tehtävä metallinpaljastimella.

Jos tarkastuksissa löydetään epäilyttävää materiaalia tai muuten todetaan, että henkilö on otettava kiinni tai materiaali haltuun, asian käsittely ja tutkinta on luovutettava mahdollisimman nopeasti poliisiviranomaisen johtoon. Tällöin tutkinta toteutetaan voimassa olevien toimivaltuuksien puitteissa, eikä kohteella oleva sotilashenkilöstö sitoudu mahdolliseen rikostutkintaan.

Lisäksi partiointi kohteen suojaamisen yhteydessä tarkoittaa myös voiman näyttöä ja parantaa uskottavuutta oman siviiliväestön keskuudessa. Siksi partiointi kohteella ei saa tarkoittaa ainoastaan nopeaa lukituksen tarkastusta. Kohteen turvallisuuden tarkastuksen on siis oltava osa laajempaa alueella tapahtuvaa partiointia ja liikkumista väestön keskuudessa. Ajoneuvopartioiden on pääsääntöisesti ajettava hitaasti ja rauhallisesti, liikennettä kuitenkin tukkimatta. Rauhallisesti liikkuva ajoneuvo antaa mahdollisuuden tehdä havaintoja ja antaa joukosta itsevarman kuvan.

Ajoneuvot on partioitaessa tai tarkastuspisteellä pysäköitävä sivuun liikennettä vaarantamatta. Mikäli toimintaa halutaan salata, tulee ajoneuvot naamioida. Ajoneuvoja on aina valvottava. Mikäli ajoneuvoja ei voi pysäköidä näköetäisyydelle, on ajoneuvoon aina jätettävä vartio, joka on radioyhteydessä omaan johtoportaaseen ja jalkautuneeseen partioon / ryhmään. Tarkastuspisteellä ajoneuvo on sijoitettava siten, että sitä voidaan tarvittaessa nopeasti käyttää ajoesteenä.

Tarkastettaessa ajoneuvoja tai kohteita on varauduttava siihen, että löydetään räjähtävää materiaalia, esimerkiksi käsikranaatteja ja miinoja sekä omatekoisia pommeja. Kun tällaista materiaalia löydetään, tarkastusta suorittavan ryhmän on eristettävä kohde, evakuoitava henkilöstö turvallisen etäisyyden päähän, ilmoitettava tilanne tilannekeskukseen ja tarvittaessa opastettava pioneerit paikalle tekemään kohde vaarattomaksi. Tällaisen materiaalin löytyminen ei kuitenkaan saa keskeyttää kohteen suojaamiseen liittyviä toimenpiteitä, vaan tehtävää on jatkettava.

5.3 Kohteen suojaaminen

Kohteiden suojaaminen järjestetään aluevalvonnalla, kohteen eristämällä ja tukikohtien sijoittamisella suojattavien kohteiden läheisyyteen. Tärkeitä suojattavia kohteita voivat olla esimerkiksi sotilaskohteet, liikenteen solmukohdat, voimailaitokset ja yhteiskunnallisesti tärkeät kohteet.

Ylempi johtoporras laatii käskyn kohteen suojauksesta aluevastuussa olevalle joukolle. Käskystä on ilmentävä ainakin:

- uhkakuva
- kohteen riskitaso
- johtosuhteet
- raportointi poikkeavista tapahtumista
- hyökkäyksellisestä toiminnasta saatavien viitteiden ja/tai ennakkovaroituksen tiedotusjärjestelyt eri johtoportaiden välillä aina kohteelle saakka
- voimankäyttö- ja muut toimivaltuudet
- johtoportaan antama tuki
- huollon järjestelyt (erityisesti lääkintähuolto evakuointi mukaan lukien) sekä
- yhteistoiminta poliisiviranomaisten kanssa.

Kohdetta suojatessaan komppania voi toimia ylemmän johtoportaan osana ensisijaisesti ulkokehällä. Näiden ulkokehän järjestelyiden tarkoituksena on estää tai rajoittaa henkilöitä ja ajoneuvoja liikkumasta kohteen läheisyyteen tai pahimmassa tapauksessa antaa aikaa sisäkehällä oleville joukoille valmistautua torjumaan kohteelle suuntautuva hyökkäyksellinen toiminta.

Toiminta ulkokehällä tarkoittaa sitä, että tarkastetaan ajoneuvot ja henkilöt, valvotaan aluetta kehältä ulospäin, raportoidaan epäilyttävästä toiminnasta sekä ollaan valmiudessa alueen sulkemiseen. Toiminnassa korostuu yhteistoiminta eri tarkastuspisteiden ja tähytyspaikkojen välillä, jotta valvonta sekä tarvittaessa alueen sulkeminen toteutuu aukottomasti.

Sisäkehällä tapahtuva kohteen suojaaminen on pääsääntöisesti paikallisjoukkojen ja sotilaspoliisiyksiköiden tehtävänä. Komppania voi saada tehtäväksi vahventaa sisäkehän joukkoja. Sisäkehän järjestelyiden tarkoituksena on estää kohteen tuhoutuminen ja pahimmassa tapauksessa torjua hyökkäys.

Toiminta sisäkehällä koostuu normaaleista puolustuksen järjestelyistä, kohteen ja sen lähialueen jatkuvasta partioinnista ja valvonnasta, rakenteiden ja alueiden etsinnöistä sekä kiinteästä yhteydenpidosta ulkokehään, jotta saadaan aikaa torjua mahdollinen hyökkäyksellinen toiminta.

Komppanian suojatessa itsenäisesti korkean riskitason kohdetta komppania muodostaa ulkokehän, sisäkehän ja miehittää pysyvästi tai valmistautuu miehittämään tarvittavat tarkastuspisteet ja tähytyspaikat, määrää tilannejohtajan sekä muodostaa ryhmän – joukkueen kokoisen nopean toiminnan reservin.

Ulkokehä on pyrittävä ryhmittämään niin kauas kohteesta, ettei sen ulkopuolelta pystytä tähyttämään kohdetta eikä käyttämään maalinosoituslaitteita tai suoramunna-aseita kohteeseen. Kohteelle johtavat tarpeettomat tiet on suljettava.

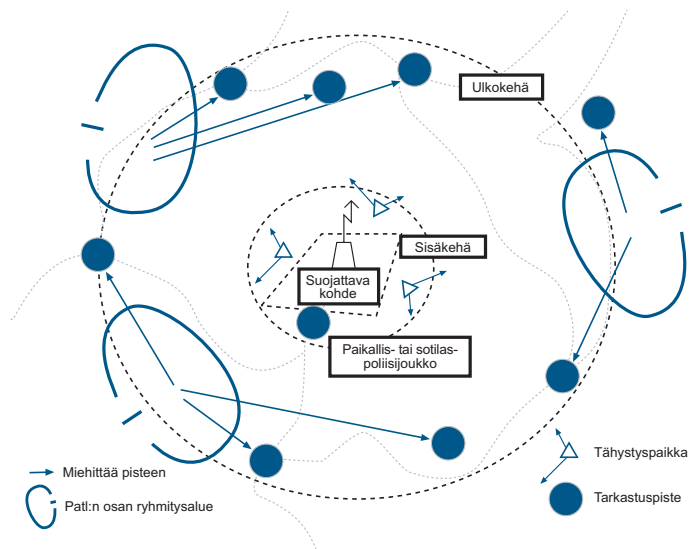
Kohteen sisäkehän suojaamisjärjestelyihin on käytettävä vähintään joukkueen kokoista osastoa, tai suojattavan kohteen on sijaittava esimerkiksi komppanian ryhmitysalueen keskellä. Tällöin vältetään siltä, että joukot hajaantuvat laajalle alueelle pieniin, partion tai ryhmän kokoiisiin osastoihin. Suuremmat joukkokokonaisuudet helpottavat huollon järjestelyitä ja vähentävät henkilöstön rasitusta.

Kohteen suojaamiseen käytettävien tilapäisten tarkastuspisteiden ja tähytyspaikkojen sijoitus on tiedusteltava etukäteen ja järjestelyistä on laadittava kohdekortti. Lisäksi on harjoiteltava kohteiden miehittäminen ja reservin käyttö.

Komppanian tarkka-ampujat voidaan sijoittaa kohteelle osaksi sen puolustusjärjestelyjä tai kohteen ympäristöön suojaamaan muita joukkoja tarkastuspisteillä ja tähytyspaikoilla. Tarkka-ampujia voidaan käyttää myös tähytystiedusteluun. Tarkka-ampujille on valmisteltava useita tuliasemia ja niistä on laadittava tuliase-makortit. Erikoisjoukkojen iskun aikana tarkka-ampujien tärkeimpänä tehtävänä on tuhota maalinosoitukseen käytettäviä henkilöitä ja laitteita.

Joukkojen käytössä on kiinnitettävä erityistä huomiota oman turvallisuuden varmistamiseen. Jos kyseessä on kohteen suojaamiseen liittyvä tarkastuspiste tai tähytyspaikka, on henkilöstön pyrittävä käyttämään paikalla olevia rakenteita suojana. Tarvittaessa kiinteälle kohteelle on rakennettava suojarakenteita. Tarkastuksen aikana on suojamiehen valvottava tarkastettavia henkilöitä ja puututtava uhkaavaan tilanteeseen heti. Erityisesti on varottava, ettei yhtä tai useampaa tarkastusryhmän henkilöä päästä käyttämään ihmiskilpenä uhkaavissa tilanteissa. Tarkastettaessa kohdetta partioinnin yhteydessä on tiloihin mentävä aina vähintään kahden henkilön osastoissa. Yksin ei saa poistua muun partion näköpiiristä.

Tarkastuspisteeltä kohteen suuntaan tai alueelle menevien henkilöiden tiedot on kirjattava. Jos tarkastuksessa löydetään epäilyttävää materiaalia, on materiaalin kätköpaikka ja siihen liittyvät tiedot kirjattava tarkasti. Mahdollisuuksien mukaan on dokumentoinnissa käytettävä video- ja/tai digitaalikameraa.

Kuva 71. Esimerkki kohteen suojaamisen järjestelyistä osana pataljoonaa

5.4 Etsintä

Etsinnän suunnittelu

Siviilialueella henkilöiden tai materiaalin etsintä tarkoittaa poliittisen ja sotilaallisen painostuksen sekä strategisen iskun ennaltaehkäisyn aikana pääsääntöisesti poliisiviranomaisille annettavaa virka-apua. Etsintäoperaatiot suunnitellaan yhteistyössä poliisin kanssa. Poliisilla on tutkintavastuu, ja komppania turvaa poliisille turvallisen toimintaympäristön. Käytännössä tämä kuitenkin tarkoittaa poliisien resurssien vähäisyyden vuoksi sitä, että sotilaat joutuvat usein toteuttamaan varsinaisen etsinnän, ja poliisi suorittaa vain varsinaisen rikospaikkatutinnan. Etsintäoperaatioiden suorittamiseen pyritään ensisijaisesti käyttämään sotilaspoliisiyksiköitä, joiden toimintaa alueella oleva komppania tukee.

Siviilialueella henkilön, ajoneuvon ja omaisuuden tarkastus/etsintä on oikeutettua annetun tehtävän suorittamisen (esim. tarkastuspisteellä) ja pidättämisen yhteydessä silloin, kun tämä tapahtuu osana poliisille annettavaa virka-apua, ja poliisi on antanut käyttöön tarvittavat poliisivaltuudet. Samoin edellä mainittu voidaan suorittaa, jos on perusteita epäillä kohteesta löytyvän aseita, ampumatarvikkeita tai muuta sotilaallista tai kiellettyä materiaalia.

Suunniteltaessa etsintää tai tarkastusta on poliisiviranomaisen kanssa sovittava käyttöön saatavat poliisivaltuudet. Tarvittavia poliisivaltuuksia ovat muun muassa oikeus henkilöön menevään tarkastukseen, ajoneuvojen ja kiinteistöjen etsintäoikeus ja oikeus liikkumisen rajoittamiseen tilapäisesti etsinnän kohteen lähiympäristössä.

Suunniteltaessa tarkastus- tai etsintäoperaatiota on ainakin:

- määritettävä uhkakuva
- hankittava taustatietoja
- määrättävä operaation tilannejohtaja
- suunniteltava joukkojen siirtyminen kohteelle, toiminnan aloittaminen ja lopettaminen sekä irtautuminen kohteelta
- laadittava reservien käyttösuunnitelma
- varauduttava pioneeritoiminnassa ansoitusten sekä räjähtävän materiaalin käsittelyyn ja raivaamiseen
- järjestettävä huolto (erityisesti lääkintähuolto ja evakuointi) sekä
- annettava tarvittava lisäkoulutus operaation toteuttavalle joukolle.

Lisäksi erityinen huomio on kohdistettava riittävien johtamisyhteyksien luomiseen. Operaation johtaminen toteutetaan yleensä radioteitse. Jos käytössä olevan radiokaluston määrän tai laadun vuoksi ei voida johtaa pitkiltä etäisyyksiltä, pitää eri osastojen etäisyyksiä supistaa yhteyden varmistamiseksi.

Uhkakuvaa määritettäessä on kyettävä määrittelemään etsinnän tai tarkastettavan kohteen vaarallisuus ja siviiliväestön reagointi operaatioon. Jos tarkastus tai etsintä kohdistuu hyökkäyksellisestä toiminnasta epäiltyyn henkilöön tai joukkoon, on varauduttava heidän vastatoimenpiteisiinsä tai siihen, että tutkittava kohde on ansoitettu. Nämä seikat on otettava huomioon toteutettaessa etsintää tai tarkastusta ja käytettäessä joukkoja sekä välineistöä.

Taustatietoja hankittaessa on kyettävä määrittelemään, miksi kyseinen operaatio tehdään ja mitä tarkastuksessa tai etsinnässä oletetaan löydettävän. Näillä taustatiedoilla on merkitystä määriteltäessä operaation toteuttamistapaa ja toteuttamisen aikataulua sekä varsinaisia etsintä- tai tarkastusmenetelmiä. Jos toimintaperuste saadaan yleisöviheen perusteella, tieto on pyrittävä varmentamaan muista lähteistä. Pataljoonan eri tiedustelujoukkojen käyttö muodostaa merkittävän osuuden tietojen hankinnassa. Tiedustelujoukkojen käytön ei tällaisessa tapauksessa tule olla perinteistä tiedustelutoimintaa, vaan ryhmien ja partioiden on toimittava aktiivisesti paikallisten ihmisten keskuudessa.

Operaatiolle on määrättävä tilannejohtaja. Tilannejohtajan määräämisen yhteydessä on käskettävä operaation komentosuhteet ja viestijärjestelyt, jotka on pidettävä mahdollisimman yksinkertaisina. Tilannejohtaja on yleensä suoraan käskyn antaneen johtoportaan johdossa.

Siirtyminen kohteelle on suunniteltava siten, että alue voidaan eristää ulkokehällä ennen kohteelle menoa, ja että tarkastus- tai etsintäjoukot siirtyvät mahdollisimman joustavasti.

Toiminnan aloittaminen ja lopettaminen on toteutettava johdetusti tilannejohtajan käskyillä, jotta voidaan olla varmoja toiminnan järjestelmällisyydestä ja aukottomuudesta.

Irtautuminen kohteelta on toteutettava tilannejohtajan käskyllä, jolloin kaikki toimintaan osallistuneet joukot irtautuvat suunnitelmallisesti.

Yleensä on tarpeen jättää kohteen valvonta ulkokehälle, etsintä- tai tarkastuskohteen ympärille. Tällä voidaan saada viitteitä uudesta tarkastus- tai etsintäkohteesta tai oman toiminnan aiheuttamasta epäilyttävästä toiminnasta kohteelta. Valvonnan poistamisen käskee tehtävän antanut johtoporras.

Etsintäosaston tilannejohtajan on varattava ryhmän tai joukkueen kokoinen reservi. Reserviä ei käytetä varsinaiseen etsintään, vaan sillä varaudutaan esimerkiksi vahventamaan aluetta eristäviä tarkastuspisteitä tai tarvittaessa tuhoamaan paljastettu erikoisjoukko. Lisäksi operaatiota on varauduttava vahventamaan muilla pataljoonan reserveillä tarpeen vaatiessa.

Etsintäosasto saattaa kohdata erilaisia ansoituksia tai räjähtävää materiaalia etsinnän aikana. Erityisesti silloin, jos etsitään kohdetta, jossa epäillään olevan vastustajan erikoisjoukkoja, on varauduttava siihen, että ovet ja ikkunat sekä kaapit ja muut säilytystilat ovat ansoitettuja. Etsintäjoukolle on korostettava erityistä varovaisuutta ja terveen epäilyn merkitystä tällaisissa kohteissa. Jos epäillään ansoitusta, on paikalle kutsuttava pioneirit, jotka tarkastavat kohteen ja tekevät tarvittaessa kohteen vaarattomaksi. Pioneirit vastaavat löydettyä räjähtävää materiaalin jatkokäsittelystä poliisien tai sotilaiden tekemien rikospaikkatutkimusten jälkeen.

Etsintäoperaatioissa on varauduttava siihen, että etsintäjoukko kohtaa joko kohdehenkilöiden väkivaltaista vastustusta tai ansoituksia, jotka laukeavat vahingoittaen etsijöitä. Siksi lääkintähuollon järjestelyt on suunniteltava tarkkaan erityisesti haavoittuneiden evakuoinnin osalta. Etsintäosastoon on syytä sisällyttää lääkərijohtoinen lääkintäryhmä, joka kykenee aloittamaan vaikeastikin loukkaantuneiden hoidon ja kuljetuskuntoon saattamisen. Helikopterievakuointiin on varauduttava, jos evakuointietäisyys lähimpään hoitopaikkaan on pitkä.

Erityisesti kriisin alkuvaiheessa on kiinnitettävä huomiota etsintäosaston koulutukseen ennen operaatiota. Koulutuksen painopisteen on oltava etsinnän toteuttamisessa, ansoitusten havaitsemisessa sekä rikospaikan koskemattomuuteen liittyvissä asioissa. On tärkeää kouluttaa erityisiä varsinaiseen kohteeseen tunkeutuvia sisäänmenoryhmiä. Tällaisia ryhmiä olisi oltava kahdesta kolmeen kappalletta jokaisessa kompaniassa.

Etsinnän toteutus

Tehtävän saamisen jälkeen tarkastuksen tai etsinnän kohde on saatettava valvonnan alaiseksi mahdollisimman nopeasti. Tähän voidaan käyttää tiedustelupartiota ja tähyystyspaikkoja.

Varsinaisen operaation aluksi alue eristetään ja ulkopuolisten pääsy kohdealueelle estetään. Tämä toteutetaan toimeenpanemalla ulkokehän. Komppania käyttää tähän kohteen mukaan yhtä tai kahta joukkuetta, jotka perustavat tarkastuspisteitä tai tähyystyspaikkoja kulunvalvontaa varten. Ulkokehän joukkojen tehtävänä on pitää ulkopuoliset poissa etsintäalueelta sekä estää mahdolliset etsintäalueelle kohdistuvat avustushyökkäykset ja tunkeutumiset. Ulkokehän valvontajoukon on tarkkailtava sekä kehän ulkopuolista aluetta että ulkokehän ja sisäkehän välistä aluetta, koska etsinnän paljastuminen voi aiheuttaa etsittävien henkilöiden liikkumisen pois kohdealueelta.

Ulkokehän tarkastuspisteiden kautta liikkuvat henkilöt ja ajoneuvot on tarkastettava kiinnittämällä erityisesti huomiota kohdealueelta poistuvaan liikenteeseen. Ulkokehältä tapahtuvassa tarkkailussa on valvottava sekä kehän ulko-

puolista aluetta että myös kehän ja kohdealueen välistä aluetta. Jotta valvonnan aikana havaitut tiedot voidaan välittää, ulkokehän valvontajoukolla on oltava alusta alkaen toimiva yhteys operaation tilannejohtajaan.

Kohteelle tunkeutuva osasto muodostuu kohteen koosta riippuen yleensä vahvennetusta joukkueesta.

Sisäkehän ryhmän tehtävänä on estää tunkeutumiset ulos kohdealueelta tai -rakennuksesta, estää asiattomien pääsy kohdealueelle tai -rakennukseen ja valvoa kohdetta tähytyksellä sekä tarvittaessa antaa etsintäryhmälle tulitukea.

Kiinniottopartion tehtävänä on suojata etsintäosaston sisäänmeno ja varmistaa rakennuksessa sisäänmenopiste. Kiinniottopartio miehittää sisäänmenopisteen ja valmistautuu siirtämään etsintäosaston kiinniottamat henkilöt kohteelta pois sekä antamaan tarvittaessa ensiapua ja evakuoimaan haavoittuneita. Kiinniottopartio siirtää kiinniotetut henkilöt etsinnän johtajan käskystä sisä- ja ulkokehän välissä sijaitsevaan turvalliseen säilytyspaikkaan.

Sisäänmenoryhmän tehtävänä on rakennuksen tarkastus. Tähän osastoon voi kuulua ryhmä ja sitä on edullista vahventaa pioneeripartiolla. Tarkastus suoritetaan yleensä pohjakerroksesta alkaen kerroksittain ylöspäin. Tarkastuksen aikana on varauduttava mahdolliseen palo- ja räjähdysvaaraan sekä taistelukosketukseen etsittävän henkilön tai henkilöiden kanssa. Etsinnän aikana on varauduttava muuttamaan etsintä tarvittaessa rynnäköksi.

Jos etsittävänä on laaja alue, on se jaettava etsintäsektoreihin. Sektoreilla on oltava selvät rajat ja etsinnän on edettävä järjestelmällisesti niin, että aloitetaan esimerkiksi etsintäsektoreiden ulkolaidoilta.

Etsintäosastoilla on oltava yhteys tilannejohtajaan, joka tahdittaa etsinnän etenemistä. Näin voidaan estää, etteivät henkilöt tai materiaali siirry sektorilta toiselle etsinnän aikana. Kullekin etsintäsektorille on määrättävä sektorijohtaja, joka vastaa yhteydenpidosta tilannejohtajaan.

Kun etsitty henkilö löydetään, hänet on luovutettava operaatiossa mukana olevalla poliisiviranomaisille jatkotoimenpiteitä varten. Etsityn henkilön kiinniotamisen jälkeen kiinniottopaikalla on suoritettava alue- tai kohde-etsintä henkilön toimintaan liittyvän epäilyttävän materiaalin löytämiseksi.

Löydettyä epäilyttävää materiaalia on paikalle kutsuttava aina poliisin edustaja ja pioneerit. Pioneerit tarkastavat kätköpaikan mahdollisten ansoitusten varalta, ja poliisi toteuttaa rikostutkintaan liittyvän kätköpaikan dokumentoinnin.

Etsinnän päättymisen ja kohteelta tai alueelta poistumisen käskää tilannejohtaja. Poistumisen on tapahduttava siten, ettei osia etsintäosastosta jää kohteelle tai alueelle vastaanottamaan mahdollista siviiliväestön reaktiota, vaan omat joukot saadaan alueelta kokonaisuudessaan turvallisesti pois.

Etsintäosaston poistumisen jälkeen on alueen ulkokehälle jätettävä valvonta vähintään vuorokaudeksi. Tällä valvonnalla voidaan paljastaa, jäikö alueelle mahdollisesti löytymättömiä kohteita, jotka kuljetetaan pois, vai tuodaanko alueelle uutta materiaalia tai henkilöitä etsinnän aikana paljastuneiden tilalle.

Operaation tilannejohtaja johtaa kaikkia etsintään osallistuvia osia. Hänen on sijoitettava etsinnän kannalta keskeiselle, mutta turvalliselle paikalle, josta hänen ei pidä poistua ennen etsinnän päättymistä. Tilannejohtajalla on oltava sellaiset viestivälineet, että hän kykenee olemaan yhteydessä kaikkiin etsintää tekeviin osiin. Jos etsintäosastoon kuuluu poliisipartio tai -partioita, on poliisien yhteys-henkilön tai -ryhmän sijoitauduttava tilannejohtajan kanssa samaan paikkaan yhteydenpidon varmistamiseksi.

Tilannejohtajan on tiedotettava etsinnän etenemisestä tehtävän antaneelle johtoportaalte määrävälein. Etsinnän aikana tehdyistä huomattavista löydöistä tai tilanteen kehittymisestä uhkaavaksi on tiedotettava välittömästi. Tehtävän antanut johtoporras on vastuussa etsintäalueen ympäristön tilannekuvan välittämisestä tilannejohtajalle. Erityisesti sellaiset tilannetiedot, joilla nähdään olevan merkitystä etsintäosaston turvallisuudelle ja etsinnän toteuttamiselle, on saatettava välittömästi tilannejohtajan tietoon. Tehtävän antaneen johtoportaan on myös tarvittaessa valmistauduttava tukemaan etsintäosastoa tilanteen kiristyessä uhkaavaksi.

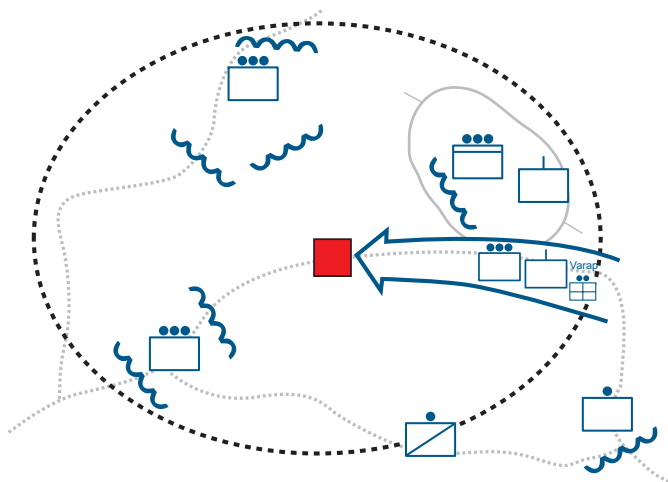
Etsinnän tulokset on dokumentoitava tarkasti mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten. Erityisesti epäilyttävän materiaalin löytymiseen liittyvät tiedot on merkittävä tarkasti ja pyrittävä aina kuvaamaan videolle ja/tai digitaalikameralla. Lisäksi kohteelle etsinnän aikana aiheutuneet vauriot on kirjattava ja kuvattava mahdollisia korvausvaatimuksia varten.

Tilannejohtaja laatii etsinnän jälkeen raportin, jossa on oltava ainakin:

- etsinnän päiväys ja kellonaika
- osoite ja tieto siitä, onko kohde asuttu vai asumaton
- täydelliset tiedot etsinnän suorittavasta osastosta, nimistä ja yksiköistä
- täydelliset tiedot paikalla olevista poliiseista ja heidän toimipaikoistaan
- etsinnän syy, joka on kerrottava myös mahdollisille paikalla oleville asukkaille
- asukkaiden tiedot

- mahdolliset etsintää edeltäneet vauriot tai vahingot, jotka on kirjattava
- asukkaiden reaktiot etsintään
- etsinnän päätteeksi on talon omistajaa/vastaavaa pyydyttävä tarkastamaan asunto mahdollisten vaurioiden havaitsemiseksi ja ne on kirjattava
- kiinniotettujen tai pidätettyjen henkilötiedot sekä syy kiinniottoon tai pidätykseen on kirjattava.

Tilannejohtajan raportissa on kiinnitettävä erityinen huomio mahdollisiin toimintatapamalleihin kätköjen, ansoitusten ja henkilöiden käyttäytymisen suhteen. Näitä tietoja voidaan käyttää hyödyksi jatkossa etsintäkoulutuksessa sekä etsintöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Kuva 72. Esimerkki etsinnän toteutuksesta käytettäessä koko komppaniaa

6. KOMPPANIAN KOULUTTAMINEN JA PERUSTAMINEN

6.1 Koulutus ja järjestelyt

Rauhan ajan komppanian perustehtävä on sodan ajan joukkojen, komppanioiden kouluttaminen joukkotuotannon mukaisesti.

Komppanian kouluttaminen suorituskykyiseksi joukoksi alkaa rauhan aikana varusmiesten astuessa palvelukseen. Komppanian suorituskyvyn kasvu edellyttää koulutuksen suunnittelemista nousujohteiseksi missä jokaisella harjoitusvaiheella on lopputulosta kehittävä tavoitteensa.

Sodan ajan joukon koulutuksen lähtökohtana on omien toimintojen nopeus suhteessa viholliseen. Toiminnan nopeus on keskeinen tekijä vaikutuksen aikaansaamiselle ja menestyksekkäälle taistelulle. Viholliseen vaikuttaminen edellyttää oman toiminnan toteutumista.

Saavuttaakseen riittävän nopeuden toiminnoissaan komppanian päällikön on vakioitava komppanian sisäisiä toimintoja. Komppanian päällikkö valitsee 2–3 komppanian perustaistelumenetelmää, joiden variaatioina joukon liikkeet taistelussa toteutuvat. Komppanian taistelussa toteuttamat liikkeet muodostuvat sarjoista joukkueiden ja ryhmien toimenpiteitä, jotka on vakioitava samalla periaatteella.

Jotta komppaniasta saadaan lyhyessä ajassa riittävän suorituskykyinen, on jo peruskoulutuskaudella aloitettava juuri niiden toimintojen opettaminen ja harjaantuminen, joita vaaditaan komppanian siirtyessä reserviin varusmiespalveluksesta. Peruskoulutuskauden harjoitusten tulee liittyä aina siihen ympäristöön ja siihen toimintatapaan, jota myöhemmin vaaditaan. Perusteiden opettelu ei saa olla yksittäisten irrallisten asioiden opettelua ilman merkitystä.

Komppanian koulutus on suunniteltu sarja toisiinsa liittyviä opetustapahtumia. Vaiheet voidaan jakaa suorituskyvyn kehittymisen kannalta seuraavasti:

- taistelijan toiminta
- taistelijan toiminta osana ryhmää ja joukkuetta (palveluksen ensimmäiset viikot)
- johtajien koulutus sekä erikoistuminen omaan tehtävään osana joukkueita
- harjaantuminen omaan tehtävään ja joukon yhteistoiminnan opettelu
- joukon kokonaistoiminnan harjoittelu sodan ajan kokoonpanossa (palveluksen viimeiset 2 kuukautta).

Opetuksen tukena on alusta asti käytettävä kaikkia käytössä olevia opetusvälineitä mahdollisimman tehokkaasti. Opetusvälineiden valinnassa on analysoitava niillä aikaansaataava oppiminen suhteessa käytettävissä olevaan aikaan.

Kaluston ja organisaation suhteen periaatteena on pidettävä sitä, että toimitaan alusta asti sen mukaisella kokoonpanolla ja kalustolla, joka on joukon tuleva sodan ajan organisaatio ja kalusto.

6.2 Toiminta- ja suorituskypvyn kehittäminen

Komppanian yleisistä suorituskypvaatimuksista voidaan yleensä hallita hyvin ainoastaan ne toiminnot, joita komppanialta vaaditaan sen ensimmäisessä todennäköisessä tehtävässä. Painopisteen on oltava tärkeimpien hallittavien asioiden oppimisessa.

Komppanian tulee kyetä toteuttamaan tehtävänsä äärimmäisissä kriisiolosuhteissa. Tavoitteena on oltava tehtävän toteuttaminen siten, että komppania kykenee jatkamaan myös seuraavassa tehtävässä. Tämä vaatimus on peruste sille, että vihollisen toiminnan ja taistelukentän ilmiöiden vaikutusta ja merkitystä ei voi ohittaa rauhan ajan koulutuksessa. Esimerkkeinä tästä ovat haavoittuneiden evakuoinnin järjestäminen ja taistelunaikaisen huollon toteuttaminen.

Stressinsietokykyä, toimintakykyä väsyneenä sekä vastuullisuutta on kehitettävä. Tappamisen- ja kuolemanpelkoa on käsiteltävä. Nämä eivät voi tulla eteen kokonaan uutena asiana kriisin alussa. Edellä mainittuja asioita käsitellään, opetellaan ja harjoitellaan pääosin johtamisen keinoin. Taistelussa vaadittava rohkeus kehittyy mm. onnistumalla haasteellisissa vaikeissa tilanteissa.

6.3 Harjoitusperiaatteita

Tässä luvussa selvitetään lyhyesti komppanian koulutuksen periaatteita painopisteenä varsinaiset komppaniaharjoitusvaiheet. Periaatteita, jotka ovat Kouluttajan oppaassa, ei ole käsitelty tässä.

6.3.1 Taistelija – joukkue -vaiheet

Toiminnallisesti komppanian toiminta päälliköstä taistelijaan on opittujen taitojen käyttämistä. Taitojen oppimisen perustevaiheessa luodaan taitoon liittyvä tiedollinen pohja. Kyseessä on tiettyyn taitoon liittyvien perusteiden ymmärtämi-

nen sekä tavoitteiden selkiintyminen ja halutun lopputuloksen ymmärtäminen. Tässä vaiheessa voi opetusmenetelmänä käyttää mm. harjoittelua lyhennetyin etäisyyksin. Ymmärryksen lisäämistä tulee tehostaa simulaattoreiden käytöllä.

Harjaantumisvaiheessa harjoitellaan tiettyjä osataitoja, jotka liittyvät kokonaissuoritukseen. Yksi harjaantumisvaiheen keskeisimmistä opetusmenetelmistä on toistokoulutus. Toistokoulutuksessa kouluttajan on kiinnitettävä erityinen huomio koulutettavien motivointiin, taukoihin ja palautteen antamiseen. Harjaantumisvaiheen lopussa siirrytään tavoitevaiheeseen.

Tavoitevaiheessa osasuoritukset yhdistetään kokonaissuoritukseksi, jota edelleen pyritään kehittämään automaattisuoritukseksi. Tällöin oman kontrollin ja ulkoisen palautteen merkitys vähenevät. Tavoitevaiheessa koulutettavan tulisi itse tietää, miksi suoritus epäonnistui ja miten sitä tulisi korjata. Oman joukon kokonaissuoritus on osattava ennen seuraavaa vaihetta. Tavoitevaiheessakin on jatkettava harjaantumista toistokoulutuksella.

Harjoittelun sovelletussa vaiheessa opittuja tietoja ja taitoja on kyettävä yhdistämään ja siirtämään erilaisiin tilanteisiin. Niitä on kyettävä soveltamaan ympäristön sekä muuttuvien tilanteiden että vaatimusten mukaisesti. Sovelletussa vaiheessa taito- ja suoritustaso on kyettävä ylläpitämään myös vaikeissa ja muuttuvissa olosuhteissa. Tilanteet on luotava mahdollisimman realistisiksi.

Koska opetus on usein saman opittavan asian toistamista, on opetuksessa käytettävä mahdollisimman paljon erilaisia ja monipuolisia opetusmenetelmiä. Opetusmenetelmä voi olla sama yksittäisessä pidemmässäkin harjoituksessa, mutta kokonaissuunnittelussa eri opetusmenetelmät on ehdottomasti otettava huomioon. Monipuoliset erilaiset opetusmenetelmät huomioivat samalla erilaiset tavat oppia. Tämä varmistaa komppanian jokaisen taistelijan suorituskyvyn kehittymisen.

Koska taistelussa tulee kyetä sujuvaan yhteistoimintaan nopeuden lisäämiseksi, on yhteistoiminnan opettaminen aloitettava mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Jos koulutusvaiheessa ei ole vielä koko joukkoa, on kouluttajan kyettävä kuvaamaan yhteistoiminta siten, että tärkeitä yhteistoimintavaiheita ei ohiteta käsittelemättä asiaa edes lyhyesti. Yhteistoiminnan opettamisessa voi opetusmenetelmänä käyttää yhdistettyä kehysharjoittelua ja harjoittelua lyhennetyin etäisyyksin. Tämä on hyvä menetelmä varsinkin johtajien opetusvaiheessa.

6.3.2 Komppania vaihe

Kun peruskoulutus-, erikoiskoulutus- ja johtajakoulutusvaiheissa taistelijoiden, ryhmän ja joukkueen perustoiminnot on opeteltu komppanian toiminnan mukaisilla tavoilla, päästään tehokkaasti varsinaisiin komppaniaharjoituksiin sekä komppanian toimintaan pataljoonan osana.

Alussa opetustapahtumien aloitus- ja opettamisvaiheiden on hyvä olla koulutajajohtoisia, riittävän kontrolloituja sekä muodollisia. Opetus voidaan aloittaa lyhyillä tietoisuudella oppitunneilla luokassa, käydä opittava asia läpi ja opettaa toiminta muodollisesti yhteistoiminta mukaan lukien. Ymmärtämistä lisää harjoittelu lyhennetyin etäisyyksin, missä jokainen komppaniaan kuuluva näkee kokonaisuuden toiminnan.

Joukkueen- ja ryhmänjohtajille on annettava perusteet ja valmistautumistehtävät riittävän aikaisin. Mahdollisuuksien mukaan johtajat sekä avainasemassa olevat taistelijat (esim. viestimiehet, lähetit, ajoneuvojen kuljettajat) voivat harjoitella yhteistoimintaa jo etukäteen. Lisäksi johtajilla on oltava käskynantoharjoittelua, jolla nopeutetaan ja tehostetaan toimintaa koko joukon ollessa koossa.

Johtajien valmistautumiseen voi liittää tilanne- ja karttaharjoituksen, jossa tilanteenarvioinnin kehittämistä harjoitellaan toistoharjoitteluna. Johtajilla on tilanne, joka etenee kiivaassa rytmissä. Aina tilanteen muuttuessa johtajien tehtävänä on arvioida tilanne, tehdä päätös ja käskä toiminta liikkeelle. Tämä on samalla turvallinen vaihe tehdä oppimista edistäviä virheitä, kun joukko ei ole toteuttamassa oikeasti vääriä päätöksiä.

Komppaniavaiheessa korostuu se, että harjoitusvastustaja toimii niin kuin todennäköinen vastustaja toimisi. Jos koulutusjärjestelyt eivät mahdollista aina harjoitusvastustajaa, tulee vastustajan toiminta kuvata siten, että oma toiminta on alusta alkaen mahdollisimman oikeanlaista. Väärin opitun toiminnan korjaamiseen ei ole aikaa.

Opetus on kokonaisuutena sarja tilanteita, jotka johtajat ja joukko selvittävät ja ratkovat. Kyse on tavallaan ongelmalähtöisestä oppimisestä. Tämä kehittää kykyä hallita sellainen tilanne, jota ei ole suoranaisesti harjoiteltu ollenkaan.

Koulutuksen selkeä vaiheistus ja nousujohteisuus helpottavat opetuksen yksityiskohtaista suunnittelua ja auttavat ymmärtämään opetusprosessin etenemistä. Haasteellisuuden tulee olla mukana alusta asti, ja osaamisen kehittyessä haasteita täytyy lisätä. Riittävä haasteellisuus lisää samalla palvelusmotivaatiota, yhteishenkeä ja joukon kiinteyttä, jotka tehostavat koulutustuloksiin pääsyä.

Perusasiat on aina opetettava kunnolla ja tavoiteltavasta toiminnasta on näytettävä esimerkki. Eteneminen, liike taistelussa ja taistelu ryhmyksessä on käytävä läpi muodollisesti, supistetuin välein kaikkine toimintoineen – mukaan lukien yhteistoiminta. Opetus on hyvä pitää aukealla tai helpossa maastossa. Kokonaissuoritus muodollisena on osattava ennen soveltamista. Kokonaissuoritus on pilkottava osasuorituksiksi, joita harjoitellaan toistokoulutuksella.

Esimerkiksi kun komppania osaa toiminnan leporyhmytyksestä ajoneuvoihin nousuun, toiminnot välillä sekä liikkeet taistelussa (harhautus, tulenkäyttö, tulituki, isku), voidaan siirtyä oikeisiin etäisyyksiin, vaikeampaan maastoon ja aloittaa toiminnan harjoittelu harjoitusvastustajan kanssa. Tähän osaamisen sovellettuun vaiheeseen tulisi jäädä riittävästi aikaa. Erilaiset simulaattorit lisäävät tämän vaiheen harjoittelun mielekkyyttä ja antavat samalla paremman kuvan joukon osaamisesta kuin pelkkä havainnointi.

Osaamisen soveltamista erilaisissa tilanteissa tulisi päästä harjoittelemaan mahdollisimman paljon. Tällaisten harjoitusten suunnittelu ja valmistelu vie aikaa. Näin kuitenkin varmistetaan suorituskyyvyn kehittyminen. Lähtökohtatilanteiden ja tilanteen kehittymisen tulee olla komppanian tulevien tehtävien mukaisia.

Harjoittelussa toiminnan on oltava alusta asti sellaista, että omalle joukolle ei tule liikaa tappioita. Liikaa tappioita aiheuttava toiminta on varsinkin alkuvaiheessa aina uusittava.

Osaamisen eteneminen varmistetaan ajoittaisella suorituskyyvyn arvioinnilla. Arvioinnissa tulee keskittää huomio niihin perustoimintoihin, joita joukko joutuisi toteuttamaan sotatilanteessa.

6.4 Komppanian perustaminen

6.4.1 Yleistä

Komppanian perustamisen ja ensimmäisten tehtävien suunnittelu tapahtuu jo rauhan aikana. Päällikön on tunnettava oman komppaniansa henkilöstösjoitusten tilanne, materiaalitilanne ja keskeisimmät koulutukselliset sekä materiaaliset puutteet.

Perustamisvalmistelut käynnistetään puolustusvoimille ja muille viranomaisille kuuluvien rauhan ajan toimivaltuuksien turvin. Perustamisen jälkeistä toimintaa säätelevät rajoitukset maa-alueiden ja kiinteistöjen käytöstä. Valmiuden sää-

teleminen voi edellyttää viranomaisvaltuuksia laajempia toimivaltuuksia. Kun viranomaisten rauhan aikana käytössä olevat valtuudet käyvät tilanteen hallitsemiseksi riittämättömiksi, annetaan asetuksia valmiuslain tai puolustustilalain toimivaltuuksien käyttämisestä. Lisäksi eduskunta voi säätää muutoksia voimassa olevaan lainsäädäntöön tai kokonaan uusia tilanteen mukaisia lakeja. Kompanian päällikön on tunnettava valmiuslain ja puolustustilalain keskeinen sisältö ja omat toimivaltuutensa.

Valmiutta kohotettaessa viranomaisyhteistyön on oltava kiinteää poliisi-, rajavartiolaitos- ja pelastusviranomaisten kanssa. Poliisin kanssa yhteistoiminta keskittyy yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitoon paikallisella tasolla. Pelastusviranomaisten kanssa käytävään yhteistoimintaan voi sisältyä tiedonvaihtoa tilapäisvarastoihin hajautettavan räjähdysvaarallisen materiaalin varastoinnista. Puolustustilalain toimivaltuuden nojalla esimerkiksi kunnan viranomaisia voidaan sotilasviranomaisen päätöksellä määrätä perustamisvalmisteluja tai joukkojen perustamista tukeviin toimiin.

Perustettavan joukon koulutusedellytyksiä turvataan sekä jo olemassa olevilla valtuuksilla että tilanteen vaatimilla toimivaltuuksilla. Väistöalueille ryhmitytään luontais suorituslain nojalla. Joukot eivät kuitenkaan saa käyttää ryhmitysalueina pihoja ja viljelysalueita ellei tähän ole maanomistajan lupaa. Ryhmitysalueille määrätään tarvittavat ulkopuolisia koskevat liikkumisrajoitukset tai -kiellot lain puolustusvoimista nojalla.

Raskasaseyksiköiden koulutusammuntoihin suunnitellut yksityismaat saadaan ampuma-aluekäyttöön valmiuslain toimivaltuudella. Valtion maiden käytöstä ampuma-alueina määrää sisäasiainministeriö, joten ne saadaan käyttöön eri lualla.

6.4.2 Perustaminen ja sotavalmiustarkastus

Kompanian perustamisen käytännön järjestelyistä vastaa perustamisorganisaatio. Perustamiskeskus vastaa joukkoyksikön perustamisesta alaisenaan perustamispaikat, jotka vastaavat perusyksiköiden perustamisesta. Yhdessä perustamispaikassa voidaan perustaa yksi tai useampi perusyksikkö.

Hajautetussa perustamisessa liikekannallepanoryhmä (LKP) huolehtii miehistön, ajoneuvojen ja sotavarustuksen vastaanotosta perustamispaikalla. Paikallisista erityispiirteistä johtuen perustamiskeskuksen ja perustamispaikan väliset vastuut saattavat vaihdella huomattavasti.

Perustaminen päättyy kun LKP-upseeri luovuttaa perustamansa joukon valmiiksi varustettuna käyttäjälle eli komppanian päällikölle. Joissakin tapauksissa myös komppanianpäällikkö voi johtaa oman joukkonsa perustamisen.

Yksiköiden päälliköiden on tuettava perustamista toiminnan alkuvaiheesta lähtien. Heidän on valvottava henkilösijoitusten toteutumista ja materiaalin oikeaa jakoa, sillä perustamispaikan henkilöstöllä ei välttämättä ole yhtä hyvää asiantuntemusta joukon vaatimuksista.

Päällikön tulee suunnitella toiminta ja valmistelut siten, että hän voi aloittaa käyttämisen jo ensimmäisten reserviläisjohtajien saapuessa perustamispaikoille. Perustamisen ollessa vielä käynnissä voi olla tarkoituksenmukaista suorittaa ensimmäiseen tehtävään liittyvää maastontiedustelua. Tällöin perustaminen jatkuu varapäällikön valvonnassa.

Työnjako päällikön ja varapäällikön välillä voidaan toteuttaa siten, että päällikkö suunnittelee ensimmäisen tehtävän toteutusta varapäällikön valvoessa perustamiseen liittyviä toimenpiteitä. Suunnittelun ja toimenpiteiden ohessa reservistä saapunut komppanian johtohenkilöstö perehdytetään tehtäviinsä ja tilanteeeseen.

Päällikön suorittama sotavalmiustarkastus alkaa perustamisen alkaessa ja jatkuu vielä joukon johtoonoton jälkeen. Sotavalmiustarkastuksessa todetaan, että joukolla on sille kuuluva henkilöstö ja materiaali. Havaituista puutteista tulee heti tiedottaa LKP-upseerille ja pataljoonan tai muun toimintaa johtavan ylemmän johtoportaan esikuntaan. Sotavalmiustarkastus päättyy, kun päällikkö toteaa, että joukko on sotavalmis eli kykenee aloittamaan ensimmäisen tehtävänsä toteutuksen materiaalin ja henkilöstön osalta. Taisteluvalmiuden kehittäminen jatkuu toiminta- ja suorituskyvyn kehittämisellä eli koulutuksella. Perustamiskeskus toimittaa puuttuvan henkilöstön, ajoneuvot ja materiaalin yksikölle.

Komppanian vääpeli tai huoltojoukkueen johtaja dokumentoi perustamisen koamalla perusyksiköistä nimi- ja materiaaliluettelot.

6.5 Koulutus perustamisesta tulikasteeseen

Komppanian kouluttautumisessa noudatetaan samoja jo varusmieskoulutuksessa ja kertausharjoituksissa opittuja periaatteita. Koska aikaa suorituskyvyn saavuttamiseen saattaa olla vain muutamia viikkoja, painopiste on perusasioiden kertaamisessa ja harjoittamisessa. Komppania kouluttautuu itse johtajiensa johdolla. Koulutus toteutetaan pataljoonan komentajan tai muun ylemmän esimiehen antamien käskyjen, ohjeiden ja suunnitelmien mukaisesti.

Yhtenä koulutuksen lähtökohtana on joukkotuotetulle tai kertausharjoitetulle joukolle suoritettu joukon suorituskyyyn mittaus. Mittauksen ja arvioinnin tuloksia on verrattava joukon operatiivisen tehtävän vaatimaan suorituskyyyn. Vertailun perusteella opetuksen painopisteeksi on käskettävä ne asiat, joita ei osata riittävän hyvin. Jos joukon koulutuksesta on kauan, on edellisten mittaus-ten lisäksi testattava osaamisen taso harjoittelun yhteydessä.

Painopiste perustettaessa on komppanian taistelukyvyyn mahdollisimman nopealla saavuttamisella. Välittömästi on kerrattava aseet, taisteluvälineet ja tuleva tehtävä sisältäen kohdistukset, tarkastukset ja huolto. Harjoitellaan suojaaminen ja aloitetaan taistelukyvyyn saavuttamiseen liittyen taistelukoulutus ja aseenkäsittely. Opetus on hyvä toteuttaa ryhmä – joukkue -kokoonpanoissa. Johtamiseen liittyen kerrataan ilmoitukset, korostetaan aktiivisuutta ja aloitetaan osaamispuutteiden kartoitus.

Osaamispuutteiden mukaisesti aloitetaan eriytyvä opetus koulutusryhmittäin. Tällöin kerätään eri joukkueiden samaa tehtävää toteuttavat taistelijat samaan koulutusryhmään.

Kokonaistoiminta on harjoiteltava juuri siinä kokoonpanossa, jossa toimitaan. Tämä on välttämätöntä esimerkiksi yhteistoiminnan harjoittelun kannalta. Toiminnassa on oltava välillä vuorovaikutteisia vaiheita – taistelijoiden on kyettävä käymään itse läpi oma toimintansa ja tämän perusteella heidän on itse kyettävä kuvaamaan toimintaa ja tekemään harjoittelua parantavia esityksiä.

Opetusmenetelminä ovat harjoittelu lyhennetyin etäisyyksin, kehysharjoittelu sekä sovellettu harjoittelu. Liikettä ja komentoketjua on hyvä harjoitella eriytyvänä koulutuksena, jossa ovat mukana johtajat, kuljettajat, viestimiehet. Muun miehistön aiheina ovat samalla aseet ja taisteluvälineet alijohtajien johdolla. Opetusmenetelmänä on pääosin toistoharjoittelu.

Ammunnat toteutetaan annettujen ohjeiden mukaisesti ja niissä noudatetaan jo rauhan aikana opittuja varomääräyksiä. Kriisin aikana varomääräyksissä noudatetaan valmiuslainsäädännön mukaista ohjeistusta varsinkin, jos ammunnat joudutaan toteuttamaan muualla kuin ampumaradoilla tai ampumakenttäalueilla. Ammuntojen on oltava edelleen turvallisia, etteivät ensimmäiset tappiot tulisi jo ennen mahdollisia taisteluja.

Taistelukoulutuksessa ja ammunnoissa käytetään mahdollista koulutustukea. Koulutustuki voi olla taisteluampumakoulusta ja taistelukoulusta simulaatioilla. Komppanian ulkopuolinen tukioorganisaatio järjestää ammunnat ja taisteluharjoituksen ohjeineen ja välineineen. Tehtävää toteuttavat simulaattorikoulutus- ja taisteluampumaryhmät suunnitelmien mukaisesti. Tällöin komppania

toimii komentajansa käskyjen ja tukiorganisaation antaman tuen mukaisesti. Koulutustuki antaa mahdollisuuden myös johtajien omaan koulutukseen, ja johtajat voivat harjoitella omaa toimintaansa harjoittelun johtamisen sijaan.

Toimivaltuuksien osaamiseen on kiinnitettävä huomiota. Kun harjoitellaan muuta toimintaa, on varmistettava ja tiedettävä aina oikeat olemassa olevat toimivaltuudet. Tämä korostuu aseiden käytössä alueilla, joissa on todennäköisesti/mahdollisesti omaa siviiliväestöä.

Liitteenä 9 on esimerkki koulutuksen läpiviennistä perustamisesta tulikasteeseen sekä vaiheen opetusmenetelmistä sekä koulutusryhmistä.

Vaikka tehtävä olisi puolustustehtävä, on puolustukseen kuuluva liike ja aktiivisuus harjoiteltava. Periaatteina on oltava samat toiminnot kuin hyökkäystaistelussa.

Kaikki taistelusuunnitelmaan liittyvät toiminnot on harjoiteltava. Samalla, kun kerrataan yksittäisten taistelijoiden toimintoja, on varmistuttava yhteistoiminnan sujuvuudesta. Suorituskyvyn ylläpitoon liittyen taisteluväline- ja lääkintähuollon ketjut on testattava siten, että kaikille jää kuva toiminnasta ja luottamus huolenpidosta lisääntyy.

Taistelusuunnitelma harjoitellaan toteuttamalla kaikki suunnitelman mukaiset komennot ja liikkeet tärkeysjärjestyksessä. Komppanian päällikkö kuvaa tilanteita, ja joukkueet / ryhmät toteuttavat tilanteen ja käskyjen mukaisesti annetut tehtävät, kuitenkin ilman kovia patruunoita. Tässä harjoittamisessa ei kuvata omaa toimintaa suullisesti, vaan kaikki tehdään juuri niin kuin se tehdään. Samalla testataan taistelusuunnitelman toteuttamiskelpoisuus, ja taistelusuunnitelma kehittyä mahdollisien epäkohtien paljastuttua.

Ainakin seuraavat kokonaisuudet tulee harjoituttaa:

- vakioidut toimenpiteet (reitit, tähystys, vaihtoasemat, vahventamiset, koontumiset)
- hälyttäminen ja taistelun aloittaminen (vartio, epäsuora tuli, pst, käsiaseet)
- vihollisen kärjen hyökkäys (taistelu, havainnot, ilmoitukset)
- epäsuora tuli / häirintä
- suuntautuminen
- pääosien hyökkäys (tähystys, valvonta, havainnot, ilmoitukset)
- painopiste, vaunut, epäsuora tuli
- vaihtoasemat, vahventaminen, sisäiset vastaiskut
- ilmasuojelu (ilmahälytys, hälytyksen välittäminen, itkk:t, ilma-ammunta)
- suojelu (suojelevaroitukset, -hälytys, em. välittäminen)
- radioiden käyttö (viestintä, toiminta häirinnän vaikutuksessa).

Harjoittelu on toteutettava jokaisella tasolla samalla kaavalla – ryhmät, joukkueet ja koko komppania sekä erilliset taistelijat (esim. lähetit, tarkka-ampujat, tiedustelijat).

Harjoittelu, taistelusuunnitelman kehittäminen ja linnoittaminen jatkuu tulikasteeseen asti, mutta kuitenkin riittävä lepo on muistettava. Järjestettäessä harjoituksia on varmistuttava, että kaikki alueella olevat joukot tietävät harjoituksesta.

Esimerkki sotilaan kortista ja voimankäytön ohjeistuksesta komppaniassa

ITSEPUOLUSTUS

1. Sinulla on oikeus käyttää tarvittavaa voimaa (ml. Kuolettavan voiman käyttö) itsepuolustukseksi.
2. Käytä pääsääntöisesti pienintä tarvittavaa voimaa puolustaaksesi itseäsi.

YLEISET SÄÄNNÖT

3. Sinulla on valtuus käyttää tarvittavaa voimaa vihamielistä tekoa tai aikomusta vastaan suojellaksesi operaation henkilöstöä ja muuta henkilöstöä.
4. Sinulla on valtuus käyttää tarvittavaa voimaa puolustaaksesi ketä tahansa siviiliä, joka tarvitsee suojelua vakavalta henkeä tai terveyttä uhkaavalta rikokselta, jos siviilipoliisi ei voi tarjota välitöntä apua. Ajan salliessa lupa voimankäyttöön pitää saada esimieheltäsi.
5. Sinulla on valtuus käyttää tarvittavaa voimaa suojellaksesi erikseen määriteltä omaisuutta, laitteita ja tavaroita.
6. Sinulla on valtuus käyttää ei-tappavaa voimaa suojellaksesi muuta kuin kohdassa 7 tarkoitettua omaisuutta, laitteita ja tavaroita.
7. Sinulla on valtuus käyttää tarvittavaa voimaa vastustaaksesi aseellista yrittystä laittomasti pidättää tai ryöstää henkilöstöä.
8. Sinulla on valtuus pidättää, tarkastaa ja riisua aseista vihamielisen teon tai aikomuksen esittäjä.
9. Kohtele kaikkia inhimillisesti, myös pidätettyjä henkilöitä.
10. Kaikille loukkaantuneille henkilöille tulee antaa ensiapua, mikäli apua voidaan antaa vaarantamatta ihmishenkiä.
11. Kunnioita yksityisomaisuutta. Älä varasta. Älä ota ”sotamuistoja”.
12. Estä ja raportoi esimiehille kaikista epäillyistä Sodan oikeussääntöjen rikkomuksista.

VAROITTAMINEN JA VAROITUSLAUKAUKSET

13. Tilanteen salliessa, toimi seuraavasti:
 - a) Voiman näyttäminen
 - b) Aseeton voima
 - c) Aseen lataaminen
 - d) Varoituslaukaus
14. Tilanteen salliessa, huuda varoitus: ”LIKKUMATTA TAI KÄYTÄN VOIMAA!”
15. Jos henkilö ei pysähdy, voit ampua ilman tilannejohtajan käskyä, mikäli ei ole aikaa odottaa sellaista käskyä.

TULEN AVAAMINEN

16. Saat avata tulen, jos sinua, muita operaation henkilöstöä tai muita henkilöitä tai omaisuutta uhataan kuolettavalla voimalla. Tämä tarkoittaa, että:
- a) Saat avata tulen yksittäistä henkilöä vastaan, joka ampuu sinua kohti tai tähtää aikomuksenaan ampua sinua, muita operaation henkilöstöä tai muita suojeluksessasi olevia henkilöitä tai erikseen määriteltä omaisuutta.
 - b) Saat avata tulen yksittäistä henkilöä vastaan, joka asettaa, heittää tai valmistautuu heittämään räjähteitä tai palopommin sinua, muita operaation henkilöstöä tai muita suojeluksessasi olevia henkilöitä tai erikseen määriteltä omaisuutta vastaan.
 - c) Saat avata tulen yksittäistä henkilöä vastaan, joka tarkoituksellisesti ajaa ajoneuvolla sinun, muun operaation henkilöstön tai muiden suojeluksessasi olevien henkilöiden tai erikseen määritellyn omaisuuden päälle, jos muuta keinoa ei ole. Tulen avaus kohdistetaan ensisijaisesti ajoneuvoon.
17. Saat myös avata tulen yksittäistä henkilöä vastaan, joka yrittää ottaa haltuun tai hyökkää tukikohtaan, jos muuta keinoa tämän välttämiseksi ei ole.
18. Saat käyttää tilanteen vaatimaa voimaa, mukaan lukien tulen avaaminen, jos joku laittomasti suorittaa tai on aikeissa suorittaa teon, joka vaarantaa ihmishenkiä tai on omiaan aiheuttamaan vakavan ruumiinvamman, sellaisessa tilanteessa, kun muuta keinoa teon estämiseksi ei ole.

MINIMIVOIMA

19. Jos joudut avaamaan tulen, muista:
- a) ammu vain tähdättyjä laukauksia,
 - b) älä ammu useampia laukauksia kuin on tarpeen tavoitteen saavuttamiseksi,
 - c) pyri välttämään sivullisvahinkoja ja tarpeetonta omaisuuden tuhoamista

Esimerkki keskeisempien asejärjestelmien vaikutuksen arvioinnista hyökkäys- ja puolustustaistelussa

EPÄSUORA TULI:

TYKISTÖN JA KRANAATINHEITTIMISTÖN TULEN TEHO ERITYYP-
PISIIN MAALEIHIN

Perusteet

- iskemäkeskeispiste yhtyy maalin keskipisteeseen
- iskemät ovat tasaisesti jakautuneet maalialueelle
- aluemaali (> 200 * 200 m)
- taulukossa olevat lukemat ilmoittavat tarvittavien iskujen lukumäärän (ISKU = 60 s, 0,1 t-ann)

1. SUOJATON ELOLLINEN VOIMA (ISKUSYTYTIN)

AMET/VAIK TULIYKS	8 KM		16 KM		24 KM	
	LAM	TU	LAM	TU	LAM	TU
PSTO 18 x 122	2	4	3	-	-	-
PSTO 18 x 152-155	1	3	2	4	4	-
PSTO 12 x 152-155	2	3	3	4	5	-
RAKHPTRI	1/2 SA	SA	SA	2 SA	-	-
	1,5 KM		2,5 KM		6 KM	
KRHJ	2	6	3	-	-	-
KRHK (6)	2	3	2	3	4	-
KRHK (9)	1	2	1	3	4	-

2. SUOJATON ELOLLINEN VOIMA (AIKA-/HERÄTESYTYTIN) (AVOIN MAASTO)

AMET/VAIK TULIYKS	8 KM		16 KM		24 KM	
	LAM	TU	LAM	TU	LAM	TU
PSTO 18 x 122	1	1	-	-	-	-
PSTO 18 x 152-155	1	1	1	2	2	4
PSTO 12 x 152-155	1	1	1	3	2	5

3. POTEROIHIN SUOJAUTUNUT JOUKKO (ISKUSYTYTIN, SULUISSA HERÄTESYTYTIN)

AMET/VAIK	8 KM		16 KM		24 KM	
	LAM	TU	LAM	TU	LAM	TU
TULIYKS						
PSTO 18 x 122	3 (2)	7 (3)	-	-	-	-
PSTO 18 x 152-155	2 (2)	4 (3)	3 (2)	7 (5)	6 (6)	-
PSTO 12 x 152-155	3 (3)	5 (4)	3 (2)	8 (6)	7 (7)	-
RAKHPTRI	SA	SA	SA	2 SA	-	-
	1,5 KM		2,5 KM		6 KM	
KRHJ	8	-	10	-	-	-
KRHK (6)	4	8	4	9	5	-
KRHK (9)	3	7	4	8	4	-

4. KULJETUSPANSsarIVAUNUISSA OLEVA JOUKKO (ISKUSYTYTIN, SULUISSA HERÄTESYTYTIN)

AMET/VAIK	8 KM		16 KM		24 KM	
	LAM	TU	LAM	TU	LAM	TU
TULIYKS						
PSTO 18 x 122	2 (1)	5 (3)	4 (3)	-	-	-
PSTO 18 x 152-155	2 (1)	3 (2)	3 (2)	5 (4)	5 (4)	-
PSTO 12 x 152-155	3 (2)	4 (4)	3 (2)	8 (6)	7 (7)	-
RAKHPTRI	SA	SA	SA	2 SA	-	-
	1,5 KM		2,5 KM		6 KM	
KRHJ	7	-	10	-	-	-
KRHK (6)	4	8	4	9	5	-
KRHK (9)	3	7	4	8	4	-

5. TULIPATTERI/KRHYKSIKKÖ TULIASEMISSA (ISKUSYTYTIN, SULUISSA HERÄTESYTYTIN)

AMET/VAIK	8 KM		16 KM		24 KM	
	LAM	TU	LAM	TU	LAM	TU
TULIYKS						
PSTO 18 x 122	2 (1)	3 (2)	3 (2)	-	-	-
PSTO 18 x 152-155	1 (1)	2 (2)	3 (2)	4 (4)	5 (3)	-
PSTO 12 x 152-155	1 (1)	2 (2)	4 (2)	5 (4)	6 (5)	-
RAKHPTRI	SA	SA	SA	2 SA	-	-
	1,5 KM		2,5 KM		6 KM	
KRHJ	3	5	3	-	-	-
KRHK (6)	2	3	2	3	4	-
KRHK (9)	1	2	1	3	4	-

SA = RAKHPTRI sarja (kevyt raketinheitinpatteri 122 mm)

LAM = Lamauttaminen, 20 % tappiot viholliselle

TU = Tuhoaminen, 50 % tappiot viholliselle

PANSSARINTORJUNTA:**PANSSARINTORJUNTA-ASEIDEN TEHOLUKUJA**

Komppanian päällikön tulee suunnitella orgaanisen tai komppanialle alistetun panssarintorjunta-aseistuksen käyttö ja ryhmitys siten, että käytössä olevalla aseistuksella kyetään tuottamaan riittävät tappiot vihollisen panssarivaunuille. Aiheutettavien tappioiden arvioimiseen käytetään alla olevien taulukoiden tehokkuuksia. Taulukoissa on esitetty yhden ammutun laukauksen tuhoamistodennäköisyys. Esimerkiksi rynnäkköpanssarivaunun tuhoaminen kevyellä kertasingolla, etäisyys mitattu, vaatii 1–4 osumaa.

KEVYEN KERTASINGON TUHOAMISTODENNÄKÖISYYDET

MAALI	AMPUMAETÄISYYS 50 - 250 m	
	etäisyys mitattu	etäisyys arvioitu
taistelupanssarivaunu	0,08	0,05
rynnäkköpanssarivaunu	0,25	0,2

RASKAAN KERTASINGON TUHOAMISTODENNÄKÖISYYDET

MAALI	AMPUMAETÄISYYS 50 - 300 m	
	etäisyys mitattu	etäisyys arvioitu
taistelupanssarivaunu	0,25	0,2
rynnäkköpanssarivaunu	0,5	0,4

RASKAAN SINGON TUHOAMISTODENNÄKÖISYYDET

MAALI	AMPUMAETÄISYYS 50 - 300 m	AMPUMAETÄISYYS 300 - 600 m
	etäisyys mitattu	etäisyys mitattu
taistelupanssarivaunu	0,25	0,2
rynnäkköpanssarivaunu	0,5	0,4

PANSSARINTORJUNTAOHJUSTEN TUHOAMISTODENNÄKÖISYYDET

ASEJÄRJESTELMÄ	Pstohj-2000 M	Pstohj-83 M
MAALI	AMPUMAETÄISYYS 200 - 4000 m	AMPUMAETÄISYYS 400 - 3750 m
taistelupanssarivaunu	0,6	0,4
rynnäkköpanssarivaunu	0,7	0,6

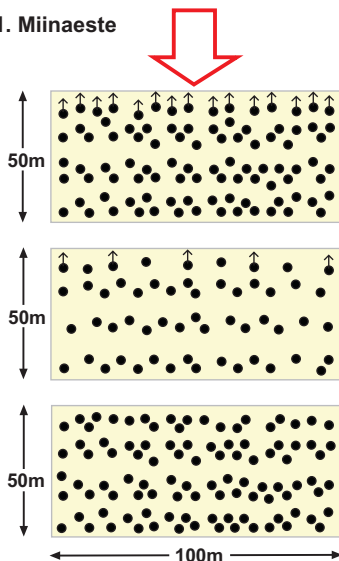
PANSSARIMIINAT:

MIINAAN OSUMISEN TODENNÄKÖISYYS

Panssarimiinaan osumisen todennäköisyyttä arvioitaessa pitää huomioida miina-tiheys (määrä), vaunun tela- ja pohjanleveys ja miinoitteen leveys. Todennäköisyyks kasvaa miinatihededen lisääntyessä sekä telaleveyden suuretessa (telamiina) ja vaunun leveyden suuretessa (pohjamiina).

Seuraavissa esimerkeissä on laskettu rynnäkkö-psv:n ja tst-psv:n miinaan osu-misen todennäköisyydet miinaesteessä ja miinaryhmässä sekä vaikutus panssarivau-nujoukkueelle sekä mekanisoidulle kompanialle.

1. Miinaeste

80 telamiinaa, 15 pohjamiinaa

Rynnäkkö-psv osuu miinaan: 70 %

Tst-psv osuu miinaan: 85 %

PsvJ:sta (3 tst-psv) osuu 2–3 miinaan

MekK:sta (10 rynnäkkö-psv) osuu 7 miinaan

50 telamiinaa, 5 pohjamiinaa

Rynnäkkö-psv osuu miinaan: 45 %

Tst-psv osuu miinaan: 65 %

PsvJ:sta (3 tst-psv) osuu 2 miinaan

MekK:sta (10 rynnäkkö-psv) osuu 4–5 miinaan

100 telamiinaa

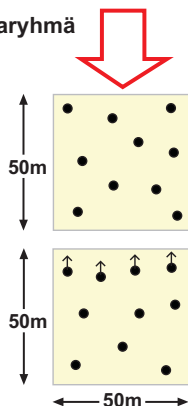
Rynnäkkö-psv osuu miinaan: 60 %

Tst-psv osuu miinaan: 80 %

PsvJ:sta (3 tst-psv) osuu 2–3 miinaan

MekK:sta (10 rynnäkkö-psv) osuu 6 miinaan

2. Miinaryhmä

10 telamiinaa

Rynnäkkö-psv osuu miinaan: 20 %

Tst-psv osuu miinaan: 30 %

PsvJ:sta (3 tst-psv) osuu 1 miinaan

MekK:sta (10 rynnäkkö-psv) osuu 2 miinaan

6 telamiinaa, 4 pohjamiinaa

Rynnäkkö-psv osuu miinaan: 30 %

Tst-psv osuu miinaan: 40 %

PsvJ:sta (3 tst-psv) osuu 1 miinaan

MekK:sta (10 rynnäkkö-psv) osuu 3 miinaan

Suomalaista sotilasta velvoittavat sotilaan säännöt:

1. Ole kurinalainen sotilas. Sodan oikeussääntöjen rikkominen tahraa Isänmaasi, joukko-osastosi ja oman maineesi sekä aiheuttaa tarpeetonta kärsimystä. Julmuus ei heikennä vihollisen taistelutahtoa vaan lisää sitä.
2. Taistele ainoastaan vihollisen sotilaita ja sotilaallisia kohteita vastaan. Älä tuhoa enempää kuin tehtäväsi vaatii.
3. Älä surmaa tai haavoita taistelukyvyttömiä tai antautuvia vihollisia. Riisu heidät aseista ja luovuta esimiehellesi. Kokoa haavoittuneet ja sairaat sekä huolehdi heistä, olivatpa he ystäviä tai vihollisia.
4. Kohtele asiallisesti kaikkia vallassasi olevia vihollisia ja siviilejä.
5. Sotavankia ei saa pakottaa antamaan muita tietoja kuin omat henkilötietonsa. Sotavankien ruumiillinen ja henkinen kidutus on kielletty.
6. Panttivankien ottaminen on kielletty.
7. Pidättäydy kaikista kostotoimista.
8. Älä vahingoita Punaisen Ristin ja väestönsuojelun tunnuksella varustettuja henkilöitä ja kohteita. Kunnioita valkoista neuvottelulippua sekä kulttuurikohteen ja vaarallisen kohteen suojatunnusta.
9. Kunnioita toisen omaisuutta. Ryöstäminen on kiellettyä.
10. Pyri estämään näiden sääntöjen rikkominen. Ilmoita havaitsemasi sääntöjen rikkominen esimiehellesi. Sodan oikeussääntöjen rikkomisesta rangaistaan Suomen rikoslain mukaisesti.

Linnoittamisen tasot ja aika-arviot

Taulukko 1. Linnoittamisen tasot

LINNOITTAMISEN		SUOJAVAIKUTUS
TASO	MENETELMÄ	
4	Kenttälinoittaminen	Suoja aluevaikutteisilta aseilta ja sirpaleilta. Linnoitteet rakennetaan siten, että suojaa kehitetään alkaen suojasta laakatulelta. Majoituslinnoitteet rakennetaan kestämaan kranaattien pintaräjähdykset.
3	Kevytosalinnoittaminen	Suoja riippuu linnoitteen rungon päälle laitetusta katekerroksesta. Katekerroksen paksuuden ja laadun ollessa riittävät, linnoite antaa suojan tykistön hidastetun kranaatin ja 100 kg lentopommin osuman vaikutuksilta.
2	Raskasosalinnoittaminen	
1	Kantalinoittaminen	Suoja ainakin 250 kg:n lentopommin osumalta.

Taulukko 2. Linnoittamisen aika-arvioita

LINNOITTAMISEN		LINNOITTAMISEEN TARVITTAVA AIKA
TASO	MENETELMÄ	
4	Kenttälinoittaminen	Pesäke 3-5 vrk Tukikohta 3-7 vrk Puolustuskeskus 1-2 vko
3	Kevytosalinnoittaminen	Riippuu linnoitteista ja rakentamisen voimavaroista
2	Raskasosalinnoittaminen	Riippuu linnoitteista ja rakentamisen voimavaroista
1	Kantalinoittaminen	Viikkoja, riippuu kohteesta ja rakentamistavasta

Taulukko 3. Kaivutyötä sisältävien linnoitteiden työaika-arvioita

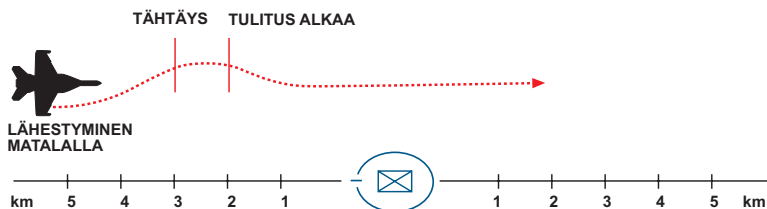
RAKENNETTAVA LINNOITE	AIKA [Miestyötuntia]
Taistelijan potero	
-avoin	8
-suojakololla varustettu	30
-suojakololla varustettu lujitettu	45
Kevyen kranaatinheittimen potero	20
Krh:n ampumatarvike potero	20
Ryhmän majoituspotero	
-lujittamaton	100
-lujitettu	130
Ryömintähauta, 10m	20
Ajoneuvopotero	75

Pimeällä tai sateella linnoittaminen kestää esitettyjä arvioita 40 % kauemmin. Talvella linnoittamiseen saatetaan tarvita jopa nelinkertainen aika kesäolosuhteisiin verrattuna.

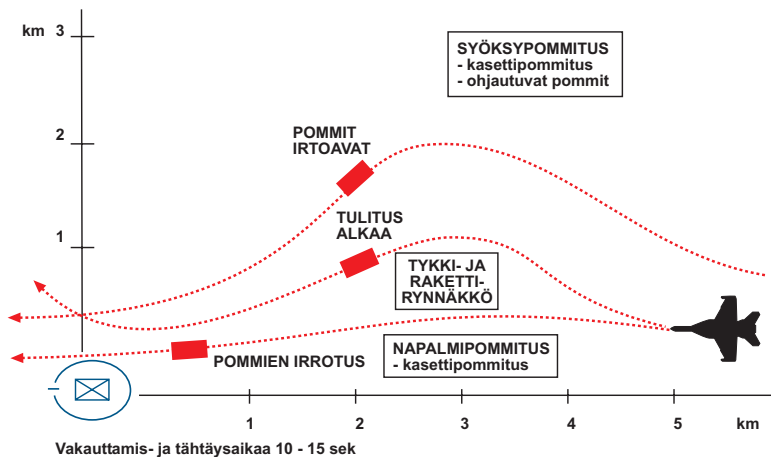
Esimerkkejä rynnäkkökoneiden ja helikoptereiden toiminnasta

1. Rynnäkkökoneiden hyökkäys marssiosastoa vastaan

LENNON AIKANA HAVAITTU KOHDE

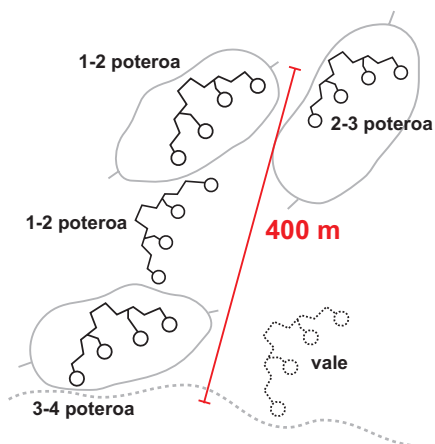
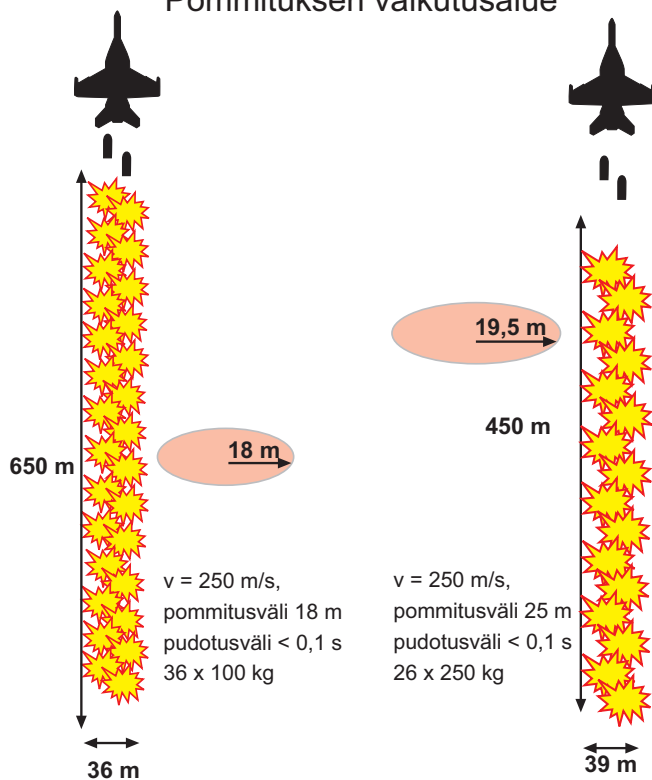
AIKAISEMMIN TIEDUSTELTU KOHDE

Rynnäkkökoneen ensihavainnosta on suojautumiselle aikaa noin 30 sekuntia. Rynnäkkökone, joka ei näytä toimivan joukkoja vastaan, voi olla tiedustelija ja hyökkäys toteutetaan ilman ennakkovaroitusta.

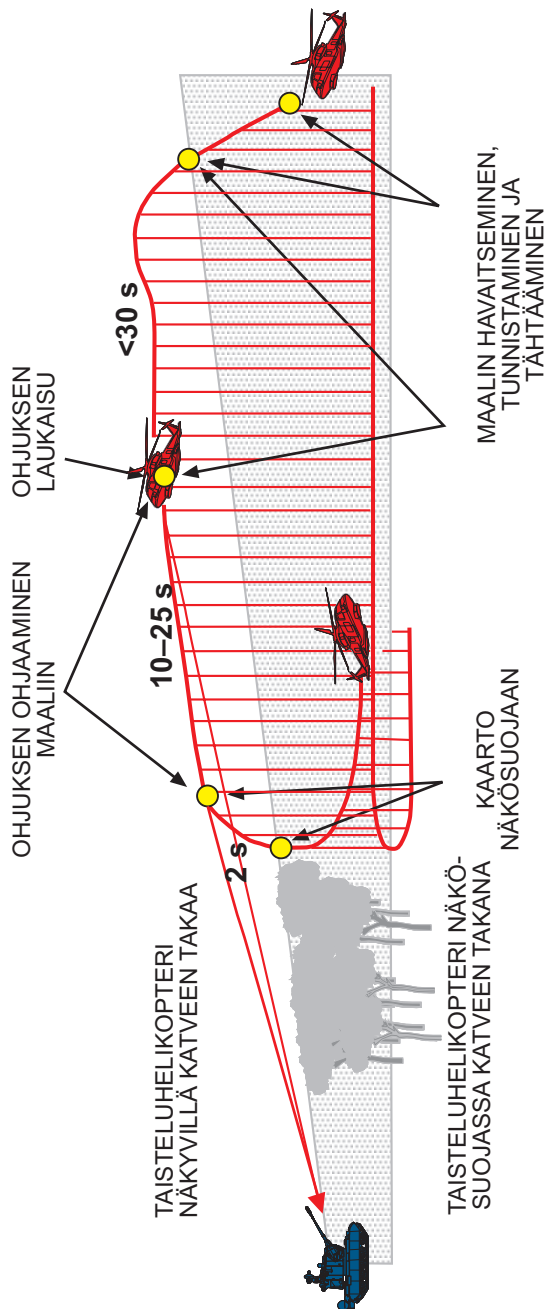
2. Rynnäkkökoneiden hyökkäys ryhmittynyttä joukkoa vastaan

Pommituksen vaikutusalue

3. Taisteluhelikoptereiden toiminnasta

AMET: konetki 500–1500 m, raketit 500–2500 m ja ohjukset 1000–6000 m

Päätökseen lähtöalueella ja saataessa taistelukosketus sisällytettävät asiat

ESIKÄSKYN POHJALTA HETI TOTEUTETTAVIA VOIVAT OLLA

- aika- ja valmiusvaatimukset alajohtoportaille
- taistelujaotuksen muodostaminen (joukkueiden roolit taistelussa)
- muutokset johtamisjärjestelyissä
- tiedustelutehtävät valmistautumistehtävinä
- tuliasemien tiedustelu ja valmistelu
- suluttamisen, liikkeen edistämisen valmistelut
- maastontiedustelu
- rintamavastuun ottamisen järjestelyt ja yhteyden otot naapureihin
- huoltojärjestelyt
- paikanpeittämismenetelmä
- esitysten laatiminen ylemmälle johtoportaalte

PÄÄTÖKSEEN LÄHTÖALUEELLA SISÄLLYTETÄÄN AINAKIN

_____:N TAISTELUSUUNNITELMA-KÄSKY _____. _____. 20 ____
PÄÄLLIKÖN PÄÄTÖS

1 TILANNE Lyhyt tilanneselostus vallitsevasta tilanteesta hyökkäyssuunnassa->suullisesti

2 ARVIO VIHOLLISEN TOIMINNASTA KOMPANIAN TOIMINTAAN LIITTYEN
- oman analyysin tulos-> suullisesti (tasoittain hyökkäyssuuntaan sitoen)

3 YLEMMÄN JOHTOPORTAAN TEHTÄVÄ JA TOIMINNAN PÄÄMÄÄRÄ
- tehtävä ja toiminta-ajatus-> teksti
- naapurit ja niiden tehtävät vasemmalta oikealle, takaa eteen->teksti
(suoraan ylemmän johtoportaan käskystä)

4 KOMPANIAN TEHTÄVÄ
Tehtävä kirjataan siten kuin ylempi johtoporras on sen antanut. Sisältää yleensä yhden varsinaisen tehtävän, valmistautumistehtävän ja mahdollisia lisämääreitä-> teksti

5 PÄÄLLIKÖN TOIMINTA-AJATUS-> teksti
- vaiheistus haluttuun vaikutukseen perustuen
- painopiste vaihteittain
- reservi vaihteittain

6 TEHTÄVÄT ALAJOHTOPORTAILLE JA TAISTELUJAOTUS teksti+ taulukko
Marssiryhmyksen mukaisesti edestä taakse (tehtävä, valmistautuminen, lisämääre)
Tukeville osille kirjataan ne tehtävät, jotka liittyvät operaation toteuttamiseen ja erityisesti taistelevien osien tukemiseen, tehtävien tärkeysjärjestykset.
- rooli taisteluryhmytyksessä
- hyökkäystehtävä tai siirtymistehtävä
- hyökkäysreitti tai suunta
- kärkele tavoite

7 EPÄSUORA TULI-> tulenjohtopäällikkö käskää
- vaatimus epäsuoralle tulelle
- paikanpeittämismenetelmä

8 PIONEERITOIMINTA JA SUOJELUPUOLUSTUS
- suluttaminen
- linnoittaminen
- liikkeenedistäminen
- suojelutiedustelu ja -valvonta
- ilmoittaminen ja varoittaminen

9 AJONEUVOJEN JA TIESTÖN KÄYTTÖ teksti+piirros
- hyökkäyksen vaiheisiin sitoen
- paikanpeittämismenetelmä

10 TIEDUSTELUN, VALVONNAN JA TIEDONHANKINNAN TOIMINTA-AJATUS -> teksti - tiedustelulla selvittävät asiat eri vaiheissa - tiedustelureservi - tiedustelutehtävät alajohtoportaille - tietojen toimittaminen (aika, paikka, väline)
11 HUOLLON TOIMINTA-AJATUS -> teksti - huollon painopiste, materiaalin käyttö (suunta, joukko) - vaatimukset valmisteluista lähtöalueella - vaatimukset huollolle hyökkäysalueella
12 JOHTAMISEN, VIESTITOIMINNAN JA YHTEISTOIMINNAN TOIMINTA-AJATUS Päällikön toiminta-ajatus sisältäen esim. - johtamispaikka hyökkäyksen vaiheittain - käytettävät johtamisyhteydet - viestiliikenneperusteet - yhteydenotot, yhteydenpito muihin joukkoihin - rintamavastuun vaihtaminen vaiheisiin sitoen
13 ILMASUOJELU JA ILMATORJUNTA - Uhanalaisimmat vaiheet / alueet / suunnat - Ilmatilanteen seuraaminen, ilmatähystys - Ilmahälyttäminen - Passiivinen suojautuminen / harhauttaminen - Toiminta vihollisen ilmatoiminnan aikana - Omasuojailmatorjunta, ITKK:n käyttö - Muut alueella toimivat IT-joukot
PÄÄLLIKÖN PÄÄTÖS KÄSKETTY _____. _____. 20____ klo _____. _____.

PÄÄLLIKÖN PÄÄTÖS SAATAESSA TAISTELUKOSKETUS TAI SAAVUTETTAESSA HALUTTU TASA

1 TILANNE Lyhyt tilanneselostus vallitsevasta tilanteesta Komppanian alueella - arvio vihollisen ryhmytyksestä ja toiminnasta (oma analyysi)
2 KOMPPANIAN TEHTÄVÄ - toteutettava perustaistelumenetelmä ja valmistautumistehtävät
3 TEHTÄVÄT ALAJOHTOPORTAILLE ->piirros Tukeville osille mahdolliset tarkennukset aikaisempaan - reitti lähtöasemaan, paikka, hyökkäysmuoto tai puolustustehtävä tilanteeseen liittyen - hyökkäystehtävä (suunta, murtokohta, tavoite) - aikavaatimukset - alueen ja tulenkäytön välirajat - reservin paikka tehtävä ja valmistautuminen
4 TUKEMINEN - epäsuora tuli vaiheisiin sitoen - aikavaatimukset - tarvittavat aselajivaatimukset
5 HUOLTO - tarvittavat tarkennukset - täydennykset - lääkintä
6 JOHTAMINEN - päällikön paikka hyökkäysryhmytyksessä eri vaiheissa
PÄÄLLIKÖN PÄÄTÖS KÄSKETTY _____. _____. 20____ klo _____. _____.

Esimerkki puolustuksen taistelusuunnitelmaan sisällytettävistä asioista

PÄÄLLIKÖN TAISTELUSUUNNITELMA PUOLUSTUKSESSA VOI SISÄLTÄÄ

_____:N TAISTELUSUUNNITELMA/KÄSKY _____ .200 TAISTELUSUUNNITELMA/KÄSKY
1 TILANNE Lyhyt tilanneselostus vallitsevasta tilanteesta lähialueella
2 ARVIO VIHOLLISEN TOIMINNASTA-> piirros+teksti (aikaan sitoen) - oman analyysin tulos
3 YLEMMÄN JOHTOPORTAAN TEHTÄVÄ JA TOIMINNAN PÄÄMÄÄRÄ-> teksti - tehtävä ja toiminta-ajatus - naapurit ja niiden tehtävät vasemmalta oikealle, takaa eteen->teksti (suoraan ylemmän johtoportaan käskystä)
4 KOMPPANIAN TEHTÄVÄ-> teksti Tehtävä kirjataan siten kuin ylempi johtoporras on sen antanut. Sisältää yleensä yhden varsinaisen tehtävän, valmistautumistehtävän ja mahdollisia lisämääreitä.
5 PÄÄLLIKÖN TOIMINTA-AJATUS-> teksti+ piirros - vaiheistus haluttuun vaikutukseen perustuen - painopiste vaihteittain - reservi vaihteittain
6 TEHTÄVÄT ALAJOHTOPORTAILLE JA TAISTELUJAOTUS teksti+ taulukko Ryhmytyksen mukaisesti 1. uhkasuunnasta alkaen edestä taakse (tehtävä, valmistautuminen, lisämääre) Tukeville osille kirjataan ne tehtävät, jotka liittyvät operaation toteuttamiseen ja erityisesti taistelevien osien tukemiseen, tehtävien tärkeysjärjestykset. - rooli taisteluryhmyksessä
7 ALUEJAON, JOUKKOJEN KÄYTÖN JA TUESTÖN KÄYTÖN TOIMINTA-AJATUS-> piirros Päällikön toiminta-ajatus ja päämäärä - joukkueiden vastuu-alueiden rajat ja mihitetyt maastonkohdat - kokonaistulen käytön keskittämisaueet - ajoneuvojen käyttö - tuestön käyttö - kuka, milloin, mistä ja minne, käytössä x - x välisen ajan, kulkusuunnat - auki pidettävien ja huoltoteiden tienpitotasot ja kantavuus - liikenteen ohjaus ja opastus - huoltotiet
8 EPÄSUORA TULI-> tulenjohtopäällikkö käskää - vaatimus epäsuoralle tulelle taisteluvaihteittain
9 SUORA-AMMUNTA JA PANSsarINTORJUNTA-> teksti ja piirros Suora-ammunnan ja panssarintorjunnan painopiste taisteluvaihteittain - panssarintorjunta ja suora-ammunta eri vaiheissa - reservi, varareservi

10 PIONEERITOIMINTA JA SUOJELUPUOLUSTUS a. Liikkeen edistäminen - päällikön toiminta-ajatus liikkeen edistämiseen eri vaiheissa, painopiste - alistetun pioneerijoukon tehtävät liikkeen edistämiseen eri vaiheissa - sulutteen raivaaminen - ylikulun varmentamistarve ja ylimenotarve - tiestön kunnossapito ja (tiestön rakentaminen) b. Suluttaminen - päällikön toiminta-ajatus ja suluttamisen painopiste - alistetun pioneerijoukon tehtävät suluttamiseen eri vaiheissa - varamiinoittamistehtävät eri vaiheissa - ylemmän johtoportaan suluttamat alueet - sulutettavat alueet (paikka) ja yksittäiset sulutteen numerointi - sulutteen numerointi (omat ja vihollisen) - rakentaja, käytettävä materiaali ml. tähysmiinat, erityismääräet (rajoittaminen jne) - milloin valmiina - kenelle luovutetaan - toimeenpano (oikeus, osasto) c. Linnoittaminen->linnoittamisen yleissuunnitelma, linnoitusuunnitelma, työsuunnitelma - päällikön toiminta-ajatus - linnoittamisen painopiste (piirros) - tulos eri joukoilla: linnoittamistaso, materiaalitaso (tärkeysluokka) ja valmiusaste (kartta ja teksti) - koneiden käyttö (aikajana + teksti) - ylemmän johtoportaan tuki (esim. rakentajajoukot) - materiaalin toimituspaikat ja -ajat - mahdollisten työosastojen muodostaminen d. Suojelupuolustus - päällikön toiminta-ajatus ja suojelun painopiste - suojeluvalvontapaikat (samat kuin kaukotähystyspaikat ja ilmavalvontapaikat) ja perustaja - valvontatehtävä - suojeluvaroituksen ja -hälytyksen käskeminen ja merkit - puhdistuspaikat - pelastustoiminta
11 TIEDUSTELUN JA VALVONNAN TOIMINTA-AJATUS-> piirros Tiedustelun painopiste taisteluvaiheittain - tiedustelulla selvittävät asiat eri vaiheissa - tiedustelureservi - tiedustelutehtävät alajohtoportaille - tiedustelutiedon välittäminen eri vaiheissa - jatkuvasti miehitetyt tähystys ja vartiopaikat (kaukotähystyspaikka on samalla suojeluvalvonta- ja ilmavalvontapaikka -> tiedustelusuunnitelma (tiedustelualiupseeri tai varapäällikkö)
12 HUOLTO -> huoltosuunnitelma (huoltojoukkueen johtaja tai komppanian vääpeli) - huollon painopiste taisteluvaiheittain - huollon tehtävät ja toteutus tehtävän eri vaiheissa - materiaalin käyttö ja mahdollisen lisämateriaalin jako - huolto- ja -reitit

13 JOHTAMINEN JA VIESTITOIMINTA-> teksti ja piirros

Päällikön toiminta-ajatus sisältäen esim.

- johtamispaikka eri vaiheissa

Viestisuunnitelma-> Viestialiupseeri

- Komppanian liittäminen ylemmänjohtoportaan viestiverkkoihin (Käsketään pataljoonasta)

o mistä, miten (kaapeli, radio) monelta, kuka

- Varmentavat yhteydet (Käsketään pataljoonasta)

o KRHK, mistä, miten (kaapeli, radio) monelta, kuka

o Tykistö, mistä, miten (kaapeli, radio) monelta, kuka

- Joukkueiden liittäminen, vastaanottopesäke

o Mistä, miten (kaapeli, radio), monelta, kuka

- Radioverkkojen perustaminen

o Suunta-antennien käyttö, lähetystehon valinta

- Viestiverkkojen suojaaminen (Käsketään ylemmästä johtoportasta)

o Viestiliikennerajoitukset, yms.

▪ Milloin loppuu, aika, maastoon sidottu, käsky

- Lähettiyhteydet

o Toteuttaminen ja valmistelut

- Virtalähddehuolto

o Missä, koska valmiina

- Viestiliikenne- ja radioperusteet

o Milloin jaetaan, kuka jakaa

14 ILMASUOJELU JA ILMATORJUNTA

- Uhanalaisimmat vaiheet / alueet / suunnat

- Ilmatilanteen seuraaminen, ilmatähystys

- Ilmahälyttäminen

- Passiivinen suojautuminen / harhauttaminen

- Toiminta vihollisen ilmatoiminnan aikana

- Omasuojailmatorjunta, ITKK:n käyttö

- Muut alueella toimivat IT-joukot

15 YHTEISTOIMINTA-> teksti+ taulukko

Päällikön toiminta-ajatus

- tietotarpeet, yhteistoimintatarpeet ja tiedottamistarpeet alueella oleville ylemmän johtoportaan joukoille, paikallisjoukoille, siviiliviranomaisille

- yhteydenotot naapureihin

- yhteydenotot alueelle oleviin muihin joukkoihin

- rintamavastuun vaihtaminen

- alistuksen johtoonotto

- alistaminen toiselle johtoportalle

- yhteysupseerien käyttö

Esimerkki koulutuksen läpiviennistä perustamisesta tulikasteeseen sekä esimerkki vaiheen opetusmenetelmistä ja koulutusryhmistä.

Komppanian koulutuksen perusteita ja lähtökohdat:

- komppanian 1. varsinainen taistelutehtävä on hyökätä pataljoonan osana kärjessä
- komppanialla ei ole erityistehtäviä
- komppania on joukkotuotettu 6 vuotta sitten ja kertausharjoitettu 2 vuotta sitten
- suorituskyyvyssä ei ollut mitään suuria erillisiä puutteita mittausten ja arviointien mukaan
- komppanianpäällikkö ja varapäällikkö ovat päteviä rauhan ajan kouluttajia
- joukkueenjohtajat ja osa ryhmänjohtajista ovat käyneet puolustusvoimien kouluttajakurssin 1 – 3 vuotta sitten.

Komppanialla on hyvät lähtökohdat aloittaa perustamisen jälkeinen kouluttautuminen.

Perustamispäivä

Aiheet:

- oma kokoonpano
- henkilökohtaiset ja ryhmäaseet
- henkilökohtaiset suojavälineet (tiivetyksko, mikäli mahdollista)
- tärkeimmät taisteluvälineet
- viestivälineet
- vartiomiehen toiminta (ml. voimankäytön säännökset lyhyesti)
- ajoneuvot.

Tavoite:

- suojata oma toiminta tarvittaessa voimakeinoilla
- varmistaa sotavarustuksen määrä, laatu ja kunto
- taata oman joukon liikkuminen.

Osastot:

- oma joukkue
- osin kaluston mukaan
- kuljettajat (ajoneuvot).

Opetusmenetelmät:

- sotavalmiustarkastus, materiaaliin tutustuminen ja kunnan tarkistaminen
- ase- ja kalustokäsittely pääosin muodollisena
- keskusteleva sekä kouluttajaohjoinen (omat johtajat) opetus.

Opetus 2. – 5. päivä (pääosin väistöalueella)

Aiheet:

- kohdistusammunnat (jos ei ehdi perustamispäivänä)
- muut amunnat (rs aseet, kohdistukset)
- taistelijaparin ja ryhmän toiminta osana joukkuetta (taistelutekniikka)
 - toiminta ajoneuvo mukana (painopisteenä tähytys, ilmasuoja)
 - 1. tehtävään siirtymiseen liittyvät tärkeimmät toiminnot
- erikoiskoulutus
- tulevan tehtävän maastontiedustelu ja valmistelu.

Tavoite:

- taistelutekniikan kertaaminen taistelija - joukkue
- johtamisen kertaaminen
- välineiden testaaminen
- kykenee siirtymään taisteluvalmiina 1. tehtävään.

Osastot:

- omassa oikeassa kokoonpanossa
- erikoiskoulutus kootusti (tulenjohto- osat, lähetit, tarkka-ampujat, kuljettajat, huolto- osat)
- johtajilla taktiikka- ja käskynanto.

Opetusmenetelmät:

- osin kouluttajajohtoista pääosin muodollista
- itsenäistä kalustoon ja välineisiin perehtymistä.

Harjoitukset 6. – 10. päivä

Aiheet:

- taisteluammunnat
- taisteluharjoitus.

Tavoite:

- taistelutekniikan kertaus kovilla ampumatarvikkeilla
- taisteluliikkeiden kertaus komppaniana
- osata perustaistelumenetelmät.

Osastot:

- joukkue / komppania.

Opetusmenetelmät:

- kehysharjoittelu (johtajat)
- miniatyriopetus muodollisena (kokonaisuus)
- harjoittava ja soveltava toistokoulutus
 - joukkueena 4 – 5 hyökkäystä päivässä
 - komppaniana 2 – 3 hyökkäystä päivässä
 - aina lyhyt palaute ja toiminnan parantaminen seuraavaan hyökkäykseen

- painopiste jalkautumisen jälkeisessä toiminnassa
- taistelijan simulaattorit.

Tämän koulutusvaiheen aikana tai tämän jälkeen komppania siirtyy toiminta-alueelleen.

2. – 5. viikko (toiminta-alueella tai sen läheisyydessä)

Harjoittelun jatkamisen päämääränä on saada komppanian suorituskky taistelun vaatimalle tasolle. Harjoittelun periaatteina ovat toiminta omassa kokoonpanossa sisältäen kaikki vahvennukset.

Yhteistoimintaharjoittelu:

- pioneerijoukkue: hyökkäys miinoitteen läpi, aukon raivaus ja läpimeno
- panssarintorjuntavahvennukset
- sisäisen yhteistoiminnan harjoittelu (jjoht – tja)
- huoltoketjun harjoittelu (painopiste tväl, lääk).

Lisäksi aiheina ovat kuoleman- ja tappamisenpelon käsittely, kriisitilanteen henkinen ennakointi, johtaminen ja jälkipuinti.

Koko ajan koulutuksen ohella kehitetään taisteluvälineitä: linnoitetaan, kehitetään, harjoitellaan ja testataan taistelusuunnitelmaa. Komppanian toiminta osana pataljoonaa harjoitellaan pataljoonan komentajan käskyjen mukaisesti.

Suorituskkyä kehitetään pääosin johtamisen keinoin. Tavoitteena on luoda uskoa omiin kykyihin ja välineisiin. Toimintoja on harjoiteltava siten, että luottamus esimiehiin, alaisiin ja omaan toimintaan säilyy ja kehittyy. Toimintoja on pyrittävä yksinkertaistamaan, eikä missään nimessä pidä keksiä mitään uusia monimutkaisia menetelmiä. On muistettava kehittää toimintakyvyn kaikkia osa-alueita (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja eettismoraalinen).

Viikko todennäköiseen tulikasteeseen

Toiminnan on mahdollistettava riittävä lepo ja huolto siten, että komppanian suorituskky mahdollistaa useiden vuorokausien mahdolliset tulevat taistelut. Komppania on tankattava (ajoneuvot, aseet ja taistelijat) ja varmistettava, ettei esimerkiksi univelkaa ole jo valmiiksi ennen taistelua.

Maavoimien Esikunta

PL 145, 50101 Mikkeli
Suomi ▶ Finland

▶ www.mil.fi